

tési táblázatot, azokat nyomtatványban is megkaphatja. Az úrlapnyomtatványok ünneviségében készülték és egy lapra 10 folyamodó adatot helyezhetők be. Amennyiben 10 folyamodónál több lenne, a többletnek mért úrlapnyomtatványok kell beszerezni. Egy úrlapnyomtatvány ára 16 fillér, amely a Haladás Nyomda Rt.-nél (Pécs, Király-u. 21. sz.) szerezhető be. 2497/935. sz. A tanítói állások betöltésekor föl kell hívni az iskolaszékek figyelmét arra, hogy a folyamodók közül kik nem lettek eleget katonai kötelezettségeiknek, ismételten előfordult, hogy egyházközségeink tanítottai katonai szolgálatra hívták be. ami a helyettesítések során az érdekelte egyházközségek anyagi megterhelésével járt, emellett, hogy a tanítás menetét és szellemét is megzavarta. A hirdetett pályaszabtra főtös számmal jelentkeznek olyan tanítók, akik katonai kötelezettségeiknek már előre eleget tettek. A jelölésekre való előterjesztéséknél erre magam is figyelemmel hívom fel, amennyiben azt az 1912/1935. tsk. sz. rendelet megjelenti a Katolikus Iskola 9. számában, azonban előírásait lehetetlen tesztik. Elrendelem egyben, hogy az iskolaszékek felkutatásánál azt a körülményt, hogy valaki eleget tett-e katonai kötelezettségeinek a mielőltétti táblázat minden esetben beírják s ugyanakkor ugyanarra a válasszára megjelenti iskolaszékek tagoknak figyelmét felhívják, a válasszát vezető elnökök.

HIREK.

Apáti kinevezés. Megyés Püspök Úr Ó Nevelőtségsége Braun István, magocsi esperesplébános, került felügyelőnek a Boldogságos Szűz Mária-rolt elnevezett tanítói kórából adományozta. Nemes érzelmi, hitbeli lelkipáspost és hitéleti felügyelőt ért a föl megérdemelt kitüntetés, akinek fardadhatatlan ügybuzgósága, bőkezű adományai alopján létesült a magocsi kóráda.

Főpásztori elismerés. Lassányi János tótújfalui igazgatótanítónak, kez. iskolafelügyelőnek, a szigetvári esperesi kerület díszelönökének, a Pécs egyházmegyei Rk. Tanítóegyesület alelnökének, a Pro Ecclesia et Pontifice érdemkereszt tulajdonosának nyugalmába vonulása alkalmából példatárol buzgó működéséért a Megyéspüspök főpásztori elismeréssel nyilvánította s eredményes munkásságáért köszöntött jelezte ki.

Pécs egyházmegyei Róm. Kath. Tanítói Fegyelmi Tanács elnökeinek és új tagjainak kinevezése. I. b. Dr. Igoz Béla nagyprépost, praelátuskononok elhunytsége megüresedett fegyelmi tanács elnöksége Hoch Ede, apátikononok, székesegyházi plébános nevezte ki. Egyben a fegyelmi tanács tagjait, a tanítóság részéről, Vargha Ferenc szentlászlói rk. igazgatótanítót és Fodor Ferenc vasároszentgáli rk. kántortanítót

névezte ki. Ez új kinevezések figyelembe vételével a fegyelmi tanács tagjai a következők: Elnök: Koch Ede, apátikononok, előadó. Komócsy István, praelátuskononok, főfelügyelő, ügyész: Dr. Jakab Béla, praelátuskononok, főfelügyelő, ügyész. Tanácsstagok: Bartina Ferenc, pécsembányatelepi c. apát, esperesplébános, Dr. Bencze László, esp. ker. felügyelő, kisasszonyfal plébános, Somogyi Géza, pécsi püspök tanítóképző-intezeti tanár, Barabás András, párti rk. igazgatótanító, Vargha Ferenc, somogy-szentlászlói rk. igazgatótanító és Fodor Ferenc, vasároszentgáli rk. kántortanító.

Igazgatótanítói kinevezés. Szulló József tekeresi és Prasch János vallányi rk. tanítókhá Megyés Püspök Úr Ó Nevelőtségsége igazgatótanítókká nevezte ki.

Schröder Rezső nyug. lengyeli ig. kántortanítóvá tartományi kántortanítóvá lett. Schröder Rezső negyven év érdemében gazdag működés után vonult nyugalmába. Halála széles körben kelet-It őszinte mély részéte.

Habler Margit, aki 20 éven át volt Szentlőrinc tanítóje, 40 éves korában meghalt. Temetése november 26 án, kedden délután 3 órakor volt Szentlőrincen. A derek tanítónőt kiterjedt rohonás és a tanítványok nagy száma gyászolja.

Megjutalmazott tanítók. Tolna vármegye 100 pengős jutalmát Bajor János, Diusztos Imre bonghádi, Majnay József szekszárdi és Tóth Nándor batoszei tanítók nyerték el odaadó munkánktól munkásságukért.

Tanítói kinevezések. Gócsán Géza a formást, Hahn József a bonghádi és Páli György a harel kántortanítót állásra egyháztalossággal kinevezettek.

Neumagyarosítás. Herbert Gáspár bükkösi rk. igazgatókántortanító családnevet beügyminiszteri engedéllyel „Hargitai”-ra változtatta.

A Pécsi Női Felhívókaroltas Ottthonban háromnapos zart lelkigyakorlat kezdődik harácsony másnapján este. Résztvételi díj az egész időtartamra 8 P. Ezenkívül csoportos jelentéskész esetén bármikor rendelkezésre áll a Felhívókaroltas Ottthon. Cim: Pécs, Mátyás Flórián u. 46. sz.

75 elő-köz- és utójáték orgorára vagy h-móniúra a címe Kutor Ferenc pécsi püspök tanítóképző-int. tanár által ir orgonázóknak. A művek miú érdeket, tehát az első könyvből nem vett át semmit. Témákat a programból, a magyar egyházi épenékekől stb. vette, tematikus feloldozások. A könyv nagysága 19×26, 150-öt új kiáltásban halmaron a könyvpiérra került. P.őfzetési vagy előjegyzési ára 4 P. 20 fill. Bolti ára 6 pengő. Előfizetni illetőleg előjegyezni lehet a szerzőnél, Pécs, Szentlőrök 7.

A Katolikus Iskola 1936. évi tárgymutatója.

I. Cikkek.

Barabás András: A totalitás gondolata az oktatásban	1/3
A földrajz tanítása nemzetnevelés szempontjából	9/2
Komócsy István Krisztus és a falu	10/1
A földrajz tanítása a IV. osztályban	11/1
Bárd Ferenc: Az ismétlőiskolások hitoktatása	12/3
Bátori Dagmar: A szent jászol-kultusz története és a „Magyar Bethlehemes” mozgalom	3/2
Bérczi József: Aggályok és támadások	12/2
Dévényi Gyula: A szülői értekezletekről	3/4
Gász József: A kántortanítói fizetés csonkulása a vallás-statisztika megvilágításában	9/1
Nyarász v. Székly Pál tábórában	4/1
Gedeon Sándor: Kiálthatatlanság	12/5
Gregorius: II. Egyházzenei szemínárium	11/2
Gyenis Vilmos dr.: Ismétlőiskolások és iparostanokok hitoktatása	7/2
Kerényi János: II. Egyházzenei szemínárium	7/5
Koudela Gyula: A pécsi kántorap	6/2
Lakkás István: Mégegyszer az ismétlőiskola hitoktatása	6/1
Makk József: Veni Sancte	4/2
Molnár József: Ballag már a vén-diák	9/1
Szegő József: Aljjon levante ifjúságunk vallás-erkölcsi nevelése az Akció Catolica gyűjében	6/2
v. Székly Pál: Jakab Béla dr. kanonoki kinevezése	2/2
Takács István: Vélj sérelem	12/1
Tabelly M. Skolasztika: A gyermekkegyakortalag fontosabb rendellenességei	5/5
v. Világi István: A közlekedés rendje, tekintettel a gyermeknevelésre	9/4
—: Szent Mór 800 éves jubileuma	10/3
—: Tanítómik dicsérete	3/1
—: Megtévészto behatolások a Kat. Népz-táregyességi Orsz. Temetkezési Pénztár-teregyességi területre	3/2
—: Körzeti iskolafelügyelők látogatásáról felvett első jegyzőkönyv	2/1
—: Pécsi tanítóképzőkös a Manrészében	5/2
—: Szó és tett	5/4

II. Hírek.

Allbauer József, nagyrápdai ig. tanító pápai kitüntetésé	10/7
Állami és egyházi élet gondozása	4/8
Álláscsere	10/8
Baranya vm. törvényhatósága 15 tanítót egyenként 100 P-vel megjutalmazott	9/8
v. Barnabás István dr. áthelyezése	10/7
Bérmálás	4/8
Brunsvik Teréz szoborbizottság	5/7
Dunaföldvári irg. nővérek munkássága	2/3
Egyetemes tanítósövetség	1/8
Esperesi kinevezések	5/6
Emérikanum internátus pályázata	6/10
Egyházmegyei hírek	3/8, 4/8, 5/6, 10/7, 12/8
Felárái vasúti kezdemény	2/9
Főpásztori elismerések	1/8, 6/10, 8/7, 10/7, 12/8
Gaal János, paksi plébános apái kinevezése	12/8
Gábrriel Pál dr. püsp. tanítóképző-int. h. igazgatói kinevezése	8/1
Halalozás	1/8, 12/4, 12/8
Házi ipari tanfolyamok szervezése	10/8
Irodalom és zenei pályázat	3/8
Igazgatótanítói kinevezések	1/8, 6/10, 10/8, 12/8
Internátusi akciók	8/3
Jakab Béla dr. tanítói főtalanossági kinevezése	3/8
Jakab Béla dr., kanonoki kinevezése	8/1
Jakab Béla dr., kanonoki kinevezése	12/1
Julian Egyesületi jutalma a tanítóknak	7/8
Kanonoki kinevezések	1/8, 12/1
Kat. Népszövetség értéke és lényege	3/6
Kat. Népszöv. Temetkezési Pénztár-egyesülete	9/8
Kat. Népszövetség 1937. évi naptára	12/8
Ker. iskolafelügyelői kinevezések	1/8, 4/8, 6/10
Ker. tanítólgyelői kinevezések	10/7
Kitüntetés	10/8
„Komócsy István Segély alap”-ból kiutalások	3/2
Komócsy István felmentése főtlanfelügyelői tiszteltől	12/4
Komócsy István, a Pécsegyházmegyei Rk. Tanítók Fegyelmi Tanácsa elnökévé kinevezése	8/1
Külföldi diákok nyaralása	8/7
v. Makrai Lajos, tolnai plébános préposti kinevezése	5/8
Máriagyúdi rk. tanulók színjátéka	12/8
Miniszteri köszönet	10/8
Máriagyúdi rk. tanulók színjátéka	5/7

* Az első szám a lapszámot, a második az oldalszámot jelöli.

Missa Sollemnis	6/10	Bizonysítvány kiállítása népisk. rendtartási naplók, anyakönyvek elvezetése esetén (2747/1936.)	11/ 6
Mohács város magasabb lakbőrszatyába sorolása	9/ 8	• Céltűvő sport támogatása (1979/1936.)	8/ 6
Névváltoztatások	1/8, 2/9, 3/8, 10/8	• Cserépvirágok a tanteremben (2960/1936.)	12/ 6
Női Lelki gyakorlatos Othon	3/8, 5/8, 6/10	• Egyhuzamos tanítás engedélyezése (164/1936.)	2/ 8
Ónánítás helyett — cselekvő kat. ér.	7/ 5	• Egyhuzamos tanítás engedélyezése körüli eljárási (2718/1936.)	11/ 6
Pécsi Egyetem-utcai áll. isk. Szivgárdája	1/ 8	• II. Egyházzenei szeminárium (2008/1936.)	7/ 8
Pécsi püsp. tanítóképző-élt. cserkészek megörökíté az egyházmegye tanító-hőseinek emlékét	12/ 8	• Elemi népisk. tanévének bezárása és megnyitása (1883/1936.)	7/ 7
Piliván Mihály dr., a péceshm. rk. tanítók fegyelmi ügyészének kinevezése	8/ 7	• Elemi népisk. testnevelési gyakorlati kézikönyv (2081/1936.)	12/ 7
Pécsi tanítóképző-únt-ben az 1931. évben végzetek találkozója	6/10	• Fásítás és erősítés eredménye az isk.-ban (1516/1936.)	6/ 9
Püspöki tanácsosi kinevezések	10/ 7	• Gondnokság fennállása esetében tanítói, tanítónői és ovónői állások betöltése (2409/1936.)	11/ 5
Sárvár József, amerikai lelkész két levele	7/ 3	• Hitoktatói díjak magán népiskolában (2576/1936.)	10/ 6
Sáds és Hörnyék egyesítése	10/ 8	• Hittanulói el. isk. tanuló osztályozása (1970/1936.)	8/ 6
Solyomár György, főtanf. s. titkár kinevezése	10/ 7	• Hittani helyi részletes tanmenetek készítése (1627/1936.)	6/ 9
Szent Mór ima- és énekfűzet	11/ 7	• Hospitálás elemi népiskolában (1/1936.)	2/ 6
Tanítói lelkigyakorlat	8/2, 8/8	• Ifjúsági dalosverseny (502/1936.)	3/ 7
Tanítói lelkigyakorlatok ideje	6/ 4	• Internátusi akciók (2400/1936.)	10/ 6
Tanítói kinevezések	10/8, 11/7, 12/8	• Illetménytérlekek visszatérítése (2373/1936.)	10/ 5
Tanítók kinevezése a VII. fiz. osztályba	8/ 7	• Irredenta AIC. (826/1936.)	4/ 6
Tanítók ádultatóra	6/ 8	• Iskolai fásítás és erősítés eredménye (1516/1936.)	6/ 9
Tanulmányi kirándulások Budapesten	4, 5, 4/8	• Iskolák rendkívüli szünetlése (1297/1936.)	5/ 6
Tolnai el. isk. kiállítása és tanulvizsgája	3/ 8	• Iskolai formaruhák bevezetése (853/1936.)	4/ 7
Tantervelülvizsgáló biz. tagok kinevezése	7/ 8	• Katonai szolgálat beszámítása a helyettes és segédtanítói szolgálat közti időnek (2549/1936.)	10/ 6
Wodianer-díj	5/ 6	• Kat. Tanítói Internátusi Alap (2243/1936.)	9/ 6
		• Katolikus Iskola megrend. a pleb. hiv. részére (2928/1936.)	12/ 6
		• Kat. Tanítói Internátusi Alapot illető beirattási díjak felének beküldése s erről kimutatásoknak az ehm. és kir. tanf. hiv.-hoz beküldése (3037/1936.)	12/ 7
		• Kisebbségi nyelvű tanítási oktatásra vonatkozó rendelet (1313/1936.)	5/ 6
		• Kisebbségi tannyelvű iskoláknál működő tanítók tananyagbeszámítási (190/1936.)	2/ 9
		• Komócsy István Segélyalap" folyamodványainak mikénti kiállítása (380/1936.)	3/ 7
		• Körzeti iskolafelügyelők beosztása (73/1936.)	2/ 7
		• Körzeti iskolafelügyelői látogatási jegyzőkönyvek mikénti beküldése (324/1936.)	3/ 6
		• Körzeti iskolafelügyelői „Utasítás” beszerzése és tanítási vázlatok készítése (568/1936.)	3/ 7
		• Körzeti iskolafelügyelői által tartandó módszeres értekezletek (861/1936.)	5/ 5
		• Körzeti iskolafelügyelői látogatások előzetes bejelentése (1806/1936.)	8/ 5
		• Levente köteles állt. továbbképző népiskolai tanulóik templomba járása 2647/1935)	1/ 6

III. Püspöki rendeletek.

• Báthory István, volt erdélyi fejedelem, később Lengyelország királya emlékének ísk. megünneplése (3082/1936.)	12/ 5
• Gazd. irányú továbbképző népisk. látogatói (3094/1936.)	12/ 5
• Kerületi iskolátogató intézmény további fenntartása (2655/1935.)	1/ 5
• Körzeti iskolafelügyelők számára kiadott utasítás végrehajtása (2635/1935.)	1/ 1
• Tanintézetek részére hazai árú beszerzése (2862/1936.)	12/ 5
• Tornatermek leventék részére átengedése (2861/1936.)	12/ 5

IV. Főtanfelügyelői rendelkezések.

• Alkohollelens napot nem kell tartani (243/1936.)	2/ 9
• Állásnéküli okl. tanítók hospitálása rk. el. népiskolában (1/1936.)	2/ 6
• Ált. továbbképző népisk. tananyagbeszámítása (162/1936.)	2/ 8
• Ált. továbbképző népiskola Utasításának életbeletéptése (2636/1935.)	1/ 6
• Ált. továbbképző népisk. tanmenetek és órárendek beküldésének határideje (1314/1936.)	5/ 6
• Beirattási díjakról kimutatás (2243/1936.)	9/ 6
• Benépesítő kimutatások (2605/1936.)	10/ 7
• Betöltött szolgálati idővel bíró tanítók nyugdíjazása (924/1936.)	4/ 8

Levente ifjúság istentiszteleten részvétele (819/1936.)	4/ 6	Tanítói állások betöltése körüli eljárás (2846/1936.)	11/ 7
Levente ifjúság testgyakorlási idejének megállapítása (819/1936.)	4/ 6	Tanítói, tanítónői és ovónői állások betöltésének gondnokság fennállása esetében (2409/1936.)	11/ 5
Levente ifjúság iskolán kívüli továbbképzése (819/1936.)	4/ 6	Tanítói oklevelek értékelése (841/1936.)	4/ 7
Magyar dal ismertetése (1199/1936.)	5/ 6	Tanulók érdelem viselkedése (29/1936.)	2/ 6
„Magyar himnusz-varrás” c. mű ajánlása (1903/1936.)	8/ 5	Tanítási vázlatok készítése (568/1936.) és (1912/1936.)	3, 7, 9/ 6
Magyar Tanítók Évkönyve (1902/1936.)	8/ 5	Tanítási vázlatok céljára szolgáló űrlapok (161/1936.)	2/ 8
Magyar népiskolákban fizetendő hitoktatói díjak (2576/1936.)	10/ 6	Testnevelési el. isk. gyakorlati kézikönyv (3081/1936.)	12/ 7
Menhelyi tankötelesek elhelyezése, iskolába járása és tanszerekkel való ellátása (2005/1936.)	8/ 6	Testnevelési kiküldött bekapcsolódása az elemi iskolai testgyakorlatok irányításába (2480/1935.)	1/ 5
„Mez R. T.” által gyártott kézimunkafonalak (2838/1936.)	11/ 6	Törvényes oktatás szabályozása (2156/1936.)	8/ 7
„Nem állami tanítói illetményelőleg visszatérítése (2373/1936.)	10/ 5	• Tünderkirályné gyermekkönyve” c. színdarab ajánlása (1480/1936.)	8/ 5
Nyári isk. szünetidőnek a szolgálati időbe beszámítása (738/1936.)	4/ 6	Üzleti propagandának az iskoláktól való távolattartása (244/1936.)	2/ 9
Nyári gyermekmenedékhegyek (1680/1936.) Nyugdíjazása betöltött szolgálati idővel bíró tanítóknak (924/1936.)	6/ 9	Wörös Kereszt kérelme (1616/1936.)	6/ 9
Órárendek mikénti kiállítása (3140/1936.) Órákozói szünetek az el. népiskolákban (1970/1936.)	12/ 8	Zeneoktatás képesítése (1109/1936.)	5/ 6
Osztálybeosztás az elemi népiskolákban (2606/1936.)	10/ 7		
Pedagógiai szemináriumon részvétel (885/1936.)	4/ 8		
Pedagógiai szeminárium előadások (2388/1936.)	10/ 5		
Polgári iskolai honosító vizsgálat (1525/1936.)	7/ 7		
Rendkívüli szünetek bejelentése a körzeti iskolafelügyelőnek (1297/1936.)	5/ 6		
Sajtó fontossága (2374/1936.)	9/ 7		
Segédtanítók véglegesítése körüli eljárás szabályozása (1315/1936.)	5/ 6		
Szegény tanulók karácsonyi segélyezése (64/1936.)	2/ 7		
Szigortított ellenőrzések egyes iskolákban (2692/1935.)	1/ 7		
Szivhétre jelentkezés (1847/1936.)	10/ 7		
Tanmenetek és órárendek (2627/1936.)	7/ 7		
Tanév bezárása és megnyitása elemi népiskolákban (1883/1936.)	7/ 7		
Tananyagbeosztások, órárendek és tankönyvjegyzékek készítése (2702/1935.)	1/ 7		
Tanítók példatároló vallási gyakorlatiáiról (2646/1935.)	1/ 3		
Tanítók álláscsereje és a segédtanítók véglegesítése körüli eljárás szabályozása (1315/1936.)	5/ 6		
Tanítók végelbánás alá vonása (2146/1936.)	8/ 6		
Tanítók három napnál tovább nem terjedő szabadságolása (1970/1936.)	8/ 6		
Tanítói díjlevelek bemutatása a közszégi előjáráságnak (262/1936.)	3/ 6		
Tanítói lelkigyakorlatok (105/1936.)	3/ 6		
Tanítói illetmények érvényesítése nem tartozik a polgári bíróságok hatáskörébe (2697/1935.)	1/ 8		
		Tanítói állások betöltése körüli eljárás (2846/1936.)	11/ 7
		Tanítói, tanítónői és ovónői állások betöltésének gondnokság fennállása esetében (2409/1936.)	11/ 5
		Tanítói oklevelek értékelése (841/1936.)	4/ 7
		Tanulók érdelem viselkedése (29/1936.)	2/ 6
		Tanítási vázlatok készítése (568/1936.) és (1912/1936.)	3, 7, 9/ 6
		Tanítási vázlatok céljára szolgáló űrlapok (161/1936.)	2/ 8
		Testnevelési el. isk. gyakorlati kézikönyv (3081/1936.)	12/ 7
		Testnevelési kiküldött bekapcsolódása az elemi iskolai testgyakorlatok irányításába (2480/1935.)	1/ 5
		Törvényes oktatás szabályozása (2156/1936.)	8/ 7
		• Tünderkirályné gyermekkönyve” c. színdarab ajánlása (1480/1936.)	8/ 5
		Üzleti propagandának az iskoláktól való távolattartása (244/1936.)	2/ 9
		Wörös Kereszt kérelme (1616/1936.)	6/ 9
		Zeneoktatás képesítése (1109/1936.)	5/ 6
		V. Gyakorlati esetek-gyakorlati megoldások.	
		Amikor a tanítói hivatás teljesítésében a betűl, a lélek éltet (Levente ügy)	3/ 5
		Egyházközségi képviselőtestületi tagválasztói nevjegyzékbe férjes nők felvétele	2/ 5
		Illetégyenérték viselése	12/ 4
		Tanítóknak meg kell adni törvényes fizetéseket	5/ 5
		Tanítók nyugdíjazásáról és végelbánásáról elvi jelentőségű határozat	3/ 6
		VI. Egyesületi élet.	
		Bonyhádi esp. tanítói kör 1936. június 4. ülése	8/ 4
		Erdényi „ „ „ „ 2. „ „ „ „	8/ 8
		Gödreai „ „ „ „ 1935. okt. 23. „ „ „ „	2/ 4
		„ „ „ „ 1936. máj. 13. „ „ „ „	5/ 7
		„ „ „ „ 1935. okt. 14. „ „ „ „	2/ 4
		„ „ „ „ 1936. június 3. „ „ „ „	8/ 4
		Pécsi „ „ „ „ máj. 13. „ „ „ „	10/ 4
		Székesszárdai „ „ „ „ máj. 27. „ „ „ „	9/ 6
		Pécsyházmegyei Rk. Tan. Egy. 1936. ápr. 28. választmányi ülésének meghívója	4/ 1
		Pécsyházmegyei Rk. Tan. Egy. 1936. ápr. 28. választmányi ülése.	5/ 1
		Pécsyházmegyei Rk. Tan. Egy. 1936. jún. 15. közgyűlésének meghívója	6/ 1
		Pécsyházmegyei Rk. Tan. Egy. 1936. jún. 15. közgyűlése	7/ 1
		v. Székely Pál, egyesületi titkár 1935. évi titkári jelentése	6/ 5
		Esperes tanítói körök jegyzőihöz felhívás	4/ 8
		VII. Irodalom.	
		„A Táltos szíve” regény	8/ 8
		„Bóvár”	2/10
		„Énekszó” folyóirat	5/8, 12/ 3

Fekete János: „Készülés a tanításra“	
c. könyv	11/ 8
„Irreredta ABC“	4/ 2
„Iskolai Ünnepek“ c. füzetorozat	5/ 8
„Korunk szava“	11/7, 12/ 8
Kátor Ferenc szerzeményei 3/6, 4/5, 9/8, 11/8, 12/2	
„Liszt Ferenc Kórusműve“	1/ 8
„Lourdes“ képes folyóirat	8/ 8
„Magyar Sors“ elbeszélések	10/ 8
„Magyar Kórus“	11/ 8
„Magyar Népdal családifája“	5/ 7
„Szent vagy Uram“	4/ 8
Tiboldy: Daloszebkönyve	2,9, 5/7

VIII. Határidő emlékeztető.

1. szám, 5. oldal; 2. szám, 5. oldal; 3. szám, 6. oldal; 4. szám, 6. oldal; 5. szám, 5. oldal; 6. szám, 8. oldal; 7. szám, 7. oldal; 8. szám, 5. oldal; 9. szám, 6. oldal; 10. szám, 5. oldal; 11. szám, 5. oldal; 12. szám, 4. oldal.

IX. Szerkesztői üzenetek.

1. szám, 8. oldal; 2. szám, 10. oldal; 6. szám, 10. oldal; 8. szám, 8. oldal; 12. szám, 8. oldal.

X. Pályázati hirdetés.

Megyei és helesfai kántortanítói állásra 8/8

XI. Személyi hírek.

Albert József 8/8, Alrbauer József 8/7, 10/7, Arató Antal 10/8, Ács Erzsébet 4/8, Bachmann Mihály 12/8, Barabás András 1/3, 1/8, 9/2, 10/1, 11/1, Bartha György 2/9, Barnabás István dr. 10/7, Bart István 8/8, Bartek Margit 7/8, 9/8, Barcza Tivadar 10/7, Bálványos István 3/8, Bálványi Lajos 11/7, Bárd Ferenc 3/2, Batai István 3/8, 10/8, Belázy Ernő 5/7, 10/7, Bence József 4/8, Benkő Pál 10/7, Békfi János 10/7, Bérczy József 1/8, 3/4, 10/1, 11/1, Bráutigam Ferenc 10/7, Bodó László 8/8, 9/8, Böhm János 6/10, Bucz Odón 12/4, Budavány László 3/8, Buzási István 5/7, Czukor Antal 12/8, Curilovich Ottó 10/7, Csaba János 10/8, Cser János 4/10, 10/7, Cserenyák Ignác 12/7, Csiki Székely Dénes 12/8, Csuda Béla 8/7, Dékány István 7/8, 8/8, Dévényi József 9/1, Dusztus Imre 10/8, Dréher Izabella 10/8, Dobos Henrik 10/8, Ebrics István 10/8, 1/8, Eicher János 8/7, Faludi Ferenc 5/7, Faller Rezső 8/8, Farkas László 8/7, Farkasné Kárpáti Irén 10/8, Fehérvári Ferenc 11/8, Fekete János 11/7, Feuerbach Péter 10/7, Feuerbach Rozália 10/8, Fodor Dénes dr. 12/5, Főris József 11/7, Frey Anna 11/7, Gaál János 12/8, Gabriel Pál dr. 8/1, 10/7, Gábor Károly 5/7, Gáts József 4/1, Gedeon Sándor 11/7, Gertig Károly 8/7, 8/8, 10/6, Geyer József 8/8, Gyalokai János 5/7, Gyenis Vilmos dr. 7/5, Gyórfy János 8/8, Hammann Márton 8/8, Hajós György dr. 1/8, Hanuy Ferenc dr. 1/8, Hartweg János 8/8,

8/7, Haukné Brutschy Mária 8/7, Hauck László 10/8, 11/7, Hauser Imre dr. 5/7, Heckenberger Konrád dr. 1/8, Heinrich Ferenc 10/7, Hermai Béla 8/7, Hesz János 8/7, 9/8, Hiller Gizella 8/7, Horváthy Kálmán 10/7, Horényi Károly 6/10, Horváth Lajos dr. zsebet 8/8, Horváth Károly 5/7, Horváth Lajos dr. 10/7, Hucker Tibor 9/8, Hunor Pál 2/9, Ilcsics dr. özv. Mutschbacher Mária 8/8, Jakab Béla dr. 3/8, 8/1, 8/7, 12/1, Jáhm Jakab 8/8, Járomi Béla 3/8, Juhász Pál 10/7, Kálmán Miklós 12/8, Kápolnay József 12/5, Káta József 9/8, Kerekes Ferencné 9/8, Kerekes Géza 12/8, Kerekes Károly 8/7, Keresztes Pál 8/8, Kerényi János 6/2, 9/8, 8/7, Kerekes Béla 3/8, 8/7, 8/8, Kienle Dezső 9/8, Keirnáth Lajos 5/6, 9/8, Klár Márton 12/8, Koch Ele 1/8, Koltai Adam 8/8, Komócsy István 1/8, 8/1, 8/7, 10/1, Kóbor Lajos 3/8, Kósa József 7/8, Kosztolányi Pál 10/7, Koudela Gyula 6/1, Kovács Elvira 5/7, Kovács János dr. 5/7, Kovács János 3/8, 8/8, Kővágó Péter dr. 1/8, Kristóf József 3/8, Kutor Ferenc 3/6, 4/5, 9/8, 10/8, 11/8, Lassányi József 8/8, Liebelt Ferenc 5/8, Liebelt Aladár 10/8, Lukács István 4/2, Makk József 9/1, v. Makray Lajos 12/8, Maricz Elemér 10/7, Martinek József 8/7, Maróthi Imre 8/8, Mádi Balázs 10/8, Márfai István 11/7, Melke Lajos 4/8, Mesterházy János 9/8, Meyerhof Péter 10/7, Mezei Imre 12/5, Monoszlaj Endre 3/8, 8/7, Molnár József 6/2, 10/8, Molnár Márton 8/7, Mosonyi Dénes dr. 1/8, Müller Antal 10/8, Müller György 10/8, Müller József 4/8, Müller Pál 2/9, Nagl Jánosné 9/8, Nagy György László 11/7, Nagy István 3/8, Nagy Sándor 5/7, Navarancsics Ferenc 10/8, Nádosy István 3/7, Nemes József 8/8, Németh István 3/8, Németh Pál 10/7, Németh Gyula 10/7, 8/7, Nunkovics Gábor 5/7, Palotay János 3/8, 5/7, 10/7, Pataki József 2/9, Pataki Károly 8/8, Petrovich Ele 5/7, Pigniczky Ferenc 12/5, Pilván Mihály dr. 8/7, Pintér János 8/7, Pintér Károly 8/8, Prasch János 4/8, Prettl József 8/7, Propst Irén 10/8, Püspök Pál 5/7, Radics Béla 7/8, Rátkaik Gézané dr. 2/4, Reinhardt György 10/7, Reisz Lajos 10/7, Rejter Antal 8/7, Réder János 1/8, Romaisz Ferenc 1/8, Rostás Pál 8/8, Ruszicska László 8/8, Schenk János 10/7, Schleicher Károly 11/7, Schmeller József 12/8, Schuchs József 2/9, Salamon Vilma 11/7, Sasvári József 7/8, Sárváry József 4/8, 8/1, v. Simon Simon 8/7, Solymár György 10/7, Som József 10/8, Spannenberger József 8/7, Szántó Mihály 12/8, Szegő Antal 8/8, 10/8, Szegő József 2/2, Szeitz András 4/8, v. Székely Pál 6/5, 12/1, Szizghey Árpád 8/8, Szizghey Béla 10/8, Szizghey László 3/8, 5/7, 10/7, Szirt István, 4/8, Szijártó László 8/8, Szivárv József 12/8, Szilágyi Gyula 10/8, Szommer Gusztáv 8/8, Szommer Gyula 3/8, Tabelli M. Szokszitka 9/4, Takács Ferenc 8/8, Takács István 5/6, 5/2, Tibor Béla dr. 9/8, Tirsői Polikár 8/7, v. Tófalvy Ágoston 6/10, Vadász Béla 10/8, Várjati Károly 8/8, Vaszary Kálmán 10/8, Varga Ferenc 4/10, v. Vállai István 10/3, Vándor Magdolna 1/8, Ványi Gábor 12/8, Virág János 11/7, Vukics Imre 10/8, Waszner Ferenc 10/7, Westergombi János 4/8,

KATOLIKUS ISKOLA

A pécségyházmegyei tanítószög hivatalos közlönye
Népoktatásügyi havi közlöny. Szerkesztik: Megjelenik minden hónap elején.

Komócsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök

és Magyar Sándor, tanfelügyelő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Pécs, Inczédy Dénes-utca 9/. (Papi Otthon), hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, hirdetés és reklámok is küldendők. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.612. sz. postafelárképpostán befizető-lapon küldendők be.

Talajj 1936. évre 3 pengő.

Pécs, 1936. január 1.

XXV. évfolyam, I. szám.

Körzeti iskolafelügyelők számára kiadott utasítás végrehajtása.

2635/1935. isk. sz. püspöki rendelet.

Megjelent a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak népoktatásunk továbbfejlesztésében korszakot jelentő 1935. VI. t.-c. végrehajtási rendelete. A törvény 5. §-a 1900/1935. Eln. számú rendelettel címlapban a közoktatásügyi igazgatásunkról szól, azonban sokkal többet jelent. A törvény és a végrehajtási rendelet betűi mögött a nemzetiség, erősség, nyelviségség és jobb nevelésnek határozott célkitűzéssel isznak. Ugyanilyen szemmel tölti be a nagyműveltségű miniszter úr által kiadott és a nagyműveltségű magyar Püspök Kar által is elfogadott Utasítást is.

„Az ország egész tanítószögét olyan nevelői felület és gyakorlati pedagógiai képzés hassa át, amely előmozdítja, hogy az igaz, a jó és a szép határozott tengező legyenek az emberi cselekvések, hogy az egyén saját belátásának tudatos és akaratlan engedelmeskedni. Ugy kell tehát nevelésünk hasznát jóval újabbat, hogy az tisztább, tudatosabb, nemesebb életet élhessen jobb időket csak jobb emberek hozhatnak. Népközlési nevelésünknek ügye, hogy a magyar nyelvén teljében teljes tudatosan éljenek és egész erőszelűdül áthassák az embert és nemzeti lélek örökke tartó eszébe, soha el nem mutó örök érdekelt: a család, a vallás, a hazai!

Ezen célkitűzések szolgáltatása a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a népoktatás tanítószög kebeléből körzeti iskolafelügyelőket nevezett ki. Mint maga mondja, az iskolafelügyelő a hitutasítók atérző, jó képzett, fárdatlanul tenérőkből válogatás össze. Közötti pésségégházmegegytel tanítószögünk kiválóbbait közül is többeket. A hitutasítás a miniszterúr szakközögegytel referenciát alapján történt. Mután a Hosszabb előbb bizalomnak érkezett tőjéköszött kért

levélre adott válaszom megerősítette a szakközögegytel azon véleményét, hogy a hitemeltek alkalmazása a körzeti iskolafelügyelő elátására, a miniszter úr 7002/1935. eln. sz. rendeletével a tenügyi igazgatásról szóló 1935. VI. t.-c. 14. §-a alapján egyházmegyei szintű a követhetőket részszettette iskolafelügyelői megbízásokban.

Baranya vármegyében: Hartweg János kisbudmér, Schneider Lejós mohács, Nemes János hosszszetényi és Bérczi János hegyesszentmártoni igazgatónalok.

Tolna vármegyében: Geyer József paksi, Tanczos Gyula tamási és Eberhardt János mucsli igazgatónalok.

A kinevezettek a miniszter úr által kijelölt körzetenben a kinevezést okmányalkban felsorolt helyeken az iskolák jellegére való tekintettel nélkül végzik iskolafelügyelői megbízásait. A körzeti megbízások megkötésé csak később lesz módomban hitutasítás közöze tenni. Vissont a más jellegű iskolák tanítóit közül megbízott iskolafelügyelői igazgatóságok lesznak hatáskörük területén esetleg hozzájuk beosztott katolikus iskolák jöltit is gyakorolnak a felügyeletet. Egyházmegyei területére a miniszter úr a nem katolikus jellegű iskoláktól a követhetőket részszettette megbízásokban:

Baranya vármegyében: Balázs Ferenc, Magyar Várogy pécsi és Hal Árpád komlóbanyaltelepi állami. Tokai József nagybányai községi és Jéki Antal mecskesházi felső tanulati igazgatónalok. Hala József sellyei ref. és Dardssy Mihály nyomjati közs. tanítókat.

Lapunk jelen számához postai befizető lapot csatoltunk, hogy a lap 1936. évi előfizetési díja (3 P) postafordultával behűdlessék.

Somogy vármegyében: *Berényi* Jenő gyéheny, utca *Dombay* Miklós bel-
lenai és *Ecsy* Sándor kaposvári állami,
Pimér Vilmos nemességi és *Csabor* Gyula
marcali r. kat., *Ruttner* Lajos balatonlellei
községi igazgatótanítók, *Takács* Gyudó,
Melich András és *Bárd* Miklós kaposvári és
Nagy József barcsi állami, *Horváth* Géza ságvári
r. kat., *Harsay* Dersó bátonyimegyeri és
Kulcsár Gyula somogyzsbói ref., végül
Szendry Ferenc rinyabesnyői közs. tanító.

Tolnau vármegyében: utca *Sölley*
József és *Saebényi* Lajos dombóvári állami,
Nóthling Géza győntei ref., *Bojor* János bunyádi
ág. h. ev., *Pékai* Mihály pársi községi,
Denke Antal nagymányoki fars. igazgató-
tanítók és *Hollai* Róbert tolnai állami tanító.

Asz iskolafelügyelő munkájának minél
összhangosabb lebonyolítása és biztosí-
tása érdekében az alábbiakban rendelkezem:

1. Hogy a pécsmegyei fánitók köz-
közli kinevezett iskolafelügyelőkhöz hiva-
tásulnak megfelelően és emellett az ál-
taluk vezetett osztályok tanításában főnn-
akadás né történjen, utasítom az érdeelt
iskolák iskolaszéki elnökök igazgatóit, hogy
jelen rendeletet kézhezvétele után hivatnak
össze tanítótestület gyűlést, ott beszélik
meg, hogy a miniszter úr által kinevezett
iskolafelügyelőkhöz hogyan lennének
legalkalmasabban helyettesíthetők, amiódon
azok közeli iskolafelügyelői végzésére
elutaznak s így személyükben a rendes
heletek között nem láthatják el az oktatást.
A tanítótestületek javaslatát legkésőbb 1936. ja-
nuár 15-ig fűadhagyás, illetve irányító intézké-
zés kiterjesztés végett főtanfelügyelőkhöz terjesz-
dés. Azonok az iskoláknál, ahol a kinevezett
iskolafelügyelő az osztályon iskolában
tanítanak, másoknál nem helyettesíthető, az
oktatás ügy osztandó be, hogy az iskolá-
főnökök a fűadotté alatt elmaradó órákat
a helyi viszonyoknak megfelelő módon pó-
tolják. Mindenekelőtt nézve át kell tanulmá-
nyozni a nevelési feladatokat és közok-
tatási feladatokat miniszter úr által kiadott és a bu-
dapesti Egyetemi Nyomdából beszerzendő
Utasításokat.

2. A kinevezett iskolafelügyelőkhöz jogosultak
lesznek katolikus iskoláknak is felügyelői
létszámokhoz tenni. Amikor tehát jelentke-
nek, az arra illetékes iskolaszéki elnök és
igazgatók minden alkalommal fogadják a
közeli iskolafelügyelőkhöz elkészítendő, a leg-
megsemményedő járának kezére, hogy ka-
tolikus iskoláknak a törvény által részükre
engedélyezett és előírt megfigyeléseket, mi-
nél lehetőbban eszközölthessék. Utasítás
az iskolák igazgatótanítói és tanítóinál ugyan-
erre. Az iskolaszéki elnök, iskolafelügyelő
közeli iskolafelügyelőkhöz minden osztály min-
den órájára kiterjedő el személyesen és le-
genek jelen az iskolafelügyelelen. Ameny-

nben bármely okból egy nagy kivételesen
kérésztűlhető nem lenne, irásban hatalmaz-
zák meg és bízzák meg a plébános helye-
tettes segédleltését, másodsorban a plébáni
előnök, hogy a közeli iskolafelügyelőket
ugyanasok osztályról osztályra és óráról
óraóra szemelven vezessék katolikus is-
kolágyűnk felügyeletében. A záróterkezle-
ten, illetve az egy tanító iskolánál a záró
megbeszéléseken minden esetben az iskolá-
széki elnök-igazgató elnököljön. A megbe-
szélések, illetve a záróterkezletek anyagát
a közeli iskolafelügyelő foglalja jegyző-
könyvébe s az „Utastás” 35. §-a szerint alá-
írásával ellátottnak küldi meg a megfűadottnak
iskola plébános-, isk. igazgatójának, aki a
jegyzőkönyvet hivatalosan közli az iskolának
minden egyes tanítójával. Gondoskodni arról,
hogy a jegyzőkönyv ne csak az utastások
hivatkozott 35. §-a által előírt második és
harmadik példányban, hanem egy negyedik
példányban is állítsák ki. A kiállított négy
jegyzőkönyvnek mindenesek példányát a
plébános-, isk. igazgató és mindenesek, az
iskolánál működő tanerő kötelesek leszenek
alírni. A közrefűadottnak által kiűadott első
példányt a plébános, isk. igazgató őrzeli, a
második és harmadik példányt a közeli
iskolafelügyelőnek közzé őrzés, a negyedik
példányt pedig, amelyre a közeli isko-
lafelügyelő utastás a plébános, isk. igazgató
vezeti rá hítelek másolat alakban – halo-
déklatlanul fűterjesztés az egyházmegyét fű-
tanfelügyelőkhöz. Ezen negyedik példány fű-
terjesztésekor nemcsak a plébános, isk.
igazgató jogosult előterjesztéseket tenni, ha-
nem az iskolának bármelyik érdeelt tanítójá.
Magától értődik, hogy ha a közeli isko-
lafelügyelőhöz tettek előterjesztéseket a nekik
megküldött jegyzőkönyv kopcsán, ugyanek-
ket a megfigyeléseket szoról-szóra fel kell
terjesztetni az egyházmegyét fűtanfelügyelő-
höz is.

3. Elrendelem, hogy a főhatóságom alá
tartozó minden ovoda és népliskola a köz-
refűadott iskolafelügyelő Utastását egyetű
példányban szerezzék be, mint ahogy tanerő
működik az illető ovodánál és iskolánál, hogy
minden egyes ovónál és tanító (tanítónő) ré-
szére egy-egy, az iskola tanfűtő könyvtára
részére is egy példány jusson. A közrefűadott
iskolafelügyelő Utastás könyv alakban a
Kir. M. Egyetemi Nyomda (Budapest, VIII.
Museum-kürtűt 6. sz.) kiadásában jelent meg,
ahonnan megrendelendő. Ara példányként
vászontűdésben 70 fillér. Az e címen felme-
nyű költéség az egyes iskoláknál, az előre
nem látható költségekre előírva az összeg-
ből, vagy pedig a beiratást díjnak a köl-
csönttanfűtőpar céljára és meg fel nem hasz-
ná és rendelkezésre álló összegből fede-
sendő.

Haladás fűadobozos névjegye a legszebb ajándék!

Rendelet a tanítók példafűadó vallási gyakorlatairól.

2646/1936. sz. fűtanfelügyelői rendelet.

Az évűgyi jelentésekben, ahol az arra hiva-
tatott előjárók tanítóink működéséről számol-
nak be, öket értékelik és minősítik, helye-
lyekkel ellentmondás és részben helytelen minősíté-
sek érkeznek be. Vannak, akik tanítóink
kiváló tanügyi eredményeit tekintik csak és a
tanítók összműködésének lemerésénél csak ezt
veszik figyelembe. Nagyon helytelenül! Elfele-
dnek ugyanis arról, hogy katolikus iskoláink
nemcsak oktatás intézettek, hanem a magyar ka-
tolikus egyház világszeméti végvárjai is, amikben
a jövőnk nemzedékének világszeméti képzése,
hivallás, ábrázottság nemzedékek nevelése épen
olyan fontos, mint az ismeretek közlése. Minő-
ezekben tanítóságunknak jó példával kell elő-
járniuk.

Arról nem mondhat le a katolikus iskola,
hogy ifjúságunkra közvetlen ható katolikus
tanítóságunk legyen, mint az asztalra tett gyertya,
mint a hegyfalán épült város, azaz a katolikus
hitélet megnyilatkozásában példafűadó világsz-
ággal világszokóikkal. A katolikus iskolák rend-
tartási szabályzatainak előírásain kívül tisztán
pedagógiai és erkölcsi okok is megkívánják,
hogy valahányszor iskoláink ifjúsága a szent-
ségekhez járul, katolikus tanítóságunk ne le-
gyen érzéketlen. Ne legyen idegen, ne marad-
jón mintegy átalak meg nem értett, nem méltá-
nyolt gyakorlati szemben a pádsorokban,
hanem járjon elő jó példával, amint ezt gyako-
rlatilag kevés kivétellel meg is teszik, s amint
minta-adó módon gyakorlatban van a pécsi
püspöki tanítóképzőintézet kiváló tanárainál is,
ahol a tanári testület növényökeik élén járának
az Úr asztalához.

Régen túl vagyunk a Spenzer-féle intellek-
tuális irányzatban. „A népiskola munkájának
súlypontja marraadandóan a értési nevelésen nyu-
guszik” — *hangszótja a Kultuszminiszter* — a köz-
refűadott iskolafelügyelőhöz és egész tanítóságunk-
hoz intézett köriratában. És így folytatja tovább:
„A tanítókban éppen úgy, mint az isko-
lafelügyelőben a nevelői hatásnak öntudatosan
kell élnie, hogy a gondjaira bízott ifjúságot öntu-
datosan hazafias — természetesen vallásos —
polgárokra nevelhessék. „Az iskola helye élete
a tanító lelkiiségén forrul meg.” — *És csak így
érthető el* — „népiskolai nevelésünknek végcélja,
hogy a magyar ifjúság lelkeiben teljes tudatos-
sággal éljenek és egész érzésvilágát áthatás-
késséggel, soha el nem múló örök értékei: a
család, a vallás, a haza!”

Ezek után meglegő, hogy vannak előterjesz-
tések, amelyben kiüntetésre is előterjesztene-
k olyan katolikus tanítókat, akik fűt megkíván-
nevelő példafűadókat elhanyagolják és ezáltal
a katolikus iskolák részére előírt Renoszab-
lyokat is megszegik. Ugyanezért a fűtanfel-
ügyelőség nemcsak kitérni kénytelen az e tek-
-

tenben kifűadósolható, egyébként még olyan
éremes tanítóinknak a kiüntető elismeréséről,
hanem arra is kénytelen, hogy az évűgyi jelen-
tések felűvizsgálásánál külön és megnevezett
is fűhívja figyelmét az iskolaszéki igazgató-
elnök által a tanítók ezen mulasztására. A fűl-
bírálatok hangja és tartalma mindazonáltal, akik-
nél nem makacs következetesség mutatkozik,
szelűd. Azonkál, akiknél a vallási közömbösség
vagy a hivatali kötelezettségek következtében
elmulasztásoképpen jelentkezik, a figyelmelté-
sek és az ellenőrzések intó és számonkérő
alakban mentek ki. E bizony ezen az uton is
kénytünk kell a kerületi tanfelügyelő és isko-
lafűadottnak urakat, a helyi iskolaszéki elnököket
és magukat az érdeelt tanítókat is, hogy nem-
zetnevelésünk és katolikus ifjúságűntetésűnk szol-
gálatában vegyük minőzet figyelembe.

Nem hunyunk szemet a fűtői kívánalmak
gyakorlati nehézségei előtti és mégis — ha á-
dózatos, alázatos, lelkes, szóval katolikus mun-
kával állunk ifjúságunk nevelésének szolgálá-
tában, minőzerről le nem mondhatunk. Azokat a
tanítókat, akik hitvasíti és vallási kötelezettsé-
geiknek a Renoszabályok szellemében meg nem
felelnek, nem minősíthetjük olyan tanítóknak,
akik elismerésre és kitűntetésre alkalmasak.
Alkalmazunk kell az erkölcsi törvény, amely
szerint: Bonum ex integra causa, malum ex
quolibet defectu, azaz: valamely erkölcsi csele-
kedet jó és dicséretes, ha minden tekintetben
jó, rossz (nem dicséretes) ha bármely tekintet-
ben kifűadósolható. Ami peűg áll az egyes em-
ber egyes cselekedetére, meg fokozottabban
alkalmazandó az egész ember erkölcsi értéke-
nek lemerésénél.

A főnökeket azokra is alkalmazunk kell, akik
a magyar Püspöki Kar és a pécsi Megyés
Püspöki Urnak előírásai s a pécsmegyei
fűtanfelügyelő számonkéréséi dacára is színtel-
en, vagy a katolikus világfűadósággal ellenkező
sajtótermekekét járának.

A totalitás-gondolat az oktatásban.

Írta: **Barabás András.**

Egyekes éles különbséget teszünk „nem-
zetnevelés” és „állampolgári nevelés” között.
Ennek a megkülönböztetésnek van is alapja.
A nemzet és az állam fogalmát nem földik
egyáltalán a jogtudományban. A közéletben
azonban nem válasszhatjuk el oly élesen a két
fogalmat. A nemzetnevelés — szűrtarvon
véve — a nemzet sajátosságok művelését és
a nemzeti együségét és összetartozottságot
munkálja, a mi a többféle népből alakult ál-
tamban elutasított elemektől hatja, ha mind-
egyik államalkotó faj különálló nacionaliz-
mussal töltetkezik. Ezt az irányzatot naci-

jelent kell az ülés idejéig, helyét és azt, hogy mely órában mitől-meddig tarthatja meg a testnevelési kiállítását előadását.

Bizonys savoró vagy feszélyező momentumok kiküszöbölhetők lesznek, ha Elnök Úrakkal kellő időben fölhojtjuk arra figyelmemet, nevezetesen, ha a tanítóság ügyét érintő, bizalmasabb természetű megbeszélések akar-nak folytatni, ennek semmi nehézség nem lesz, mert a kiállításidő szabályozó részéről föl sem merült az az óhaj, hogy a tanítóság ilyen természetű megbeszélésein is részt vegyen.

Hogy a Kerületi Tanfelügyelő Úrakkal rendelkezésemet tudomásul vették és végre fogták hajtani, arról 1936. február 1-ig három értesítésű lettem.

2636/1935. sz. Általános továbbképző népiszkola Tantervi Utasításának életbe lépéséről. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 6345/1935. évi. sz. rendelkezéssel (megjelenik a Hivatalos Közlöny 1935. 23. számában) kiadta az ismételt iskola helyezésére lépett általános továbbképző népiszkola tantervét és utasítását. E tanterv és utasítás nagy segítségére lesz a tanítóknak abban, hogy tanmeneteiket megfelelően készítsék. Az tény, hogy az elmúlt két évtized társadalmi, gazdasági, politikai változásainak és tudományos fejlődésének a népiszkola továbbképzését is fokozott teljesítményt követel. A mai nemzetnevelésnek arra kell törekednie, hogy a gyermekeket az ismereteknek bővülő községe mellett öntudatos polgárokká fejlessze.

Fentiek közléseivel felhívom a felügyeletet alá tartozó összes iskolagazdagsághoz, tanítókat, tanítónőket, hogy szóban forgó miniszterirendeletet s e rendelettel kiadott Tantervet és Utasítást tanulmányozzák, hogy ehkint az általános továbbképző népiszkola célkitűzéseit megvalósítsassanak. Elrendelem, hogy a szóban forgó tantervet és utasítást az iskolai pénztár terhére, avagy a beiratási díjaknak a költségtanönlányokra részére szolgáló és esetleg még fel nem használt összegekből haladéknélküli serezzék be. Ara 80 fillér. Megrendelhető a Hír. M. Egyetemi Nyomdánál, Budapest, VIII. Múzeum körút 6. sz.

Végül felhívom a plebánus, isk. igazgatókat, intésközvetőket, ahkint, hogy az általános továbbképző népiszkola vezető tanítói, tanítónői tanmeneteiket és órarendjeiket szóban forgó új tantervnek és utasításnak megfelelőleg készítsék el s jóváhagyás végett legkésőbb 1936. július 1-ig terjesszék be hivatalomhoz.

Az általános továbbképző népiszkola helyi tanmeneteinek helyes elkészítése, könnyű áttekinthetése s így a felbuzgóság megkönyvítése érdekében megfelelő úrlapnyomtatványt jogok készíttelni kívánó és szakasztervezéséket is bíró tanítókból álló bizottsággal, úgy, miként ez a mindennapi elemi iskolai tanmenetek céljaira szolgáló úrlapnyomtatványok kiadásánál is történt. Ez úrlapnyom-

tatványok megjelenéséről megfelelő időben lapunk újján értesíteni fogom a felügyeletet alatt álló összes iskolagazdagsághoz, tanítóknak és tanítónőkhöz, hogy ehkint tanmeneteiket a kiadott úrlapnyomtatvány felhasználásával fenadhassanak nélkül a kiutított időre (1936. július 1.) elkészíthessék.

2647/1935. sz. Leventehőtelek általános továbbképző népiszkola tanulóit templombajárasa. Fölmerült eset kapcsán, amikor a leventeköztöltő a vonatkozó rendelkezések meg nem éréséből vagy félreértéséből a vasár- és ünnepnap ientisistelethez való részvételre, vagy nem vezették el a még iskolahőtelek leventéit, vagy azoknak irányítói személyes mérlegelések tárgyává tették, szükségesséem látszott, hogy a főtanfelügyelőség az egész egyházmegyére kiterjedő egységes eljárást biztosítson. Ez érdekében ábrít a IV. kerületi Testnevelési Felügyelőségéhez, amelytől az alábbiakban közölt megérítő válasz kapta:

„A 4. kerületi Testnevelési Felügyelő Úr Pés. 856. ún. Mf. 1935. szám.

Főtisztelőndő és nagyköztöltő Egyházmegyei Főtanfelügyelőség!

Folyó évi november hó 28-án kel 2477/1935. számú megkeresésére van szerencsém értesíteni, hogy az összes áldrendelt testnevelési szervezetem utasítottam, hogy az ismételtiskola-hőtelek róm. hah. valású leventék a többi leventékkel együtt menjenek misére. Oly ünnepnapokon pedig, mikor levente-foglalkozás nincs, az iskolák tanulóitval együtt hőtelesek a misén részt venni.

Kérem az Egyházmegyei Főtanfelügyelőség hasonló intézkedését és iránymában szintén megtenni. Bátor vagyok azt azért is kérni, mert a 4. testnevelési kerület területén több oly község van, hol külön levente isentisistelethez tartanak, éppen azért, hogy a foglalkozás ideje a misével összehangolható legyen. — továbbá mert ha ismételtiskolahőtelek ifjúság nem menne együtt a leventékkel misére, úgy az esetleges eléréséből surlódsókor fordulhatnának elő.

Egyben intézkedem, hogy a híszékhelyi leventeoktatás utasítások leventéknek templomba való pontos vezetésére.

Maradok főtisztelőndő Egyházmegyei Főtanfelügyelőségnek továbbra is mindenkor rendelkezésemre készen

a szabadságon levő hertef. helyett: úit. Barlay főt.

A főt közölt által nemcsak szellemében feltélem az egyházi, tanügyi és testnevelési hatóságaink pedagógiai célkitűzéseinek, hanem gyakorlatilag is megvalósítható. Épen ezért szigorú mihasznatás végett a IV. kerületi testnevelési hatóság által elrendelt módosításokat a pécs egyházmegyei tanügyi főhatóság részéről is magamévól teszem, azokat kihir-

delem és végrehajtásukat elrendelem. Ahol ez bármely okból nehézségekbe ütköznék, arról haladéktalanul jelentést és az elintézés módjáról néma véleményem jelentést kérek az eredetileg iskolai helyi hatóságoktól.

2692/1935. sz. Az évégi jelentések alapján szigorított ellenőrzések lépések életbe nébny iskolánál. Amennyire megbecsülő az a körülmény, hogy az egyházi hatóságok által eddig is megbízott iskolafelügyelő tisztiségre főlös számmal akadtak alkalmasok egyházmegyénk kiváló tanítóink közül és hogy a kultuszminiszter új által életbelepetített közretek iskolafelügyelők között is szép számmal sorakoznak egyházmegye tanítóink, olyan megdöbbenő, hogy ugyancsak egyházmegyei tanítócsapunk közül az esperes-kerületi tanfelügyelők és iskolafelügyelők jelentése alapján többséket szigorú ellenőrzés alá kellett helyezniük. Ez azt jelenti, hogy a kellő eredményt fel nem mutató tanítók szigorított ellenőrzésére az iskolafelügyelő vagy külön megnevezett biztosok szállnak ki és kéri számomra a hanvag vagy tehatóságok gyengék, de még azt sem kizárólatlan tanítók iskolai eredményeit. Ez a megszűnyítő intézkedés a rájuk bízott tanítók érdekeinek védelmében történik, de ugyanakkor nemcsak erkölcsileg és anyagilag is sújítja az ellenőrzött tanítókat, mert az igazgatási büntetésekben a kiszálló szabályszegek költiségei az illető hanvag tanítóknak kell viselniük. Amiódon mindezt óvó és intő példát közlöm, fölkiegrem az esperes-kerületi tanfelügyelőkét és a kerületi iskolafelügyelőkét, hogy hasonló esetekben soronköveti is legyenek fölterjesztéseket és kérjék a szigorított ellenőrzés elrendelését.

2702/1935. sz. Hőzest iskolafelügyelők részére kiadott „Utasítás” alapján: Órarendek, Tananyagbeosztások (Óvodai foglalkozási tervek), Tanönlányjegyzékek készítése. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által 7000/1935. évi. sz. rendelkezéssel a közretek iskolafelügyelők és a kir. tanfelügyelők hivatalos iskolafelügyelő tagjai részére kiadott „Utasítás” X. fe. 44. §-a alapján minden évben, május hó végéig, a hővezekző tanévi órarendet, tananyagbeosztást (óvodai hertef és évi foglalkozási tervek) és a használt példátlan tanönlányjegyzéket két-két példában a kir. tanfelügyelő hivatalhoz a hertefölterjesztés mellett kell küldeni. — E rendelkezés rendelkezem:

1. A 2408/1935. sz. rendelkezéssel (megjelenik a Katolikus Iskola 1935. dec. 1. számban) előírtam, hogy a felügyelet alá tartozó összes iskolák tanítói hőtelesek a 2409/1935. évi. dec. 1. sz. előírt úrlapnyomtatvány felhasználásával 1936. szeptember 1-ig új órarendet készítenek és jóváhagyására beferjessent. E rendelkezésemet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak közölt rendelkezete alapján oda módosított, hogy az újon-

nan kiállított órarendeket legkésőbb 1936. március 1-ig kell beküldeni hivatalomhoz jóváhagyás végett, hogy az órarendeket a plebánus, iskolagazgató a kir. tanfelügyelő hivatalnak május hó végéig fennadhassanak nélkül megküldhesse. A jóváhagyott órarendek a szóbanforgó „Utasítás” 44. §-ának alkalmazásánál három évi érvényességek lesznek.

2. A tananyagbeosztásokat (óvodai foglalkozási terveket) illetőleg ahkint tanfőbezem, hogy csak azon tanítóknak tanfőbőnöknek és óvodánőnek kell tanmeneteiket újból elkészíteni és jóváhagyás végett 1936. március 1-ig hivatalomhoz beküldeni, ahkintek helyi tanmeneteiket (óvodai foglalkozási tervek) már három ével meghaladólag vannak alkalmazásban, vagy pedig tanmeneteiket az annak idején alkalmazott bírlat csak számottevő pótlásokkal voltak jóváhagyhatók. A tananyagbeosztásainál (óvodai foglalkozási tervek) is érvényre emelem a miniszter „Utasítás” 44. §-ában jelzett azon lehetőségét, hogy három ével erőszón használatok lesznek.

3. Az órarendek és tananyagbeosztások óvodai foglalkozási tervek érvényessége a jóváhagyott sardékek keltőlő számtól 3 éu.

4. A tanönlányjegyzékeknek úgy hivatalomhoz, mint a kir. tanfelügyelői hivatalhoz küldni kiállításra, illetve beküldése mellőstő, mert a helyi tanmenetek céljaira előírt úrlapnyomtatványok kiállpán a használt tanönlányjegyzékek felsorolására megfelelő rovatok alkalmazandók rendelkezésre. Itt külön is hangsúlyozom, hogy a nagymélt. magyar Püspök hertef határozata alapján tanönlányú csak a Szent-István-Társulat határványú szabad használatban.

5. A tananyagbeosztásokat (óvodai foglalkozási terveket) és órarendeket hivatalomhoz csak egy-egy példában kiállításra kell beküldeni. Jóváhagyás után illető tanító, tanítónő, óvodai, iskolafelügyelő tananyagbeosztásról köteles az előírt úrlapnyomtatványok felhasználásával 2-3 másolatot készíteni. A plebánus, iskolagazgató a másolatokat hertefeltesse, s ennek megtörténte után a két másolat példányt küldje meg az illetékes kerületi tanfelügyelői hivatalnak. Az eredeti példányok az iskola (óvodai), illetve tanító, tanítónő (óvodai) rendelkezésére megmaradnak, hogy ezek az iskolafelügyelőknak is bármikor bemutatható legyenek. Az úrlapnyomtatványokat az iskolai pénztár terhére kell beszeresni. Amennyiben a kerületi iskolafelügyelő, illetve a kir. tanfelügyelő részére a már általam jóváhagyott tanmenetekre, órarendekre, tanönlányjegyzékekre észrevételeket tenni, annak szövegét hivatalomhoz szónnal be kell küldeni.

6. Az általános továbbképző népiszkola tananyagbeosztásaira és órarendjére vonatkozó 2636/1935. sz. rendelkezésem (lásd jekző lap számban) teljes egészében érvényben marad. Miután ez iskolák tananyagbe-

osztásait és órarendjét hivatkozott rendelkezésem alapján 1936. július 1-ig kell behűlteni hivatalomhoz jóváhagyás végett, e tananyagbeosztásokat és órarendeket fent 5. pontban foglaltak szerint csak 1936. szeptember 10-1-ével lehetnek a kir. tanfelügyelői hivatalunknál megküldhetők.

Es alkalommal külön is felhívom a felügyeletem alá tartozó összes tanítókat, tanítónőket és óvodákat, hogy tanmeneteiket és órarendjeiket különös gonddal készítsék el. A tantervfelülbíró bizottság tagjai pedig arra kérem, hogy a nekik kiadott tanmeneteiket és órarendjeiket fokozott figyelemmel bírálják felül, hogy bírálatok alapján jóváhagyott tanmenetek és órarendek ellen a községi iskolafelügyelőkről részéről komoly észrevétel ne merülhessen fel.

2697/1935. sz. **A tanítói illetmények érvényesítése nem tartozik a polgári bíróságok hatáskörébe.** Felmerült eset kapcsán hozott kir. határozat alapján tudomásulvétel és műhelytartás végett közlöm a felügyeletem alá tartozó összes iskolafelügyelővel és tanítókkal a következőket:

„A közjogi és jellemű követelések érvényesítése általában nem tartozik a rendes bíróságok hatáskörébe és polgári per útjára, hanem csak abban az esetben lehet az ilyen követelést polgári per útján érvényesíteni, ha erre valamely különös jogszabály módot ad. A hitfelekezeti elemi népiskolai tanítóknak (tanítónőnek) a szolgálati járandóságok iránt támasztott követelése tekintetében ilyen különös jogszabály nincs, sőt a törvények idevonatkozó különös rendelkezéseiből is éppen az következik, hogy ezek a követelések a rendes bíróság előtt nem érvényesíthetők. Ez következik az 1907. évi XXVII. t. c. 1. §-ának már említett abból a rendelkezéséből, hogy az említett minőségű iskolai tanítóknak törvényesen megállapított járandóságai közigazgatási biztosítatnak, továbbá az ugyannek a törvénynek 10. §-ában foglalt abból a rendelkezésből, hogy a tanítók járandóságairól vezetett nyilvántartás alapján kifizetett s az iskolafenntartó illető hátralékok az egyes hátralékos adósoktól az iskolafenntartó javára ugyancsak közigazgatási úton hajtandó be. Ez következik végül az említett törvény 8. §-ának és az 1896. évi XXVI. t. c. 51. §-ának azokból a rendelkezéseiből is, amelyek értelmében az ott megjelölt esetekben az iskolatanítói illetmények kérdésében a m. kir. Közigazgatási Bíróság előtt panasznak van helye; ebből nyilván már az általános hatásköri szabályok értelmében az következik, hogy az ilyen ügyek elintézése a Közigazgatási Bíróság eljárását megelőzően a közigazgatási hatóságoknak, nem pedig a rendes bíróságoknak a hatáskörébe tartozik.“

Szerkesztésért felelős: MAGYAR SÁNDOR.

Kiadó: a Pécsegyházmegyei Róm. Kath. Tanítóegyesület.

Hatalmas nyomardarazsnyárság Péc, Király- és Szent Mór-utca sarkán.

HIREK.

Hanonohi hírevezések. Virág Ferenc megyéspüspök előterjesztésére XI. Pius pápa *Romaiz* Ferenc preláts, olvasókanonokot a székeskáptalan nagyprepostjává, *Mosonyi* Dénes dr. apostoli főjegyző, eddigi éneklonakonokot olvasókanonokká, *Hanuy* Ferenc dr. preláts, eddigi órkánonokot éneklonakonokká, *Komocsy* István eddigi székesegyházi főesperest órkánonokká léptette elő. Az így megüresedett mesterkanonoki széket *Kövögy* Péter dr., c. prépost, tb. kanonok, bátszéki plébánosnak adományozta. Ezzel egyidejűleg *Virág* Ferenc megyéspüspök *Heckenberg* Konrad dr. pápai kamarás, kormányfőtanácsos, láncsókai plébánost és *Hajós* György dr. teológiai tanárt tb. kanonokká nevezte ki. A megyéspüspök *Koch* Ede eddigi főlnai főesperest a székesegyházi főesperesség ellátásával bízta meg, míg a főlnai főesperesség munkakörét *Sinos* István dr. kanonokra ruházta.

Herileti iskolafelügyelői hírevezés. Megyés Püspök Úr Ó Nagyméltósága Ebrics István németlr. igazgatótanítót a német nyelv. herileti iskolafelügyelőjává kinevezte.

Főpásztori elismerés. Megyés Püspök Úr Ó Nagyméltósága *Réder* János blassz-szonnyal rk. igazgató-kántortanítóhoz 30 évet meghaladó szolgálat után történt nyugalmabavonulása alkalmából Főpásztori elismeréssel nyilváníttotta.

Az Egyletes Tanfőszövetség december 10-28-án tartott zsovetési tanácsi ülésén *Barabás* András pári-i rk. igazgatótanítót a pedagógiai országos huszas bizottságába beválasztotta.

Igazgatótanítói hírevezés. Megyés Püspök Úr Ó Nagyméltósága *Bérczi* József hegyszentmártoni rk. kántortanítót, községi iskolafelügyelőt igazgatótanítójává kinevezte.

Névváltoztatás. *Werné* Magdolna szálhat rk. tanító nő családát nevet belügyminiszter engedélyével „Vándor“ -ra változtatta.

Liszt Ferenc Rósműome most jelennek meg magyar kiadásban a Liszt-émlékévkönyv kapcsolataiban. A folyólatok sorozatnak 8 első darabja Liszt Ferenc könnyen betanítható énekar kiűveit tartalmazza, melyek bármely kisebb énekar által is előadhatók. A művek először jelennek meg magyar szöveggel, mégpedig *Kerényi* György művészi fordításban. (Míind a kilenc ml. hivata van arra, hogy Liszt Ferenc géniuszát országsszerte híressé és a marabándó Liszt-körüliszt szolgálja. A művek az Országos Iroalmi és Művészeti Tanács megbízásából és támogatásával az emlékévkönyv és a Magyar Kórus hangyegyes folyóirat kiadásában. A Liszt-sorozatról részletes ismertetőt készséggel küld a Magyar Kórus kiadóhivatala Budapest, I., Ferry Oszkár-ú. 55.

Szerkesztői üzenet.

Érdeklődők. Az elemi népiskola Loszt. részére a beszedés és ételemgyakorlati szemléltetőképeket a m. kir. hallás- és közoktatásügyi miniszterium adta ki és annak illetékes elemi népiskolai osztályától a képek darabonként 1 pengőért beszereshetők.

KATOLIKUS ISKOLA

A pécsegyházmegyei tanítóság hivatalos közlönye
Népoktatásügyi havi közlöny. Szerkesztők: Megjelenik minden hónap elsőjén.

Komocsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök és Magyar Sándor, tanfelügyelő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐ: Pécs, Incegy Dénes-utca 91., (Papi Oltár), hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, hírdetés és reklámtekst is küldendő. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.612. sz. postakárephéptári bejárólapon küldendő be.

Pécs, 1936. február 1.

XXV. évfolyam, 2. szám.

Megtevesző behatolások a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesület területére.

Az a szociális és egyházi szempontról egyaránt jelentős eredmény, amelyet a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesülete a katolikus hívek temelkezési segélyével a legnehezebb órákban eredményesen elért, nemcsak a katolikus hívek, hanem a rajtuk kívül állók és intézmények figyelmét is felkeltette. És méltán! Mert a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesülete 12 egyházmegye területén rövid pár év múltóds után ma 115.475 fegot számlál. Ebből 1.000.000 P-t meghaladó tagdíjállománya van, a biztosított segélytőhék pedig 22 milliót túlhaladnak. A csanádi, győri, kocsolcs, kassai, pécsi, szatmári, szombathelyi, váci, nagyvárad, veszprémi püspökségek, valamint az eperjesi és munkács egyházmegyhék főpásztorai után a Credo központ és a Katolikus Népszövetség is belépett azok sorába, akik a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesülete révén ajánlják a kis biztosításoknak nagyon népszerű és eredményes formáját.

Most arról értesülünk, hogy a Temelkezési Pénztárral versengő biztosítói intézetek közül mások is megindulnak és bizonyos hivatkozásokkal, de nem megfelelő jogosultsággal akarják lefoglalni annak a nagy er-

leket tőhének egy részét, amelyet a Temelkezési Pénztárgyegyesület céldatums munkájával s a fentiekben említett ajánlásokkal és azzal a teljesen biztos anyagi háttérrel, amelyet maga mögé állított, a Gaadák Biztosító Szövetkezete szolgál. Ez ellen a Katolikus Népszövetség az általunk megszervezett eredményes munka érdekében óvat emel. Főhívjuk a katolikus közvéleménynek, elsősorban pedig a főtisztelendő lelkesedő papsnak és az oly megértéssel dolgozó tanítóságnak figyelmét, hogy ne engedjék szétforgácsolni az erőket. Ha pedig valaki, akár a Megyés Püspöki Karra, akár a Katolikus Népszövetség egyházi, vagy világi vezetőire hivatkoznék, amídon nem a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesülete javára gyűjt tagokat, akkor ez csak tévedés, vagy rosszhiszemű hivatkozás lehet. Azért tekintet nélkül a hivatkozó személyére, vagy az ajánló intézmény címére, szíveskedjenek az ilyenekkel szemben támogatásukat jelfüggeszteni. Kérjük az esetet az illető nevének és az általa képviselt intézmény cégeknek pontos leírásával a Katolikus Népszövetség Országos Temelkezési Pénztárgyegyesületénél (Pécs, Király u. 7. sz. I. em.) néhány sorral jelenteni.

Álljon leveinte ifjúságunk vallás-erkölcsös nevelése az „Actio Catholica” jegyében!

Régi igazság, hogy igazi nevelés csupán vallás-erkölcsös alapon lehetséges. Tapasztalatok hosszú sora bizonyítják, hogy szilárd jellemmel csupán a vallás törvényei alapján élők bírnak. — Neveljük leveinte ifjúságunkat is ilyen tárgyban, tudja az aljasat, a bűnt, a megkörményezést — lemondás árán is kerülni.

Az „Actio Catholica” országos elnökségének — Kultúr Szekciójának — munkaprogramjából az 1935. 36. munkanévre: „A leveinte ifjúság vallás-erkölcsös nevelésével és szellemi továbbképzésével óhajt határozottan foglalkozni.” Sőt tudomásra adja, hogy a készülő harmadrendű testnevelési órákon kívül egy külön órán óhajja a leveintek ilyen irányú továbbképzését lehetővé tenni. Örvendetés haladás! Ragadjuk meg mi leveinte-aktókat kat. tanítókat az alkalmat, kapcsolódjunk bele az A. C. célkitűzésébe. Ránk hárul a feladat, e téren is munkálkodni. Ne csak a kat. pápás ügyre kell részét, hanem mi „civiliek” is. Ha a katolikus pap mondja a nagy igazságokat: az igehirdetés. Ha civil mondja: az egyuttal hitvallás.

Ennek pedig súlya és áfító ereje van. Éppénj minden leveinte-aktó-tanító, helyi plébános urakkal érintkezése, ahik e téren készséggel adnak felvilágosítást. Ha a célt

megismertük, iparkodjunk saját lelkhünkön keresztüligazságra e gondolatokat átplántálni az ifjúságra. — Mindenestre előbb tanulmányozzuk a végrehajtásra vonatkozó útmutatást.

Igy szolgálhatjuk az A. C. célkitűzését. Hiszen célunkul, ilyen ifjak nevelését tűz ki a testnevelési törvény is.

A foglalkozási idő 15 percnél „nevelése” nem elegendő a vallás-erkölcsös törvények megismertetésére, azonban erre szolgáljanak alkalmul a téli esték „népművelődési” előadásai, melynek keretében vegyünk fel léleknevelési előadásokat is.

Fontos most már továbbá, hogy ezt a célt elérhessük, a saját edzett akaratunk. Érezniük kell magukban a felelősséget a rák bízott tevének lélt állapotáért is, mert az aktó azéért is felelős.

Amikor versenyre készülünk, mi oktatók győzelmet akarunk. Ez az akarat átszárogatja letevéinket is. Használnak kell eszelekedniük leveinteknk vallás-erkölcsös nevelésének terén is. A léleknevelés terén is akarunk helyt a győzelmet — és győzött fogunk.

Szegő József

r. k. tanító, testnevelőtanító,
Cikó.

Beérkezett a főtanfelügyelőséghez a körzeti Iskolafelügyelők látogatásáról felvett első jegyzőkönyv.

Alább közöljük a Pécségyházmegyei F3. tanfelügyelő Hlutaiba beérkezett első körzeti Iskolafelügyelő jegyzőkönyvet.

Az Iskolafelügyelő Somogyvármegyei tanfelügyelősége részéről Ecsy Sándor volt. A meglátogatott iskola a szentlászlói (Somogy vm.) r. kat. elemi népiskola, amelynek érdemes két tanítója: Vargha Ferenc igazgató és Hiller Gizella. A Katolikus Iskola olvasóközsége bizonylag érdeklődéssel fogja olvasni ezt a jegyzőkönyvet, amelynek ezentul, ha nem is lapunk hosabbján, de tanügyi adminisztrációnkban sorozatos követőt lesznek. Ószintén kívánjuk, hogy valamennyiben épen úgy, mint az elsőkben, a méltó elismerés szava szóljon meg.

Jegyzőkönyv.

Ecsy Sándor körz. iskolafelügyelő látogatásáról a szentlászlói róm. kat. elemi népiskolában. (1935. év december 17-én felvetté.) Az iskola tanítószemélyzete: Vargha Ferenc ig. ta-

nító és Hiller Gizella tanítónő. Iskolafelügyelő látogatásáról a következők szólnak be: Az iskola épülete és felszerelése a követelményeknek megfelelő. Az udvar kicsiny és szűk, játszótér nincs. Mindenint rend és tisztaság, a tantermetek virákok díszítik, amelyek a tanulók gondoznak. A jóváhagyott órárendek, tananyag-beosztások a helyi viszonyoknak s pedagógiai követelményeknek megfelelő. Rendtartási, anyakönyvi naplók tiszták, rendezek, kemény tokban elhelyezve, rendben kezeltetnek. A tanulók olvasókönyvvél és a szükséges írószerekkel el vannak látva, iskolabajársuk rendszeres és pontos. A használatbanlevő tankönyvek engedélyeztetek. A tanulók törzskönyvezése, a tankötezettség végrehajtása megtörtént. Az előző évek anyakönyvi naplója szabályszerűen lezárta. Az iskola részben osztolt, „C” típusú népiskola. Iskolafelügyelő a következő tanítási órákon volt jelen: I. osztályban számtan (10-es számkör), II. osztályban számtan (50-es számkör), I. osztályban b-ért. gyakorlat, karácsonyfa, Jézus ajándéka, karácsony örömei, V—VI. osz-

tályban fermészellan (milyenek a testek? A te sejt tulajdonságai)

Hiller Gizella) az I—II. osztály vezetője.

Mindeket osztályban főként elvont számokkal számolták.

Iskolafelügyelő kéri, hogy több — gyakorlati életből, a gyermek érdeklődéséhez közelálló tárgykörből vett — példát számtanra, tanítónő. Az írásbeli számtalattáa kifogástalan. Beszéd-értelem gyakorlatnál egyenlően fejletlenek a tanulók, hogy — tekintettel a németajkú tanulókra — a hibás kiejtés könyvnyelben észrevehető és javítható legyen. Az I. osztály tanulóit jól olvassnak szótaloga, ismerik az olvasott szók értelmét, a II. osztályban pedig már szépen gyakorolják a folyékony olvasást. A II. osztályban már önálló fogalmazással is próbálkoznak a tanulók. Tanító bántalmazója türelmes, szeretetteljes.

Vargha Ferenc ig.-tanító a III—VI. osztály vezetője. A természetani módszeres egység-felolgozása megfelel a mai körülményeknek. A természeti és életjelenségek figyelembe vételnek. Következtetési, gondolkodtatási, okoskodásra tag teret nyújt osztályvezető. Iskolafelügyelő a többi tárgyak tanítási eredményének számonkeresését megállapítja, hogy minden osztály a megfelelő számkörben úgy a fejlődött, mint az írásbeli műveletek kifogástalanul végzi. A nyelvtanban felismerik a tanulókat a nyelv sajátosságait, a nyelvtanban. Földrajzban olvasottak a térképolvasásban, jól ismerik a térképeket, tudásuk a kellő mértékű meghaladja. A történelemben tisztában vannak az eseményekkel és azok időrendjével, a hazafias szempontok, az irredentizmus, a hazafias ábrázolt köztársaság felkeltése érvényrejutott osztályvezető förtélenlétfeladásban. A fogalmazás a fokozatosan haladásnak megfelelő, az egyes osztályoktan a tantervi utasításoknak értelmében képről, szemlélet (kirándulás) alapján és élmény alapján is fogalmaznak a tanulók. A haladás minden osztályban tanmenet szerű, a látogatás ide-

jég előírt tananyag elvégezett. Mindeket osztályvezető modorra közvetlen, türelemmel és munkaszeretettel párosul.

Osztályvezetőket tanítói módszere a modern, eszelekedő oktatásnak megfelelő: iskola felügyelő kéri, hogy a rajzolsai, mint a eszelekedő oktatás egyik legfőbb eszelekedőközé, már az első osztálytól kezdve alkalmazzák; a tanítást kísérő egyszerű, világos rajzot a tanító a táblán, a tanuló a füzetben együtt végezzék.

Tanítók önképzése biztosítva van, szakkönyveket olvasnak; iskolafelügyelő több vezérkönyvet látott mindegyiknél.

Tanítók iskolán kívüli munkássága. Az ig. tanító róm. kath. kántor, a helybeli Levente Egyesület és a Lovászegyet elnöke. Az ig. tanító és a tanítónő okt.—január hónapban népművelési előadásokat is tartanak. Általában a falu kulturálterében tevékeny részt vesznek.

A tanulókat a „Jézus Szent Gyermekesége” vallási társulat tagjai; foglalkoztatási idő tanítási időn kívül van. Iskolai könyvtár nincs; a tanulókat a helybeli Népkönyvtár-ból kapnak 2 hetenkint értemi feltevésségeknek megfelelő olvasni való könyveket, igazgató választja ki olvasmányait és ezáltal már gyermekkorukban megkezdvelet növekedéiket a jó könyvekkel.

A testnevelés rendszeres, azonban tornaterem hiányában csak a szababban lehet testedő tornagyakorlatokat végeztetni.

Vagyú Iskolafelügyelő kéri a V. K. Miniszter Úr által a körzeti iskolafelügyelő részére kiadott „Utasítás” gonóos áttanulmányozását; továbbá kéri, hogy osztályvezető nevezett Utasítás 9 §-a értelmében a naponkint tanítandó mindénegyes tanítási tárgyköréből tanítási vázlatot készíteni sziveskedjenek.

Szentlászló, 1935. december 17-én.

Vargha Ferenc s. k.

r. k. tan. ig.-tanító.

Ecsy Sándor s. k.

ált. elemi igazgató,

törz. iskolafelügyelő.

Hiller Gizella s. k.

r. k. tan. tanítónő.

A dunaföldvári irgalmas nővér-tanítónők általános munkássága a Katolikus Akciók keretében.

Szent szeretet ünnepe, gyermekek öröme, szülők boldogsága: Karácsony! Már ahol annak lehet nevezni. — Oh, de hány helyen nem az, mert az életörölmények átforgalmák a szülők szeretet külvilágává. Hiszen minden szülő szeretné a kis Jézus születése ünnepe gyermekeit örömben, boldogságban látni; de mit tehet, mikor legelőször akarták is megtörni szíveket irrességén. — Én itt nem a modern, vagy egyszerű játékokra gondolok, hanem a betető falatra, vagy a ruhácskára, melyre iskolába járó, ázó-fajó gyermeke már hónapok óta sóvárogva gondol: mikor, vagy egyáltalán meg fogja-e kapni? És a szülő

ott áll harcosnya küszöbén, szíve sajog a boldogtalanságtól, mert gyermekekén nem tudja megszerezni a legcsékebb örömet sem.

A szülő boldogtalanságot enyhíteni, a gyermekeknek a hiányzó örömet nyújtani iparkodnak évek óta minden harcosnyára a dunaföldvári irgalmas nővérek, amikön az intézetükbe járó szegény iskolás leánykákat felruhazzák a Szeretet ünnepe.

Minden lehető alkalmat és módot megragadnak, semmi fáradságot nem kímélnek a vezetéseik alatt álló „Mária Gyánok Társulata” és kis növekedéti segítségévelök meg azok az éjt is nappallá tevé, a céltmél messzebbmenőleg elérhessék.

Az idén is (1935.) eme célt szolgáló munkákat megkezdétek már a nyári szünidő. Babákat öltöztettek, gyermekruhácskákat varrtak, dobozokat festettek stb., hogy a decemberben felállítandó „bazár”-t minél több, a felintéket és gyermekeket csalogató jótékony célú áruval láthassák el. Volt is ott sok minden, szemet-lelket gyönyörhódító dolog! De voltam forgalom és így hasonló is!

Dec. 14. és 15-én ugyancsak a jótékony célra színelőzést rendeztek. Mennyi fáradság és töredék iskolafelügyelők számára Nagy Iona, a magának már nevet kivívott dunaföldvári rk. tanítónő írt végtelen kedves, hangulatos, tanulságos, szívet-lelket nemestítő darabot „Ruhaverseny” címmel. Bizony, mi felintétek is megkönyöztük! Hogy a gyermek lelkében mily értékes nyomokat hagyott, arról legszembre az előadás után készített iskolai fogalmazványok tanusodának!

EGYESÜLETI ÉLET.

A MÁGOCSI ESP. KERÜLET SZT. IMRE TANÍTÓI KÖRE 1935. októ. 14-én Mágocsra tartotta me. órák közgyűlését. A majdnem teljes számban megjelent köri tagok szt. misét hallgattak. Az isk. énekar Róth József mágocsi tanító vezénylete alatt szépen tudák, Radics Béla fg. kántortanító művészi ének legjavát adta orgonadalsával. Az iskola udvarán Müller Pal mázsi k. tanító a szabadtéri testnevelés felőli anyagát mutatta be módszeres fokonként bevezető, fő- és levelező gyakorlatokkal. A közgyűlés a tanteremben Kósa József pl. elnök megnyitó beszéddel folytatódott. Az ezévi kath. nagygyűlés Krisztus és a gyermek kapcsolatának jegyében folyt le. Krisztus a példakép, a gyermeki lélek kialakítása a cél. A nehéz gazd. viszonyok és a szülőkkől sokszor hiányzó lelki adottság miatt a családi nevelés hézagosa. Az iskola a tanítás mellett elsősorban nevel. ml. kath. tanítók nemcsak Krisztus követői, hanem követek is vagyunk. Őt képviselve nevelünk. Egyházunkhoz hű lelkeket, csónka hazánknak derék polgárokat a jobb jövendő reményében. Az elnöki előterjesztések során a ml. elnök 30. sz. számú ir. előzáró Radics Béla. Nemes József Vadas Gyula fg. tanítók a VII. fg. oszt.-ba töretént kinevezésük alkalmával, méltó ismertetése a legutóbb megjelent eh-m. I. főtanfelügyelői rendeletet, az iskolai naplók kezelése tárgyában. Aradi Imre tekeresi k. tanító „A tanítás központosítása” c. tartott felolvasást. A tömör stílusú értekezés a hallgatóság elismerését váltotta ki. A felolvasás gondolatmenetét folytatva, Braun István esp. ker. tanfelügyelő iskolafelügyelőségi tanács elnöke a tanítók feladatát a tanítók feladatát során szerzett tapasztalatairól beszélt. A tanító előadás módjában közvet-

Az előadásból kivette részét a „Mária Leányok Társulata” is, mert a második darabot tagjaink kedves műkedvelői adták el szép sikerrel. Az eredmény: 100 gyermek felruházása és szeretet-csomaggal való ellátása, azonkívül három igen szegény, sokgyermekes család számára karácsonyfa-állítás.

Amikor keressük: mindez kiknek az érdeme? Ott találjuk a sok szeretet-munka mögött, a karácsonyfaik árnyékában szereplő megbujóva a mi drága legalkalmas Nővéreinket, kiknek minden lépésére a Mindenhatóknak, a magyarok hatalmas Istenének áldását kérjük, amiért annyi szegény, árva, leragyodott magyar családba belopták a karácsonyi szent Szeretet kistit Jézusának!

Dunaföldvár.

özv. dr. Ráthay Géza, c. fg. tan.

lensége szoros lelki kapcsolatot létesít tanítványával. Szép példáját látta ennek több iskolánál. A pénztáros jelentése és az új tagok időbejárása után a közgyűlés véget ért. A tanítók hór és a járási jegyzői kor tagjai ezután az Ipartestületi székházban étteremben közös ebédre gyűltek össze. Az ebéd alatt több felkösztönő hangzott el és a kath. legényegylet rövid, egyfelvonásos darabokkal arított tapost.

A GÖDREI ESP. TANÍTÓKÖR 1935. év október hó 23-án tartotta szokásos öszi közgyűlését Sásdon. 9 órakor az elhunyt tag-társakért felajánlott szt. mise vezette be, mely után a gyűlés az iskola helyiségében vette kezdetét. Fent Gyula ker. tanfelügyelő megnyitójában azt a szomorú tényt érintette, hogy amikor a kath. család- és gyermek-vevélemlő gyűlésezünk és országunk jelesét állnak harcba érte, ugyanakkor Hollandia magyar gyermekeit fogad örökbe. A magyar néptanítónak szeretete más elbirálás alá veszi ezt az eseményt, mint a saját, mert előre érzéi fájának veszteséget, mely az egybe után ezzel is éri. A fajszeretet a család-vevélemlő együttműködés a ennek jegyében közzessélt el a főnök lehetett. A gyönyörű szavakba öntött megnyitói mély hatással volt a megjelentekre. Ezt követte Tirsi Polkár fg. tanító, ker. iskolafelügyelő gyakorlati tanítása I. oszt.-ban: a + ismertetése. A központosítás, mely a tanítóbból a gyermekre átragad, úgy elvezetve formát adott a tanításnak, mely a hallgatókat lengűdött. Ennek adott kifejezést a követő hosszászólás is és elismerte a tanulók lekövetését a karban való felülettel. A mintát adó tanításért jegyzőkönyv köszönetet mondott a gyűlés! A mult

gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Bodó László pl. elnök ismertetve jelentésében a kört érintő eseményeket, különösen kiemelve az Orsz. Szöv. munkáját, melynek pártolását elsőrendű kötelességnek jelezte; továbbá a Julián iskolagyűlést segítő munkásságát, melyet Baranya vármegyére behálózva kiterjesztett. Ismertetve a XXVI. hat. nagygyűlést és a Szövetségi közgyűlést, amelyeken megjelent nemcsak élmény, hanem lelki gazdagodás. Márjaf István kapcsolatait kiemelve a rácvárosi kántornap lefolyását adta elő dr. Houdeka Géza és Bárdos Lajos vezetésében. A mély áhítatot, mely a kántor minden ténylegesében éltető és jellemelő erő, — mutatta be a kántornap egész tartalma, okulás azoknak, kik készséggel lelkével a kántorral szembeállítják érte el. Felhívta a gyűlés figyelmét a tömegesebb részvételre, ha ilyen ismételt lenn rendezve. A betérjesztett kért indítványt a gyűlés általános tetszéssel fogadta el és a Papi himnusz elhangzása után a baráti szeretettel a Társaskör helyiségében tartott ebéd jóleső hangulatában ápolta.

Gyakorlati esetek -- gyakorlati megoldások.

A tanítóknak meg kell adni törvényes fizetéseiket.

Mintha vakhonak írának és süketeknek beszélnek. Csak a diadalmas fordalmak mámoros hangulatában volt érthető a köztartozásokkal szemben az a máhacs meg nem értes, amiből helygel-közszel a hatóságok még ma is kénytelenek találkozni. Itt a tanítójárandóságok pontos és méltányos kiszolgáltatására célszerű. A helyi járandóságok tanítókra és a helyettes tanítókra egyaránt közzelvezés, szinte máhacs ellenállással hoz egyházi hivatali képviselőket halmozottan, hogy nem fizetünk, vagy nem emelt fizetünk, hogy aztán a tanító miből él meg, az már nem az ő bajuk, de még csak nem is a gondjuk. Elfalussák, nemörömdomság és ennek nyomán ellenállás mutathatók. Ismételt megfontort, hogy a nyakaskodó iskolások, vagy iskolaszéki tagokat a hatóság kénytelen volt tisztázni megfontort és a vége még csak az, hogy a hitközség, talán az eljárás költségeivel is súlyosbítja, mégis csak kénytelenek közzelvezéseiket megfellelni.

Különösen a helyettes tanítóknál tapasztalható, hogy a polgárok alkuhoz kezdenek a fizetéséről, a sok állásellenlői pedig, ahár-csak valomikor az ipari türelmes idején, áruba bocsájtják képzettségüket, alidaltalják a részükre törvényesen megállapított hal 100 pengős fizetést.

Hát mindezen nem egészen jól van — sőt egészen rosszul van. A hatóságok ismerik népünk lerongyolódott teljesítő képességét

és mégis kénytelenek a tanítók anyagi érdekeit képviselni. Mert eltekinve, hogy ez törvényes kötelességük, úgy gondolják, hogy a lealkudt vagy lealkudni kívánt 20—50 P-é mégis csak kevesebb áldozattal lehet valamely község összességét beszélni, mint amilyen megelőző és nagy nélkülözéseket jelent az az áldozat, amit egy olhévalé bíró, talán a mindennapi megélhetés nehézségeivel küzdő tanítókhoz olyan nem is fizetésért, hanem bérért, amit meghozni sok, de élni keves.

Az iskolaszék erőlyes és belátó vezetősegetnek a feladata, hogy az ilyen veszedelmes áramlatnak ellendálljanak.

Felmerült azon kérdés, vajjon egyházközségi képviselőtestületi tagválasztói névjegyzékbe felveendő-e azon férjes nők, akik nevén ugyan bírtok min. úgy címen tehát az egyházközségi adózásban nem vesznek részt, de papi párbért fizetnek s hogy a papi párbért fizetés az egyházközség terheivel való hozzájárulás jellegét viseli-e?

Az egyházközségi igazgatási szabályzat kimondja azt, hogy egyházközségi választó az egyházközségnek minden tagja, ha életkorának 24. évét betöltötte és az egyházközség terheivel adóval vagy természetben, illetve készpénzszolgáltatásokkal hozzájárul.

Ugy a plébános, mint a kántortanító párbér fejében adott természetben szolgáltatás az eddig követt gyakorlat szerint egyházközségi terheknek minősülnek. Így tehát az egyházközségnek azon tagjai, — még pedig nemre való tekintet nélkül, — akik az egyházközség terheivel párbérjellegű szolgáltatásokkal hozzájárulnak, az egyházközségi választó kötelességük megfellelni. De csak azok vehetők figyelembe az egyházközségi képviselőtestületé által követett szolgáltatások könténtek az egyetemenlői kifizetési listámba megterhelés felvételnek, legyenek azok férfiak, vagy nők. Az a körülmény, hogy az egyházközségi terhek képező szolgáltatást az egyházközség képviselőtestülete, vagy más szerv, pl. a politikai község vette ki a választói jogosultságra hősözöm, mert előlértel az, hogy egyházközségi terhelhet az egyházközség tagja meg legyen róva.

Határidő-émlékeztető.

Kath. Tanítói Internátusi Alaphoz a 1935/36. tanév. feleében segéti nyert tanítók a felbőrszóló előlét iratokat (a tanuló I. felvétel is bizonyítvány és elhelyezés igazolványa) február 15-ig terjesztés be az egyházmegyei főtanfelügyelői hivatalhoz. — Irataik és fizetések a második félrebe folytatásában a legutóbbi február 15-ig személyi sürgetes beavárása nélkül megrendelendő. — Kath. Iskola 1936. évi 3 P előzetési díjat a 45.812. sz. postai befizető-lappal postafordulóban beküldendő. — Felhívás elmaradása miatt a munkák és költségek okozó személyi sürgetes beavárás kélyembe. — Tagdíj-határolások tagdíjakat a köri pénztárosnál haladéktalanul fizessék le. — Nyugdíjfelvétel iratokat be kell juttatni.

4. **Kősponti járás I. körzete.** Községei: Báta, Decs, Ocsény, Várdomb. Körzeti iskolafelügyelő: Major Imre simonmajor-kajnárdpusztai községi igazgató.

5. **Kősponti járás II. körzete,** a főbbi községek. Körzeti iskolafelügyelő: Koltyai Róbert tollai állami iskolai tanító.

6. **Szekszárd városa:** a kir. tanfelügyelőség ellenőrzése alatt maradt.

7. **Simonfaluja körzet,** a járás minden községe. Körzeti iskolafelügyelő: Nöthling Géza, gyónkri ref. iskola igazgató.

8. **Tamási járás I. körzete:** Községei: Beveg, Értény, Felsőrév, Felsőnyék, Koppány-szántó, Magyarkeszi, Nagykönyi, Pári, Tengőd. Körzeti iskolafelügyelő: vítez Tán czos Gyula, tamási r. kat. tanító.

9. **Tamási járás II. körzete:** a járás főbbi községei. Körzeti iskolafelügyelő: vítez Söllei József, dombóvári állami tanító.

10. **Völgyesi járás I. körzete.** Községei: Belác, Bonyhádváros, Grábóc, Kakasó, Kisdorog, Kisevke, Laóamány, Lengyel, Nagvécze, Szálka. Tábod, Tevel, Závod, Zomba. Körzeti iskolafelügyelő: Eberhardt János, mucsir. isk. igazgató.

11. **Völgyesi járás II. körzete:** a járás főbbi községei. Körzeti iskolafelügyelő: Bajor János, bonyháti ev. isk. igazgató.

Homogyneműgyében:

1. **Barcsi járás körzete.** Községei: Felsőszentmárton, Potony, Tótfalu. Körzeti iskolafelügyelő: Nagy József barcsi állami iskolai tanító.

2. **Szigetvári körzet.** Községei: Drávakeresztúr, Drávaváza, Almáskeresztúr, Boldogasszonyfa, Riticspuszta, Szentlászló és Sásrét. Körzeti iskolafelügyelő: Ecsy Sándor, kapoványi állami elemi iskola igazgató.

Veszprémmegyégyében:

1. **Enyingi járás körzete.** Községei: Szilasbárháti és Külsőárpisza. Körzeti iskolafelügyelő: Varga Jenő, enyingi ref. igazgató-tanító.

161/1936. sz. **Tanítási vázlatok céljára szolgáló úrlapok.** Többben fordultak hivatalomhoz olyirányú kérésekkel és kérdésekkel, hogy a körzeti iskolatörvény Utasításának 9. §-ában előírt tanítási vázlatok céljára úrlapokat adjak ki, amelyek amellet, hogy a falun élt beszereshető megfelelő papír vagy fűzet formájában egyszerűen megrendelhető volna, egyúttal utasítsák is szolgáltatásuk a vázlatok mikénti szerkesztésére. Ami az utóbbi szempontot illeti, ilyen nyomtatvány kiadása ellenkező az Utasítás szellemével, mely azt mondja, hogy „a tanítási vázlat megadásának külső alakja, formája, terjedelme, belső tartalma tekintetében legyen a tanító szabad elhatározása...”. Emlett a piacón — természet-

esen üzleti céllal — máris megjelent és a tanítót sablonhoz vagy terjedelemezhez kötő ilyen nyomtatványok használatát nem tartom celszerűnek, nem is engedélyezem. Ami azonban azt a szempontot illeti, hogy a falusi tanítónak megkönnyítsük a megfelelő papír, fűzet jutányos beszerzését (természetesen az iskolai pénztár terhére), azt elfogadom és megengedtem olyan úrlap előállítását, mely egyszerűségével a tanítót sem a formához, sem terjedelemezhez, sem a tartalomhoz nem köti, de lehetővé teszi, hogy azt a tanító úgy vezesse, hogy éveként át felhasználható legyen minden másodélti kötelezettség nélkül, amennyiben a tanítás elvégzésére, valamint az újabb adatokkal való kiegészítésére, időről-időre való bővítésre, állandó helyesbítésre alkalmas hasábos formában készült. Az úrlapnyomtatvány rovatai: 1. munkanapok, 2. tanítási vázlat, 3. tanítás utáni bejegyzések, későbbi helyesbítések, bővítések. Ez az úrlap egyaránt alkalmas arra, hogy kilenc-külön lapon, vagy csoportosan fűzetben, vagy kilenc-külön tantárgy, vagy 1—1 tanítási nap, esetleg hét szerint készíthesse a tanító vázlatát.

Használatát ugyantán laponként, vagy össze-fűzött ívekben, megrendelhető tetssz szerint iszám behúzó (puha, vagy kemény kötés), vagy egy teljes evi anyag utólag is össze-fűzhető, vagy bekötethető. Az úrlapot ha a Haladás-nyomda adja ki s ott rendelhető meg tizenkét 4 filleres árban.

162/1936. ísh. sz. **Általános továbbképző népiskola tananyagbeosztása.** Donatközzel 2636/1935 sz. airt kiadott rendeletemre (Katholikus iskola 1936. jan. 1. sz.) értesítem a felügyelem alá tartozó összes iskolatörvényes iskolákat, tanítókat és tanító-néket, hogy hivatalosként rendelkeztem jelzett általános továbbképző népiskola tananyagbeosztás úrlapnyomtatvány elkészült. Ezen tananyagbeosztás úrlapnyomtatvány a gazdasági irányú továbbképző iskolák részére is használható, illetve használandó. Az úrlapnyomtatvány 1 küll- és 4 belülből áll. Fűzve beszereshető a Haladás Nyomda Rt-nál. Ára p 160.

164/1936. sz. **Népiszkolai egyházamos tanítás engedélyezése.** A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter úr 67/23/1935. D]. sz. rendelkezéssel (megjelent a Hivatalos Közlöny g. évt. január 15. számában) azsz hszom fel a felügyelem alá tartozó összes iskolatörvényes iskolák figyelmébe, hogy az egyházamos tanítás engedélyezése iránti kérlőhepen indokolt előterjesztéseket a rendelkeztem jelzett előírások figyelembevételével mindenkor hivatalom után tegyék meg. Szükséges ez eljárás azért, mert így az egyházati hatóságnak is módjában áll az előterjesztett kérelmeket mérlegelés tárgyában tenni s a jogos kérelmeknek a kir. tanfelügyelőségnek érvényt szeresni.

190/1936. sz. **Hísebségi tanfelügyelő iskoláknál működő tanítók tananyagbeosztásáról.** Ismétellen terjesztettek elem olyirányú kérelmeket, hogy a hísebségi tanfelügyelő iskoláknál működő tanítók menesse-nek fel 2702/1935. sz. rendelkezémet (Katholikus iskola 1936. jan. 1. sz.) megfelelőleg új tananyagbeosztás és órarend készítésétől, mert a hísebségi iskolákra nézve újabb miniszteri rendelet jelent meg.

A legújabbban kiadott 11 000/1935. M. E. sz. kormányrendelet szerint az A, B, C népiszkolai oktatósi típus megszűnik s a hísebséghez tartozó tanbőteles gyermekek oktatása egységes rendszer szerint jogiöntani. Minthogy eaddiszerint e kormányrendelet végrehajtására vonatkozó vallás-és közoktatásügyi miniszteri utasítás még nem jelent meg és mert a rendelet szerint az őrsvevezés eljárást az érvényben levő jogszabályok értelmében kell folytatni s csak az 1936/39. tanév megkezdése előtt kell befejezni, a hísebségi iskoláknál működő tanítókra is teljes egészében kötelező a 2702/1935. sz. alatt kiadott rendelkezésem így érdekelte tanítókat a tananyagbeosztás és órarend készítése alól nem menthetem fel.

243/1935. sz. **Alkoholleless napot nem kell tartani.** Tudomástévelet és miszeptus végett közlöm a felügyelem alá tartozó összes iskolaigazgatóakkal és tanítókkal, hogy a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter úr 58624/1935. VI. sz. az Országos Magyar Alkoholleless Egyesülethez intézett iradéklével az alkoholleless nap megtartásáról eltekintett s így airtól is megtagadom a tanításról a kir. tanfelügyelői hivatalomnak jelemés felcsök. Amiódon a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter úr ezzel az 1125/1903. éln., 3182/1911. éln. és az 5194/1934. VI. sz. rendelkezései hatályon kívül helyezte, nyomtatékosan utalt arra, hogy ezt az intézkedését az indokolta, hogy az új népiszkolai tanterv és az utasítások értelmében a tanítók különösen a beszédo-és érelemgyakorlatok és az egészség-tan s valamennyi tárgykörben rendszeresen és behatón kötelesek foglalkozni az alkohol káros és romboló hatásáról, sőt nevelő és oklato munkájuk során ezen témában is minden alkalmat fel kell használni arra, hogy az alkohol élvezetének az emberi szervezetre lönkrető kihatásaira nyomatékosan és szemléletesen ráirányítsák a gondiakra bizott ifjúság figyelmét.

244/1935. sz. **Üzleti propagandának az iskolától való távolitása.** A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter úr 6771/1935. éln. sz. rendelete (megjelent a Hivatalos Közlöny 1935. dec. 1. számában) alapján figyelemzetem a felügyelem alá tartozó összes iskolaigazgatóakkal, tanítókat és tanító-néket, hogy bármely cég propagandája az iskola falain belül szigorúan tilos és az iskolától feltétlenül távol kell tartani.

HIREK.

A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG NÉPVÉDŐ IRODÁJA. A központi irodában (Budapest, IV. Veres Pálnó u. 9.) utbaigazítás kapható személyesen szerdán és pénteken este 6—8-ig. 1. Fővárosi szociálpolitikai ügyekben. 2. Ipari ügyben. 3. Adó-és illetékügyben. 4. Egészségügyben. 5. Építési körökben. 6. Társadalomhiztosítási és mezőgazdasági híztosítási ügyben. 7. Vámkérdésben. Vidékiek levél által kereshetik meg az irodát.

A pécsi Egyetem utcai állami elemi népiszkola szügdaristai január 12-én, a pécsi kat. Legényegylet termében szügdaristadást rendeztek. Az előadásban megjelent Virág Ferenc pécsi Megyei Püspök Ur O Nagyműveltsége, Homocys István néposzt, Pozsárkonok, egyházamegyer főtanfelügyelő, Pozsárkó Nándor és Szentgyörgyi Dezso jezsuitásnagyká magister, tanárok. A V. éves teológusok, az V. éves tanítójelöltek s igen sokan mások a papság és utlagi életkétségek sorozatát. A nagy terem szügdarist megflett. A nagy előképet Jézus életéből Hókos Ilona, Nagy Anna, és Mayer Ilona tanító-néek tanították be. Erdősi Károly: Ami fenntart minket című szügdaristát Varga Nándor és Bogáti János tanították be.

Halalozás. Súlyos csapás érte Baráth György esztráht igazgatótanítóét és nejét Gukollá Ilona tanító-nőt. Forrón szeretelt gyermekeik Baráth Erzsike a dombodári szent-országrend tanító-néközpól 11. éves növendéke életének 17. évében január 11-én háromhavú súlyos szügdarist után boldogbál hazába hűltözött. Halálát szüleit, testvéreit László kalocsagyházamegyer kaplan, György pécsi joghallgató, nagyatja Gyulay József ny. igazgatótanító és a kiterjedt rokonság gyászolja.

Neuvaltoztatás. Schuchs József püspök-nádesdt tanító nevet belügyminiszter engedélyel „Pataki”-ra, Müller Pal mázai kltató „Füner”-ra változtatta.

Tanítók és óvónők felárú vasuti menetjegy váltására jogosító archepiszagolányainak hiálltása az 1936. évre. Baranya um. és Pécs sz. kir. város kir. tanfelügyelője ezuton hívja fel Pécs sz. kir. város és a vármegye tanítóit és óvónőit, hogy a MÁV pécsi üzletvezetője az 1936. évre 5 evi időtartamra új archepiszagolányokat ad ki. — Az új archepiszagolányok 1936. január hó 1-étől, az 1935. évre kiállított, illetve érvényesített igazolányok pedig még 1936. február hó 29-ig érvényesek. — Az államtanítók és óvónők az előírt és iskoláknál 2 példányban kiállított hízmatatást közzé-tenül a nem államtanítók hízmatatást közzé-tenül a nem államtanítók hízmatatást, a megfelelő nagyságú új fényképet és a 34.230. sz. csekhszámla jóvára

az előírt befizetést igazoló csekkelismerőnyel a kir. tanfelügyelőségnek postafordultával küldjék be. — A m. kir. postatakarék-pénztárnál befizetés lap, értesítő lap részének állapítvány fel kell tüntetni azt, hogy a befizetést állapítványból mennyit a térítési és mennyit a hitállítási díj. A térítési díj 24 P. amelyből az állami tanítók a feleség és az övönök után 16 P-t a vallás- és közoktatásügyi tárca vállal, a hitállítási díj pedig 2 P. Az állami tanítók és övönök új ígénybevitelét a m. kir. hóponthi illetménybírálati igazolása után a pécsi MÁV ük. elvezetésére négy közvetlenül érvényesíttesse. Azon vidéki nem állami tanítók és övönök akik igazolványukat a postán leendő visszaküldéséért kéri, felcímezett és kellően bélyegelt válaszborítékkal is csatoljanak. — Eggebekben a Néptantólkó Lapja 1933. évt. 22. és az 1935. évt. 1. számban megjelent vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek az itt közöltékben kiült tájékoztatást nyújtanak.

A Búvár elsődik évfolyama a tragikus hírelenségéig elhunyt szerkesztőnek, **Lambrecht Kálmán** professzornak keze alól kikerült füzettel indul, s az ő szemében, híven szolgálja a magyar természetudomány és technikai művelődést. Első lapjáról az ő képe tekint az olvasóra s az ő életpályáját és egyéniségét méltóan **Cavallieri József**, **Halasy-Nagy József**, **Pongrácz Sándor** és **Prinz Gyula** megemlékezései. Meghatóan olvassuk **Lambrecht Kálmán** két utolsó írását, mely tudásának, irásművészetének és kedves humorának utolsó megnyilatkozásait. **Winternitz Arnold** beszédfüggő, a szeptébet új eredményeit ismerteti, **Pongrácz Sándor**, **Szőényi Imre**, **Vadász Elemér** és **Pénzes Antal** állattani, élettani, földtani és növényzeti cikkei mellett a rádiótechnika, a textilipar és a gumigyártás témaköréből sok újat tudunk meg a januári számból. **Balogh Károly** és **Fodor Ferenc** a néprajz és a történelmi érdekes határkérdésről, **Földán Gyula** népművészeti alkotásokról ír, **Siklóssy László** pedig bemutatja a Lánchíd ősenek, a hammersmithi Themze-hídnak képt. A januári füzet gazdag tártalmáról az a néhány sor csak vázlatos képet ad. Olyan változatos, olyan színvonalas és hátrallatú érdekes képanyagot olvashatunk művészién szép a **Búvár** új száma, hogy elragadtatással lapoz benne az olvasó.

Tiboldi-Dalozsebhöngyének siter Parisban. Tiboldi József Dalozsebhöngyének (101 d.) megjelenése alkalmából az Association Hongroise de France elnöke a szerzőhöz intézett levelében a többek között ezeket írja: „Mondanom sem kell, mennyre fontos nekünk, idehinn élő magyaroknak s a hazájukhoz híven ragaszkodó kolóniánk központi szervezetek az, hogy a magyar népdalok, a magyar folklore zenén keresztül is mentől intenzívebben fejlesszük gyermekeinkben nemzet érzésünket. — És Tanár úr gyűjteményét figyelmesen nézve az a meggyőződésem, hogy úgy zenepedagógiát mint,

magyar szemponból tekintve kiváló és célnak elérését végtelenül meghöngyött teljesítmény, amilyenre már híven szükségünk kell volna. — Halás közönséggel és hazafias üdözléssel maradtam igaz híve: dobát Székely Andor s. k. Franciaország Magyar Egységeinek szövetségének elnöke.”

Szerkesztői üzenet.

B. A. Nem minden esetben kell a jóváhagyott tananyagbeosztásról és órarendről két másolatot készíteni, hanem csak akkor, ha olyan tananyagbeosztásnak és órarendnek a kir. tanfelügyelőhöz való beküldéséről van szó, melyek máris használatban vannak, tehát a folyó, vagy előző iskolai évben készültékről. Ezeket ugyanis sehol sem lehet beküldeni, mert „az iskola (övoda), illetve tanító, közoktatási (övönök) rendelkezésére megmaradnak, hogy ezek az iskolafelügyelőnek is bármikor bemutatathatók legyenek.” (2702/1935. sz. rendelet 5. pontja a Kat. Isk. I. számban). Ellenben pl. az lezárt iskolák és csak a jövő iskolai évben élethelelő tananyagbeosztásokról és órarendekről csak egy másolat készítéséről és a jövőhöz érredeti és hitelesített másolat küldésére a kir. tanfelügyelőhöz, kit az érredeti szeptember 1-ig — amikor az élethelelő — ügyis visszaküldi.

Iskolai naplók vezetése. B. L. Amennyiben a 2015/1935. sz. főtanfelügyelői rendelet (Katolikus Iskola 1935. olt. 1. sz.) megjelenése előtt egyes iskolák már beszerezték az iskolai naplókat, ezeket a folyó tanévben használhatják. Az új iskoláknál a hivatkozott 2015/1935. sz. rendeletnek megfelelő iskolai naplókat csak az 1938/37. tanévben kell beszerezni.

Többszövegek. A mindennapi elemi iskola I–III. oszt. részére szóló tananyagbeosztási úrlapnyomatvány elkészült s beszerezhető a Haladás Nyomda Rt.-nél. Ez úrlapnyomatvány kiadásával mellőzhető less két úrlapnyomatvány beszerezése, azon tanítók részére, akik az I–III. osztályt vezeték.

Dőbőntetészása. Már ismételten közöltük, hogy a beiratás díjának jele összegét nem a Pécssegyházmegyey Róm. Kat. Tanítóegyesület 35.612. sz., hanem a Pécssegyházmegyey Alapítványi Hivatal 38.504. sz. csekkel számlájára kell befizetni.

Szerkesztésért felelős: **MAGYAR SÁNDOR.**
Kiadó: a Pécssegyházmegyey Róm. Kat. Tanítóegyesület.

Haladás

Nyomda Rt. Pécs, Király- és Szent Mór-utca sarkán

Ízléses nyomtatványok olcsó árakon!

KATOLIKUS ISKOLA

A pécssegyházmegyey tanítóóság hivatalos közlönye
Népohtatásügyi havi közlöny. Szerkesztők: Megjelenik minden hónap elsőjén.

Komocsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök
és **Magyar Sándor**, tanfelügyelő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő. **Taqló 1936. évre 3 pengő.**
SZERKESZTŐK: Pécs, Inczédy Dénes-utca 9/1. (Fopai Ottlón), hová a lap szemeli részét illető minden közlemény, hírdetés és reklamációk is küldendők. Az előfizetési és tagsági díjak a 43.612. sz. postatakarékpenziári befizető-lapon küldendők be.

Pécs, 1936. március 1.

XXV. évfolyam, 8. szám.

Nagyarányú előkészületek Szent Mórnak, Pécs első püspökének, 900 éves jubileumára.

Az idén ünnepli Pécssegyházmegyey szentelő első püspökének, **Szent Mór**nak, az 900 éves jubileumát. Az előkészítő bizottság, élén **Virág Ferenc** pécsi püspökkel, mindent elkövet, hogy a megemlékezés méltó legyen a történelmi éforduléhoz és **Szent Mór** 900 év múltán keresztül ragyogó egyéniségéhez. Az előkészítő bizottság lelkes előadói, az egész ünnepegyhöz megrendezője, dr. **Vargha Damján**, egyetemi tanár, a pécsi **Szent Mór**-kollegium igazgatója, a követhetőségben való a jubileum eddig kialakult körvonalait:

A Szent Püspökhöz a pannonhalmi fősaptság, amelynek őst kolostorából származott **Pécsre** a Szent és a pécsi egyházmegyey egyidőben fogják ünnepelelni. Terübe vetjük, hogy jubileumi Szent Mór Emlékhöngy címén egy tudományos értékt, díszessé és egy népelesen megszervezett höngyvet adunk ki. Ennek a jubileumi Szent Mór Emlékhöngynek szerkesztésére **Virág Ferenc** Püspök Úr Ö. Excellenciája, rajtam kiült, dr. **Hajós György** tb. honokot, teológiai tanárt és a nagyműveltségű villányi esperesplébánosot, **Loschert Kázmér** kérte fel. Ha sikerült, a tudományos munkát a követhetőségben állítjuk majd össze:

1. Előszó. **Virág Ferenc** Megyepüspök Úrtól.
2. **Sz. Maurus**, a szerzetes, apát, püspök lelki-világa. **Kühár Floris** S. O. B. tanár úrtól.
3. **Sz. Maurus** kora. **Erdélyi László** dr. S. O. B. egyetemi tanár úrtól.
4. A Szent Mór-korabeli magyar műemlékek és a pécsi székesegyház. **Szőnyi Ottó** pápai kamarás úrtól.
5. A Szent Mór-korabeli jogállapotok. **Angyal Pál** dr. egyetemi ny. r. tanár úrtól.
6. **Sz. Maurus** egyházkormányzata. **Loschert Kázmér** villányi esperes-plébános úrtól.

7. **Sz. Maurus** irodalmi emlékeinkben. **Vargha Damján** dr. S. O. C. egyetemi tanár úrtól.
8. **Sz. Maurus** új legendája. **Tordai Anyos** dr. S. O. C. igazgató úrtól.
9. **Sz. Maurus** boldoggá avatása. **Szentkirályi István** dr. kanonok, theol. tanár úrtól.
10. **Sz. Maurus** emlékdíszek. **Hajós György** dr. c. kanonok, theol. tanár úrtól.
11. **Sz. Maurus** képei. **Böröffy Károly** tanár úrtól.
12. **Sz. Maurus** áldások. **Rónay Kálmán** dr. árvászkészki elnök úrtól.
13. **Sz. Maurus** elbeszélések. **Harsányi Lajos** stb. úrtól.
14. **Sz. Maurus**-szeme. **Szentkirályi István** dr. kanonok, tanár úrtól.
15. **Sz. Maurus** költemények. **Révész Amadé** dr., **Kocsis László**, **Harsányi Lajos** úrtól.
16. **Sz. Maurus** a liturgiában. **Szunyogh Xávré** Ferenc S. O. B. tanár úrtól.
17. **Zárószó**. **Zichy Gyula** gróf kalocsai érsek úrtól.

A népelesebb Szent Mór jubileumi Emlékhöngybe a Szent Eletrajzát, a rávonathoz ilrodalomból megfelelő költeményeket, eseten néhány beszédtervezetet hóajánuk közölelünk. Terübe vetjük azt is, hogy pályázat alapján a Szentre vonatkozó zeneszámot, vagy himnuszot fogjunk alkottatni. Siker esetén ezeket is hóbörcsajítjuk. Meg fogjuk keserlen a két egyházmegyey fősaptszortól, rendelkeznek el templomi és iskolai ünnepegeket és megkeressük **Baranyának**, **Tolnának** és pannonhalmi fősaptságnak népművelést hítkészégeit, hogy a jóvó tanévben kitásmának előadásországatiba egy-egy estét, amely Szent Mór életével, állatában Szent István korai kereszténységével és a kor művelődéstörténetével foglalkozzon. Reméljük, hogy az egyházi vagy mások kiadványunkat minden katolikus iskola megveszi, de rendelkezésükre fog az állami a népművelődzeti előadókna is s így biztosítható

lessz, az anyag tudományos és emelkedett tárgyulása mellett annak könnyű hozzáférhetősége is. Ha az előlejek nem csálnak, el

fogjuk érní az én hegyeletteljes, lelkes szolgálatom célját, Szent Mór fokozott megismerését és tisztáletét.

Tanítóink dícsérete.

Szerkesztőségünk egyik tagja a napokban Budapestén járt és fölkereste a Katolikus Népszövetség központját. (Budapest, II. Fecretek tere 7.) Borján Ferenc titkár, aki héttizede, sőt még annál is régebben vezelt az adminisztrációs ügyeket, mosolyogva és melegséggel fogadta. Elmondotta, hogy új-éviük jól kezdődik. Egészséges hangulat-emelkedés áramlik szét az országon. Különösen a falu tisztevével csatlakozva a Népújásd és a Katolikus Népszövetség hónapos füzetei kapcsán a Katolikus Népszövetséghez. Azután még jobban és még nagyobb tisztelettel mosolygott. Szavában dícséret és hála volt Baranya s általában a Pécs egyházmegyei "Tanítóság lelkes és eredményes népszövetségi munkája tránt. A nagy népszövetségi tén-

kép feltéds tele van szurhába gombostűkkel jelelőannak, hogy Baranyában, Tolnában majdnem minden községben van népszövetségi csoport. És ezt mind, legalább elsősorban, az egyházmegye lelkes tanítóságának tulajdonítják odajónt. Nagyon helyesen, mert úgy van.

Szerkesztőségünk tagja azután átment a Katolikus Népszövetség Temekhezéi Segélyegyletének igazgatójához, a Ráday-utca 2. sz. alá. Dr. Niedermann Zoltán igazgató úr ugyanolyan előzékenységgel fogadta, mint Borján Ferenc titkár. Elismeréssel emlékezett meg a pécsi Segítő Iroda eredményes munkásságáról, amely Goda József titkár vezetésevel jelenleg már 6939 tagot tart nyilván a Segélyegylet kártótkájn.

„Komóesy István-Alap“-ból folytatólagos kiutalások az 1935. évre előirányzott összegből.

Az 1935. évre előirányzott 1200 P-ból az 1935. évben segélyekre, a portókölségeikkel együtt, 892.44 P-t utalt ki a segélyalap hetes bizottsága benyújtott folyamodományok alapján. A még fennmaradt összegből a folyó évben a következő összegek utaltattak ki:

1. Kántortanító és három gyermekének gyogykezeltetési kölségeire	80.- P
2. Tanító feleségének műtelt kölségeire	80.- P
3. Tanító nagy családjára való tekintettel, kivételiesen, családudédelmi szemponból	50.- P
4. Igazgatótanító feleségének gyogykezeltetési kölségeire	60.- P
5. Kántortanító feleségének elhunyna alkalmából (az előirányzott összeg kimerült s így most csak e csekély összeg volt kiutalható)	34.- P

Portókölségekre kiutalva	6.28 P
1935. évben kiutalva	892.44 P

Összesen: 1202.72 P

Az ismételő iskolások hitoktatása.

Minden intézménynek van egy mostoha gyermeke. A magyar oktatásügynek is megvöl a mostoha gyermeke: az ismételő iskola. Olyan tessék-lássek valamit volt: volt is, meg nem is. Hogy tényleg törődnek-e vele, senki sem kutatta, sem a kir. tanfelügyelőség, sem az egyházmegyei. — Végre több évtizedes elhagyatottság után a család többi tagjával egyenlő rangú családtággá léptette elő ezt a mostoha gyermeket oktatásügyünk idősegerő reformja.

És bizony, a hitoktatás szempontjából sem

nagyon hányeztetűk el eddig ezt a mostoha gyermeket. Hogy az ismételő iskolában van-e hittan, vagy nincs — senki sem firtatta. Az egyházi tanfelügyelők egyedülí gondjai az elemi iskolák voltak. Nem csoda tehát, ha vannak falvak, ahol még a materben sem „jut idő“ az ismétlős hittanra. — Az egyseges trányítás hánya pedig „ahány ház, annyi szokás“ elvét öntötte valóságba ott, ahol van hitoktatás.

Legtöbb helyen a szó szoros értelmében „ismételőnek“, átveszik és újra kikerdezik a

hatekiztam. A serdülő gyermek mást kíván. Neki unalmas újra tanulni, amit az elemiben alaposan beemléztettünk. Tudja a hittant nagyszerűen és mégs az életben semmi eredmény. Ha kikerül az iskolából, csak tudást visz magával, „tanulnak, de az igazság ismeretére soha sem jutnak“. (II. Tim. 3,7.)

Érdekes tünet, hogy a falust hitélet ma, — amikor városhegyeken öröndetesen járul — csökken, mintha valami döbönötes templomiszony fogta volna meg a lelkeket. És ennek okát én részben abban látom, hogy akkor, amikor legfogékonyabb a gyermek lelke, 12—15 éves korban, vagy nem törődünk velük, vagy az unalmas magoltatással megutáltattuk a vallást is.

A körzeti iskolálatogatók részére kiadott Utalítás végre a hitoktatás mostoha gyermekét is bekényszerít a családba. Ugyanis az Utalítás 23. §-a, mely az egyes tantárgyak tanultat eredményének számbavételéről ítéskedik, ezt írja a hit-és erkölcsannál: „az iskolafelügyelő megállapítása út csak arra szorítózik, hogy a hitoktató pontosan betartja-e a hitáni órákat, s amennyiben tanító tanítaná a hittant, van-e erre megbízalása az egyházi fohalóság részéről“. Es mivel az ismételő iskola, az általános továbbiepző tanfolyam, a népsikolai intézetek sorában van, és ezentúl gyakraiban less ezen iskolatípus ellenőrzés is, a hittanórákat számba kell venni. Ha eddig az egyházmegyet kerületi tanfelügyelőnek nem is ellenőrték, ezután — bizonyára fokozottabb figyelemmel fordulnak az ismétlős jele.

Téhat az ismételő iskola, akár akarjunk, akár nem, a család egyenrangú tagja lett, gondozni kell hitoktatás szempontjából is. — Ánde a pap, mivel az ismétlősök foglalkoztatása mindenütt a hett szünnapon van, nem tud mindenütt megjelenni, az ismétlős hittan tanítása a kat. tanítóságra hárul a legtöbb helyen. A kérdés tehát az, hogy mit és hogyan adjunk elő, mi legyen az ismételő iskola hittananyag.

Figyelembe kell venni a rendelkezésre álló nagyon rövid időt (legfeljebb 18 óra áll rendelkezésünkre és figyelemmel kell lennünk a gyermek lelki világára. A falusi gyermekek, amikor az iskola padjaiból kilép 12 éves korában, a család dolgozó, sokszor kenyérkereső tagja less, állandóan felöltök között tartózkodók, sokkal hamarabb serdülő emberré, mint a városi gyermek, aki tanulmányait későbbben fejezi be és az elemi tanulmány után is hasonlóan korú és intelligenciájú gyermekek között marad. — Az előbb említett ismételő módszer ezért sem alkalmas. — Úgy kell előládnunk az örök igazságokat, hogy a serdülő gyermek a felolóték között hallott rendvéteket maga is meg tudja cáfolni és a szűk látókörű falusi élet

problémáira tényleg megoldást találjon. Így komolyan törekszünk a hitoktatás célját megközelíteni, öntudatos katolikusokt nevelni.

A 6345/905. eln. számú V. H. M. rendelet a közsmereti tárgyak tanításánál egyenesen a hitoktató segítségére van, mert az olvasmány tárgyalásnál az erkölcsi vonatkozású és erkölcs nemesítő olvasmányok tárgyalását kötelezően írja elő. Ott, ahol a helyi nehézségek miatt a tanítóra hárul a hitoktatás nehéz feladata, igen egyszerű összhangoz teremteni, mert már az olvasmány tárgyalásánál kiterhet a kérdés hittani részére. Ahol pedig a pap tanítja az ismétlős hittant, ott a szorgalmi idő megkezdése előtt beszéljék meg a tárgyalandó olvasmányok erkölcsi tanulmányát, nehogy a hitoktató más tanulmányt vonjon le és így akaratlanul is az ellentét látszatát keltené.

De mit tanítsunk? A katekizmus és biblia olyan nagy anyagot jelent, hogy a rendelkezésre álló idő alatt alaposan át venni nem lehet. A hit rendszert természetesen három évre felosztva kell előadni és tanítani.

A) évben: megbeszélésnek a következők: a hit, a vallás, Isten, Jézus Krisztus, kegyelem eszközeit. Az Egyháznál különösen ki kell emelni az egyházközösségi életet, a kat. akcióit; és legalább egy falust nép lelkéülgöböl kiterült szent élettraját is ismeressék, ebben az évben a fócél, a hit öntudatává tétele.

B) évben: parancsolatok. A hangsúly ebben az évben az erkölcsi életen legyen. Külön órák kell szentelni annak a kérdésnek, hogy az Isten parancsok és a fócél élet nem ellentétesek. A 4. v. 6. parancsról szólnunk kell a keresztény család életéről. A bünök tárgyalásánál — minden parancsnál — a falú speciális hibáit, bünét nem szabad kifejeletni. — Egy szent élettraját most is ismeressék.

C) évben: a parabolák alapján rajzoljuk meg az Isten országát és meggyoró héiban ismeressük az Egyház 2000 éves történetét, hogy a gyermek lássa, miként teljesedett be és teljesedik be az Úr Jézus szava, „a pohl kaput sem vesznek erőt rajta“. A gyerek legyen büszke, hogy ő katolikus.

Körülbelül legyen ez a keret, amelyet tartalommal megtöltünk a rendelkezésre álló rövid, összesen 45—50 óra alatt. — Állandóan kérdezzünk egy részt, hogy a figyelem mindig éber legyen, másrészt azért, mert hiába is adnánk fel a leckét, úgysem tanulnak meg, így fejletlenebb értelmű gyermekek állunk szemben, ott a tanítás alatt megtanulja.

Az eredményért ne aggódjunk. Mi illetünk, gondozzuk a fejlődő csemetét, a jó Isten pedig megadja az élető napot és a szükséges erőt.

Bárd Ferenc.

Aggályok és támadások.

A legutolsó népközlő tanterv életének abba a stádiumába lépett, melyben hatáskörrel jogva élelken foglalkoztatja mindazokat, akik akár ellenséges szemmel, akár megelegedetten figyeltek ama változásokat, melyek pár év óta a népiokola életében végbementek.

Az elmúlt évek a pro és contra állásfoglalások nagy sorát vezették felszínre s ezek, amily mértékben a nyugodt, objektív kritika szintjén állottak, oly mértékben segítették elő az új tanterv értelmezése és megértése körül egy egységes, helyes, minden kétséget kizáró közfelfogás kialakulását.

A komoly, józan és hasznát jelentő vita néha azonban még ma is oly támadó színterrel, aggályokkal tartalmazó s bizalmatlanságot kelto kijelentések zavarják meg, amelyek, ha nélkülözök is az elfogadható kritika minden elemi alkalmasak arra, hogy a legutolsó tantervvel szemben egy kedvezőtlen közhangulat kialakulását és állandósulását, egy ellenséges front megteremtését segítsék elő.

Mivel ezek az aggályok, támadások ott állnak gátó akadályként a fejlődés és előrelépés útján, nem érdektelen velük néha foglalkozni.

Sokak felfogását összegezi az a gyakorlati álláspont, mely szerint az új tantervi kívánalmak sokfelégsége szerint eredményes tanítói munkára berendezkedni képtelenek. E kijelentések szerint, ezek a kívánalmak mennyiségére és minőségére egyaránt, többlet jelentenek, semhogy azok szerint hszágek, hibák, tökéletlenségek, botlások hátrahagyása nélkül megoldani lehessen. Ez a komplikációk netovábbja: egy dunszong, amit tiszta szemmel teljes egészében belátni, ott téjékozódni, eligazodni, ott rendet és terüszüszüget teremteni, lehetetlen.

Dajjon igaz-e, hogy az új tantervi kívánalmak lehetetlenek, emberfeletti innak elő az elemi iskola tanítói számára, járhatóknabbá, bizonylatnabbá téve a nevelés-tanítás emögüis farasztó útját?

Erre határozott nemmel lehet válaszolni.

Ilyennek csak az láthatja a helyzetet, aki még alaposan, érő és gondolkodó lélekkel nem merült el az új tantervi utasításban feltehető elemi tanulmányozásában. Ugy van vele: hogy tud rólok, ismert is olvasó is azokat, de lelkileg nem tudott velük még egy lenni, még ezek az elvek nem váltak húsává, vérnébe, nem tette a maga számára azokat még nélkülözhetetlen segítőkke, irányjelzőkké.

Mi az igazság? Nem volt-e inkább didaktikai és metodikai útvesztőnek nevezhető azaz előírt eljárás mód, amely szerint a

legutolsó tanterv megjelenése előtt egy-egy tanítói egység feldolgozására készült kellett?

Gondoljunk a formális fokozatok! Nem volt-e az a formák bélyégnak átförgetetlen binárya azóta szemben, ahogy a ma iskolájának tanítója végzi egy-egy tanítási tétel feldolgozását? A régi eljárás szerint a sablonhoz, formához kellett igazodni minden tárgyi tétel feldolgozásánál. Az új iskolában a formai fokozatok helyét a tartalmi fokozatok foglalták el. Ezek gondolatokat jelentenek a tartalomhoz igazodnak s a lelkilegesség fejlesztését segítik elő. A gyermek az ismeretszerzés útján nem egy agyontömögöt, jobbra, balra rántott figurát, hanem cselekvő alany, aki beszél, gondolkodik, kutató és fejlődőző készségeinek állandó használatá által jut el egy-egy állomáshoz: a kitűzött problémát megoldásához. Közben érez, vagy keletkezik a lelkeben, akaratil elhatározások fűltek s az érzelmek stáldaja hangját mellett nemesül szíve, lelke.

Az ilyen tanításban nincsen zökönök, nincsenek lézostó rémek. Ehhez nem kell más, mint kiforrított tanítói egységiség: meleg szív és tartalommal telített lelek.

Ami a tantervben új, több: az a fejlődés szülője. A fejlődés pedig az élet követelménye; s az annak tökéletesebb a pedagógiai eljárásokat illetőleg is: minél inkább simul igazodik a való élethez.

A legutolsó tanterv azért nem hozott teherplést a maga kívánalmaival, mert a természetesség elvét állapította meg minden tárgy tanításának módszeres eljárását illetőleg. Ez pedig nem a komplikációk szaporítását, hanem az egyszerűség uralomrajtását jelenti: Ezt kell figyelemre méltatnunk, hogy a beállított változások szükségességét megállapíthatjuk s ezt kell tanulmányunk tárgyává tenni, hogy az újításokban a szükséges hasznort s ne az áthatogatatlan akadályokkal telestört s szakségletlen munkatöbbletet lássuk.

Nem labirintusokban bolyongunk, hanem derült, tiszta égbolt alatt járunk, amikor az új felfogások szerint rendezkedünk be tanyakédszeink során. Az alatt az eg cselekvő és alkotó élet, ahol van szomorúság, bánat, csüggedés, de van öröm és lelkesedés is.

Ez pedig a való élet képe. Ha a legutolsó tanterv a maga a kívánalmait elhez igazodni, ami sok félszégnek, tarkának, diszsonzánsnak mutatkozik benne, nem más, mint a való élet soha szünetet nem tartó hangzavara.

Ezt pedig annak, aki nevelésre, tanításra vállalkozik, észre kell tennie, meg kell hallani, meg kell értenie, hogy helyesen tudjon cselekedni.

Találkozunk gondolkodni tudó emberek-

kel, akik hiábavalóan, okatlan erőlködésük minősítik a népoktatás új irányban haladó munkáját, mondóan: az iskola léteformátó erői csepenészek, erőtelnek a mai idők bizonytalanság, válság, romlottsága, a forradalmi erők előretörései, a társadalmi ellenléte nagy lélekbeliasztó hatásával szemben. Szerintük, míg ezek az anomáliák társadalmi úton fokozatosan meg nem szűnnek, az iskola hiába várja a munkája nyomán meginduló erkölcsi jobbrafordulást.

Eppen ezek, ezek a torz egyéni és társadalmi jelenségek amellet bizonyítanak, hogy az iskolai munkában beállott irányváltozás az időszeregység jéggyében fogamozott meg. A népoktatás irányított nagyon jól tudja, hogy ezek csak symptomák s ezek soha szűnnek meg a bajok igazi okának gyógyítása nélkül.

Már pedig a bajok kútförása az egyéni, az egyéni lelkek milyenségében található meg. Ha tehát az iskola jörökösül, tizenhárompróbas jellemző generáció kitermelésének előmozdítását tűzte ki célul, ezzel a bajok gyökerehez nyúlt és munkájával a bünköltírdőhat társadalom léleksztatási folyamatát segítte elő.

Az új iskola munkája azért nem lesz meddő kísérlet csupán, mert céljában, módszerében a bajok óhaja igazodik. S mivel a munkához az új tanterv nyújt legbiztosabb segédkezést az indokolatlan gáncs s aggályoskodás helyett a megbárdíthatos, megértés gondolatával mertstinn belőle mit el többször munkánk tökéletesítéséhez biztalt, bátorítást, erőt és bizalmat.

Hegyesztanóron. *Bérczi József.*

Gyakorlati esetek - gyakorlati megoldások.

Amikor a tanítói hivatás teljesítésében a betű öl, a lélek éllet.

Nemzell utjászületésű szolgálattában a nemzet hivatott vezetői s ezek közt nemcsak a kormányhatárolm birtoklói, nemcsak a politikusokat, nemcsak a polgári és katolnai közigazgatás vezetőit, hanem a tanügyi közigazgatás képviselőit - és a mi lelkes, agyontérhelt és mégis mindig szolgálatra kész tanítóságát is értjük, az összeomlás után az iskolánkban népnyúlásban és a leventéintézményben vélték fölállítani a célra vezető eszökhöz. Ha a részletekben rámutathatánk is egy-két hiányosságra, nagyjában és egészében még mindig azt kell mondanunk, hogy a nagy célkitűzéshez megfellelőnk, hogy a nagy célkitűzéshez megfellelőnk voltak az eszökhöz: az iskolánkban népnyúlás, művelés és a leventéintézmény. Résztünk volt tanítók részéről mind a kedvtelős lelkes volt a behatárolás. Baranya- és Tolna megye iskolánkban népnyúlásának referenssel vagy ismeremréssel adóznak is azért a lelkes és

hasznos munkáért, amelyet tanítóságunk az ő munkatereiken kifejt.

Szinte nem szeretjük megemlíteni, hogy a leventéoktatásban való részvételben bizonyos hiányosságok, zökönök, sőt helyellközöl sűrűlődsök is voltak. Ha tanítóságunk a laodicali közösg anyagai lennének, a titkos jelenségek s könyöngének szremehángását lehetne talán hozzájuk intézni: „valami panaszom van ellened, mert hiestél az első buzgósgábol és mert, hogy sem hideg, sem meleg nem vagy, azért elkezdtelek Téged kiköpi az én számból. „Ismeteljük, a kifejezés erőssége, a Szentírásnak a szava, a lényeg azonban, mintha az élet visszhangja lenne. Valami elcsúszás, fáradság, elkedvetlenedés mutatkozik a leventéintézmény szolgálattában tanítónk, még a fiatalabb generáció részéről is. Itt a nyilvánosság előtt nem lehetünk meg keesőbb érintjük annak okait. Eltűnt a tény megállapított. Valószínűleg nem is utíndók vissza egyetlen forrásra ezeket a tüneteket. Tény azonban, hogy így van és ezt a IV. kerületi testnevelésügyi felügyelőség panaszolva és segélykérőleg közöl velünk. Mi, akik egyrészt faradhatatlan ideállimussal kívánjuk nemzet utjászületésünket szolgálni, másrészt pedig förtelen és el nem homályosított szépségben látjuk a cserkészlet mellett a leventéintézmény célkitűzését is, szinte megdöbbenünk tanítóságunk egy részének kifáradása, visszavonulása és jérelátsza miatt. A cél tekinthető és nem a részletek. Az egyéni sérődöttségén túl, a tanítók sok-sok ideális munkássága mellett, a nagy nemzet cél, amelynek szolgálattára tanítónk hivatásának, előkészületeknek, társadalmi helyzetüknek, foglalkalmásabbak. Azért mindenkit kérek-kerünk és biztatunk, álljanak a nemzet szolgálattába és vállalják a leventéoktatással kapcsolatos terheket.

..

A fönt tárgyban tanügyi főhatóságunkat rendelt kiadására kérték, amelyben talán figyelemzítelni kellett volna az érdekelteket, hogy tanítói állásunk befőtésénél egyenlő körülmények között előnyben részesítsük azokat, akiknek leventéoktatási képzettségük van és eddig befőtött állásukban teljesített eredményes szolgálattában ki kellett volna emelni azt a leventéoktatásban ki kellett volna emelni azt is, hogy tanítónk társadalmi, szociális és hivatás minősítésében, kiténtetésében, pl. szorgalmi kinezéséknél, vagy a rangszálokban való előléptetéséknél, az iskolánkban népoktatásban és a leventéoktatásban teljesített szolgálattal megkülönböztetett figyelemmel kell lemérni és értékelni. A Főhatóság azonban azt hiszi, hogy a betű öl és a lélek ami meglepetlen. Azért a tanítói hivatás keltségére és a nemzetnevelés lelkiségére óhajtot rámutatni, amiddő a jöntek-

ben a Gyakorlati esetek és Gyakorlati megoldások fejezetben terjesztette elő a minden fő iránt egyébként fogékony tanítóságunk elé kérelmét.

Évi jelentőségű határozat a tanítók nyugdíjazásáról és végelbánásáról.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter új felmerült eset kapcsán a tanító nyugdíjazása, illetve végelbánás alá vonása tárgyában a következőképpen rendelkezett:

„..... tekintettel a hivatozott előterjesztéshez csatolt s a..... iskolások elnökétől származó felterjesztésben foglalt azon jelentésre, hogy..... r. kat. elemi iskolát tanító fő. é. januárjában a 60. életévét betöltő, vármegye kir. tanfelügyelőjét egyidejűleg utasítottam, hogy a nevezett tanító-nőt betöltött 60. életév. alapján való nyugdíjazás iránti kérvény benyújtására hívja fel. Esetlőint 60. év alapján előterjesztett nyugdíjazás iránti kérelmem ugyanis azonnal teljesíthető, míg a végelbánás alá vonást megelőző szabályszerű eljárás hosszadalmassága miatt, ha a végelbánás előfeltevélet meg is állapították, a nevezett tanítónt csak pár hónap múlva volna végelbánás alá vonható. Amennyiben azonban a tanítónt betöltött 60. életév alapján való nyugdíjazás iránti kérvényét a tanfelügyelő felhívására 14 napon belül nem adná be, a végelbánás alá vonást megelőző szabályszerű eljárást azonnal el fogom rendelni.”

A Katolikus Népszövetség értéke és lényege.

A Katolikus Népszövetség 29 éves fennállása óta 60 millió irásos hiadványt, 500 ezer népgyűlést, 600 ezer jogtanácsot adott a halottak, gépek, mindent a nép filléreiben, a nép javára. A nép rossz szokatlansága után, hogy mindig másról vár segítséget, vagy ajándékot, felheltette benne a maga áldozatkészségét, az öntörvényű önségély elvét. Igyekezős, áldozatközvetlenül nélkül nincs erő és jóv.

A Katolikus Népszövetség lényege, hogy a halottak népi óráit, látközösséget, műveltségét, képi véleményét és akaratát hiépteli. Mindent pedig cselekvő erővé tegye az állam. A közelet és minden közelet életében. Azért itt, mert ezen a ponton a legyengébb és itt érthető el a legtöbb hír és veszteség. A halottakok sem számuk, sem muljuk, sem erkölcsi erejükön mérték nem érvényesülnek a nemzet életében. Nemcsak önmagunknak, de a nemzetnek hátrára is.

Hutor Ferenc II. preliudiumok c. könyve, harmóniúra, vagy orgonára (75 preliudium) hangszerre megjelenni. Előjegyzés ára 4 P., bolti ára 6 P.- Megrendelhető a szerzőnél, Pécs, Székődi 1.

Határidő-emelekeztető.

Kat. iskola 1936. évi előzetési díjat (3 P.) vob személyi sürgétes beutáása nélkül a 45.621. sz. csekk-lappal haladéktalanul bekielendően. — **Tanító** névelni megfogadtatásra ítéltül kérelem a vármegyei közigazgatási bizottságnak tanítói albizottsághoz bterjesztendő. — **Iránli, füzetek** sz. rendelés II. felére esaközleendő, valamint a hátralekös és esedékessé vált összezeket személyi sürgétes beutáása nélkül bekielendően. **Tanítók és óra-rendelet** a 2702/1935. sz. rendelet (Kat. Isk. 1936. jan. 1.) alapján jóváhagyás végett az ehm. fótanfolygőelőszéhez be kell küldeni.

Egyszármegyei fótanfolygőelői rendeletek.

105/1936. sz. **Tanítói lelkihyakorlatok.** A Pécsegyházmegyei Róm. Kat. Tanítóegyesület választmányja által 1935. május 2-án tartott ülésében hozott határozata (Katolikus iskola 1935. évi május 1. szám) alapján felkérem az esperes tanítói körök elnökségét, hogy a folyó év tavasszal közzüüléseken végezzék fel tárgysorozatukba a tanítói lelkihyakorlatok ügyét. Fentebb hivatozott határozatunk megfellelőleg a tanítói kör kebelelőinek i. évben tartandó lelkihyakorlatokra küldjenek ki fogakat. A kibüldöttek névsorát hivatozommal legkésőbb j. évi május 1-ig közöljék. A lelkihyakorlatok idejét és egy részletkérdéseit a folyó év központi választmány ülésén fogjuk tárgyalni.

263/1936. sz. **Tanítói díjlevelek bemutatása a községi előjáróságoknak.** Tudomásvetel és mihezartás végett alább közölöm Somogy vm. közigazgatási bizottsága népoktatásiügyi albizottságának 1935. december 15-én tartott rendes havi ülésében H. 970/21.—1935. kgb. sz. alatt hozott határozatát:

„Állásán yr Önéletősága a kaposvári kir. tanfelügyelő úrnhoz azsal a kérelemlerfordul, hogy azokat a tanítói díjleveleket, amelyekben községi javadalom biztosítottat a tanítóknak — mutassák be az erdekelt községnek is abból a célból, hogy a tanítói díjlevelében említett hely javadalma a község részéről fennállanak e, ne hogy oly érteimű díjlevelé állítottassék ki a tanító részére, mely részére nem létező illetményt biztosít. A közigazgatást biztosító népoktatásiügyi albizottsága Állásán yr kérelme érteiműben jóvőben mihezartás végett a kaposvári m. kir. tanfelügyelőségét értesíti.”

Felhívom a felügyelőmet alá tartozó somogyvármegyei rk. egyházközségi képviselőtestületek elnökségét, hogy fentebb közölt határozatnak megfelelőleg járjanak el.

324/1936. sz. **Közreli iskolafelügyelői látogatási jegyzőkönyvek mikénti kiállítás.** A 2634/1935. lsk. sz. püspöki rendelet előírja azt, hogy a plébános, lsk. igazgató

gatók a közreli iskolafelügyelői iskolalátogatás kapcsán felvett jegyzőkönyvek egy másolatát példánként kötelesek hivatozomhoz bekielend. A plébános, lsk. igazgatókat egyes iskolákról a jegyzőkönyvek közvellemmel terjesztették be hivatozomhoz. Tekintettel azonban arra, hogy a közreli iskolafelügyelői látogatások eredményéről az esperes-kerületi tanfelügyelőnek s ezek után a kerületi iskolalátogatónak is tudomásul kell hírvny, felkérem a plébános, lsk. igazgatókat, hogy a jegyzőkönyvek jóvőben az esperes-kerületi tanfelügyelői után terjeszék be hivatozomhoz. Felkérem az esperes-kerületi tanfelügyelőt, hogy a közreli iskolafelügyelői látogatási jegyzőkönyvekben foglaltakat a kerületi iskolalátogatónak egyetemen végezzék tudomásul s legközelebbi iskolalátogatásai alkalmával a jegyzőkönyvben foglaltakra is terjeszék ki iskolalátogatásukat. A közreli iskolafelügyelői jegyzőkönyveket kézhezvétel után 15 napon belül az esperes-kerületi tanfelügyelői terjeszék be hivatozomhoz esetleges javaslatok kíséretében.

380/1936. sz. **„Kömöcsy István Segélyalap” jogtulományának mikénti kiállítás.** A „Kömöcsy István Segélyalap” elnökségéhez beérkezett jogtulományok ismétellen oly hiányos adatokat tartalmaztak, hogy a segélyalap hites bizottsága a kérelmeket nem volt képes megfelelő módon felülbírálni a kérelmek jogosultságát illetőleg. Ez okból közlöm, hogy jóvőben csak oly jogtulományok lesznek figyelembevetetők, amelyek okmányokkal (számlák, nyugtás stb.) igazolják a köveletző adatokat is tartalmaznak:

1. Családi állapot (nős, férjes, özvegy, gyermekek száma, neve, kor, iskolaiállása).
2. A már élvezett segélyek összege és időrendi feltüntetése (ösztöndéjek, szóban forgó alapból már előző években élvezett, — avagy más segélyek).

3. Tanítói, hántortanítói fizetés, avagy nyugdíj havi pontos, számszerűleg kifejezett összege.

4. Mellékjövödelmek megnevezése és havi pontos összege.

5. Felség es esetleges fizetése, jövödelme, vagyona számszerű összege.

6. Folyamodó vagyoni helyzetének hitelt érdemlő irásos igazolása. Amennyiben vagyona nincs, úgy ezt a körülményt is igazolni kell.

7. A betegség, avagy halálkozás folytán előállott költségeinek számszerűleg, számlákkal, nyugtákkal igazolása.

8. A folyamodóknak mindenesegye esetben a plébános, lsk. igazgatónak és esperes-kerületi tanfelügyelőnek látározommal kell igazolva a folyamodónyában felsorollottakat. Tehát a folyamodónyokat a plébános, lsk. igazgató s ennek után az esperes-kerületi tan-

felügyelő után kell a segélyalap elnökségéhez bekielend.

9. A segélyek minden év november havában oszátanak ki. Ezért a folyamodónyokat minden évben legkésőbb október hó végéig kell bterjesztetni.

502/1936. sz. **Hírségi dalosverseny.**

Baranya vm. kir. tanfelügyelője f. évi február 3-1 ketületi 388/1936. sz. alatt a köveletző felhívást bocsátotta ki a f. év pünkösdi másolnapján (jun. 1.) megtartandó elemi iskolák tanítóiból alakított énekkarok dalosnépe tárgyában:

„Az Országos Magyar Dalosnépszövetség pécsi kerülete az 1936. évi pünkösdi másolnapján (jun. 1.) is meg fogja rendezni az elemi iskolák tanítóiból alakított énekkarok dalosnépét.”

Ezen ifjúsági dalosnépe 2 és 3 szolámú gyermekekra írt magyar népdalokot lehet részvenni. Szabadon választott karművek a fenti alkalmal nem szerepelnek. Az előadandó karmű partitúráját csak akkor küldöm meg, ha közli, hogy hány szolámú csoportban kíván részvenni. — Részvételi esetén tehát szükséges, hogy a partitúra vonatkozó kívánását sürgősen közölje. A dalosnépe az énekkarok beosztása ugyanaz lesz, mint az 1935. évben.

Az ünnep d. e. 10 órakor a pécsi Nemzeti Színház helyiségeiben fog lefolyani. A részvételő az egyes iskolai énekkarok a Daloskerület részéről okmányt fognak kapni.

Amidőn a fentiek tudomására hozom, közlöm, hogy az iskolai énekkar részvétele nem köveletző, az csupán önkéntes jelentkezés alapján történhetik.

Amennyiben a tekintetes Cím közlője énekkaral ezen a dalosnépe rész órája venni, sziveskedjék azt velem legkésőbb 1935. évi március 10-ig közölni és egyben jelezni, hogy

1. 2 vagy 3 szolámú dalscsoporttal kíván-e részvenni.

2. hány tanuló fog az ünnepe részvenni. Az eddig megtartott ifjúsági dalosnépek alkalmával tapasztalt lelkes, magas színvonalú tanítói munka kiváló eredménye alapján remelem, hogy az ifjúsági dalosnépe iránt tanusított érdeklődés nemcsak az eddigi mértékben fog megújulni, hanem fokozódni is fog.

Felkérem végül, hogy részvételi szándékát a fenti időig az Orsz. Magy. Dalosnép. pécsi (VII.) kerületének elnökségéhez is közölni sziveskedjék.”

Felhívom a felügyelőmet alá tartozó baranyamegyei összes iskolák tanítóit, hogy a lehetőszégh képest a dalosnépe részvénre úgy, mint a multban, most is vegyen részt.

568/1936 sz. **Közreli iskolafelügyelői Utasítás beszerzése és tanítói látogatások készítése.** Az egyházmegyei fótanfolygőelőszéhez nagy számmal érkeznek be azok a jegyzőkönyvek, amelyekre a nagym.

m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 7000/1935. évi sz. rendelete alapján az iskoláknak meglátogató közreli isko-

felügglök a meglátogatott iskolák tanítóes-tületének záróértekezletén vesznek fel az ott látottak és tapasztaltak felől. Nagy örömmel és tanítóságunk iránt érzelt megbecsüléssel állapítom meg, hogy az eddig beérkezett jegyzőkönyvek szerint egyházmegyénk tanítóes-tületének lektismeretes, szakszerű és igen sok helyen dicsegetésre méltó munkát végez. Ahol jelentősége kifogásokat észleltek a körzeti iskolafelügglök, azok kiküszöbölésére az érdekelteknél tanítóhoz az esperesekkel tanfelügyelőkhöz keresztül intézek számunkra vagy utasításokat. E helyütt általánosságban, de nyomtatékosan arra hívom fel az iskolavezetőket és a tanítókat, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium által kiadott utasítás, amennyiben eddig be nem szereztek volna 2635/1935. Isk. sz. püspöki rendelet alapján (megjelent a Katolikus Iskola 1936. jan. 1. számában) haladéktalanul szereztessek be az egyházközségi pénztár előre nem látott kiadásainak terhére. Ugyancsak nyomtatékosan felhívom egyházmegyénk tanítóes-tületét, hogy az Utasítás 9. §-a szerinti előírt tanítási vázlatokat mindenesetre tanítási egységre pontosan készítsék el s a tanítási vázlatok füzetét gondosan őrizték meg.

HIREK.

Dr. Jakab Béla: tanügyi főtanácsos.

Az egyes ember tevékenységéről a közhatalom vagy úgy veszt tudomást, hogy napról-napra hallja, olvassa cselekedeteinek lefolyását, ezek mellátását; vagy úgy, hogy egyszer-egyszer, rendszerint nagy időközönként, — sokszor csak egy egy életpályá végen, — a cselekedetek felett hivatalból örökös, azokat hivatalból elbíráló hatóság elismeréséről értesül. Az emberi tevékenységnek valódi értéke szemponyjából — úgy hisszük, — az időből kell magasabbrendűnek tarlanunk, mert míg az előbbiben mindig szunyandó látszik — legalább is ugyan formájában — az erővényelésre való förtékes, addig ill szinte arra kell gondolnunk, hogy a cselekedetek, a velük elért eredmények erőkövető förtékesek az illetékesek elismerésétől pálmájának nyilvános átadására.

Dr. Jakab Béla csendes munkása a katolikus tanügynek. Cselekedeteiről nemcsak hallottunk, keveset olvastunk. Pedig három évtized munkája s e munka eredményei kísérik immár életét.

Három évtized a katolikus tanítóes-tületen harminc évi hűdelmet, lélekszámlát, készületet, vajudó horok eszméit közötti utkereslet, haladó gondolatokhoz való lélekidomlást, süket fülek, csuhott hezek nyilatogalását, förtelen mezőkön nehéz rögtörést

jelent. Pionir-munka ez, melynek eredménye csak lassan mutatkozik, melynek elismerése, — hosszú időn át, — csak a lelkiismeret megnyugtató szava.

Dr. Jakab Béla Isten kedve szerinti pionirja volt harminc éven át a katolikus tanítóes-tület ügyének. Cselekedeteit az Isten jegyezte fel.

Most a világi hatalom könyvében is öszszegyűltek az érdemek s ezek erejével Magyarország Kormányzója tanügyi főtanácsossá nevezte ki.

Örömmel köszöntjük, üdvözöljük öszszinte listelellettől hajfjuk meg a magunk elismerésének zászlóját is dr. Jakab Béla, tanügyi főtanácsos, tanítóképző-intézeti igazgató előtt.

Egyházmegyei hírek. A megyés Főpásztor Nagy István decsi adminisztrátor szászvári plébánossá nevezte ki. Nyugalomba kerültek *Kristóf József* felsőmindszenti esperes-plébános és *Szommer Gyula* grábóci plébános. Adminisztrátorok lettek: *Decsen Béla* István, Felsőmindszent *Movács János* dr., Grábócon *Palotai János*, *Szigelhy László* szászvári adminisztrátor Szászváron hagyott meg helyének. Káplánok ment Nagynyárádra *Németh István*. Áthelyezett káplánok: *Alberti József* Palotabozsokról *Decsre*, *Budavári László* Nagynyárádról *Palotabozsokra*.

Kinevezés. Bálványos István lovászhetényi rk. igazgatótanító és *Monoszlai Endre* rk. tanító a tantervfelügyelőbizottság tagjává kinevezettek.

A Pécsi Női Lelkiágyasok Országos Otthona a 3 napos lelkiágyasokról sorrendje: március 9., március 21., április 9. (törvényszéknap), május 13., június 7., június 22. — Előadási díj 3 napra 8 P. — Egy napos lelkiágyasban 2 P. 15-en külön időpontot kérhetnek. 8 személyre 20 % vasúti kedvezmény. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Mátyás Főúton 46.

Névpályoztatás. Ketrónál Béla ösztörlök kántortanító nevet helyigminiszterrel engedélyelt. „Járom!”-ra, Kumpér Bajos székelyi rk. igazgató kántói „Kóbor”-ra változtatta.

Pályázat. Országos Irodalmi és Zenei pályázatot hirdet 300 díjjal 2000 pengő értékben a most alakuló Irók, Zeneszerzők Országos Szövetsége, hogy a pályázók közül tegyököt és szépirodalmi lapjának munkatársakat szerezzen. Pályázni lehet verssel, novellával, magyar nótával, bármely zeneszámmal s.b. Részletes pályázati értesítőt e lap megjelenésétől számított két héten belül készséggel küld 10 filléres pályázati bélyeg letében az „Irodalmi és Zenei Pályázati Bizottság” Kispel II, Hungária-út 12/16.

Felirat szerkesztő: MAGYAR SANDOR.
Kiadó a Pécsegyházmegyei Róm. Ielh. Tanítóes-tület.

Határozás Nyomdaraosztályaság Pécs, Kinyelvet-utca 23. szám.
(Kinyelvet és Szent Mór-utca sorok) — Irgasgató: Dorezsky György.

KATOLIKUS ISKOLA

A pécsegyházmegyei tanítóes-tület hivatalos közlönye
Népköztudatügyi havi közlöny. Szerkesztik: Megjelenik minden hónap elsőjén.

Komocsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök és **Magyar Sándor**, tanfelügyelő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Pécs, Incegy Dénes-utca 9/1. (Papi Otthon), hová a lap szellemi részét illő minden közlemény, híradások és reklamációk is küldendők. Az előfizetési és tagsági díjak a 45-012 sz. postafelkérőszámmal befizetés-lapon küldendők be.

Pécs, 1936. április 1.

XXV. évfolyam. 4. szám.

Meghívó

A Pécsegyházmegyei Róm. Kat. Tanítóes-tület választmányának

1936. évi április 28-án, Pécsen, d. e. 9 órában, a Belv. Kat. Hő épületében

tartandó

GYŰLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Előnök előterjesztések.
2. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése onalozók bejelentés.
3. Titkári jelentés.
4. Főpénztáros jelentése és az 1936. évi költségvetés megállapítása.
5. Jelentés a „Komocsy István Segélyalap”-ról.
6. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
7. Pályáttelek odaítélése.
8. Új pályáttelek kitűzése.
9. Az 1936. évi közgyűlés előkészítése.
10. Indítványok.

Pécs, 1936. április 1.

Komocsy István, **Barabás András**,
egyh. elnök, ul. elnök.

ülész **Szeky Pál**,
titkár.

A kántortanítók fizetéseoskonulás a vallásstatisztika megvilágításában.

A jelen közleményt Bangha Béla szerkesztésében és Nyisztor Zoltán felőlés szerkesztésében megjelölő kifutó folyóiratnak, a „Magyar Kulturá”-nak 1936. máj. 5. számából vesszük át. A tárgy-érdekessége és értékesége mellett a Katolikus Iskola olvasóközönségére néve érdekességet nyújt a cikkek az is, hogy annak írása egyházmegyénk egyik érdemes tanítója, Gász József, baranyajenői rk. kántói.

A katolikus tanítók és a magyar katolizmus közvéleménye — (azt hiszem) — mindmáig abban a hiedelemben él, hogy a felekezeti kántortanítók fizetésének megcsönkulása olyan jelenség, amelynek hatálya általánosan, minden vidékre és vallásfelekezetre egyenlő mértékben kiterjed.

Hogy ez mekkora tévedés, az hamarosan pontosan, ha ezt a kérdést a település és vallásosozás statisztikájával kapcsolatban vizsgáljuk meg.

Kiindulásul el kell fogadnunk, hogy a kántortanítói illetmények megcsönkulása ott ill a legfajább sebet, ahol a ferményes fizetés pénzértéke a törvényes tanítói fizetés mértékét nem éri el. (Néhol 4—500 pengő maradt alatta!) Ez általában a helyzet a kisebb lélekszámú községekben; nagyobb lélekszámmal a párber — és a stóla jelentőséssé öszszegve a kántortanítói javadalom ma is meghaladja a törvényes tanítói fizetést.

Érdemes utánanézni, hogy hol is vannak ezek a kántortanítói szempontból szerencsétlen „kisebb” községek?

A leg több 2000-es lélekszámmal által község Zalában van: 389, Baranyában: 310, Somogyban: 284, Vasban: 276, Veszprémben: 161, Sopronban: 113, Győr-Moson-Pozsonyban: 92, Tolnában: 79. E nyolc nagy on aprózt települést vármegyében van öszszesen 1704 kisebb község, kb. ugyanennyi megcsönkított fizetésű tanítóval. Ezen

a területen lakik a ország lakosságának 26 %-a és e területre jut a csonkított fizetésű tanítók 68 %-a.

De nézzük meg a másik véget! 2000 lakosnál kisebb község van: Hajdúban: 1, Békésben: 2, Csongrádon: 4, Bács-Bodrogban: 2, Jász-Nagykun-Szolnokban: 3, Csanád-Arad-Torontálban: 15, Biharban: 27, e hét vármegyében összesen: 60, ugyanennyi megcsonkított fizetésű tanítóval. Itt lakik az ország lakosságának 22 %-a és erre a területre jut a megcsonkított fizetésű tanítók 2%-a. Nagyon érdekes számok! Ezekhez még csak azt kell hozzáfűzöm, hogy az első csoportba vlogattam a vallásstatisztika szerint majdnem tisztán katolikus lakosságú nyolc vármegyét, a második csoportba pedig a hét legerősebb protestáns vármegyét... A számok beszélnek... és sejtetik az arányt az államegélyes papság megosszlása tekintetében is.

Megjelent az irrendata ABC.

Minden nyilvános ünnepélyre kiválóan alkalmas az előadásra.

Nincs egyetlen szüv a csonka magyar hazában, nem sajnója és fájna az elszakított területek után. A haza testéről elszakított minden város, hogy és folyó, mint tövis éget a festükben. Ott ének azok minden álmódóságunkban, reményedéseinkben és imádságunkban. Gyűjtögetjük az erőt, hogy amikor majd út az óra, ismét birtokunkba vegyük a régi határokat és ismét eggyé kovácsoljuk Szent István nagy birodalmát. Az elszakított területek emléket békéll rögzíteni a gyermekek szüvébe is. Ezt a célt szolgálja az Irrendata ABC is, amelyet Szabó Géza a Dunántúli szerkesztője és „Géza bácsi”-ja állított össze. Zsifó Gyula a kitűnő fiatal poeta közreműködésével.

Ez az Irrendata ABC 32 betűjével felölti az elszakított városokat, hegyeket és folyókat és valamennyinek az emléket kis vers-

Howy aztán mit jelent a katolicizmus hadserege számára két és félezer falun élő tisztjének, hántortantójának és papjának az évtizedes anyagi legengtetése a kat. papjáról, katolikus folyóiratok, könyvek terjesztése, a kat nagygyűlések látogatása és az ezekből fakadó felkészültség, szellemiség és lelkiesség tekintetében, társadalmi és politikai tétele, meg a nép előtt tekintély dolgában, tétje meg mindenki maga.

És meddig marad ez a dolog, meg a másik, harmadik — tiszték — századik így? — Mindaddig, míg a vasreszelékkel szét hulló hat milliónyi magyar katolikusból a papság, tanítóság és a nép összefogásának kohójában nem lesz egybeforró szervezett néptömb. Olyan, mely a maga védelmének érdekében a saját helyzetéről mindig mindent világosan akar tudni és amely a maga érdekeinek védelmében, mikor szükséges, kellőképpen tud aharni is és cselekedni.

ben öröklét meg, Minden ünnepélyen előadható ez a kis színdarab, amelyhez a szerzők összeállították az előadásához szükséges tudnivalókat. Az Irrendata ABC jászva tanítja meg az elszakított területek földrajzát és emellett kitűnően alkalmas a hazafias irrendata érzés ébrentartására és fokozására.

Az Irrendata ABC teljes szövegét és előadást jogát egy pengőért bárki megvásárolhatja a Dunántúli pécsi napilap kiadóhivatáiban. Minden iskolának óvodának és levante egyesületnek szüksége van erre az Irrendata ABC-re, amikor hazafias ünnepélyt tart, mert az irrendata abk nagyban emeli az ünnepélyek sikerét. Kérünk minden plebánát, iskolát, óvodát és levante egyesületet, valamint minden szülőt, hogy ezt a tüzes irrendata és hazafias színdarabot szerezzék meg a maga részére.

Mégegyszer az ismétlő iskola hitoktatása.

Meggyőződés, hogy minden gondolatváltás és vita valódián annyit ér, amennyit őszinte jószándékkal járul az igazság förtetéséhez.

Ennek előrebocsátása után kívánok hozzászólni a Katolikus Iskola legutóbbi számában megjelent „Az ismétlő iskolások hitoktatása” c. értekezéshez.

I. A cikk írja, úgy vélem, helyesen érzi az ismétlő iskolát hitoktatás sarkalatos hiányait, de nem jutott el a szabatos megfogalmazás frappáns és kétségeket kizáró ténnyé. A falusi hitélet apályát összehasonlításban a városával részben annak tudja be-

hogy a gyermekeket a kamasszoknak abban a fontos szakában, amikor a kezük ügyében voltak, elhanyagolták, vagy a hittan magoltatásának elidegenítették a hittól, a hit gyakorlatától, a hitételtől.

Nézzük az alternatva első tételét: nem történik a gyermekekkel. Ez a vád, a közlő, amelynek hasábjait a cikk megjelent, rendeltetéséből s a szövegösszefüggésből következőleg minket illet. Már most az a kérdés: hogyan nem történünk a gyermekekkel? a) Az ismétlő iskolában? Lehetőbb hiba és hiányosság az ismétlő iskola háza táján, ez a vád azonban aránytalanul súlyos

vona. b) Nem történődik a gyermekekkel az iskolán kívül azzal, hogy nem gyűjtöttük őket magunk körül egyetleken, klubokban? Ez, sajnos, már igazabb. Ma már járulaban van a helyzet. Azonban ne várjunk még se csodákat, Kolléram épp olyan jó tudja, mint én, hogy a falusi papság is (nemcsak a városi) esaklyg, mint a tanítóság, mennyire elvan halmozva munkával s mindenben teljes eredményeket várt fölük, csak a fölük, enyhén szólva: csodavárás! Mert, hogy a szülők tekintélyes hángadása s — tiszteltem a nem nagyszámú hitnévelők — liberális lelki beállítottságú falusi intelligenciára mennyi epithetikus léleformáló munkánkban, arról — Juvenalis szavaiat élve — nehéz volna szótárni nem irit. Egyebekben ismétlős korban, igen sokan így vélekednek, magoltatásról szó sem lehet. Végeredményben, hogy a falusi hitélet szintája ma a városiét alatt van, annak más okai vannak. Tudom, mindez nem tartozik szoroson a tárgyhoz, azért csak pár közlismert okra akorok rámutatni: a világháború és a nyomában járó erkölcsi megrázkódolás. Sohase felejtjük el, hogy a városi lelke mindig rugalmasabb volt, mint a falu, egyebek között ez is magyarázza, hogy a hitetlen vagy hitközömbös áramlatból előbb emelkedett ki, mint a falu. A vallásos élet válsága városi körülmények indult ki, de onnant indult ki a hitélet megújulása is, a falu egy fázissal mindig elmaradott, meg a hullámvölgyben tart. Hissé indokolatlan annak a het-egy hittanórának, mint részben oknak is, ilyen mélyreható következményeket tulajdonítani. Ellenben hogy szabatos és lehetőleg egyöntű — egyelőre felszöges — mert readeletek nem szabályozzák — ism. isk. hittan munkaprogramm kerestülöttele s a serdülő ifjúság szeges-gondos lelkiajólása mellett, milyen súlyt kell betűnik a feljötté reaktualizálására, azt cikkről megállapításai s környezeti-elméleti törvények szépen magyarázzák.

Cikkről a továbbiakban egészen új gyakorlatot ajánl, amikor azt mondja: pap és tanító órák előtt beszéljék meg a tárgyalásról kerülő olvasmányok erkölcsi tanúságait annak elkerülése végett, hogy a hitoktatás és tanító más tanulságot vonjon le és így akaratlanul is az ellentét látszatát keltsék... Ezt az eljárás, valamint a profán olvasmányok alkalmazását a hitoktatásban, a Biblia, szentek élete s az egyháztörténet mellőzésével nem tartom előnyösnek. Sőt fölöslegesen vélem. Ez nem szükségképpen; mely őket vannak. a) A hiterköst igazságokat, a kinyilatkoztatást Isten nem elbont formában adta, hanem valamilyen eseménybe ágyazta. Lehet-e már most alkalmasabb szemléletési mód, mint a megfelelő bibliai történet. Vagy egyéb bibliai részeket. Első-

srban tehát ezek jöhetnek számitásba a szemléletési esetlenél. Jöhet a hazai és világi történet, az újság, a természet, a költészet is a maga példával, de azt hiszem, semmi sem annyira előrelévaló, mint a Biblia, a kinyilatkoztatás története és részben hordozója, azután a szentek sítb.

b) Annál is inkább, mert hitnévelő alig ismerik a Bibliát. Csak annyit tudnak belőle, amennyit az iskolában tanultak s a szószéken vagy egybeült hallottak. Minden alkalom meg kell ragadnia tehát a hitoktatónak, hogy a Bibliát, ezt a természetfölötti értéket mellől költői szépségekkel teljes könyvet nemlőtt jobban megismertesse.

c) Tegyük bibliaussá hibeink gondolkodását. Igen jó esaköznek tartom a hitélet elmélyítésére. Hadd üdöngjön ürükibe a Biblia képei, fordulatai, kifejezései, tanulságai. d) Önmagának is használni a hitoklató, akár pap, akár tanító legyen, serkentő önmagát a szentkönyvek olvasására. És hogy mennyi vigaszt és lelki feltöltülést talál benne nehéz munkája és győtrő gondjai közben, mennyi indítást az apostoli munkára, arról beszéljen a közöleten tapasztalat.

Mielőtt áttérnék az anyag megjelölésére és felosztására, egy-két sajátos hitoktatási szempontra kívánok rámutatni:

a) A hitoktatás ne uel és természetfölötti életre. Tehát a hittan több, mint tanterv.

b) A hittan a kinyilatkoztatást tárgyalja, emélfogja Isten tekintélyére hivatkozva kell előadni. Igazságot, tételt nem azért kell elfogadniok halgatónaknak, mert essük be-tája, hanem mert Isten tekintélye azt kívánja: „halloa higgyenek”. Tehát az u. n. naturalista iskola elveit itt a kellő értékték kell leszámitani.

c) Mindazonáltal ügyázzunk az ismétlőben, serdülők között vagyunk, ne heltsen el- lusszenet bizonyos merev tekintélyt hang- Szavait in modo, foritir in re! (Széltlen a módban, erősen a lényegben!)

II. Amikor így az anyag beosztásához jutottam s szerző tantervet olvasgatom, élénk ószánástér érzek az írás szavainak idézésére: „Elmenüv... tanitásokat minden népet... tanítván őket megtartani mind n, d, amit parancsoltam nektek.” (Máté 28, 19–20.)

Nem tudom, mi oka vagy magyarázata lehetne annak, hogy az ismétlő iskolában így megnyirbáljuk a hittani anyagot, holott az elemiben aró törekedünk, hogy koncentrációs módszerben a kinyilatkoztatás egészét közöljük a gyermekekkel. Hogy nem volna elegendő idő? Be fogjuk látni, hogy van.

Feltűnik, hogy a köztől terelőli kimaradt a házasság szentiségének tárgyalása, jölehet éppen XI. Plusz pápa írja a „Casti connubii”-ban: „Bizonyos, hogy a házasságok szilárd alapja, valamint a boldogtalanok elomló rom-

jal már a gyermekiség és az ifjúság éveiben a fiúk és lányok lelkeiben „átlúnek”. Erre a kérdésre tehát kell komolysággal és tapintattal fölfelelni ki kell tartani a hitoktatónak. Nem várhatja, hogy a feljást szülőik hiányában a gyermekek figyelmét ifjúságukban tanúsított erkölcsi magatartásuk életre szóló kitartással.

Az hiszem, nem messze tévedek az igazságától, ha azt állítom, hogy szerző szemé előlt Tomer; Krisztus országa c. kis könyv lebegés, amikor a C) évre az egyháztörténet előadását ajánlja. És pedig az egészét „mogyoróhéjban”. Ez mindenesetre letetsző és megköszönéses lehet az első olvasásra vagy hallásra, de nem hiszem, hogy a hitoktatók szeretnénk várjanak tőle. Többet ígérnek tartom, ha az Egyház egyetemes történetéből egyes részekkel ismertetjük meg a gyermekeket, pl.: a pápát, mint hazánk megmentőit, kiválóbb szentek életét, az Egyház hírhirdető tevékenységét, az Egyház a művelődés előharcosa — ma példák, vatikáni rádió, sajtókiállítás stb.

Érdekesség kedvéért megjegyzem, hogy Németországban, ahol olyan nagy súlyt vetettek a hitoktatásra a legutóbbi időig csak a felsőbb iskolákban tanították egyháztörténelmet.

Ebben igen sokan megelégedhettek azon, hogy a teresetből kimaradt a szertartástan. Az egyháztörténet fontos, a szertartástan fontosabb. Hiszen a liturgia nem egyéb, mint a lit gyakorlatban; szavakba, jelekbe, cselekményekbe ötvözött hitigazságok. Ha csakugyan hitreleire akarjuk nevelni az ifjú nemzedéket, erre legalábbiasabb a szertartástan. A szertartástan az istentisztelet, szentmisevel, szentségekkel foglalkozik, már pedig ezek a hitélet főbb mozzanatai közé tartoznak. Kimaradtak az imádságok kifejtése, a gyónásra-áldozásra való nagyobb-vonalú előkészítés.

Véleményem szerint az ismételő iskolai hitoktatás vezérirányát vagy vázlatát leghelyesebb elfogadni az essziergumi kis katekizmus beosztását, mert

- önként kidákoló s az eddigiek között a legjobb rendszer;
- anyiro megszoktuk, hogy szinte már a véréinkben él és igazán mindannyiunknak kezeügyében van;
- mert az elemi iskolában az ú. n. koncentrációs módszert használjuk, a hitigazságoknak egyre táguló sugarú körben való előadását. A katekizmus ebben a szellemben szerkesztődött. Így önként adódik egy kitpróbtal tengely, amely köré hitkristályosítást lehet a nagyobb tanuló szellemi fellettségéhez mért hitoktatást. Az ismételő iskolában tehát kezár a legnagyobb kör.

A beosztás tehát egyszerű. A) évből hit-

tan. B) évből erkölctan. C) évből geometria. Ahol csak lehet utalunk a Bibliára, illetve felhasználjuk a szemléltetésnél. Az A) évet pl. így kezdhetjük: Gyermekek, hallottátok már az Úr Jézus gazda-életből velt adatait, a magvetőről szóló gyönyörű példabeszédet. Hogy jobban megértésétek, elmondom mégegyszer. (Elmondja: Máté 13. 3-9.) A magvető a jó isten megbízásából el van gyök, a mag az evangélium, amit nektek hirdetek, a különféle talaj ti vagytok, az én különböző lelkeitek tanítványaim. Majd egyszer a tanu vége felé lelkismeretvizsgálatot tartunk és ki-ki megírja, hogy melyik talajhoz hasonlít az ő lelke... Miért is tanultok ti, miért is tanítalak én benneteket? stb. (Mi az ember célja?) Ha ilyen szellemben kezüljük a tárgyat, a régi ismeretek, benyomások új színt és értéket nyernek. Az Úr Jézusról szóló hat ágazat tárgyalása közben pompás alkalom lesz fölhasználni a közkezen forgó evangélium-harmonikákat (Berthe—Szegei, Wilan—Zsistos). A IX. ágazatnál kitérhetünk az egyházközösségre.

B) évből erkölctan tárgyalunk lit beosztásunk a hat. évfolyan — eleven, ténylegnyi hit — az irgalmasság cselekedeteinél. A hitoktatásról emlékeztünk meg. Egy ilyen órái rövid keret minden részletre kitérné. A hat éves sorra kerülének a kegyelemeskedés, évből hitélet legfőbb pontja, mint tudjuk, imádság, miselhallgatás, gyónás-áldozás. Főpénz ezekre fogjuk ránevelni a gyermekeket. Megemlítjük őket a szentmise-áldozat szérpéivel (v. ö. Szusszát; Előkészület a nagy napokra 208 l. skk.). A szentgyónást ismereteket is ki kell egészíteniük. Kóst Horváth dr. Mocsoktalan hásság s. rópirata alapján bővebben foglalkozunk a hásság szentiségevel. A szentelményekkel kapcsolatosan térjünk ki a szent helyek, az egyház és a főbb szertartások magyarázatára.

A gyermekek lelkifitágnak s környezetiüknek megismerése céljából ajánlható a leléskészny-rendszer.

Jól tudom, hogy felsorolásom vázlatos és hiányos, de való igaz, hogy nagyon sokat lehetne írni erről a tárgyról és még mindig nem volna teljes.

Ami az ismételő iskola hitoktatásának egységeit illeti, fázis nélkül állítható, hogy az emberkezelés művészsége kell lennie. Anélkül, hogy bármit is kockáztatna, tudjon bánni arcával, hangjával, minden mozdulatával. Tudnia kell, mikor alkalmas a kérdésés, hogyan, milyen formában történjék az, mikor üdös egy feloldó tréfás megjegyzés, vagy elbeszélés, hogy ne legyen fázisozó az óra.

Legyenek egészen őszinték, bármennyit is tanul az ember, míg eljut idáig, párszor — sit venia dicto — nekejljen a fainak. Problémák bibliaiul hozakapcsolva a katekizmus

kérdéseket, próbálkozik erkölctanban, próbálkozik szertartástanban, csak évek tapasztalata igazítja a helyes útra, amelyet azért

Tanulmányi kirándulások Budapesten.

A Tanítóházának igazgatósága a Székesfővárosi Népművelési Bizottsággal kötötte a nyári szünetében július 6-tól 17-ig, július 18-20-ától 31-ig és augusztus 5-31-ától 14-ig sorozatos tanulmányi kirándulásokat rendez Budapesten.

A kirándulásoknak célja, hogy a főváros-tól távol, tanyákon, falvakban, his közösségekben működő tanítóknak, tanítónak, öbönök és ezek családtagjai a lehető legkisebb anyagi megterheléssel a főváros szépségeit, európai híré nevezetességeit, valamint környékét megtekinthessék.

A mult évből ilyen tanulmányi kirándulásokat már rendeztek. A részvevők nemcsak a legnagyobb elismeréssel emlékeztek vissza az itt nyert gazdag tapasztalatokra, melyeket egész élet iskoláit és iskolánküüli mu.alkjában felhasználhatnak, hanem egyöntetű kívánságuk és kérésük, hogy a tanulmányi alkalmakat újabb és újabb anyagokkal kibővítsék, évről-évre rendszeresítsék, hogy ismeretkörüiket még jobban kíméljék. Hogy a kívánságuk eléget legyünk s mindazoknak akik még ilyen tanulmányi kirándulásokban nem vettek részt, a legszükségesebbek megteintésére alkalmat adjunk, a később közöl részletes terü szerint, három 12-12 napos, tanulmányi kirándulást szervezünk. A júliusi kirándulások azoknak ajánlottak, akik először vesznek részt, az augusztusi pedig azoknak, akik a mult évből már résztvettek tanulmányi séfánkon.

A részvevők a Népművelési Bizottság szakedátozt vezetésével tekintik meg a tervezetben foglalt látványokat. Ezeket pedig úgy válogattuk össze, hogy a kártársak nemcsak rendkívül érdekes és értékes tapasztalatokhoz gyarapodjanak, hanem egyben kellemesen gyarapodjanak is. Minden második nap délutáni, valamint a vasárnap második és éjnapnapot szabadok, hogy azokat mindenki egyéni hajlamai szerint használja fel.

A részvevők az intézet tisztá és rendszeres felszerelt szobáiban másokkal helyezülük el. A szobátársakat mindenki maga választja meg. A házastársaknak kétágas szobákat bocsátunk rendelkezésre. Cs az elemzést az intézet minden polgári igényi kielégítő konyhája szolgálja. A reggeli, ebédet és vacsorát a csoportok tagjai a Ház ebédlőjében közösen fogyasztják. A Tanítóház fűrdője és mosdóeme mérsékelt áron mindenki rendelkezésére áll.

Kedvezményes árú színház, mozgószínház és cirksusz, valamint gyögyfürdő belépőjegyéről gondoskodunk.

A feljebbírói fordulózt és cipőtisztító sze-

rem méltóat eddig méltó figyelemre, mert valamennyi között az volt a leggyorsabb. *Lukács István.*

reket hozzanak megükkel.

Azok részére, akik pusat arcképes igazolvánnyal nem rendelkeznek, a rendez lakohelyükéről Budapestre és innen vissza 33%-os utazási kedvezményt biztosítunk. Akiék kedvezményben részesülnek elhajtának, igényüket legkésőbb június hó 15-ig jelentsek be, a kimutási állomás feltüntetésével. Az igazolvánnyal 1 pengőz kiállítás díját a jelentkezési díjjal együttdíjleg kell beküldeni.

A 12 napos ellátás költsége (szállás egy-neműhasználat, ételmezes, higszálás, ut-látás és az olvasósoba használata) 30—pengő. Az egyes látványok megteintésekor felmerülő költségek (beszét és előadó díja, belépési díjak, utillamos, helyértérhek, fogas-kerékű jegyek stb.) a 12 nap tartamára 10 pengő. A személyzet borszállásának megváltása 150 pengő. Az összes kiadás tehát a fel- és visszautazás költségeit felül 4150 P. Ebből az összegből 5 pengő beküldés a jelentkezéshoz kerül. A rendezőség készséggel elősegíti, hogy a jelentkezésök a szükséges összeget összegyűjthessék. Ebből részfelvetéseket is elfogad s azt a bevérdő rendelkezésére bocsátja.

Azok, akik bármilyen okból a tanulmányi kirándulásukon részt nem vesznek, az előre beküldött összeget, 1 pengő készletét díj levonásukal, visszakapják, amennyiben lemondásukat a kirándulás kezdetét megelőző 8 nappal bejelentik. Aki később, vagy egyáltalán nem jelentik elmaradásukat, azok csak az 5 pengő jelentkezési díjjal feljött összeget kaphatják vissza.

Egy egy csoportba 50—50 személy nyer beosztást, a jelentkezés sorrendjében. Ajánlatos tehát az 5 pengő jelentkezési díjjal mel- előbb beküldeni a vezetőséghez. A jelentkezés határideje június hó 10.

A részvevők a tanulmányi kirándulás kezdetét megelőző délután, vagy az nap délelőtt 10 óráig foglalják el helyüket.

További felvilágosítással készséggel szolgál Pétérdi József, a Tanítóház Igazgatója, Budapest, VIII., Szentkirályi u. 47. Válasszal vagy bélyeg csatolandó.

Elő- és Utóévek címével jelentik meg *Ház Ferenec* második orgonára írt műve. A könyv április hó 4 P. Bollt ára 6 P. lesz. — Egyéb művek: Preludiumok, (132) ára 650 P. — Requiem, ára 1 P. — 2 Magyar Nóta 80 fill. 4 új magyar nóta, ára 1 P. 20 fill. Első nótáskönyv, ára 2 P. Második nótáskönyv, ára 1 P. 50 fill. Kapható a szerzőnél, Pécs, Sakhóó 1.

Többek hozzájárulása után a választmány úgy határoz, hogy a költségelszámolást megrendezi a sze-
nei napot, annak költségeire az egyesület pénztárából 100 P-t utal-
ványos, a rendezés munkálataira pedig felkéri a Homócsy István,
Magyar Sándor, Herényi János és
vitéz Székely Pálból álló bizottságot.

5. Előterjeszt Molnár József tanító-
képző-intézet hitvány kérelmét, melyben a
tanítóképző-intézet V. éves növendékeinek a
Manrézában tartandó lelkigyakorlatok költsé-
geihez segély kitalását kéri.

A választmány úgy határoz, hogy e-
célra 100 P-t utalványos az egye-
sület pénztárából. Ezért az évben
a cserkészeknek csak 100 P segélyt
jutat.

6. Előnk és az egész választmány egy-
hangú felkérésével köszönti dr. Jakab
Béla, c. prépost, püspök tanítóképző-intézet
tagjait, tanügyi főtanácsadósá történt ki-
nevezése alkalmával.

7. Előterjeszt elnök a gödrét esperesi
höz javaslatát, mely kéri az egyházmegyei
Hatóságot, rendelje el, hogy a köri gyüle-
sre megjelenő tanítók napjaitól csak elnöki
aláírásra legyenek utalványozhatók. Ren-
delje el továbbá, hogy a gyűlést nem lehet
elhagyni és tegye kötelezővé a közös ében-
den való részvételt.

Alapos megbeszélés után a választ-
mány úgy határoz, hogy felkéri a
hatóságot a fenti határozati javaslat
értelemben való rendelkezésre. A ki-
vételnek tartja a választmány azt

Pécsi tanítóképzősök a Manrézában.

1935. december 19. Ez a nap örökre fe-
lejthetetlen előttünk. Beléptünk a béke szent-
élyébe. Mintha a mennyország egy kis dar-
abja hullott volna ránk. Csend és béke
mindent. Három napra kiléptünk az élet ke-
váró forgatagából. Ez a csend és béke olyan
jó volt nekünk, mintha a boldog örökévalóság
parányi darabkáját élveztük volna.

Szent ott minden. Szentek azok a szép
illatos virágok, melyek lelki fehérségre in-
tenek, Szentek a bútorok, amelyek a náza-
reti kis ház tisztaságát és egyszerűségét
utánozzák. Szentek azok a hófehér falak,
melyeken a szentek és vértanúk viselkedé-
sének lángolása és az Istenért való önfel-
áldozás dicső koronáját. Szent az a kősi,
puha kenyér, melyet oly szeretettel, alázat-
tal nyujt át az Ur katonájára a kis kosárka-
ból. Szent a hevedres kis orgona, mely oly

is, hogy a költségvetésnek rendje s
a hívtetések eszközlése ehhez ha-
sonló módon történjen.

Titkári jelentés.

Vitéz Székely Pál, egyesületi titkár je-
lentésében részletesen beszámolt az esperes-
kerületében folyó tartalmas, komoly, sokra-
nyarú munkaságról; egyesületünk tagjai
élt megbecsült kitüntetésekéről és kineve-
zéseiről; előterjesztette az esperesi körök
gyűlésén előterjesztett, elfogadott és álta-
nosabb érdeklődésre számotartó indítvá-
nyokat; megemlékezett elhunyt és új tagja-
inkról; végül megemlékezett a székesvári
közgyűléssel kapcsolatosan rendezett mű-
soros délutánról, a mecsekajla egyházszent
szemináriáról és a múlt évi tanítói lelki-
gyakorlatokról.

A választmány Magyar Sándor in-
dítványára úgy határoz, hogy a lit-
hári jelentést elfogadja és tekintettel
annak általános érdekű voltára, a
Katolikus Iskola legközelebbi száma-
ban egész terjedelmében közreadja.

Főpénztári jelentés.

Magyar Sándor egyesületi főpénztári
előterjesztését az 1935. évi zárszámadást, mely
szerint 4140.37 P bevétellel szemben 3847.45
P kiadás merült fel s így maradvány az
1936. évre 292.92 P

A jövő évi költségvetésben 3786.92 P be-
vétellel szemben 3680 P kiadást irányoz elő
s így maradvány 106.92 P.

A választmány a számvizsgáló bizott-
ság jelentése alapján a múlt évi zár-
számadást elfogadja s a felmentvőt

megadását, valamint a költségek
elfogadását javasolja a költségvetésnek.

A „Komócsy István Segélyalap” bevétele
az elmúlt év folyamán 2920.50 P volt, mely-
ből 1532.54 P utaltatott ki s így maradvány
1387.96 P, mely összeg a Pécs egyházmegyei
Takarékban betétként gyűmölcsözött.

A segélyegylet összes vagyona 1935. de-
cember 31. zárlattal 4200 P alaptöke.

1936. év folyamán, mint felhasználható
összeg 1979.30 P áll rendelkezésre.

A választmány a számvizsgáló bizott-
ság jelentése alapján az 1935. évre a felmentvőt megadását ja-
vasolja a költségvetésnek. Az 1936. évre
rendelkezésre álló összegből 779.30 P-t
el kell tartani, 1200 P-t pedig segélykér-
hatalmi javasol.

Pályatételek odaítélése.

A bírálóbizottság jelentését vitéz Székely
Pál terjesztette elő. E szerint a kitűzött négy
pályatétele összesen 7 munka érkezett és
pedig „Sáru a szivűben”, „Engedjétek hozzá-
m a hiszedeket...”, „Csak attól tanulunk, akit
szeretünk”, „Ha szivedben nincs szeretet,
nem lehetsz jó tanító”, „1936.”, „Az nem le-
het, hogy annyi szív hiába ota vért”, „Imád-
kozzál és dolgozzál” jeltek által.

A választmány a bírálóbizottság je-
lentése alapján úgy határoz, hogy
„Utam tanítványaim szivűben” című
pályatétele beérkezett 4 dolgozat
közül kettőt az e tételre kiterjedő
közül megosztással (25-25 P)
jutalmaz. A jutalmazott művek szerzői
Dózsai László hönnyéki igazgatótanító

és Tihanyi Béla ellendi kántortanító.
„Hogyan készült el egy tanítási
napomra” című pályatétele beér-
kezett művelt 50 P-vel jutalmazza.
A mű szerzője Lassányi József ver-
sendi tanító.

Új pályatételek kitűzése.

A bírálóbizottság előterjesztése alapján
a jövő évre az alábbi pályatételeket tűzi ki
a választmány:

1. Az iskola küzdélmé az alkohol ellen.
2. Falum története az állampolgári
nevelés szolgálatában.
3. Mit tehet a tanító és az iskola a
magyar népisélet, népművészet,
népi zene megemléstés és megbe-
csültetése érdekében.
4. A falusi szülők hibái a nevelésben
és hogyan küzdheti le ezeket a ja-
lusi iskola.

A pályamunkák jellegés levél kíséretében
1937. március 1-ig az egyesületi titkár cí-
mére (Vitéz Székely Pál Pécs, Papnövelde-
utca 2.) küldendő. Jutalmuk egyenként 50 P.

Tisztelegés a Meggyes Püspök Úr előtt.

A választmányi ülés berekesztése után
az egész választmány Homócsy István egy-
házi elnök vezetésével a püspöki palotába
vonult, hogy határozatahoz képest tisztel-
gen a Főpásztor előtt. A jubiléum Főpásztor
Barabás András világi elnök keresztelen, de
léleklből fakadó szavakkal üdvözölté, bizto-
sította egész tanítóságát Jűt hódolatáról és
ragaszkodásáról és megígérte, hogy mint

Páter Révay mélyen szánó beszédeiből
hallottuk az örök élet ígért. Olyan mélyen
pillantottunk bele a hit világába, mint még
soha. Megértettük, hogy minket az Isten na-
gyon szeret. Hogy különleges célt álltunk
velünk, a lelkes, előzsemű, munkától heví-
tő magyar tanítójelöltekkel, akik még tapasz-
talanok vagyunk. És ő, a legnagyobb
„Mester” beszélni akar velünk. Megszere-
nelt fognt azt a fiatal, életremű mesterséget,
hogy egy szívműtűt átadjon szentéges
Szíve szeretetéből, hogy megmondja, bele
imádkozza a magyar tanítójelölt szíve vé-
rbe: „Mikor lépsz az iskolába, legyen ar-
con „Jézus nyájasága!”

Az Isten „Mester” azért várja a magyar
tanítójelölteket Manréza kapujában, az Ur
katonájával, mert beszélni akar velük!

Isten vezetett minket egy apostoltól lelkű,
rendkívül ügyes szolgálja által... Az Isten
fránti szeretet ellenállhatatlan erővel kért
höljétek szívűnkben. Az életszentesség után
felkészített szívet áldottam én és tanító-
jelölt testvéreim az Isten, aki annyira sze-

retetett, hogy oda vezetett és olyan ke-
gyelemteljes állapotba helyezett.

Új életprogramot kaptunk. Megújult ra-
gonyában láttuk életünk célját.

Három szent nap a Manrézában. A johá-
szos csendben teletöltöttünk a feszületre
emeltük, mely a kicsit asztal fölé van erősí-
tve. Szentség sugárzott felénk és éreztük,
hogy Krisztus egyetlen pillantásának hata-
ma van kiforgatni és átalakítani a lelket.
Egyetlen szava kánthant bennünket vég-
telen nyomortáncunk porából.

Krisztus azért jött, hogy üdvözítsen, azért
szólt, azért feszítette magát keresztre, hogy
üdvözítsen, az ő mestersége, az ő munkája,
az ő küldetése az üdvözítés. És nekünk, ma-
gyar tanítójelölteknek ezekben az évek-
ben szükséges, hogy megfontoljuk ezt!

En így imádkoztam: „Ha bosszútól Isten
vonal, ha csak igazságos Isten volna,
akkor nem hallgatd meg egy bűnbánó
kiátlélek könyörgését. Mindazt a rosszat,
amit az emberek elkövetettek ellened, ha-
laldt után még inkább, mint életedben, el-

igazán orgonálta imádkozva a végén a „Deo
gratias”-t.

Büszkök vagyunk rá, hogy a Manrézá-
ban voltunk! Ezt szívvel-lelkekkel valljuk. Ne
értsenek félre azok, akik még nem voltak.
Ez nem akar gőgös vagy diákos műlo büsz-
keség lenni, hanem imádságos, Isten sze-
rető, magyar megvallani akarás: a pécsi
képzősök nem a felsőbbégs parancsára, ha-
nem szívük szavára hallgatva engedték ma-
gukat az „Isten Mester” által odavezetett
ahol, nagyon szeretné, ha nemcsak a pécsi
képzősök, hanem az egész magyar tanító-
ság megfordulna. Mert Isten akarja, hogy
heressük az ő országot! Nem igaz az, hogy
nem érdesim! Én is voltam, édesapam is
volt, mások is voltak, százan-ezren, szent-
teklőt a kommunizisták — és mit mondtak? —
Uj embere vállam!

A Manréza Isten elsőszábját Bejelentend
magad kolluszsegényen... és hijszsz ki-
rárdt gazdagon, ragyogó új öltönyben.

Itt az ember, nem igaz, hogy nem tud
megjavulni.

Dásztor mellett a bojtárok, minden téren segítségére lesznek lélekmentő és lélekművelő munkájában.

A Főpásztor szeretettel fogadja tanítót, meghívásait ragaszkodásukat és kérte, hogy

Szó és tett.

Reflexiók egy püspöki szóhoz.

Az Aetio Catholica országos elnöbségének időszakai követhetnek a „Katholikus Akció”-ban olvashatjuk az A. C. országos ügyvezető elnökségét, dr. Graffelder Gyula csanádi püspöknek a realitás elvi kívánalmataival szemlélő szavát: „Szó és Tett” címen. A lelkiéletben is kimagasló, de a gyakorlati életben is jól ismerő püspök minden katolikus által megszívlelendő felhívást intéz az A. C. vezetőihez és közhatóságokhoz. Többek között ezeket írja le: „A szép szavak után el kell jönni a még szebb tettek...” „Nem elég az Egyházzal szemben álló szervezeti tevékenység, hogy jólelkűséggel tulajdonképpen katolikusellenes propagandát üzennek...” — „Ne engedjük át a gyermeknyaralásokat, felhívásokat, lejárási akciókat szüntelen, vagy ellenséges érdeklődésűeknek!”

Árany szavak, amiket szíves színtelen át kell fordítani tettekre. Epen azért nem véletlen, hogy mi a Katolikus Iskolában, a Katolikus Népszövetség és a Katolikus Népszövetség Országos Felmunkázási Egyletének tagságát ajánljuk. Ez maga is tett. És azt akarjuk, hogy mások is csatlakozzanak. A szó elhangzik, levegő verdes marad. Nyomatott betű sem sokkal többet ér. De a tett áldást és eredményt hozhat.

A legutóbbi Felmunkázási Segélygyűléstünk

követik ellened; millió és millió júdás megcsókol. miután eladott, és pedig nemcsak harminc euzszipért és nem is csak egy-szer; csak azért, hogy téged számtalanszor felhurcoljanak a Golgothára és a kereszt-fára szegyezzenek a rettegés kopácsolta és gyűlölet edzette vesszőkkel. Én is ezek között vagyok!

Heresztrefeszített Krisztusi Szívemre ölelek és halálosójjaimmal elhalmozlak. Ide vezetted, hogy megtanuljam, hogyan kell téged igazán szeretni!

A pártalan érték elmeikédeseket követte életünk legkedvesebb és legelőzetesebb szentgyónása. Soha ilyen boldognak nem éreztem magam. Mindnyájunk arcáról boldogság sugárzott. Most éreztek igazán, hogy mennyire ér a főhéher lélek ragyogó tisztasága.

A háromnapos lelkigyakorlat után lelkünk ragyogó, új üdönlével bíráló gazdagon indultunk haza, karácsonyra...

Ázota is örömmel gondolunk a manrézai kedves napokra, ahol életünk három leg-

előbbi Igéretük szerint segítség nélkül munkájában, különösen és elsősorban most, a magyarázó gyermekeknek Jézus Szentséges Szívének való felajánlása idején.

v. Sashy Pál, titkár.

pécisi Irodájának egyik tagja betekintése után 17 hónap múlva elhaladtok. Az Iroda minden további utánjárás nélkül 1150 pengőt utaltatott ki, általa megnevezett rokon számára. Havi befizetése 5 pengő volt...

Ugyanilyen áldásos a Katolikus Népszövetségi tagság, amely évi 1 pengőért napiért és havi fizetékül kiad. Egykor drámaient a barangyi közhírségnek valamennyi szavazó tagja a Katolikus Népszövetségnek. Amikor községi ügyekről, országos választásokról van szó, nem azt kérdik ki mit fizet, sőt még azt sem, hogy milyen párt a képviselőfeljött, hanem azt, hogy katolikus, népi tevékenységben mit ér, mennyire megbízható? Hogy az adott körülmények között a kitilkiesség — a Népszövetség vezetői — kitilkiert? Ajánlunk.

A Katolikus Népszövetséggel népünk kultúrális emelkedéséért, katolikus világnézetének kialakításáért munkáljuk, és segélygyűléssel ezt tesszük lehetővé, hogy katolikus családunk a haladások nehéz napjában, előzetes csekély havi 50 filleres befizetésekkel szemben, jelentős gyorssegélyt kapjanak. S ezt mind hituotl bevételeken, a papságon és a tanítóságon keresztül.

Talán nem titkok árulunk el, hogy akcióink ezeken a közvetett segítségken kívül, a

kedvesek napját eltöltöttük. Visszaemlékezéseink aztán imádságok voltak: Istenem, add, hogy józore is elmehessen.

Falun a tanítót mesternek hívják. E szó jogos utolsójé engem a Manréza tett.

„A „Mester” várja a Manréza kapujában a magyar tanítókat. Legyetek rajta, hogy a jóvó tanúban velünk jöhessenek! Mert a Manrézában orvoslják a lelket és örökbeadják az istenszeretetet!”

Mi pedig azóta nem tehetjük, hogy ne emlékezzük:

„Titokba néző szem még nem láthatta,
A forró vérben szü még nem dobogta,
Emlődök két kar még soha nem fogta,
Virágos réten madár nem dalolta,
Csillag az égről soha nem ragyogta,
A boldogságot, mit főházasok csendben,
E szent falak közt csókoló ránk az Isten.”

A pécsi püspöki tanítóképzőintézet
V. éves növendékei.

Népszövetség két szervezetén keresztül, más aktívok jelentős anyagi és erkölcsi támogatást előmozdították.

Mindezeker való tekintetből Dirag Ferenc, megyéspüspök úr a Katolikus Népszövetség Felmunkázási Segélygyűlést 1934. évi február 15-én held 505. számú körrendeletében nemcsak ajánlotta, hanem részletes utasításokat is adott az egyházmegyei szervezetre vonatkozólag. Minden további föltulajdosítással szívesen szolgál, szervezőkét szívesen küldi ki a Katolikus Népszövetség Felmunkázási Penztárgysülessétek Pécségházmegyei Irodájába, Pécs, Király-utca 7. sz. 1. emelet.

Vélt sérelem.

Miután a hántortanítói kinevezések, illetve választások legjobb módosítását írt-olt meg mindig — bár jóhiszeműen — jogfövének tartják, mint annak idejében a kezdeményezők egyike, az egységes értelmezés és állásfoglalás érdekében, helytelenül tartom a következő indokok közlést:

Épenséggel nem ellenkezik a mal demobilitással jogterjesztés szellemével az iskolaszettek s egyéb képviseletek által gyakorolt választási eljárás módosítása.

Jól hitű bölcselet, jól tanítani.

Az 1938. évi I.-c. nem az „iskolaszettek” adta meg a jogot, hogy iskolákat állíthassanak és tanítókat választathassanak, hanem az egyes „felekezeteknek”. Az iskolaszettek csak közigazgatási szervek, amelyek a felekezeti intéző hatóságok által alkotott rendszabályok szerint gyakorolják munkakörüket. Ebben a helyes beállítással a jogom semmi sérelem nem esett, az teljes épségben a felekezeti tulajdonában van, a hová eredetileg lett helyezve.

Aki tehát jogsérelemlről beszél, az tulajdonképp jogsértő, mert elvitatta és elvonja a jogot a felekezettől, hogy az ő uralmi szervezeteitűk alá tartozó szerveknek időnként más és más eljárás és funkcionális rendszabályokat adhatnak. Hiszen ezen jognélkül semmiféle autonómikus jogi közület nem tudna rendelkezésnek megfelelni, mert hiányzó lenne az eljárási jog. Jogi bizonytalansághoz, ami végre is a hituotl élet teljes megfenekezésére vezetne, amint éppen a tanítói választások körül annyi ábránd jelenség megfigyelhető már fel. Üdös jog operáció volt tehát a régen adott módosítás, mely csak a modern szellemi berendezkedés ényeként üdözöndő, s a mely módosítás minden érdekeltégl tárgyban csak megnyugodás és fejlődés van hituotl eszközölendő, mért is éppen jogászok, illetve jogi képzettséggel bírók által nem tehető kifogás tárgyává. Semmi nehézség tehát az egységes feljegzés és állásfoglalás körül nem is legyen.

Talács István
esp.-pléb., egyh. elnök.

Határidő-emlékeztető.

Nyugdíjaztatás iránti folyamodások az egyházmegyei főtanfelügyelői hituotl útján beterjesztendőik. — **A tanközeis korban** levő gyermekek számbavételét és az összegyűjtött bejelentésnek feldolgozását május 15-ig (1937/38. évi rend. 9. §.) kötelesek (1907/08. utm. rendlet 7. §.). — **A 16 éves-könyvezetők** tanító a szept. 1-étől aug. 31-ig születel, életben levő gyermekek kimutatását az anyakönyvezetők kötelesek (1907/08. utm. rend. 9. §.).

Magánintézetek gondoskór az iskolagazgatóság által a helyi hatóság útján figyelemfelkeltendő, hogy a magánintézetek a tanév végéig mely napon tartanak meg (1907/08. utm. rend. 53. §.). — **Bécsnap** tartandó május 18-án. — **Északi-vidékiállatok ideje** a 721/1927. sz. egyhm. főtanfel. rendelet (megjelent a Kat. Isk. 1927. évi 4. számban) alapján a kerületi tanfelügyelői és a pármegyei kir. tanfelügyelői hituotl május 15-ig bejelentendő.

Árnyégl egyesületekről a pármegyei kir. tanfelügyelőhöz az 1120/1930. sz. főtanfelügyelői rendelet alapján jelentést kell tenni. **Katolikus Iskola** elfogveszté díjat újabb születés beírásához az 18/1927. sz. postai befizetőlappal beküldendőik. — **A fagylátka** a körli pénztárosok szejdek be s a központi pénztárt illető részt a 45/1931. sz. postai befizetőlappal felhasználandóik, s a körli pénztárosok részét, káldék be a körli pénztárosok részét. — **Állásfoglalás** jegyzőkönyv és uti iskolai jelentés ürléppontotlanóik, tekintettel az iskolafelügyelői idejére, haladéki nélkül beszerzendők. **Égyházbizottságok** felhívásai **tanfelügyelők** 2-2 példányban kiállítva az illetékes kir. tanfelügyelői hituotlhoz május végéig beküldendőik. (Kat. Isk. 1938. Jan. 1. számban kösölt 700/1938. sz. főtanfel. rendlet.)

Köztartók az egyes esp.-tanítói körök által kiküldött tanítók nevsorát a főtanfelügyelői hituotlhoz legkésőbb június 1-ig be kell jelenteni. (Kat. Isk. 1938. márc. 1. számban kösölt 105/1938. sz. rend.)

Egyházmegyei főtanfelügyelői rendeletek.

861/1936. sz. **Köztési iskolafelügyelői által tartandó módszers értékelés**. A köztési iskolafelügyelői számára kiadott utasítás végrehajtása tárgyában kiadott 2635/1935. isk. sz. rendelet (megjelent a Katolikus Iskola f. évi január 1. számban) 2. pontjában foglalt rendelkezés megfelelő végrehajtása érdekében közlöm a plébános, isk. igazgatókkal, hogy a köztési iskolafelügyelői által tartandó módszers értékelésen (megbeszéléseken) az elnöklet illetőleg a köztési iskolafelügyelői részére kiadott 7000/1935. évi sz. Utasítás 34. §-ának megfelelőleg akként kell értelmezni és úgy kell eljárni, hogy a köztési iskolafelügyelői által szervezett iskolafelügyelői befejezésénél az értékelésen (megbeszéléseken) meg az értékelési (megbeszélési) üdözöljék a köztési iskolafelügyelői és kerületi (fő) hituotl, továbbá az értékelési (megbeszélési) vezetői és észrevételeit megenni szivesbédjék. Az értékelés (megbeszélések) végén pedig pár szóval kösöljék meg a köztési iskolafelügyelői fázardozások és szóltassák fel a tanítókat, hogy a halottakhoz a tanítói érdekében alkalmazkodjanak. Egyébként a módszers értékeléseket (megbeszéléseket) szóban jörog

Utastítás 34. §-a alapján a körzeti iskolafelügyelő irattalja és veszi.

1199/1936. sz. **Zeneoktatás képeztetése.** Vonatközzással 1935/1936. sz. rendelkezésemre (megjelent a Katolikus Iskola 1936. I. számában), miszerint végezt a közzétett anyagban a népművelés és közoktatásügyi miniszter úr 1936. március 17-ikén 44075/1936. D. 2. ú. o. sz. alatt kelt s valamennyit Főtiszt. Egységmegyei Főhatósághoz intézett megkeresését:

„Nagybücsű intézkedés kérésével van szerezniem Főtiszt. Egyházi Főhatóságot tisztelttel értesíten, hogy a zeneoktatás képeztetési tárgyában a középiskolákra vonatkozóan 31.497/1936. V. 1. sz. a. kiadott rendelet hatályát a polgári iskolákban, felső kereskedelmi iskolákban és a velük kapcsolatos internátumokban esetleg főlkultatív zeneoktatásra is kiterjesztem”.

1199/1936. sz. **A magyar dal ismeretése.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr j. évi március 21-iki lelettel 37.080/1935. V. 1. sz. alatt a következő rendelkezést adta át:

„Az utóbbi években a divatos (modern) zene elfordítja a magyar tanulólifjúságot a magyar zenétől és a fiatal nemzedék érzéke a magyar dal iránt elhalványodik. Nemzetnevelés szempontjából igen fontosnak tartom, hogy a magyar tanulólifjúság a magyar dal meggyőző erejű bemutatásának útján megismerje.

A megromlott közlési és divat erejét épen az ifjúság hivatali megőrn, amelyet a középiskola magyaros irányban nevelt.

Ere való tekintettel felhívom Címét, utastítsa a vezetése alatt álló iskolák igazgatóit, hogy a magyar népdalnak ápolása és művelése érdekében az iskolai ünnepekben a magyar dal nagyobb szerephez jutassák”.

Felhívom a felügyeletet alá tartozó összes intézked és iskolák igazgatóságait, hogy jentebb között rendelkeznek megfelelőleg intézkedjenek.

1297/1936. sz. **Iskolák rendkívüli szünetelése.** Felmerült az az eset, hogy a körzeti iskolafelügyelő kiszállása alkalmával nem fogantatott az iskolafelügyelő, mert a tanító betegsége miatt (egy tanítós iskola) a tanítás szünetelt. Nehogy a körzeti iskolafelügyelő feleslegesen költségeknek és kiszállással eredménytelennek maradjanak, felhívom a felügyeletet alá tartozó összes iskolai igazgatóságokat, hogy az iskolák rendkívüli szüneteltetésén tanítók betegsége, járványos betegsége stb. az illetékes körzeti iskolafelügyelőnek is jelentésük.

1313/1936. sz. **Kisebbségi nyelvű tanítási oktatásra vonatkozó rendelet.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 760/1936. éln. sz. rendelkezésre (megjelent a Hivatalos Közlöny j. évi április 1. számában) a kisebbségi nyelvű tanítás tárgya-

ban azzal hívom fel a felügyeletet alá tartozó érdekelteket összes iskolák plébános, egyházközségi elnök-isk. igazgatóit, hogy a rendelkezés alapján intézkedjenek.

1314/1936. sz. **Általános továbbképző népiskolai tanmenetek és órarendek behatárolása.** A Katolikus Iskola j. évi január 1. számában 2636/1935. sz. alatt akként rendelkeztem, hogy az általános továbbképző népiscola tanmenet és órarendje hivatalomhoz jóváhagyás végett j. évi július 1-ig terjesztendő be, míg 2702/1935. szám alatt előírtam azt, hogy az egyházközségek jóváhagyott tanmenetek és órarendek 2—2 példányban az illetékes kir. tanfelügyelő hivatalhoz lesznek betérjesztendőek. Erre vonatkozólag a Hivatalos Közlöny j. évi április 15-ik számában megjelent 1849/1936. éln. sz. rendelet hasonlóképpen intézkedik, mégis azzal, hogy a jövőben a tanmenetek minden év május hó végéig lesznek a kir. tanfelügyelőkhöz betérjesztendőek, amint azt 2702/1935. sz. rendelkezésben a mindennapi iskolák tanmeneteire és órarendjére nézve előírtam.

1315/1936. sz. **A tanítók álláscsereje és a segédtanítók véglegesítése körüli eljárás szabályozása.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 75.700/1936. VI. sz. rendelkezésével a tanítók álláscsereje és segédtanítók véglegesítése körüli eljárás tárgyában, (megjelent a Hivatalos Közlöny j. évi április 15. számában) azzal hívom fel a felügyeletet alá tartozó összes iskolák plébános, egyházközségi elnökeit, hogy a rendelkezés szigoros betartása mellett intézkedjenek.

HIREK.

Wodianer-díjjal tüntették ki a hisbudmeri igazgatótanítót. A Magyar Tudományos Akadémia apr. 28-án tartott ülésén osztották ki az érdemes tanítók jutalmárára alapított 500—500 pengős Wodianer-díjakat. A megjutalmazottak között van a Hartnóé János hisbudmeri rk. igazgatótanító is. aki 34 éve fejt ki minden tekintetben eredményes munkálkodást ebben a nagyrészt németajku községben. Az Akadémia ülésén megjelent *Hóman* Ballint vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

Egypetesi kinevezés. A megyéspüspök E. L. o. b. l. Ferenc újjelvezés és T. a. k. a. c. István meckebányosi plébánosokat tiszteltelbbségesrekké nevezte ki. Mindkét kitüntetett kedves tagja az egyházmegyének.

Egységmegyei hírek. Kiss Lajos szekszárd-belvárosi apátplébános, felsőházilag sok más elfoglaltságára való tekintettel lemondott a szekszárdi kerület esperesi tisztéről. A megyés főpásztor helyébe a szekszárdi kerület esperesévé és tanfelügyelőjévé a szekszárd-újvárosi plébánost, Hor-

vát H. Karolyt nevezte ki. Felsőmindszenti plébánosság Nunhovich Gábor, szentolinczi kerületi esperest, bakonyi plébánost nevezte ki. XI. Pius pápa a hegyúrti beutatót és a Megyés Püspök elterjesztésére alapján Hauser Imre dr. komlói hitoktató lelkészt bázószéri plébánossá nevezte ki. Komlóra Gábor H. Karoly Szekszárd-Belvárosi káplán került hitoktatóként. Grábóc plébánosnak hegyúrti beutató alapján Faludi Ferenc dósbereányi plébánost nevezte ki a megyéspüspök főpásztor. Ideiglenes adminisztrátorok lettek: Bakonyán Szeghelti László szásovári káplán és Dósbereányban Palotai János, aki eddig a grábóc plébánosi volt adminisztrátor. Szászvárra Kovács János dr. felsőmindszent adminisztrátor került káplánnak. A megyéspüspök főpásztor Gyulokai János faddi és Belázy Ernő magyarkeszi s. lelkészeket kölcsönösen áthelyezte. Püspök Pált Dunaszekcséről Szekszárd-Belvárosba és Nagy Sándort Bértényből Dunaszekcsőre helyezte át. Petrovits Éde, eddigi bázószéri adminisztrátor ugyanolt maradt hitoktatói minőségben.

Buzasi István dunakömlödi igazgatótanító munkás életének 48. boldog hárszázadának 22. évében visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Temetése április 1-én volt Dunakömlődön. A temetést Ambach Mihály dunaföldvári apátplébános, ker. esperes-tanfelügyelő végezte. A temetésen a környék papága és tanítósága igen nagy számban vett részt. Sem nem maradt szárazon, amikor Ambach Mihály apátplébános a gyászmise közben elbúcsúzott a halottól, aki neki hosszidűn át igazi munkatársa volt, ahogymegtanult becsülni és szeretni fáradságtalan munkássága, mély vallásossága és pontossága miatt, aki igazán mintaképe volt a krisztusi tanítónak. A gyászmise után az egész község elkísérte jó tanítóját a temetőbe. A sírnál Hoda Géza dunaföldvári igazgatótanító, a tanítókerület világi elnöke búcsúztatta hártársal nevében megható beszédben az elhunytat, akit mindenki szeretett és becsült. Az Örök Tanító adjon neki örök nyugodalmat!

Hovász Eblra a herceg Esterházy-féle hitbizomány által fenntartott Felsőleperdy pusztai iskolának 9. éven át volt tanítónője, a szekszárdi Horthy Miklós-féle közközházban életének 32. évében március hó 21-én elhunyt. Temetése márc. hó 23-án Szekszárdon volt nagy részvét mellett. A kitáló tanítónőt egyetlen nővére, Irén és öt rangjosa szerető tanítványainak, valamint ezek halás szülőinek nagy serege gyászolja.

A Gödrei Esperes Tanítóőr j. é. május hó 13-án tartja tavasszi *községülését* Sásdon a következő tárgysorozattal: 1. 9 órákor szemlésem. 2. 10 órákor gyűlés kezdete, ima, élnöki megnyitó. 3. Gyakorlat

tanítás; tartja: Mohay Rudolf szegely tanító. 4. Élnöki előterjesztés. 5. Pénztáros szárszámolása és számszerűségi jelentése. 6. Anyagi és erkölcsi serelemünk; előadó: Gass József baranyai tanító. 7. Indítványok. (8. nappal előbb betérjesztendő.) 8. Záróbeszéd és Hírszerző. Gyűlés után Tarsoskő helyiségében az összes megjelentek részvételével került ebéd. Élnökség.

Megalekelt az Országos Brunszvik Teréz Szobor Bizottság. Dr. Czeke Marianne, a Brunszvik Naplók szerkesztőjének és dr. Spurné Bárdos Feloronyi Magda dr., a budapesti soropmisták elnökeinek kezdeményezésére, március hó 15-én Országos Brunszvik Teréz Szobor Bizottság alakult, melynek célja, hogy az első magyar önönközpöt felállításának 100 éves jubileumakor, 1937-ben Brunszvik Teréz méltó szobrot kapjon Budapest székesfőváros egyik térében. A Brunszvik Teréz Szobor Bizottság társadalmi és egyesületi úton közadakozásból (továbbá művész Brunszvik Teréz levelezőlapok árusításából máris nagyrészt összehozta egy hírnéző pályázatának jutalmát. A Bizottság ezúton kéri mindazokat, akik tudatában vannak annak, hogy Brunszvik Teréznek mit köszönhetünk, hogy karolják fel e nemes eszmét. Felhívásúak és Brunszvik Terézről ábrázoló lapok (10 fillér) bízományában dr. Spurné, Bárdos Feloronyi Magda dr.-nak, IV. Petőfi S.-u. 2. IV. 3/a.

A máriagyúti r. k. iskola tanulói szép módját adták annak, miként járulhatnak is ahhoz a nagyraványi ártólhoz, amely a hegyhelyi restaurálás céljára. Huszonnégyen Máriagyúdon előlétek egy vallásos tárgyú színdarabot, amelynek rendkívüli sikere volt. Több siklósi néző fejezte ki abból óhaját, hogy ezt a nagyhatású „Szent Julanna halála” című darabot adják elő Siklóson is. Április 26-án Siklóson az elemi iskolások és a polgári leányiskola tanulói részére külön, azután pedig a nagyközönségnek elő is adták a női zárda színpodján, a siklósi ferencesek házfőnökeinek, valamint a nőzárda főnöknőjének engedélyével. Mind a 27 leány-szereplő nagyszerű betelunással és átérés-sel játszotta meg szerepét. A rendezők: utité *Szalay* Sándor máriagyúti igazgatótanító és neje, az előadás végeztével alig győzték fogadni a sokaságtól a jól kiérdemelt gratulációkat.

Előfizetési felhívás. A MAGYAR NÉPDAL GYALÁDFÉLVA. Irt: Tiboldi József. Mellékelve a legszebb magyar népdalokból összesen 101 dal. Megjelenik: Rózsavölgyi és Társas kiadásában, Budapest, 1936. szeptember havában. Ára 8 P. Előfizetőknek 6 P. „A magyar népdal családfejlés” című munkám saját ált. rendezésével a magyar népdaloknak régóta érvet hánlyát örlömöt pótolni. A kötetből 170 oldalra terjedt mű a magyar

népdal fejlődését ósidóktól kezdve napjainkig végighísérti s a magyar népdal családjának szemléltető összeállításával kapcsolatban a magyar dalnak több mint másfélszáz fajtáját sorolja fel s azokat biologia, lélektan, művelődéstörténeti, etnográfiai, esztétikai és pedagógiai szempontból ismerteti. Külön fejezetek foglalkoznak a magyar népdal eredetével, stílusával, az ósmagyar hangsorokkal, a pentatonikával, ritmusával, tempójával, hangszílyával, az előadás módjával, az úgynevezett cigányzenevel, cigányzeneirokakkal, a népdalok gyűjtésével, a népdalok a nemzeti kultúra és a nemzeti művelődés szempontjából való jelentőségével s minden olyan kérdéssel, mely a népdalkultusszal kapcsolatban felmerülhet. A könyv 1. év számepemere havában jelenik meg. Ára 8 P. Előfizetőinek 6 P., mely összeg a könyv átuteltetők fizetendő. Tekintettel arra, hogy a mostani súlyos gazdasági viszonyok mellett a könyv csak korlátozott számban jelenik meg, kérem, hogy könyvemet már most címenem megrendelni, illetve előjegyeztetni szükségeskedjenek. Pestszentkereszt, Vas Gereben-utca 11. Kiváló tiszteltelt: Tiboldi József, az Orsz. Gárdonyi G. Irod. Társaság tagja és az Orsz. Fráter Lóránd Irod. Társ. alapító tagja.

A pécsi női lelkigyakorlatos otthonban a háromnapos zár lelkigyakorlatok sorrendje: május 11. (megtelt), május 20. (foglat), június 7., 16. (foglat), június 22., július 6., 20., augusztus 3., augusztus 16., augusztus 24. (hatnapos). A lelkigyakorlatok a lejtézt nap délutánján kezdődnek. Részvételi díj három napra nyolc pengő, hat napra tizenhat pengő. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Mátyas Flórián-utca 46. sz.

Háromszáz francia, háromszáz angol diák meghívásos nyaralása Magyarországon. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége idegenforgalmi és Utazási Irodája ez év nyarán háromszáz francia és háromszáz angol diák magyarországi utazását rendez meg. Ezáltal lehetőséget nyújt mindazok számára, akik a fennálló valutáris rendelkezések követhetéseben nem utazhatnak külföldre, hogy otthon is tökéletesítésük nyelvtudásukat egy-egy általuk meghívott francia, vagy angol diák társaságában. A külföldi diákok igénylését már most előjegyzési lapot készítségül a MEFHÖSZ idegenforgalmi és Utazási Irodája, Budapest, IX., Ferenc-körút 38. sz. Telefon: 872-74.

Határsáink szíves fogadására! Az Egyetemes Tanítószövetség Országos Irodalmi s Művelődési Bizottságának szerkesztésében most hagyja el a sajtó az *Iskolák Ünnepek* című füzetsorozat első számát, mely a legjobb magyar tanító-tróktól közöl előadásra alkalmas verseket, ünnepti játékokat s színdarabokat. Ha iskolák Ünnepek első számát Angák napjára, Madarak s fák napjára, Hősök napjára s évszázó ünnepeikre ad

igen értékes anyagot. A füzet ára az előadást joggal együtt 1 P. Szeretettel kérjük a kedves Határsáinkat, rendelék meg minden iskola részére az Iskolák Ünnepek! Megrendelés cím: Egyetemes Tanítószövetség Budapest, IV. Magyar-utca 38. szám.

Az „Énekesző” ének és zenepedagógiai folyóirat legújabb száma *Kerényi György és Hertész Gyula* szerkesztésében készült a népdal és zenekultúra kapcsolatáról. *Popper Irma* az aluszitkus tanítás jelentőségét mutatja ki, azon a ponton, ahol az instrumentális zenetanításban a hottaolvasás és a hottaolvasó mozgás közöl kimarad a zene. *Villy István* termékeny szempontokat nyújt a népzenehatóság módszeréhez. *R. Zipernovszky Márta Barlók Béla* 44 hegedű duójának módszertan felhasználhatóságával foglalkozik. A cikkhez mindjárt kottamelléklettel 4 duót ad a folyóirat. Ugyancsak kottamelléklettel illusztrálja *Varró Margit* érdekes „Gyermekkompozitók” című cikkét. A Liszt-évi iskolai ünnepeletről *Kerényi György* számol be igen jellemző „tarka” képpben. A lap érdeklődési körének változatosságáról és sokoldalúságáról tanusodik *Vidor Márta* dr. szép cikke: „Egy régi hangszerszervelet”. Különböző rovataiban helyet kap minden, ami az Éneklő Magyarországot érdekli. További kottamelléklet: *Kodály Zoltán: A Magyarokhoz* (Berzsenyi) c. nagy szabású négyesolamú kánonja, egy 16 oldalas füzetben *Farhas Ferenc: Karikázó Tanc c. kétszólamú gyermekkarri gyűjteménye*, végül *Bárdos Lajos: Liszt Ferenc* (Sztánok Béla) ünnepi kórusa, mely egyébként a közepisiskolai leánydalosünnepek közös karéneke száma. A folyóirat a Magyar Énekelektől Országos Egyesületének hivatalos lapja. A szerkesztőség (Bpest I. Fery Osztály utca 55.) szívesen küld műtatványokat az érdeklődőknek.

Szerkesztésért és kiadásért felel: **MAGYAR SÁNDOR.**
Kiadó a Pécegyházmegyei Róm. Kath. Tanítóegyesület.
Helyadás Nyomdárészszerkesztés Pécs, Hirály-utca 21. szám.
(Hirály- és Szent Mór-utca sarok) — Igazgató: **Daország Lóránd.**

Haladás

Nyomdai Rt. Pécs, Hirály-és Szt. Mór-utca sarok

izléses nyomtatványok olcsó árakon!

Fadobozos névjegye a legszebb ajándék!

KATOLIKUS ISKOLA

A pécegyházmegyei tanítószög hivatalos közlönye
Népoftatásági havi közlöny. Szerkesztők: Megjelenik minden hónap elsején.

Komócsy István, főtanfeligyő, egyesületi elnök
és **Magyar Sándor,** tanfeligyő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Pécs, Inczedy Dénes-utca 9/1. (Papi Otthon), hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, hirdetések és reklámok is küldendők. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.612. sz. postatakarépkönyvtári befejező-lapon küldendők be.

Tagdíj 1936. évre 3 pengő.

Pécs, 1936. június 1.

XXV. évfolyam, 6. szám.

M e g h í v ő

a Pécegyházmegyei Róm. Kat.
Tanítóegyesület

1936. évi június hó 15-én Pécssett,
a Belv. Katolikus Körben tartandó

XXV.

rendes közgyűlésére.

8 óraker szentmise a Székesegyházban.
9 óraker a közgyűlés kezdete a következő

tárgysorozattal:

1. Előki megnyitó.
2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére vonatkozó bejelentés.
3. "Titkári jelentés s ezzel kapcsolatban az 1936. évi április 28-án megtartott választmányi ülés határozati javaslatának előterjesztése.
4. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az egyesület titkárnál (Pappnövelde-u. 2.) beadattak.
5. Előki zárszó.
6. 10 óratól kezdődőleg a II. egyházmegyei szeminárium előadása.
(Részletes ismertetés lapunk más helyén.)

Komócsy István,
egyh. elnök,

Barabás András,
vil. elnök.

Utész Székly Pál,
titkár.

A pécsi kántor nap.

Szent trigség fogott el mindenkit, valahányszor a székesfehérvári egyházmegye kántornapokat rendezett és igaz örömmel voltam annak egy ízben csendes hallgatója. Ezenként 25-30 kántor, kántortanító nemes versengése: a chorálisban, a magyar népénekekben, feledhetetlen élményt nyújtottak. A zsűri, élén a főpásztorral és gr. Esterházy Mór u. miniszterelnökkel, a zeneahadárnia tudós tanárral nemcsak szigorú bíráló, de meginkább jóakarató útmutatók voltak az egységes, a szebb által liturgiuss és népénekek meghonosítására.

Ma, amikor már közléken forog a „Szent vagy Uram”, a „Harmonia Sacra”, a „Magyar Kórus”, az „Énekesző” sok-sok kincse, amikor ezeknek látszólagos idegen-szerűsége az ütőre legnehezebb idejét már diadalmasan átélte, a más terepen vezető szerepet vevő pécegyházmegyei kántortanítóknak nem lehet s nem is szabad az egészséges reform elől meghátrálni.

Haladást jelent, ha a „mester” már nemcsak a sajtó hangjában gyönyörködik, hanem a népénekéki kíséri, ha a hívek nemcsak a székely gyönyörűségét, vagy a szenvedéstől, hanem részvetőül az Isteni szolgálatnak. Ehhez azonban a tökéletes, az egységes ének-nyag eddig még hiányzott.

Olyan szomorúan hat egy-egy szertartás alkalmával a jó öreg Szasskowsky könyvének kényelmes recitálása, sokszor hadarása, — a sok elkornyág helyi népének, amelyeket leoktatók színtelen lehetlen.

Ma még talán pénzálldozatok és szívs munták jelent, hogy szebbet, magyarabbat, egyházasabbat vigyük bele kórusaink szívébe, de hisz fakarekossággal, több ügy-szeretettel hozzájutathatunk a bővítés és üdítő forrásokhoz.

Adná a jó Isten, hogy a mi egyházmegyeink is olyan hozzáértő és ügysszerető mecénással bírna, mint a székesfehérvári —

gr. Esterházy Mórca szemléjében — akit a kitüntetett, legkiemeltebb kántorokat pár hétre Regensburgba, az egyházi ének és zene kiadhatatlan emlétre küldt jutalomként, akit onnan hazatérve, a maguk kis körének apostolai lettek.

De addig is örvendeznünk kell, hogy Egyesületünk költségtérítése újján lehetővé tette a budapesti kiváló előadók meghívását.

II. Egyházzenei szeminarium.

(Pécs, 1936. évi június 15-én.)

I.

Mult év egy kora nyári nap reggelén összejött kicsi falumban 40 ember, — tanító, kántor, pap, szerzetes — hogy egy egész napot szenteljenek a musica sacra magasztos ügyének.

Emlékezzünk!

Mißen énekel a falu kis vegyeskora. Majd dr. Koudela Géza énekszólásával gerjeszt áhítatot a szent zene íránt.

A kis falusi iskolában minden ceremónia mellőzésével Bárdos Lajos alváatos lélekbeli vezet bennünket a gregorián dallamok éneklésének fenséges filkába. Mennyi művészetet ismerünk meg egy egyszerű rezonatorumban!

Ismét dr. Koudela. Ellenállhatatlan vonzóerővel bítlncsel a figyelmünket és ismerteti a sajátosan magyar egyházzenei ügyünket, ennek fontosságát. Mindenki magára ismer.

Használjuk fel a kintlétközó alkalmat arra, hogy a pécsi kántoromp által a jóknál — jobbak, a kántoroknál — kántorabbak lehessünk!

Kartársaim! Fel a pécsi közgyűlés kántor-napjára — zárt sorokban — az Úr méltó dicsőretére!

Dunaföldvár.

Koudela Gyula.

Megtudjuk, mit hogyan kell és lehet reformálni.

Újra Bárdos követhetik. Megismerjük az ősi magyar népének fenségét. Vonzó lett a „Sat. Vagy Uram“!

Ebéd.

Gyermekhar szórakoztat bennünket. Mindenki stlettelt az ebéd végét, benne vagonok a munkában, hajt bennünket valami ismeretlenl vágy.

Orgona bemutatás. Vadas Gábor magyárdzsa a népének helyes kíséretét, a nemesen tiszta orgonajáték módját.

Újból Bárdos. Karének. Felcsendül egy-kettőre a lebilincselő kánon, majd Halmos remek 97.-dik zsoltára. Énekeltnék áhítattal.

Végül hangverseny, mihez ritkán jut vitédi hántor.

Felcsendülnek a kicsi, de a templomban egyedül méltó kiuteltó orgonán Bach, Bossi,

Ballag már a vén diák...

Intézetünk öreg falat között újból hallottuk a régi nótát: „Ballag már a vén diák...“

Valami különös érzés támad minden ifjú lelkében, mikor búcsút mond az alsó-felső tanteremnek, a vidám és gondatlan diákéletnek és avval a tudattal hagyja el az iskolát: nem leszek én többé diák. Észembe jut a lengyel király lánya, Szarolyai János magyar király özvegye, Izabella, ki férje halála után Erdélyt és a törököktől megszallt részeket kormányozta. Miután elfáradt az uralkodás gondjaitól, kényeztetőlt meg nem érte, sőt fájt emlékek a szívében, elment vissza szülőföldjére. De amikor felért az erdélyi bércekre, feljutott lelkében erdélyi életének sok minden emléke, fájdalma és keserűsége. Mielőtt a határt átlépte volna, a határmentli fa alatt megégyezett visszanezelt Erdélyre, utolsó búcsút intve, könnyes szemmel ment tovább oda, ahol ringolt a bölcsője.

Ti, ballagó tanítólételek, amikor búcsút mondok az Intézetnek és visszanezettek a diák évek elmúlt idejére, nem lemondás, nem fájt emlékezt, hanem erő és lelkesedés van a szívetekben. Úgy menjetek el innen, mint az

a Tizenkettő, akiket Krisztus küldött városokba és falukba a nyolc boldogság programjával. Elküldötté őket tanítani, arany, ezüst, pénz, bét és táská nélkül. (Mt. 10, 9—10.) Mi sem adunk nektek sem aranyat, sem ezüstöt, mert nincsen, de botot sem adunk a kezétekbe, jóllehet években keresztült állásukhoz vándorok lesztek. Nem adunk kardot, pedig harcolni fogtok. Táskáat sem adunk, habár egész életetekben szegények lesztek. Csak egy szentelt olajosótt tettünk a zsebetekbe, újítarsul a földet élethe, hogy ha majd a házában az éleltől búcsúotok, akkor is a kezétekbe tartsatok. Ha nem adjuk nektek szent Pál apostol tanácsát: „Az az érzés legyen bennetek, mely a Krisztus Jézusban vanonni!“ (Filip. 2, 5.) Mert nektek a Krisztus érzését kell magotokban visszhangra kelteni és úgy menni el a magyar faluk népe közé, ahol várnak benneteket avval a hódolatos tisztelettel, amellyel a magyar ember néz az ő vezéreire. Szeressétek a mi népünket! Szeressétek élt-halnt tudó áldozatos szeretettel! Ne legyetek árulók, hanem vezérel! Akkor kitart mellettek nagy szenvedésben is, fájt szegénységben is, de ha árulót lesztek, árva lesz, ide-oda dobott, mint a őst sárguló lomb. Próbázhá írja valahol — egyik jólleltú

Dubosi remekművel Vadas G. művészi technikájával.

Míg a misén a falusi énekar egyszerű énekével hatott, most a város egyik előléltó nagy kórusa magasztos szórnyáló éneke bilincselte le a hallgatókat.

Befejezésült barátságos társalgás a fehér asztalnál. Ekkor a sikeresen azonnal mutatkozó jelet alapján Komocsy István Főtanfelügyelő Úr kötelező ígérlet tesz a következő, tehát ezéut szeminariumnak az egyház-megyei tanító közgyűlési kopcsán való megrendezésére.

II.

Elérkeztnék az új időponthoz, melyről a nemeslelkű Főtanfelügyelő Úr nem feledkezett meg. Előterjesztése és az egyházmegyei tanítóegyesület választmányának onyagi támogatásával a rendező bizottság engem kért meg az előadók meghívásával és a kántor-nap műsorának összeállításával.

Azt hiszem minden, hivatalát szerető és lélekkel betöltő kartársom örömmel veszt tudomásul, hogy a „Magyar Kórus“ neves előadónak meggyőzésével sikerült a lt. egyházmegyei nap sikerét biztosítani.

A sokhatalú és közpönel Bárdos Lajos zeneművészeti felkísálat tanárt szükségtelen bemutatnom.

A másik előadó dr. Pantol Márton esztergomi teol. tanár, a kitűnő szertartástan trója. Mult ében a két hetes budapesti kántortanfolyamon ő adta elő a nép, karéneket,

hargyakórlatot és szertartástant. Az esztergomi teológusokat és képzésőket ismételtén ő vezényli a radióban.

Helyből Vadas Gábor org. művész lesz az előadó.

Kilátásba van helyezve hazánk legnagyobb egyházzenei bűszkeségének Harmath Arthurak megjelenése.

A szeminarium másóra a következőkép alakul:

Déleltő 10 órától — 1 óráig. Gregoriának a Hallgatók gyakorlalt Népének / részvétellel. Egyházzenei rendezetek.

Egy órákor ebéd. Fél három órátil folytatjuk szertartások. Iskolát és felntő karének.

Orgona ismertetés. Utóbbít a Pécs-bélvárosi templom újjáalakított modern /orgonájáról helyszínen tartjuk.

Hangsúlyozom, hogy minden előadós a hallgatók bevonásával a gyakorlati ismeretek elsajátítását célozza.

A program itt felsorolt pontjait tehát pusztán a nap keretét jelzük.

Különbön minden hallgató helyszínen részletes műsört kap kézhöz.

III.

Ezzel lezárunkkép végetérne a szeminarium, mert tudjuk, hogy a vitédi tanítószag az estélyi vonatokkal hazajegyekszük.

Mégis azok számára, kik csak az éjjeli

tanítólól hallotta, — hogy a havrel tengerparton sétálva, a többitől teljesen elütő iseletű embereket látott, akik szomorúan bámultak a tengerre. Mikor pedig megszólalt a haragszó és az Urangyalát imádozták, azt gondolta magában, magyarok lesznek; megszólította őket: „Úgye maguk magyarok?“ „Hova szándékosznak?“ — „Amerikába megyünk.“ — volt a felelet. „És miért hagytlk oda hazájukat?“ — „Hát, tekintetes úr, nincsen papunk, nincs tanítónk, senki sem tördött velünk“. Látlátok, a szegény nép felszerelti sátorfáját, elhagyja, elfelejtí hozzáft, mert nincs papja, nincsen tanítója, nincs embere, aki szeresse. Ezt az embert keresi a nyugvítalában és ahol megtalálja, ott alapítja meg új hazáját.

Krisztus nem hadatérőtl hirdette örök elvet, hanem önmagán mutatta be azoknak igazságait. Mivel segített jött a szegényeknek, leereszkedett hozzájuk, szegényen született és élt, egy volt azokkal, akiken segített okart. Ti is így! Ne a palotát márány lépcsőt járjátok, ott úgy sem látok zsvésten és lenének benneteket, hanem a bogárhátú házak ajtán kopogjatok. Magotok is mindig szegények lesztek, kevés fiktéssel. De a ti dicsőségétek épen a ti szegénységétek lesz. Minde-

nért kárpótol benneteket az egyszerű nép ragaszkodó szeretete. De ezenkívül ne is várjátok egyebet. A ti hivatóstok mindig csak adni, de soha semmit sem várni. Székl adni, osztonotok az életekkel, hogy száz és száz más élet nemesedjék tőle. Par hónappal ezelőtí tette valaki azt a megállapítást, hogy a magyar falu sorsán keserűen — hogy a falusi intelligenciá a falut csak átmenetli helynek tartja, a városban való elhelyekedés reményében és nem tördöttik a néppel. Pedig milyen szép a falusi tanító élete! Alakba alát megy el a falu népe regel munkára, este pihenőre; vasárnap ha templomba jönnek ő vezet az éneket, amebelen hálat adnak Istennek és áldást kérnek tőle a következő hétre. Öhözöz hozzák az anyák gyermekeiket, hogy vezesse be az életbe őket, de az éleltől búcsúzókat is ő kíséri ki a temetőbe. Az ő tanítványa a boldogan mosolygó menyasszony épűgy, mint az anyátlan árva. És ha ő tud örömit oszant, fájdalmat simítani, gondban erőstíten, kétségben támogatni, akkor nyitva előtte mindenki szíve és mindenki ajtója. A néphöz való hűségtek méncének nem szabad kitaludni soha. Legyen mindengyőtlő a magyar falu szerelése.

Ráztán pedig szeressétek a gyermekeiteket,

vonattal utaznak, vagy Pécselt szállással rendelkeznek, karénék bemutatást rendezünk Rácúvárosra, a Rácúvárosi Szt. Heresztal vesgyskar előadásában.

A villamos megállómástól bitumenes úton könnyű 15 perces sétával érünk Rácúvárosra. Az iskola egyesített nagyerme 150 embernek kényelmes ülést biztosít.

Előadalmak 2-3-4 szövegi egységű karok és 2-3-4 szövegi egységű karok.

Jól tudom, minden ügybuzgó kántornak szíve vágyja egy kis énekhar. Lássuk tehát mit érhetünk el egy kis falusi körussal, mert a rácúvárosihoz hasonló a legtöbb helyen alakíthatunk, míg a pécsi válogatott és képzett hangú, nagy létszámú bíró, anyagilag biztos egzisztenciájú karok számunkra elérhetetlenek maradnak.

Az 1-1½ órára tervezett bemutató után még mindig marad két órai idő az éjjeli vonathoz, melyhez 30 perc is elegendő.

IV.

Lapunk más helyén Koudela kántárszám bűvölt bennünket az egyházzenei szemádmúmon való részvételre. Hiszem, hallgatni

A tanítói lelkigyakorlatok ideje.

Ez ében június 30-á kezdettel júni 1., 2., 3., befejezés 4-én reggel. Jelentkezés végső határideje június 15-én. Ezzel kapcsolatban közöljük a Plus kollegium igazgatóságának szerettefelle kérelmét arra vonatkozólag, hogy ha valakinek ellátás tekintetében, (díjtás étkezés) vagy bármi más irányban valami kívánsága van, közölje vele. Amennyiben teljesíthető, készséggel szolgáltatunkra lesz.

fogunk szavára és megmutatjuk, hogy tudunk lelkesedni onzetlenül hivatásunk szent ügyéért.

Mutassuk meg érdeklődésünket a musica sacra tránt, noha távol esünk a főváros melegétől és a bőkezű támogatott segítségétől és legyen ez a II. szentmaria lépcsőfok a III. dínnel rendezendő kántortanfolyamhoz. Hiszem, hogy egyházi foháságunk látva lelkesedésünket segídekkel fog nyújtani em, tehát iránti óhaját már több kántárszám ísmételten hangsúlyozta előttem.

Adja Isten, teljesedjen óhajuk!

Mecsekfalja-Rácúváros, 1936. május hó.

Hartársai szeretettel

Kerényi János

kántortanító.

Megjegyzések:

1. Étkészhelyét minden kántárs szabadon választhatja, ki azonban a Kath. Hőrbén tartandó közebeden részt óhaját nem, e szándékát jelenleg a tanítóegyesület titkár uná. Határideje június 12.

2. Előzetes tájékoztató célból kérem jelenni egy levelezőlapra a rácúvárosi karénélekedésben való részvétel. Cim: Kerényi, Mecsekfalja-Rácúváros 43.

3. A részvételt semminemű költség sem terheli. Minden költség biztosítva van.

Egyesületünk működése.

A választmány határozata értelmében az alábbiakban közöljük v. Székely Pál, egyesületi titkárnak az egyesület 1935. évi működéséről szóló jelentését.

Teljesített Választmány!

I. Alapszabályaink szerint az egyesület legfontosabb működő szervezete az egyesületi tanítói körök. Ha tehát egyesületünk működéséről akarunk képet alkotni, akkor elsősorban az esp. ker. tanítói körök munkáját kell vizsgálat tárgyává tennünk.

Alapszabályaink 26. §-a határozza meg az esp. ker. tanítói körök munkáját és teendőit részletesen. Ha tehát a körök működését akarjuk megvizsgálni, nem kell mást tennünk, mint figyelemmel kísernünk, milyen módon és mértékben feleltek meg ezen §-ban feltüntetett követelményeknek? Ebből a szempontból általánosságban azt kell jelentenem, hogy esp. körökünk mindvégigben tartalmas, komoly, eleven s az alapszabályoknak megfelelő munka folyt. Ezt a munkát részleteiben is érdemes meglátnom, hogy egyrészt elismeréssel adózunk a körök szellemi irányítóinak, a munkát végző tagoknak, másrészt hogy egyrészt munkáját megismerve az egyesület tanítói közölemény kiállítását sikerrel munkálhassuk és harminckötven évvel az esetleges mutatózó hiányokat a jövőben pótolhassuk.

a) A fentemlítt §-nak az adminisztrációs teendőkre vonatkozó részét mindenütt pontosan betartották, ami általánosan fegyelmezett lelküre vall.

b) A körök gyűlések tárgysorozatai mindenütt szerepeltek az alapszabályok követelte mintatartásokhoz, melyek egyrészt a helyi érdekl. tanítás és nevelés kérdéseinek megvitatását s ezen keresztül az általános pedagógiát és didaktikát képzést szolgálták. E tanítások a népszerűk minden tárgyát felölelték, mégis túlsúlyban voltak a földrajz, számolás-mérés, és a beszéd és ért. gyakorlatok köréből vett tanítások, mutatván, hogy eszeken a területeken van talán a legtöbb megszűnésű való.

A mintatartásokkal kapcsolatban két kérdéses és értékes eljárásra szeretnék rámutatni, mint pedagógiát szempontból talán követésre méltókra.

1. Három esp. kerületben úgy oldották meg a mintatartások kérdését, ahogy az a pedagógiát szempontból a legelőnyösebb. A tanítást elméleti előadásokból meg, melyben kifejlesztett az illető tárgyra vonatkozó általános módszertani elveket, majd ezeknek alapján a tanításra kihozott egység módszeres felépítését. A gyakorlati tanítás aztán ennek az elméleti megalapozásnak aprópréze váltása volt. Igen helyes eljárásnak tartom,

hanem még inkább példátok nyomán várható a magyar föld irigybaborulása. A gyermek tisztá szeme melyre lát és a tanító szava sziklára bintelt meg marad, amely nem ver győzhetet, ha nincs összhang szavaival és tettei között. Hídba beszél isziefelémről, tisztaságról, pontoságról, ha ezeket nála nem látjuk, ha az ételével rossz példát ad. Krisztus fenyegető szavait komolyan kell venni: „Aki megbortránkoztat egyet e hiszedék közül, his énbenem hisznek, jobb annak, hogy malomból költessen nyakára és a tenger mélyébe merítessék.” (Mt. 18, 6.) „Mind ezekre nézve légy magad a jó cselekedetek példája a tanításban, fedhetetlenségben.” (Tt. 2, 7.) ajánlja szent Pál is „Tisztaok. De erre csak azok énekek, akik életükkel világlítanak és mint a világítótorony a kibűvöltöben, utat mutatnak, ahogy a mi Údvizítő tanítói tanításának díszere váljanak.” (Tt. 2, 10.) Fra Angelico-ról mondják, hogy amikor angyalokat festett, terdénálba festette őket, csakhogy minél szebbek legyenek. Mennyivel inkább kell, hogy a tanító hitből élő, imádkozó ember legyen, aki örökörtékül kintseket, embert lelkeket alakít. Az az apró gyermekesereg a nemzet kincse, az Egyház

vetése, bennük folytatódik a kereszténység. Ha az iskolás gyermekek elkallódnak, műve lesznek a jövő ferjat és asszonyai? Ezért szent a ti hivatások, mert nagy kincseket bíznak a kezetekre, még inkább a szívetekre. Azt mondják, hogy három hivatás van: az anyja, a pap és a tanító hivatása. De hivatás csak ott van, ahol erőnyes élet van. Ezért van szükségtek életszűrségre, melyből a tanítványok lelkei megszűrelődjenek, jó szavúra, amely türelmes, mint az anyuszi, de erős, mint a férfiak, szelidségre, mely a belső rendezettség kitűző kifejezése, csendes jókedvre, mert az melegit, mint a májást napfény. Ezért kell a homlok reddőt elsimítani, magotokban sok mindent elcsillítani.

Sok nehéz munkátok, sok elfoglaltságok lesz. A tanítás és kántori teendőkön kívül rátok vár Szügvárda, levante-otkatas, különféle egyesületek, iskolán kívüli népművelés. Fáraódságotól kimerülten talán még másnapra a válsákkészítés. Késő este, aztán vért lássad, porosan nyomjátok le a legénységbe kilincset és nem jön elétek senki, hogy lecsökölja homlokotokból a verítéket, a port. Szent Péál apostol szavaival lélek bennetek: „Jó munkát végezvén ne csüggedjétek el!” (Gal. 6, 9.) Még ne rendüljétek, el ne keseredjétek!

mert: a) ismeretöbbséget ad, — b) módot nyújt az elmélet és a gyakorlat közötti összehasonlításra, — c) megmutatja mit és mennyit lehet az ideálisan elgondolt elvekből a gyakorlatban tényleg megvalósítani, — d) két embert foglalkoztat, kiknek mondani és taníttatniuk össze kell hangolnia, ami az eszmészerűen s ennek alapján vezetett, ami az eszmészerűen vezet. Éppen ezért helyes volna, ha többi esp. ker. is ilyen értelemben s ily módon állítaná be a gyakorlati tanításokat gyűléseknek tárgysorozatába.

2. Az egyik kerületben a hittanból való mintatartás, melyet a kerület egyik papja tartott meg. Nagyon helyes eljárásnak tartom, mert ezzel egyrészt a papság is ténylegesen bekapcsolódik pedagógiai képzettségük szolgálat munkájába, másrészt a rendszeres hitoktatást végző tanítóknak mintát és példát kapnak a teológiailag képzeltebb paptól a hittani egységek tartalmi felépítésére, tagolására és módszeres feldolgozására nézve, viszont a papság is értékes szempontokat kaphat a módszertani felépítésre és kezelésre vonatkozólag az ezen kérdésekben állandóan tájékozott és fejlődésükkel állandóan lépést tartó tanítóság hozzájárulásából. Helyesnek tartanám tehát, ha másutt is követnék a példát, mert hiszen egyikünk sem vitatja, hogy a hittan is van olyan fontos és értékes tárgya népiskolának, mint ahármelyik másstä.

c) Alapszabályaink szerint a körök teen-

Ne — még akkor sem, — ha mindezekért nem kapok semmi dícséretet, elismerést, csak nagyon kevés fizetést. Jussom ezekben: non propter esum, sed propter Jesum. És mi akkor olyan tisztelettel tekintünk rátk, mint a Rómát járó zarándok, ha elmegy Pompeibe, város kapujában őrtálló katonára, akit előlított a lánc, de a helyét nem hagyja el. Mert ha megpendülök, ha elkereskedek, akkor mint a kibört kutya az éjben, mint a vacsorától boldus a hűdégben, akit senki sem fogad be, úgy tértek nyugovóra, — elégedetlenül! Mig ellenben, ha a falon függő kis feszület tövében, a Mester szeméből ki tudok olvasni annyi vigaszt és boldogságot, annyi elismerő mosolyt és elégtételt, amennyi elég egy érző és sokszor vérző emberi szívnek, akkor avval a tudattal, hogy ma is Krisztus követségében, Krisztusért dolgoztam, a jól végzett kötelesség érzésével, megbékültem hajítajók ólomra farrát fejeteiket. Én pedig majd idehaza, itt az öreg Meccsek alatt, késő este, mikor minden elcsendesült körülöttem, kis hápolnánktabernaculum előtt, az örökkécs fényében, a lelkek szármájával betelkenek bennetek.

Molnár [szóval]

1924. június 20. hitoktatásokról írték hittanár.

dől közé tartozik a vallásos és hazafias nevelés, az ilyen irányú irodalom, valamint társadalmi problémák figyelemmel kísérése, előadásokban való feldolgozása s e révén a népi közze ptele. Ezt a célt is becsülettel szolgálhat köreink, mert gyűléseinkben a szolgálatok felmerült tanítói problémák mellett a körülöttünk szakolói élet minden aktuális kérdését megvitatták, így mindenütt megemlékeztek II. Rákóczi Ferenc halálának 200 éves évfordulójával kapcsolatban a katolikus fejedelem életét irányító elvekről, példát adó vallásos gondolkodásáról és hitmegvallásáról, férjfas erényeiről s mindezeket ráonakotatták a katolikus tanító munkájára. Így a nagy fejedelemről való megemlékezés új erőbesítésekre való a határozások kiindulópontjává lett.

Ott szerepeltek a körli gyűlések tárgysorozatán a vallási kérdések köréből: a templom hitatása, az iskola küzdelme a mal kor erkölcsi züllöttsége ellen, Jézus szentséges Szívének tisztelete az iskolában, a Szingárd a nevelés szolgálatában, a tanító a A. C.-ban, az A. C. legsürgöesebb és legegőtebb kérdése: — a társadalmi problémák közül a Quadragesimo anno és a tanító munkája; a pedagógiai tárgykörből a tanító szeretele, a tanító és a gyermek természetfelettsége, a nevelés hivatolt téngezői, a jellem nevelése, hivatás és jellem, a tanítógyűlések fontossága, tanítók a katolikus fóliskolai tanfolyamon; a módszertani kérdéseit közül a számolás-mérés, földrajz, testnevelés, a nyelvi magyarázatok népiszkolai módszerének megvalósítása.

Öt kerületben foglalkoztak a tavalyi választmányi gyűlésünkön, majd a közigyűlés is szönyegre került egyházi ének és zene reformjával. Mindenütt a tavalyi határozatoknak megfelelően a Szent vagy Uram bevezetése mellett foglaltak állást.

d) Alapszabályaink szerint figyelemmel kísérendő a nép vallásos, hazafias, gazdasági és más szemléli élete. E tekintetben is megfelelt köreink a követelményeknek, mert szóba kerültek a falú egaségüvelme, a falúst katolikus családok megmentése, a falun is elharapódzó fiatalokör bünözések megakadályozásának kérdése. Ahol sülséges volt, lépéseket tettek a pángéramn agfáció megakadályozására, illetve ellensúlyozására érdekében is.

e) Meg kell még emlékeznem, mint talán köztudott példáról, az egyik esp. kerületben követeit szobrásról. Ebben a kerületben u. l. a ker. tanf., mint a kör egyházi elnöke, az elnöki előterjesztések során beszámol a kerületben végzett iskolatagatásról során szerzett tapasztalatokról. A beszámolás természetesen nevel emlétsé nélkül történik s az általános érdekl jelségekre terjed ki. Helyesnek tartom, mert hiszen a gyűlésen

magunk között vagyunk s az ilyen beszámolások alapján minden kérdést barátságos megbeszélés tárgyává téve, legkisebbesen munkálhatjuk az egységes tanítók közölemény kialakítását.

f) Meg kell emlékeznem az egyes körökben tárgyalt és talán általánosabb érdeklősekre is számot tartó indítványokról.

1. Minden kerület tárgyalta Gertig Károly, bodai tanítónak a szentírónci esp. kerületben a tanítói internátust alap létesítési tárgyában előterjesztett és elfogadott indítványát, mely szerint havi 1 pengős önmegadótással létesítsünk Pécsset tanítógyermekhez részére internátust. Előileg a körök — egnek kivételével, mely alap felállítását nem tartja szükségesnek, — elfogadták az indítványt, mért is a választmányunk, alapszabályaink értelmében, állást kell foglalnia abban a tekintetben, hogy a közigyűlés elé bocsássa-e, vagy sem.

2. Lényegében ugyanezzel a kérdéssel foglalkozik a mohácsi esp. kerületben elfogadott indítvány, mely szerint a beiratást dijak 50 %-át ne osszák ki a mal módon, hanem állítsanak fel azon egy katolikus fiú és leányinternátust, amelyben a tanítógyermekhez hal 25—30 pengőért kapnak teljes ellátást.

3. A dombóvári esp. kerületben elfogadott indítvány a Rendszabályok 123. §-át óhájja módosítani oly módon, hogy azon tanítók részére, akit az 1928. évi 4000. sz. P. M. rendelet értelmében fizetés osztályuknak megfelelő labkában felült összegű labkaspénz illet meg s a hitközségtől ébezett tanítói labkásuk méreteiben nem felel meg, azok helyettesítően átalakítsanak, vagy a megfelelő labkább egészben kifizetendők legyenek.

4. A dunaföldvári esp. kerületben a köv. indítványt emelték határozattá: Kéréssek fel a Meggyépsüspök Úr Öngyémeltósága, hogy rendelkez el az állami tanítókhöz hasonlóan a katolikus tanítók számára is a gyermekgyógy segélynek a hitközségtől költségvetésbe való felvételét.

Az elnökség az indítvány érdekében eljárt a Meggyépsüspök Úrnál s azt az értesítést kapta, hogy az indítványban foglaltak teljesítése lehetetlen. A kérdés megoldására jelenleg tehát csak egy mód van: országos mozgalmat indítani azért, hogy a kat. tanítók is vételessen fel az Orsz. Bélegsegélyző Alapba, amelyből az állami tanítók is kapják az ilyen segélyeket. Ez persze anyagi megterhelést is jelent, mert ez esetben a kat. tanítóknak is — az államiakhoz hasonlóan — fizetésüknek megfelelő illetéket kellene az Alapba befizetniük.

5. A szentlőrinci esp. kerületben határozattá emelték a következő indítványt: Kéréssek meg az Egyh. Főhatóság, hogy a tanítól

lelki gyakorlatoknál ugyanaz az elv legyen irányadó, mint amint a papi lelki gyakorlatoknál van. Így időnkint minden tanító részeseülhet annak áldásában.

6. A gördei esp. kerületben a fermény-járásdóság tanítók ügyével kapcsolatos indítvány tárgyalásának eredményeképpen 3 tagú bizottságot alakítottak, melynek feladata ezen ügyek és szerelmek állandó tanulmányozása és felszinentartása.

g) Szociális téren meg kell emlékeznem a simontornyai esp. ker. nemes gesztusról, mellyel 200 pengőt adományozott a „Homocys István Segélyalap”-nak és 100 pengőt a kat. tanítók hajdúsboszlói üdülőháza céljára.

h) Végül meg kell emlékeznem 3 esp. körünknek a mult évi székszárdi közigyűlésse kapcsolatosan kifejezett sajnálkozásáról. Mivel azonban egyrészt az elnökség is levelet a kérdést a napirendről, másrészt az ügy elbírálása hivatalos útra terelődött, tisztelettel kérem, hogy ezen ügy részletes ismertetéséről eltekinthet s a kérdés felett szintén napirendre tért szieskedjek.

l. A körök munkája után meg kell emlékeznünk tagjaink kidáló egyéni munkájáról, melynek jele az a sok elismerés, melyet egyesületünk tagjai felteszt hatóságoktól kaptak.

Mivel ezen elismeréseket időrendi sorrendben közöltük lapunkban, most csak szám szerű kimutatásban közöljük. (Szerk.)

A ukm. elismerésben részesítette 1 tagunkat; a közveti iskolatagotok testületébe 6 tagunkat nevezte ki.

Meggyépsüspök Úr elismerésben részesítette 5, iskolatagotokká kinevezte 2, a tanterületültségök bizottságá 2, a fegyelmel táncsba 2, igazgatókká 6 tagunkat.

Tolna vm. 100—100 pengős jutalmat adott 6 tagunknak.

A Julán-egyesület pénztalomban részesítette 3, oklevéllet kitüntette 9, könyvjutalomban részesítette 4 tagunkat.

Az Egyletemek Tanítószövetség az országos pedagógiai bizottságba kitalasztotta 1 tagunkat.

A Pécsétt tartott elemi népiszkolai dalosversenyen díjat nyert 5 iskolának énekkara s azok karnagy-tanítói.

l. Az elmúlt év folyamán elhunyt 5 tagunk. Az új tagok száma 14.

IV. Az elmúlt év folyamán 14 taglárunk cserélte fel idegen hangzású nevét magyar hangzású és értelmű névvel. Mindenkor hoztuk a Katolikus Iskolában s bevezettük a Tanítói Névtárbá.

V. Jelentésem végén 3 eseményről kell még megemlékeznem. Időrendi sorrendben az első június 5-én, a székszárdi közigyűlést követő másoros délután. A gondolat itt kezdődött fel közöltünk. Céltunk volt a nagyközönségnek bemutatni a tanítósgában rejllő,

— az iskolai munkán és a szakképzettségén túl feltérő értéket és ezzel tevékenységüket a felszínre hozni, nekik teret adni. A szelektázandó műsoros előtanulmányok ugyan 100 %-ban ezt a célt és igyét, de kezdetnek örvendetes volt és biztató a jövőre. Köszönet az összes szereplőknek és rendezőknek.

A második a június 18-án, Mecsekhalján tartott egyházzenei szeminárium, melyen — 35 hivatalos lapunkban közölt felhívásra — 35 egyházmegyei kántor, 2 pap és 2 tanító apáca vett részt. A szeminárium előadói előadó Bárdos Lajos, Kertész Gyula és Houdela Géza, a modern magyar egyházat rend oszlopai voltak, akik megvilágították a kántorközéletet és bemutatják a kat. kántorközéletét az egyház történetében való közreműködése kapcsán felmerülő összes kérdéseket. A gyakorlati bemutatást orgonán Vadas Gábor orgonaművész, harrral pedig a Pécsi Szentágyi Kórus, Agócsy László karnagy vezetésével végezték. A szemináriumon megjelent Homocsy István, ehm. főtanfelügyelő és Magyar Sándor, ehm. tanfelügyelő is. A rendezés munkáját Kerényi János, mecsekhaljai kántói végzte kifogástalanul. A résztvevők az egyh. ének- és zene megújulásának hatóságára vetett hitben megerősödve tértek haza. Hatása mutatkozik abban a sok, mindenkor megdicséret énekben, melyet az esp. körök gyűléseit megelőző sz. miseken produkálnak tanítóink gyermekbarikkal.

A harmadik esemény a július 8-án kezdett rendezett 3 napos tanítói lelkigyakorlat, melyen P. Fónay Lajos vezetésével 36 tanítványunk vett részt, s amely tanítóink lelki fejlődésének és hitében való megerősödését eredményezte.

Vl. jelentésnek végére érve, összefoglalom azt abban, hogy egyesületünk működéséről, mint közületek, egyes tagjai, mint egyének, minden téren, minden tekintetben értékes, eredményes munkát végeztek. A jó isteni áldással legyen rajtuk és munkájukon.

Tanítók üdülőtáborára.

A pécsi püspöki tanítóképzőintézet cserkészcsapata, mely az Egyesület és egyes tanítók jóságát annyszor élvezte, most eljutott már oda, hogy ezt a jóságát valamiképpen meghálálhassa. Teszt és telielt azt oly módon, hogy Fonyódt-Bélatelepen, közvetlenül a Balaton partján, üdülőtábori rendez tanítói részére, amennyiben megfelelő számú jelentkező lesz. A táborra nézve az alábbiak az irányadók: 1. Részt vehet benne minden tanító, családdal is. 2. Elhelyezés a cserkészcsapat sátráiban. Csaldáddal jöjtek külön sátorban, melyben együtt van a család. 3. Élelmezés: egyszerű, de tápláló cserkészélelmezés, napi 3-szori étkezés. Gyermekük táborát és uszóját is kapnak. 4.

Ellátás költség fejlenként és naponként 2 (hét) pengő, gyermekeknek 120 P. Ezenkívül csak a sátrak használati költsége terhelik a résztvevőket, mely uszón túl együttes szállítás esetén minimális. 5. A tábor kezdete július 23. időtartama 2 hét. 6. Jelentkezésként kérem június 15-ig címezem. Utíz S zék éj Pál Pécs, Papnövelde-utca 2. beküldeni. Minden jelentkező részletes utasítást kap a táborunk út fel nem sorolt összes tudvalókról. 7. Az utazás saját költségen történik. Megemlítem, hogy 2 hetet ott tartózkodás és a furdóid lefizetése ellenében (napi 10 fillér) a visszautazásnál 60 %-os kedvezményt ad a Máu.

Cserkészcsapatunk nagyon örülne, ha szolgálatára lehetne azoknak, akik szeretettel nyúltak a hóna alá, mikor szükségben volt. Az időt Balaton partján, hasonszórú társaságban, aranyos napjében, szellessátorban eltöltött két hét csak időtöltéshat-hat az évi robotban kifáradt tanítói testre és lélekre egyaránt. Szeretettel hívunk és várunk minden tanítóstestvért.

Határidő- emlékeztető.

A pécsyegyházmegyei írkok, rajzfűzetek, hanggyűjtemények és értesítőkönyvecskékre vonatkozó rendeletek (legutóbbiak megjelentek a Kath. Iskola 1933. és 1934. évf. 12. számában) alapján és azoknak megfelelőleg a tanfelügyelő beiratások alkalmánál az irkakezelés becszedendők s annak becsüdj július hó 1-ig, szerdai sürgetes beadásra kellik, a rendeletek az 1933/37. tanévi eszótrendők. A kötelező írkok aláának rendelkezésre: négynapos magyar írókönyv 12, 5 és 4 filléres, egyvonalas (diktáandó), számolás és négykértű 8 és 4 filléres, rajzfűzet 30 filléres és hanggyűjtemény 14 filléres árban. **Beiratási** díjaknak a kath. internátusok célját szolgáló fele összege a tanfelügyelő beiratások számláit 3 napon belül, az elírt módon a Pécsyegyházmegyei Tanfelügyelői Hivatalnál **35.504 sz.** postafiókáréknépzéstári befizetési lapra beküldendő. — **Kötelező oktatás megfogszabllításá iránt** az iskola helyi hatóságához előterjesztés tessz (130.700/1932. sz. utm. rend. H. és 43. §.) — **Községi előjáráságnak** igazgató (tanító) a tanév végén bejelent azokat a tanítókészeket, akikre nézve a kötelező oktatás tartalmát jogerősen megfosztásbították (1921. évi XXX. L-cé 42. §.) — **Összgyűlésvezető** gondoskodik arról, hogy a községi előjárásról a község lakosait a tankötelesek beírására a június hó 1-ig felhívja (130.700/1932. sz. utm. rend. 15. §.) illetve az est. módokról 130—(5)130—1931. sz. utm. rend.) — **Eszórá vizsgálat** elemi iskolában június 17-én tartandó meg. — **A beiratás** községi június 18-án, a póbbeiratások a tanév megkezdésére, de szeptember 1-ig tartandó meg. — **Beiratás** községi június 18-án, május és június 1. számában közölt 1099/1935. sz. [ótan. rendeletek] — **Teljesen szülői** és **gondozatlan** tanítói ároak a tanfelügyelőhöz bejuttatandók. — **Beírt tanuló** egyéni lapjait fozáskönyvvelésére a községi előjárásához az iskola igazgatója bejuttatandó tanítóknak (130.700/1932. sz. utm. rend. 12. §.) — **Beiratás** községi **szervezés** tárgyában tanító, illetve tanítóstestvért

június végéig az iskolászeknek előterjesztést tess. (Püspöki rendszab. II. rész, 18. §. 63. lap.) — **Népszámlálás** céljára legutóbb az előző évi adatok alapján az iskolákban népművelési biztosítgások június hónap jelentést kell tenni. Kath. iskola 1932. december 1-1. számában közölt 2431/1933. sz. rend.) — **Rádió** útján a testnevelés pedagógiát és gyakorlati kérdéseit ismeretelése tárgyában a 1930/1931. sz. főtanfelügyelő (Kath. Isk. 1932. január 1. sz.) alapján kir. tanfelügyelői hivatalnak jelentés tenni. — **Tagdíjak** a kört pénztárosok által a **45.612.** sz. postai befizetési lapon, személyi sürgetes lapra beküldendő. — **Beiratás** községi szervezeten beküldendő. — **Fászlóságnak és erdősítéshez** duganyók nevelése tárgyában jelentéseket az 1407/1933. sz. főtanfelügyelői rendelet (megjelent a Katholikus Iskola 1933. szeptember 1. számában) alapján a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz június 15-ig be kell küldeni. Megjelölés iránymutatásnyók a Haladásújság R.-t.-al szerkesztésük be. — **Általános továbbképző népiszkolák tanmenek és óratervek** (johágyás végéit a 2639/1935. sz. rend. alapján (Kath. Isk. 1935. janu 1. sz.) legkésőbb 1936. július 1-ig a főtanfelügyelői hivatalba beküldendő.

Egyházmegyei főtanfelügyelői rendeletek.

1516/1936. sz. **Iskolai fásítás és erdősítés eredménye.** A m. kir. post. és közútiutasági miniszter új 68.996/1935. VI. sz. alatt kiadott rendeletére (megjelent a Hivatalos Közlöny j. évi május 1. számában) azzal hívom fel a felügyeletm alá tartozó intézetek és iskolák igazgatóságnak, hogy a rendeletben foglaltaknak megfelelő módon járjanak el.

1616/1936. sz. **Dörös Hereszti kérelme.** Boér Géza szefehőfőnörsi segédlelkész a Dörös Hereszti kötelező kérelmet terjesztette elő.

Dr. Jóhan államiutár új terbe vette, hogy 8 év alatt az ország 800 községében egész-ségügyi házat létesít és oda ugyanannyi védőnő helyez, akik állami fizetést és később nyugdíjat kapnak. A védőnőket a Vörös, Zöld, és Kék Kereszt intézményem három év alatt képezik ki. A tanfolyamokra érettségizett vagy tanítónői oklevéllel bíró leányokat vesznek fel. Az A. C. szempontjából fölülte szükséges volna, hogy ezek a védőnők megbízható katolikus legyenek, mert akkor a plébánosok jó munkatársaként kaphatnák bennük a hitélet szempontjából is. A tanfolyamra járók évi 500 pengőt fizetnek. Lesznek olyanok, akik erre nagyon megfelelő lennének. De ezt az összeget (havi 50 pengőt) nem tudják megfizetni. Azért ajánlatos volna, ha az egyházmegyék felelős plébánosai és egyházközségei vállalnák egy-egy plébános és egyházközségnek ajánlani arra alkalmas egyént. Ezeket oklevéllel felvizsg.

Felkérem a ft. plébános, egyházközségi elnököket, hogy a kérelem kedvező elintézéséhez a rendelkezésre álló minden eszötét felhasználni szíveskedjenek. A Vörös Hereszti Intézet katolikus nevelést is ad a leányoknak, havi szentáldozás és lelkigyakorlatok által

gondoskodik lelki kiképzésükről is. Ily körülmények mellett szöbön forgó intézmény felkutatása kívánatos

1627/1936. sz. **Hittani helyi részletes tanmenek készítése.** Az elemi iskolai helyi részletes tanmenet felülbizlása kapcsán ismételen megállapított, hogy az előírt helyi tananyagbeosztás iránymutatásnyóknak a hittan tanítás anyagának bevezetése szolgáló rotatit nincsenek kltöve. A beérkezett jelentésekből arról is tudomást szereztem, hogy a hitoktatók nincsenek kltövepén tájékozódva tanmeneteknek elkészítelésére feljö. Ez ökből az így értekezésben közlöm Megyész Püspök Úr Ó Nagyműveléságnak az 1926. évben eltebe-íreptett elemi népiszkolai tantervet kapcsolatban 1307/1926. Isk. sz. alatt kiadott rendelkezésnek (megjelent a Katholikus Iskola 1926. aug. 1. számában) a hitoktatási tanmenetek elkészítésére vonatkozó részlet:

„Műtan püspöki rendszabályok harmadik rész 2. §-a szerint a hitoktató köteles a népiszkolai vallástani részre kiadott Tanítástervezet és Utasítás alapján helyi részletes tanmenet készíteni és ezért a kötelező rendelkezem, hogy a kiadandó tanterv iránymutatásnyóknak a hittan anyagának feloldozására is megfelelő rovat álljon rendelkezésre. Erelendem tehát, hogy a lelkeshitoktatók hittanból részletes tanterveket készítsenek. Az így elkészített tanítási tervet terjeszsek föl a kerületi tanfelügyelőhöz, aki azt saját megjegyzésével az egyházmegyei főtanfelügyelő elé terjeszti. A végleges jóváhagyott hittanítási tervet, annak visszazármaztatása után, az illetékes hitoktató visszakapja. De köteles azt a többi tantárgy részére is szolgáló iránymutatásnyóknak megfelelő rovatába való bejegyzés végett az osztályvezető tanítónak átadni. Azért észszérő, ha a tartóvó tanterv a nyomatványra a már jóváhagyott hitoktatási részletes tantervet is, mert az irás egyöntű. Amennyiben azonban a hitoktatók közül bárki magá kívánná bevezetni a nyomatványt megfelelő rovatba, ez ellen természetesen a tanító észszerevlet nem tehet.

A hittan részletes tantervet, mint fentebb emegbírású, elsősorban a kerületi tanfelügyelő köteles megbírati és bírálatát a tantervré vérvémet, még azért, mielőtt a tantervet egyházmegyei főtanfelügyelőhöz bejuttatná.”

Felkérem a plébános és Hitoktató Uraikat, hogy a hittani helyi részletes tanmeneteket fentebb idézett püspöki rendelkezésnek megfelelő módon készítsék el s az iskola helyi tanmenetnek megfelelő rovatába való bevezetés végett illető tanítónak adják át, akik köteles azt tanmenetbe bevezetni. Külön is hangsúlyozom, hogy csak az esperes-kerületi tanfelügyelő által már felülbizlást jóváhagyott hittani tanterv adható át illető tanítónak tanmenetbe való bevezetésére.

1680/1936. sz. **Nyári gyermekmenedékhelyek.** Baranya vármegye alispánjának 47.358 alisp. 1936. sz. alatt kelt a Megyész Püspök Úr Ó Nagyműveléságnak

intézet megkeresése alapján felhívom a felügyelet alá tartozó összes egyházházzal kapcsolatos illetékel, valamint az iskolavezetőségekhez és tanítókhöz, hogy a jövő évben is a nyári menedékhelyek céljára az iskolák területét engedjék át s úgy a plébános, egyházházzal elnökök, mint a tanítók a nyári menedékhelyek megszervezésében és fenntartásában legyenek a közigazgatási hatóságoknak támogatóisára.

HIREK.

A „Missa Sollemnis“-t, a szemtisze darratallását, Liszt Ferenc „Esztergomi miséjé“-nek kísérete mellett, a pécsi ünnepl hét keretében június 10, 11, 13 és 14-én adják elő a pécsi székesegyház előtt téren, mintegy 800 szereplővel. Ugyan élmény lesz ezen előadás végighallgatása, mely minden áldozatot megér. Sajnos, a ml szempontunkból — főleg háttorainkra gondolunk — az előadások időpontjai nem kedvezőek. Éppen azért tette az egyesület elnöksége az ezévi közgyűlést június 15-re, hogy így módot nyújtson tanítóinknak — akik a közgyűlésre amúgy is bejönnek — a jún. 14-i előadás megtekintésére. Előzetes jelentkezés alapján a jegyek beszerzéséről, illetve fenntartásáról az elnökség szívesen gondoskodik. Az előadás este fél 9-ór kezdődik.

Főpásztori elismerés. Cser János naki rk. igazgató-kántortanítónak 38 évi dicseretes szolgálat után történi nyugalmoba vonulása alkalmaul Megyés Püspök Ó Nagyméltósága főpásztori elismerést fejezte ki.

Herület iskolafoglalói kinevezés. Vargha Ferenc szentlázslói és Horváth J. Károly drávakészítési rk. igazgatótanítók a szigetvári esperesi kerület iskolafoglalótűz kinevezettek.

Igazgatótanítói kinevezés. Vitéz T. Gyula Gy. Ágoston, Mohácsi rk. hántor és énektanítónak, a mohácsi rk. elemi iskolában az énektanítás és egyházi éneklés vezetésében elért dicseretes eredményéért Megyés Püspök Ó Nagyméltósága az igazgatótanítói címet adományozta.

Internátusi pályázat. Az Americanum pécsi püspöki fiuinternátusnak a következő ténlegre megválasztó helyétre már lehet foglalatni. Az Americanum tanulmányi és egészségügyi statisztikája a legjobbak közé tartozik, ellátást díjjal a legolcsóbbak. Egyházmegyei tanítók gyermekel részére évi 450—500 P. de folyamodhatnak segélyért a

Pécs egyházmegyei Katolikus Internátust Alaphoz is s ekkor az ellátást díjra megfelelően kevesebb fizetendő. Tájékoztatót kívánatra küld az Americanum igazgatósága Pécs.

„**Találkozó**“ Pécsi tanítóképzőnek 1931-ben végzett tanítói 1936. június 27-én találkót tartanak. Osztályfőnökság képviselőket küld az Americanum igazgatósága Pécs.

A pécsi női lelkigyakorlatos otthonban a háromnapos zárt lelkigyakorlatok sorrendje: június 7., 16. (foglalt), június 28., július 6., 20., augusztus 3., augusztus 16., augusztus 24. (hatnapos). A lelkigyakorlatok a jelzett nap délutánján kezdődnek. Részvételi díj három napra nyolc pengő, hat napra tizenhat pengő. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Matyás Flórián-utca 46. sz.

Kérelem. Ismételn felkérjük az egyes tanítók körök jegyzőit, hogy gyűléseikről szóló tudósításait lapunkban leendő közlés végett küldjék be.

Szerkesztői üzenet.

Érdeklődő. (A mindennapi elemi népiszkola tananyagbesorolását és órarendjét a 2702/1936. sz. számú határozat alapján a 1936. jan. 1. sz.) szerint felülvizsgálat és jóváhagyás végett f. évi március 1-ig kell volna az egyh. főtanfelügyelői hivatalhoz beüldetni. Sajnos, igen sok tanító ebbel rendelkezésnek nem tett eleget s most, május hó végén, amikor a tanmeneteket és órarendeket 2-3 egyházközségre jóváhagyott másolatú példányát a kir. tanfelügyelői hivatalokhoz már be kellett volna küldeni, még mindig akadnak olyan tanítók, akik csak most, május végén küldték be az eh. főtanfelügyelői hivatalba jóváhagyás végett tanmeneteket és órarendeket. Mikorra lesznek ezen keszőn beüldött tanmenetek és órarendek jóváhagyás végett beüldöztethetők? Mikor kerülhetnek ezen tanmenetek és órarendek másolatú a kir. tanfelügyelői hivatalokhoz? Mi lesz ezen mulasztásnak a következménye? Mindezek lehat, akik ezideig még nem küldötték be mindennapi tanmeneteiket és órarendjeiket az eh. főtanfelügyelői hivatalba jóváhagyás végett, saját jöli meg, mert minél tovább halogatták ebbel kötelemtel teljesítést, annál súlyosabb elbírálas alá fog esni mulasztásuk. Az általános továbbképző népiszkola tanmenetét és órarendjét a 2898/1935. sz. számú határozat alapján a 1936. jan. 1. sz.) alapján f. évi július 1-ig kell az egyházmegyei főtanfelügyelői hivatalba jóváhagyás végett beüldöztetni. E határidőnek pontos betartása igen lényeges, mert a tanmeneteket jóváhagyás idői igénye s érdekelni tanítók és tanítónők csak úgy lesznek képesek e tanmeneteket jóváhagyott 3 másolatú példányát f. évi szeptember 1-ig a kir. tanfelügyelői hivatalhoz beüldöztetni, ha a fentebbi határidőt (július 1.) pontosan betartják.

Szerkesztésért és kiadásért felel: MATYÁG SÁNDOR, főtűző a Pécs egyházmegyei Róm. Kath. Tanfelügyelői.

Haladás Nyomdarszolgálatasága Pécs, Hídúti-utca 21. szám. (Hídúti- és Szent Mór-utca sarok) — Igazgató: Douraszi Lőrinc.

Haladás nyomdara t., Pécs Király- és Szt. Mór-u. sarok Egyházmegyei nyomdarszolgálatasága nyolc nagy rakta.

KATOLIKUS ISKOLA

A pécs egyházmegyei tanítószág hivatalos közlönye

Népohtatásügyi havi közlöny. Szerkesztik: Megjelenik minden hónap elsőjén.

Komócsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök és Magyar Sándor, tanfelügyelő.

Előzetesi díj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Pécs, Incezy Dénes-utca 9.; (Papi Otthon), havi a lap szemleli részét illő minden közlényt, hírdetést és reklamációt is küldendők. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.012. sz. postanarkhiváriási beosztás-lapon küldendők be.

Pécs, 1936. július 1.

XXV. évfolyam, 7. szám.

Közgyűlésünk.

A Pécs egyházmegyei Róm. Kat. Tanítóegyesület f. évi június 15-én Pécsen, a Pécsi Keresztény Szociális Egyesület székházában (József-u. 15. sz.) tartotta meg 25. rendezésű közgyűlést.

A közgyűlést megelőzőleg 8 órakor a székesegyházban szemtiszei vett részt a gyűlés tagjai. A szemtiszei Komócsy István prépostszónok, főtanfelügyelő mondotta.

A közgyűlést 8 órakor nyitotta meg Komócsy István, egyházi elnök. Örmének adott kifejezést, hogy az egyesület tagjai oly nagy számban jelennek meg. Ebből folyólag a gyűlést határozatképesnek jelentette ki s a jegyzőkönyv hitelesítésére Geyer József, a jegyzőkönyv hitelesítője és Fodor Ferenc másolatú igazgató-tanítói kérték fel. A jegyzőkönyvet Magyar Béla, jegyző vezette.

Elnök közl a közgyűléssel, hogy a f. évi április 28-án tartott ülésen a választmány akként határozott, hogy az ez évi közgyűlést megelőzőleg az előadásokat s kizárólag az alapszabályszerűleg előírt hivatalos jelentésekkel foglalkozik, hogy ekként 10 órakor kezdhető vehesse a ll. egyházzenei szeminárium.

A közgyűlés tárgysorozatként megfelelőleg elnök közl, hogy a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvét a közgyűlés által kijelölt hitelesítők hitelesítették s így javasolja, hogy a közgyűlés a jegyzőkönyvet tekintse felolvasottnak és hitelesítettnek.

A közgyűlés elnök javaslatára a jegyzőkönyv felolvasatásáról eltekint.

Közl elnök a közgyűléssel, hogy az 1936. évi titkári jelentés a választmány határozatának megfelelőleg a Katolikus Iskola 1936. június 1. számában teljes egészében közölve s így jelen közgyűlésünkön a titkári jelentés felolvasottnak tekinthető.

A közgyűlés a titkári jelentést tudomásul vette.

v. Székly Pál, egyesületi titkár az 1936. április 28-án megartott választmányi határozat a következőhöz fűsztelte az alábbiakat:

a) A választmány fűsztelte az alábbiakat: Megyés Püspök Ó Nagyméltóságánál, 10 éves püspöki jubileuma alkalmából s tolmácsollal az egész egyházmegyei tanítószágunk hódoló megköszönését.

b) A múlt évben Mecsekhalján rendezett egyházzenei szeminárium 20 pengő deficitjéit az egyesület pénztárából jóvasolja kitartati a közgyűlésnek.

c) A f. évi közgyűléssel kapcsolatos egyházzenei szeminárium költségeire 100 P. kitartatás jóvasolja az egyesület pénztárából.

d) A választmány 100 P. segélynek kitartatás jóvasolja az U. éves pécsi tanítóképzők részére a Manrézában tartandó lelkigyakorlatok költségeinek fedezésére. Ezért a pécsi püspöki tanítóképzőintézet cserkészcsoport részére a régebbi határozatunk ellátásán, ez évben csak 100 P. segély kitartatás jóvasolja.

e) Az 1935. évi zárszámadást 4.140,37 P. bevételével szemben felmerült 3.847,45 P. kiadással és 293,92 P. maradvánnyal elfogadásra ajánlja s a számvizsgálóbizottság javaslata alapján a főpénztáros részére a jelentésében megadást jóvasolja a közgyűlésnek.

f) Az 1936. évi költségvetést 3.786,92 P. bevételével szemben felmerült 3.680 P. kiadással és 106,92 P. maradvánnyal elfogadásra ajánlja.

g) A „Komócsy István Segélyalap“ elszámolása szerint az alap bevétele az 1935. évben 2.920,50 P. volt. Ebből 1532,54 P. segélyt utalt ki az arra illetékes hites bizottság s így az alap maradványa 1.387,96 P. mely a Pécs egyházmegyei Takarékpénztárban betétként gyűmölcsösöl. A segélyalap összes vagyona 1935. évi december 31. zárlattal 4.200 P. alapfőké. Az 1936. évben fel-

használható összeg 1979.30 P. A választmány a számvizsgálóbizottság egybehangozó jelentése alapján a zárszámadás elfogadását, a felmentény megadását, az 1936. évre rendelkezésre álló 1979.30 P-ből 1.200 P-nek segélyként való kiutalását, 779.30 P-nek pedig tartófeloldást javasolja a közgyűlésnek.

h) A múlt évre kitűzött pályafeltelekre beérkezett pályamunkák közül Lassányi József versenidíj tanító munkáját 50 P-vel, Bodó Ede és Belső hűnnyéti és Tibanyi Béla elrendelt tanítók munkáját pedig egyenként 25–25 P-vel jutalmazta a választmány.

7) Az 1936. évi az eddigi feltételek mellett kiterjesztés új pályafeltelehet tűz ki: [E. Kat. Iskola 1936. évi május 1. számában].

j) A gödrési esp. kerület indítványát, mely szerint a tanítógyűlésekre megjelenő tanítók napdíját csak a köri elnökek a megjelenést igazoló aláírására legyenek utalványozhatók s hogy a tagok kötelezettsének a közös ebéden való részvételre, további intézkedés megtétele végett az egyházi főtartósságához való felterjesztésre javasolja.

A közgyűlés a választmány határozatát jóváhagyólag tudomásul vette.

Tihár végül előterjeszt a gödrési esp. kerületnek szabályszerű időben beérkezett s 7 pontból álló indítványát, mely a kat. tanítóság anyagi ügyének fokozottabb védelmét, ismertetését, a kari összetartozás művelését célozza.

Elnök az indítvány egyes pontjait részletes megbeszélés tárgyánál tette és kiemelte, hogy a tanítóság sereimelt illetve Megyés Püspök Úr Öngyműltősága a megfelelő anyagot összegyűjtve, a felsőházban szándékozott följönni azokra a magyar kormány figyelmé. A közbejött egyházmegegyel zsinat azonban annira lebil, hogy nem tud felmenni a felsőházi tárgyalásokra, amelyekkel azzal egyidőben esnek.

A tanítószerelmek és az egyházközségek tsholofentartási terhetnek egyenlősítését illetőleg helyesnek tartja, ha a tanítóság úgy a saájában, mint társadalmi úton tovább folytatja eddigi fölültagosító munkásságát. Re-

méli, hogy az ország gazdasági viszonyainak javulásával célt foghat em. Igen értékesnek tartja ezt a támogatást, amelyet az országos tanítógyűlések központja és tanítókörzelmének a felekezeti tanítók járára e tekintetben nyújt. Ami a sajtóakcióit illeti, a Katolikus Iskola szerkesztősége részéről följárja anny harsabást, sőt arra is hajlandó, hogy egy-egy adatközlő alkalmasított cikket az országos katolikus sajtóba is elhelyez, ha annak terjedelme, tárgyi szempontja és megírásmódja azt erre alkalmassá teszi.

A közgyűlés a gödrési esperesi tanítók kör indítványát, előnlök föjtanfjűgűlő kiegészítő javaslatával együtt egyhangulag határozta emel.

Elnök föjtanfjűgűlő közli a közgyűlésnek, hogy Megyés Püspök Úr Öngyműltősága tanította miatt nem jelenhet meg a közgyűlésünkön, azonban föjtartósságát küldt az egyesület minden tagja részére.

A közgyűlés lelkesen ünnepte Főpásztorát és felkérte elnököt, hogy a pécs egyházmegegyel tanítóság tiszteletteljes hódolatát és ragaszkodását fölmácsolja Püspök Úrunk Öngyműltőságánál.

Degűl elnök köszöntötte gyűlésünkön megjelenő vendégeket és pedig dr. Hubay Jenőt, aki a pécsi kir. tankerület főigazgatósság képviselőleiben első ízben jelent meg. Magyar Deszős, tanfjűgűlő, tanügyi tihár, aki Baranya vm. kir. tanfjűgűlősségének, Csernyászy János és Sándor Jenő pécsi áll. el. isk. igazgatótanítókat, akik a Baranya vármegyei Általános Tanítógyűlet képviselőleiben jelentek meg és végűl Berki István, népművelési tihár, aki mindenkor tevélegesen is részt vesz egyesületi életünkben.

Elnök bejelenti, hogy 10 órakor az egyházmegegyel szeminárium veszi kezdetét s kéri a tagokat, főleg a kántortanítókat, hogy e szemináriumon teljes odaadással vegyenek részt. Ezzel a gyűlést berekeszti.

Az egyházmegegyel szeminárium lefolyásáról lapunk más helyén tájékoztatjuk olvasóinkat.

A II. Egyházmegegyel szeminárium.

Azon meg, melyet múlt ében a „Magyar Kórus” lelkes előadó elhíntette, kiket és jó termést hozott a f. évi II. szeminárium lelkes meggyűltóságában.

Komocsy István föjtanfjűgűlő Úr bensőséges áhítattal pont 10 órakor nyitotta meg a hirdetelt szemináriumot és örömeteljes szavakkal köszöntötte a megjelent előadókat.

Dr. Pantol Márton főúvórossi tanár, karnagy körűltekintő szakértelemmel felépített előadásában ismertette az egyházi népének

reformját, szöveg, dallam, ritmus és liturgikus szempontból. Előadásából kiterjeszt és megértettük a kántortartóvadás magasabb rendűségét és ennek feltételeit. Második előadásában az örök áldozat, a szent-mise szertartásának eszményi végrehajtását ismertette. Az egyházi zenének a liturgiába való bekapcsolását oly hűvel és magasztalással magyarázta, hogy szinte odavitt a hallgatók lelket az Úr Jézus trónja elé és áldozati tűzket gyűjtött bennünk. Dr. Werner Alojós a szom-

bathegi Schola Cantorum megalapítója ismertette az egyházmegegyel rendeletek gyakorlati alkalmazását. A koralsról szóló előadása keretében sok-hok finomsággal ismerkedtünk meg. Be kellett látnunk, hogy az önképze még köznapotnk látszó responsa álonslál is mennyire szükséges van. Az egyházi zene a responsoriumokban is sok-sok művészetet halmozott össze.

A karének oktatósnál is kiűnt az önképzes fontossága. Láttuk, hogy egy kétszólamú enéklők is mennyi szépséget lehet kibontani. Meggyőződtünk, hogy a „Szent Vagy Uram” énekei mily magasztalosak, mennyire jensegsebbek, áhítatot gerjesztőbbek a sok profán, magyartalan és zenei szerkesztésben gyatra, de tetszőtlős énekelnek. Egy fellettel kell: foglalkozniuk velük komolyan!

Vadás Gábor játékában láttuk a népének egyszerű, cikornyá mentes kíséretét.

Halász Béla org. művészi előadásában gyűnyörködünk néhány klasszikus mű szépségében. Orgona legyen barmily kicsi, de tökéletes mű való csak a kórusra. It bizony saegyenletes állapotok uralkodnak kórusainkon. Vajjon, hogy fogadják az Údváltó a sok kintorna keserves nyugóséit, nem tudom. Azonban addig szó sem lehet tökéletes liturgikus egyházi zenéről, míg ezt az ügyet ép oly szeretettel jel nem harolják, mint bármely más templomi kérdést.

Este Rácvároson gyakorlati karbemutató volt a Rácvárosi Szt. Kereszt Vegyeskar előadásáról a vendég előadók a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Láttuk, hogy ott, hol a fala eretimsége kezelt ud szorított kezűművelés, a napzsámmal, hol meg a közös ötlekzeiben is kifejezésre tudja juttatni felebarát szeretetét, egymás embert megbecsülését, ott lehet Isten dicsőségére közös áhítattal himnusokat zengeni.

Az Americanum igazgatója, ft. PERR DIKTOR úr becsátotta a Katolikus Iskola számára az alább közölt két levelet.

amelnyek írója a volt hajdaci, pécs egyházmegegyel plebánus, Sár váry József úr, aki mintegy 2–3 hónappal ezelői lemondott plebánjáról és a kél érdekelte egyházmegegyel hatóság engedelmével Amerikában állalt lelképászorházban. A het érdekes levél így hangzik:

Perr Viktorhoz:
St. John's Rectory,
910 East Fourth Street
Bethlehem, Pa., 23. apr. 1936.

Kedves Igazgató Úr!
Ósainte tisztelettel köszöntöm új hazám-

A szemináriumon megjelent dr. Koundela Géza pap kamorás is, ki lebilencsel előadásával megfogta a hallgatók lelket s magával ragadta szinte az Isten trónja elé álltva bebizonyította, hogy minden kicsinylés dacára a kántorság egy magasabb rendű hitadás, ha azt leléhelt és hitünk igaz melegevel fölüljk be.

Hála illet a Magyar Kórus nemes lelkű, áldozatos szerkesztőségét, amely 14 kg. súlyban 200 költsésmagot ajándékozott a hallgatóknak. Használjuk az értékes műveket Isten nagyobb dicsőségére.

A szeminárium kitartó és lelkes hallgatói határozati javaslatokat terjesztettek elő és fogadtak el. E javaslatok az egyházmegegyel föjtanfjűgűlősséghez lettek továbbítva, miután erre a föjtanfjűgűlő Ur előzetes felhatalmazást adott.

Mindzekéből látható, hogy a II. egyházmegegyel szeminárium jó munkát végzett, kik azon mindvégig buzgógn kitartottak, sok ismerettel gyarapodva, szívbőligen lelkes tűzzel terítke hazo, hogy a hit fájljánál szolgáljanak Isten nagyobb dicséretére.

Halás Kostoné Komocsy István föjtanfjűgűlő úrnak, ki a kántortartósság trónt szeretőveléle lehetőséget nyújtott, hogy hiányszólam tökéletesedve Istennek méltó dicséretet, magunknak nagyobb megbecsülést szerezhesünk.

Köszönet a Pécs egyházmegegyel Tanítógyűléset nemes áldozatosságának, mellyel a szeminárium megalatározás ugyancsak elősegítette.

A lelkes és buzgó előadóknak, kik időt és fizikai távolsgot nem tekintve eljöttek köznök, csak annyit mondhatunk: Isten fizesse meg! Pécs, 1936. június 16-án.

Gregorius.

látok, lapasztok, aminek majd hasznát veszem... Európát embeinek, még a fővárosnál sincs fogalma az itteni kinti életről, ha csak személyesen nem látta. Engemet meglepelt a magyarságnak s általában a kíváncsiorol népek a templomhoz, a vallásos való ragaszkodása. Itt az egyházakozások körül bonyolódik le az élet. Kézel 50.000 lakos van Békéshelyen, legalább 20 templom 12-12. Az írek után mi magyarok követelünk. Nagyon szép a templomunk. 600 embernek ülbehg, 8 tanteremes iskola és zárda 10 nővéren. Az első s utolsót a mostani princípálissal most építették, ainek ezüstjubiläumára készültünk. Persze ennek is amerikai jeze lesz. Kb. 2.000 dollárral ajánldékozzok meg. Amikor szóvaltettem a gyűlésen a pénz, hogy nem jó ize van, hát mit adjunk, kérdézték. Kelyhe, miseruhója, autója van FATHERnek... s magam is lassan megbarátkoztam a dollár ajándékkal...

A magyarságnak nincs jövője. 20.30 év múlva csak az agdok beszélnek magyarul. A gyermekek már mind oly finomak olvadnak be, mint annak a rendje. Most még a templomban magyarul énekelnek s ennek a magyarázása, tanítása közben van magyar tanítás. De az utca, a munkahely, összejöveteleken, iskolában, játékokban csak angol. Hát hogyan tudnánk magyarul! Bizony jó magam is nehéfküdtém az angolnak, mert különben csak fatogatók, de meg nem értenek. S így van minden nemzetség. Olthon pedig ezek voltak a csonkaságunk okozói. Nem tanulták meg nagyjáték azt, ami itt játszi könnyedséggel megy. Politikából elég... Néha foglaljunk Kedves Igazgató Úr imába, amit előre is köszön öllártesztvérti tisztelettel:

Sáruváry József.

II.

Néhány óra az amerikai iskolákban.

Főltszatelendó igazgató Úr arra kért, hogy gondolkaj a pécsiekre is néha. Jóakarattal köldöm első benyomásomat azzal a gondolattal, hogy nem csak csodálkozni valóf akorok csupán elmondani, hanem talán utánosholni is.

Hazát cseréltem nem feltűnés, hanem tanulást, lapasztást vágyból. Alighogy megérkeztem a 6000 km-es útról, mentem az iskolába, ahol Plébánosom, FATHER Reseterics bemutatott a Kedves Nővéreknek, mint ill mondják: "A sisterkének. Így léptem az iskolába újmisét koromban, amikor Mesech szabolcsra kerültem 1923 ősszel. A pap, a hitoktató szüzetben leó minden szeretettel a gyermekek tránt. A legkisebektől azonnal a legnagyobbokhoz mentem. Szép szál fiúk. Né az Óházában lennének, egyik-másik már

lovpa odaálhatna a tükör elé s pödörgetni kezhetné szépen mutakozó bajuszt. 13-14 éves fiúk mind. Hoggan?! Megtudtam, hogy Amerikában már általánosan kötelező a 8 elemi s csak utána mehetnek high-schoolba középiskolába, iporba. Nem megkintienitök a tanulással, mert 17 éves korig nem mehetnek ügysem semmiféle gyárti munkára. Ezért 8 osztály az elemi. Helyen gondolkodás. Legalább a gyermekek teste nincs agyonnyomórítva s fejlődhetik.

Vidáman, szeretettel szölok hozzájuk. Ók is hangos dicséretessékké és „Isten hozta FATHER" hnti szokások s időveléssé fogadnak. Csak amikor egyenként akartam velük szölvátni, döbbentem meg. Hiszen ezek a fiúk csak gügyögnek magyarul. Egyik-másik talán csak valahogy megértetté magát és megért engemet. Istenem! Hoggan tudom ezeknek megmondani az Óháza üzenetét? Valgy ezek nem is vágyódnak utána? Szomoró valóság, hogy ezek már nem. Ezek bölcsödtől már nem magyar fából forogtak. Ezek bölcsödala már nem magyar ének volt, mert édesanyjuk is akarna-nemakarna már sokat felejtett az édes magyar nyelvöböl... Ha tehát ezekhez a gyermekelkekhez közel akarok jutni, nekem kell minél előbb megtanulni tölem felhetőleg az angol nyelvet.

A gyermekek hözt lesz a legkönyvebb és leggyorsabb — biztattak. Szözfogadtam. Ezért minden reggel beállított az első osztályba. Szem és fülf vagyok. Szinte kábul a fejem a sok értetlen szövtől. Pedig a kis előttem ülöt Hoek Imre, aki magyarul beszél valamit, ügyeszik megmagyarázani minden szö értelmét. Ahogy reggelénként bemegyek az iskolába, szinte napoként máshova kell ülönöm, mert a helyemet mindig más kis bátorlantal, eddig nem látott arcú fücskék foglalják el. Csodálkozásomat csakahar észrevelte az abban a tanteremben tanító főnöknök s ezt a szokotlan magyarázatot adta:

„Husvét után már kezdenek az iskolába jönni azok a gyermekek, akik csak a következő iskoláéubben lesznek tanítölésekk... „Hát ez mire jó" szaladt ki a számon a nem test megállapítása ezen amerikai szöbás látásra. „Lássá FATHER, ez pedig nagyon előnyös amerikai szöbás" — magyarázta az Óházából ideszaladt Nővér egész megyöződséssel, mert így ezek a gyermekek most erölteszté nélkül megszöbják az iskolarendet, az iskolabárást idösebb testvérükkel, vagy a hozzájuk közel lakó gyermekekkel. „De az ezekkel való bibelölés hátrányára van a föbbinek" ügyekheztem védeni a föböl első osztályot.

Nincs hátrányára a föbbinek, mert már ismétlünk amint hallhatta. Sőt, sok ragad rájuk. S csakugyan a papírban gazdag Amerikában a kis mosogoly nebulók olyan vastag egy vonalás füzetet szöronogtatnak,

mint olthon akármelyik II., III.-os középiskolák.

Számítanórán hallom ám, hogy az I. o. már közel a százhoz számló. „Hát énigen vannak már?" „Most a II. o. anyagát kezdem velük", kapom az érdekes felvilágosítást, s akkor, szöpt-ben már nem lesz egészen új nekik. 1-2 hónapot nyerünk így. S látom, hogy a gyermekek boldogan irrogának 70-90-es számokot vastag füzfölükbe, úgy mondják most még csak gyötesen a föbbivel az első osztály anyagát. Tehát bizony szépen előré jutnak már most s szöpt-ben már mint ismerős anyaggal a foglalkozás sokkal könnyebb, eredményesebb.

Érdeemes volna tanüggyel foglalkozóknak eröl gondolkodni. Miért ne vehetők át a jöt.

Amikor a gyermekek elmentek, sétálgtalni kezdték az iskolaudoron. Valami gyanus füzföszagot éreztem. Kerestem a tüzet. Mi éghet a templom és iskola közelében? Itt senki nem tördök a tüffel? Hát a templom mögött falátom ám nagy kátrányos vashor-

döt, abban ég elég erős lánggal a tűz. Ez meg mire lehet jó, tepelöltem magamban. Ezt is átövegük? „Mit égetnek," kérdeztem a már 6 órakor Úr angyalára harangozni készültöi tókaritót. Töle tudtam meg, hogy az amerikai iskolákban nincs palatálba. Csak papírra szabad írni. S ezt a sok teletfálit papírt, szömetelt, egyéltéi tanítás után... Milyen jó ezeknek. Az Óházában palatözöszög is alig kerül, ill meg csak papírt szabad használni s nem tölvaló, hanem csak ceruzával írhatnak a gyermekek. Kópik is ám erölén a ceruza hegye.

De nem baj, mert minden tanteremben ott van a ceruza-hegyező kis gép, a papírkereskedő ajándékozhatta az iskolának. Olyan mint kis verki. A legkisebb gyerek is játsza hegyező ceruzáját s írja boldogan az annyira fücsa angol betűket, szavakat, melyeket nekem mind meg kell tanulni a kijetés és leírás szertit.

Vagasztal, hogy iskolákban azért megtanulnak magyarul is írni olvasni. Legalább írni-olvasni. Reménysügár.

Önámítás helyett — cselekvő katolikus erö.

Némi katolikus öntudat van már ebben az országban. Mindenesre haladás az érdeklödéstelen és hangtalan katolikus multtal szemben. Többé kevésbé immár észreveszik és érzik a katolikusok, hogy — másokhoz viszonyítva — különösen az állami, megjelölten, hatalmi vonatkozásokban nem eredményesülnek, boldogulnak kellőképen. Ez immár katolikus közérzés és közvélemény. Azonban nagyon kezdetleges, öntudatlan és tudatlan állapotban van még. Bizonyos tekintetben szóbelis értelmű, csajja és önmámító. Azt felhörtorgallják például, hogy ime, mi katolikusok 67 százaléka nem ismögunk, köteteljük tehát a számarányunknak megfelelő eredményesülést. Felhörtorgallat a lemaradottságot, kötetelni az eredményesülést lehet ugyan, de értelmetlen és eredménytelen. Az eredményesülés az eröl dolga. Az eröl pedig az összerántás és egyvéleményű cselekvés. Minden inkább megvan azonban a katolikusok soraiban, mint ez. Mi a tényleges eröl? A ka-

tolikus közérzés, közvélemény, egy akarat s ennek alapján látva velett cselekvő eröl. Mi a tényleges katolikus összerántás és egyvélemény? Az újságok számban például nincs 67 % katolikus, legfeljebb 5-6. A politikai eröl, a félreérthetetlen és megvalólt, bátor politikai eröl dolgában is csak 5-6 százalék erölvel állnak. Mekkora az eredményesülési tehát? Csupán annyi, amekkorá lombra lehetetlensége mögöl nem állhatjuk magunkat a boldogulással. 67 %'nyi helyet nem tudnak elfoglalni összerátot erölük inján. A föbbi helyet, amely megilletné őket, üresen hagyják. Azt persze elfoglalják mások. Azok, akikből több az összerátot, cselekvő eröl, politikai ébrénlet. Ezt az összerátot eröl többet jelent mint a pusztá számok, különösen akkor, ha a másik oldalon érdeklötenség, szétszórtóság és lomha tehetetlenség mutatkozik.

Ismétölőiskolások és iparostanonok hitoktatása.

A „Katolikus iskola" márciusi és áprilisi számban egy-egy értekezés jelent meg az ismétölőiskolások hitoktatásáról. A kérdés felkeltette az érdeklödésemet, hiszen én is tanítottam hét esztendőig ismétölőiskolában és öt esztendőig egy testvér iskolánál működöm, mint főhatóvása hitoktató. A Pécsi iparostanon iskolában. Itt is az elemi iskolából kikerült ifjúsággal van dolgom, éppen

azért alkalmasnak vélem, a két iskola hitoktatásának összekapcsolását.

Sem az ismétölő, sem a tanoncisolák számára előírt tanterv sincsen, így a hitoktatás magának kell a tantervet kidolgoznit és év végén megállapítani, hogy tervezete jó volt-e, vagy nem sikerült neki a megfelelő eredményt elérni. Tantervetem minden éubben újra készítem, mert mindig találok ja-

vitél volt. Amikor arról győződöm meg, hogy voltak részletek, amelyek a gyakorlati katolikus élettel nem voltak eléggé kapcsolatban, akkor ezeket a részleteket összeszámoltam, ha pedig azt látom, hogy vannak kérdések, amiket alaposabban, bővebben kell megtárgyalnom, akkor ezeknek több időt szentelek a következő ében.

Képzülésem ez: Őntudatos katolikusokat nevelni, akik nem csak tudják, hogy mit kíván szent vallásunk, hanem azt majd meg is teszik.

Amikor a két évkort olvastam, örömmel állapítottam meg, hogy gondolatok és új gyakorlatokkal találkozunk. Körülbelül azt, amit én külön-külön gondoltam, azt én körülbelül összefoglalom, amikor ismertetem az én tannemetem.

Az Iparos tanoncoknál is három évfolyam van és én abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az egyes tanfolyamokat külön-külön taníthatom. Az ismétlő iskolában ez a lehetőség alig van meg, de ez nem okoz semmi akadályt, mert változatos módszerrel az egész anyagot végig lehet tanítani.

Az A) év. Tannemet. Van Isten. Bizonyítom a legérthetőbb érvekkel. A világ Isten-től van. Isten törődik a világgal. Nekünk is törődnünk kell az Istenmel. Ez embernek Istenhez való viszonyát a vallás szabályozza. Isten Igez vallása a róm. kat. vallás. Ezt az egyházat ugyanis maga az Isten alapította. Az Isten emberre lett Jézus Krisztusban. Eljövetele szükséges volt a megállás szempontjából. A megállást az eredeti bűn tevélységének szükségessége. Krisztus az Ige-t megvalósította. Krisztus Urunk Isten, mert csodáival ezt bizonyította. A kegyelmek, amelyek által üdvözülhetünk, megszerelte Krisztus Urunk és ezek kiosztását az anyaszentegyházra bízta. Ismertetem az anyaszentegyházat, szerkesztetem. Az Egyház a kegyelmeket a szentségeket által osztja ki. Ismertetem a szentségeket. Tekintettel arra, hogy itt katekizmust ímeletem, így idő van, ezért szűl helyezek a szertartásokra. Különösen a szentmisze szertartásait tárgyalom alaposan. Végül elismételjük a földöntúli életéről már az elemiben tanultakat.

A B) év. Erkölcstan tanít. Ember életének célja az örök üdvösség. Csak az üdvözül, aki teljesíti az Isten akaratát. Az Isten az ó akaratát nyilvánította a törvényekben. Isten legfőbb törvénye a X. parancsolat, de törvények találhatók Isten rendelése folytán az Anyaszentegyház parancsolataiban. Isten és Anyaszentegyház parancsolatait. Természetesen a gyakorlati irányt kell követni és a tanulók életkörülményeit kell figyelembe venni. Amikor már tudják, hogy mit kell tenni, és mit nem szabad tenni, akkor következnék az erények. Isteni erények, sarkalatos erények. Becsületes ember az, aki

Isten akaratát állandóan teljesíti. Vallás nélkül tehát sem becsületes, sem erkölcsös emberek nem lehetünk. Ebben az ében tanítom az Ülsőbetséget, kidomborítom azt, hogy Isten nem eszupán rendelkezett adott arra vonatkozólag, hogy mit kell tennünk, hanem Krisztus Urunk példájával meg is mutatta, hogy hogyan kell élnünk.

A C) ében tanultunk egyháztörténelmet. Természetesen nem aprólékos és időrendi esemény leírásról van szó, hanem fontos események kifejezését, jelentését és vallási meggyőződését megszárdító események megtanítására kell súlyt helyezni. Körülbelül így: Az anyaszentegyház megalapítása. Első keresztények élete. Keresztény üldözések birodalmi korszakok az egyház Isteni eredetét. Apostolok működése. Az egyház további terjedése. Hírtérítés munkája. Papság és szerzetesség története. Keresztes hadjáratok és a szentföld története. Nyugatrómai császárság. Keleti egyházszakadás. Görög keletiek és görög katolikusok közötti különbség. Bretnek-ségek. Reformáció. Pápai állam története. Pápa és az egyház küzdelme. Pápa és a társadalmi kérdés. Rerum novarum. Quadragesimo Anno. Az anyaszentegyház napjainkban. Mely országok katolikusok. A kat. akció. Hitbizalmi és társadalmi egyesületek. Egyes szentek életrajza. A magyar szentekről külön emlékezünk meg. Targyaljuk a magyar kat. egyháztörténelmet külön. Ebben az ében tekinthetünk arra, hogy a harmadik osztályból kilepő növendékek többé már hitoktatásban nem jognak részvétel, külön és részletesen tárgyalom a házasság szentségét, gyakorlati szempontokat szem előtt tartva.

Külön hangsúlyozom, hogy minden ében karácsony és húsvét előtt a gyónásokra való előkészítélet kapcsolatban, alaposan tárgyalom alá veszem a bűnbánatszentségét, hiszen gondoltam kell arra, hogy növendékek a gyermekkor határait átlépték, tehát gyónásuknak másoknak kell lenni, mint egy iskolás gyermek gyónásának, tehát az iskolában megtanult szablonos gyónás helyett meg kell nekik tanulni gondolkodva lelkiismeret vizsgálati és jól gyónni.

A Biblia állandóan szerepel természetesen és alkalmas helyen idéznék a Szentírásból. A szentek közül a magyar szentekről külön különösen azon szentek történetét ismertettem, akiknek példája ózadó hatást gyakorolhat rájuk. A középsőben különösen tisztelt szentek életét okvetetlen ismertetni kell.

A tananyagot nemcsak elmondani kell, hanem a tanuló szeltem képességét szem előtt tartva meg is kell tanítani. A tanítás nem lenne feladás után, hanem visszakerdezés által történik, nagyon sokat kell megfelnéni, így lassan belemegy a fejükbe a tanult anyag. Hogy működésünk eredményes legyen, meg kell szereznünk a tanuló rokonszen-

vét, ezt pedig azáltal érjük el, ha törődünk velük, érdeklődünk ügyes-bajos dolgok iránt és megismerjük őket az iskolán kívüli is, sőt heressük az alkalmat, hogy velük találkozzunk.

Sajnos csak heti egy óra áll rendelkezésünkre, de ha ezt a kevés időt jól kihasználjuk, eredmény is lesz. Az elemiben megtanult katekizmust nem volna okos dolog mel-

lőzni, sőt nagyon fontos a megtanult szöveget felhasználni, a katekizmus kérdésében lévő feladatokat a tanulók magasabb szellemi képességének megfelelően azonban bővebben kiaknázunk.

Pécs, 1936. április 10.

Dr. Gyenis Vilmos
hitoktató.

Határidő-emlékeztető.

Irkákra, rajz- és hangjegyzetekre, érekséves felmérésekre és makönyvekre vonatkozó rendelkezések és ezek ára folyó évi július 10-én személyi sürgétes beavárosa nélkül beküldendő a Katolikus Iskola 1937. június számában, valamint a Katolikus Iskola 1939. és 1930. évi április 1. számában közölt rendelkezések alapján. Tájékoztató közöljük, hogy a következő irkák állanak rendelkezésre: a) négyvonalas magyar irkák 12, 5 és 4 filléres, b) egyvonalas (dikta)ndó számolás és német irkák 4 és 5 filléres, rajzlapok, 20 filléres és hangjegyzet 14 filléres árban. **Polgári iskolai Érekséves felmérések** a 2192/1939. sz. főtanfelügyelői rendelet alapján az igazgatóval együtt július 15-ig a nérmegyék, kistérségek, hitoktatónak megküldendő. **Az elemi népiskolai tanulók tan-**

köteleztetésének megfosszabbítása tárgyában a tanítók a 13. évtől betöltött 3. és elemi iskola DI. osztályát el nem végezt összes tanulók kimutatását az iskolához újan kötelesek július 10-ig a hit-, tanfelügyelőkhöz bejelenteni. Nemleges bejelentés hiányában (lásd Hivatolós Közlöny 1936. számában között 63.57/1936. VIII. a sz. rendelet)

Iskolatörténelmi jegyzőkönyvek és évi 31-ig az elemi főtanfelügyelők által július 10-ig a hit-, tanfelügyelőkhöz bejelenteni. **Tagdíjak** az alapiskolák értelemben most már személyi sürgétes beavárosa nélkül a havi pénzösszeget által a rendelkezésre bocsátott postai bejelentési felhívásának aláírásával beküldendő kimutatás kíséretében.

Egyházmegyei főtanfelügyelői rendeletek.

1525/1936. sz. **Polgári iskolai honosítói vizsgálat.** Felmerült eset kapcsán, külföldön szerzett polgári iskolai bizonyítvány honosítása körül eljárás illetégek, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 44792/1936. V. 2. ú. o. sz. alatt a következőkben rendelkezelt:

A polgári iskolai honosítói vizsgálatra engedélyt nyert feladatodnak honosítói vizsgálatát kell tennie: a) magyar nyelvű polgári iskolai I-IV. oszt. tananyagából, a német nyelvű polgári iskolai I-IV. oszt. tananyagából, a történelem polgári iskolai III-IV. oszt. tananyagából, a gazdasági és jogi ismeretek IV. oszt. anyagából, az egészségügy IV. oszt. anyagából, a mezőgazdasági és ipari ismeretek I-IV. oszt. tananyagából, a kézmunka I-IV. oszt. tananyagából, az ének I-IV. oszt. tananyagából.

A vizsgálat letelekező az eredeti külföldi bizonyítványra az igazgató ezt a szöveget vezeti rá:

„Honosítói vizsgálatot tett. Kelet, pecsét, aláírás.

A külföldi bizonyítványhoz hozzáfűzött hiteles magyar fordításra pedig a következő záradék vezetendő rá:

„N. N. kelt számú engedélyével a mai napon honosítói vizsgálatot tett a következő eredménnyel: a magyar nyelvű stb. Ennek alapján külföldi polgári iskolai bizonyítványa a hazai

polgári fiúiskolák osztálybeli bizonyítványával egyenlő értékűnek tekintendő, (vagy:-ból javító vizsgálatot tehet; illetve-ban a teljes honosítói vizsgálatot megismételheti.) Kelet, pecsét, az elnök, igazgató és a vizsgáztató tanárok aláírása“.

Miről az érdekel polgári iskolák igazgatóval mihez tartás végett értesítem.

1847/1936. sz. **Szövegter jelentkezés.** A Szingarda Központi Vezetőség (Budapest, VIII. Maria-u. 23. sz.) közli, hogy a folyó ében a Szingarda szervezéséről, vezetéséről, működés tekintetével az Actio Catholica évi programjára is, a megbeszélések Budapestén július 9-11-én lesznek. A megbeszélések teljesen gyakorlatiasak, mint a gyülekekkel és hasonló praktikumokkal. A gyűlések napra (lakás, előadás, közös ülladatok, kirándulás) 22 P. Lehelgyakorlatokkal együtt (július 6-8.) 22 P. Alai a szórakozásokon és kirándulásokon nem vesz részt, az izz pengővel hevesebbet fizet. A vasuton 33% kedvezményt adnak.

Felhívom a felügyelet alá tartozó összes tanítókat és tanítónéket, hogy a Szingarda megbeszélésein a lehetőséghez képest vegyének részt.

1883/1936. sz. **Elemi népiskolák tanévének beavárosa és megnyitása.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 61.981/1936. VI. sz. rendeletével (megjelent a Hivatolós Közlöny f. épi június 1. számában) azzal hívom fel a felügyelet alá tartozó

összes elemi népiskolák igazgatóságát, hogy a tanév bezárása és megnyitása tárgyában a rendeleteiben előírt módon intézkedjenek.

2008/1936. sz. II. Egyházzenei Szeminárium. A Pécs egyházmegyei Róm. Kat. Tanítóegyesület 1936. június 15-iki évi rendes közgyűlésével kapcsolatban Pécselt megartott II. Egyházzenei Szeminárium hallgatói a közelkező javaslatokat terjesztették elő: I. A „Magyar Kórus” kiadásában megjelent „Motu Proprio” (X. pápa O szentsége egyházzenei rendlete) a templomok pénztára terhére beszeresethető legyen. Ára 50 fillér. Ezen előterjesztést a jelenlévő Főtanfelügyelő úr a legnagyobb kézséggel ígerte teljesíteni. II. A szeminárium hallgatói lelkes határozattal kérték az egyházmegyei Főtanfelügyelőséget, hogy a jövő nyárra 25–30. hántartónál részére egy két hetes kántortanulmány tartását engedélyezze és ennek megszervezését az egyházi Főhatóság anyagi támogatásával is lehetővé tenni szíves legyen. III. A „Szent V. Uram” egységes népének a templomok, illetve az egyházokoségek terhére való beszerzését engedélyezze. Amennyiben ilyen rendelet a püspöki körlevélben már megjelent volna, erre a figyelem a „Katolikus Iskolában” is felhívassék. IV. Engedtesseék, hogy a katolikus iskolák tantervében előírt azon népének, melyek a „Szent V. Uramban” akár idegen származásuk, akár más okból felvéve nem lettek (pl. im arcunkra... stb.) más a „Szent V. Uramban” felvett énekekkel pótolhatók legyenek. V. „A Magyar Kórus” kiadásában megjelent Forrai Miklós: „A Harvezető” című műve, mely az elemi népiskolák és templom karének oktatás szakszerű pedagógiai tudnivalóit tartalmazza, az iskolai tanítói könyvtár részére a beutalást díj nélkül beszeresethető legyen. Ára 2-40 pengő. Fentl. III. V. pontokban megnevezett művek beszerzését az iskolai pénztárak terhére engedélyezem. A IV. pontba foglalt kérelem alapján hozzájárulok ahhoz, hogy az egyházi énekek a kérelemnek megfelelően legyenek a tanmenetbe. É két hetes nyári kántortanulmány rendezéséhez előben már most hozzájárulok.

HIREK.

Julian Egyesület jutalma a tanítóknak. A Julian Iskola Egyesület a magyar nyelv eredményes oktatásáért Allbauer József nagypárddal igazgatótanítót és Pohl István abaligeti kántortanítót egyenként 50 Pengő jutalomban részesítette. Sasdán József godisát, Radics Béla a móróci, Kósa József bikali, Bantk Margit lángosbói, Hermet Béla és Monostali Endre úméndi, Dékány István versendi, Hesz János szajki, Ebrtes István neméti, Keinráth Béla oroszlói és Prettl József

zsef nagypalli rk. tanítókat elismerő oklevéllel tüntette ki.

Molnár Márton

tb. esperes, nyugalmazott pellerdi plébános 88., papságának 63. évében elhunyt. Az elhunyt esperes-plébános június 19-én a nyomjai sírkertben helyezték örök nyugalomra általános nagy részvét mellett.

Csurda Béla

szabadszentkirályi esperes-plébános békésen viselt igen hosszadalmas betegség után június 4-én, életének 69. évében az Úrban csendesen elhunyt. Temetés június 6-án, szombaton délután 3 órakor volt nagy részvét mellett Szabadszentkirályon. A szabadszentkirályi plébánia áldottlelkű, búgó lelkiszótorát veszítette el benne.

Farkas László

bölcskei rk. tanító május 23-án elhunyt.

A Pécsi Női Leihiggakorlatos Ötthonban a zórt leihiggakorlatok sorrendje: 3 naposak: július 6. júl. 20. aug. 3., aug. 16., szept. 5., szept. 21. Hat napos: aug. 24. A leihiggakorlatok mindenkor a jeizelt nap délután kezdődnek. Részevettl díj 3 napra 8 P, hat napra 16 P, 6 szemelnyl 20% utazási kedvezmény. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Mátyás Flórián-u. 46.

A II. Egyházzenei Szeminárium előadás tervezetéből ki nem osztott példányait jelen számunkhoz mellékeljük 1–1 példányban, főleg a plébániai iskolák részére.

A tolnai elemi iskola kiállítása és tolnaiszéje. A tolnai r. k. elemi iskola rajz- és kézimunkakiállítástrendezte, amelyen a magyar leány- és fiúközönség szépen érvényesültek. Különösen értékesek voltak a buszási, sárközi és székhelyintás párnák, terítők. A farjagások, festett virágok, székhelyintás kapuk és festett agyagtárgyak váltották ki a megelégedést a nagyszámú látogatók körében. Ungancsak szépen sikerült az iskola tolnaiszéje, amelyen a fiúk és leányok Marinek József tanító vezetésével buzogány- és ritmikus gyakorlatokat mutattak be. Az iskola 661. számú „IV. Károlyi” cserkészcsapata Reiter Antal tanító vezetésével sátorverő és mókás tornagyakorlatival szórakoztatta a közönséget. Felemlő volt Simon Sarolta tanítónő által vezetett magyar tanszék tance. Ugy a rajz- és kézimunka kiállítás, valamint a tolnaiszéje az iskola előmunkásságának hiú tükré volt. A nagyszámú közönségtől közönség lelkes ünneppéssal honorálta a tanítástület farjadságos és eredményes munkáját.

Szerkesztésért és kiadásáért felel: MAGYAR SÁNDOR.
Kiadó a Pécs egyházmegyei Róm. Kat. Tanítóegyesület.

Hatalás Nyomdászati Engedélyesség Pécs, Hírvá-utca 21. szám (Hírvá- és Szent Mór-utca sarkán) - igazgató: Doerszky György

KATOLIKUS ISKOLA

A pécs egyházmegyei tanítószeg hivatalos közlönyve
Népköztudásügyi havi közlöny. Szerkesztik: Megjelenik minden hónap elején.

Komocsy István, főtanfelügyelő, egyesületi elnök és **Magyar Sándor**, tanfelügyelő.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

ELŐKESZÍTŐ: Pécs, Incády Dénes-utca 9., [Papi Otthon], havonta lap szellemi térszati illető minden közlemény, hirdetés és reklámkiadás is kiadandó. Az előfizetési és ügykező díjak a 45,62 sz. postaküldeményre befizető-lapon kiadandók be.

Pécs, 1936. augusztus 1.

XV. évfolyam, 8. szám.

Változások a pécs egyházmegyei főtanfelügyelőségéknél.

Megyéspüspök Ur Öngyméltósága **Homocsy István**, egyházmegyei főtanfelügyelő, annak ismételt kérésére, ezen tiszteltől fölmentette s ugyanakkor a fölmentett Főtanfelügyelőnek 12 évét meghaladó munkásságáért főpásztori elismerését és köszönetét fejezte ki.

Uj főtanfelügyelővé Megyéspüspök Ur **Dr. Jakab Béla** prépost, tanügyi főtanácsos, a pécsi püspöki tanítóképzőintézet igazgatóját nevezte ki.

Dr. Gábril Pál, tanítóképzőintézeti tanár, a pécsi püspöki tanítóképzőintézet helyettes igazgatója lett.

Dr. Jakab Béla szabadszolgálatának tartamára, Megyéspüspök Ur a főtanfelügyelőség vezetésével Komocsy István, e. prépost örökönököt bízta meg.

Az örségváltás tehát megtörténik. A régi harmadnyos még helyén van. Pár hét múlva azonban új vezér lép helyébe: Dr. **Jakab Béla** prépost, tanügyi főtanácsos, a pécsi püspöki tanítóképzőintézet igazgatója. Tanítócsaládból sarjadt, Isten akarata szerinti pedagógus.

Az örségszemes vgyában tisztieleg új parancsnoka elől.

A jelentésvető igénytelen szavakkal híri mindak, amit az elődnek meghöszkönt s ennek fejében - a pécsi egyházmegye egész katolikus tanítószegében - hűségét, hitartó munkát s a küzdelemben meg nem hátrálást fogad.

Amerikai levél.

Mult levelemben az iskolában észlelt néhány dolgról küldtem meg szerény észrevételeimet, most a templomban tapasztalt érdekességeit írom meg.

Meglepett a szép rend a gyermekeknek a templomba való be s hűvezésénél és a sz. áldozásnál. Ép szent misso volt, amikor megkérkeztem s útrághét. E ketős okból bizony ezen a népes plébánián neponként száznál áldoztak férfiak, asszonyok, ifjak, lányok, iskolások vegyesen. S az áldozató rúchöz érkezve vagy onnan távozva mindig együtt példásan szép közös terdajást végeztek egy térdel. De már az odajövetel is szépen s rendben történik. Nincs semmi talokodás. Az áldozni akarók a templom közepén a padok közt állnak fel egymás mögé egyesével közvetlen a padok mellett s szép csöndben jönnek előre.

Ahogy az első napokban áldoztatam, úgy rémlett, hogy a templom közövesét börtöl léleltem valahol nem simul jó s elégy erősen „patog.” Magamban hangyagaggal áldoztam a templomszolgát [tanítót], hogy léleltem valahol. Figyelmestlen mégis mindig elfeledtem. Pedig a „patogás” minden reggel ismétlődött, de már megszoktam s nem is bántó. Gondoltam, tudják, hol a hiba, kerüljék ki... S érdekes, amikor napközben a fent hibát keresve többször is végig mentem a padok közt, soha sehol nem „patogott” a lábam alatt a léleltem, vagy padló.

Egészen véletlenül jöttem rá a patogás igaz okára. Egyik órákóban míg a gyermekek az udvaron osztályonként sétáltak s beszélgettek, a tanerő, H. Nővér - az iskola lépcsőjénél gondolataiba merülve állt a főnökön s valamit patogtatott. Ah hát ez az! szaladt ki belőlem a szó. „Kérem, ez clipper” magyarázta. Ezzel adom mindig jelt... tudására, terdelésre, stb-re. Én meg mindig azt hittem, a léleltem patogot.

mintalaphól álló „Magyar Hímezés Varrás” című művet a felügyelemet alá tartozó összes leányiskolák és intézetek részére beszerezésre nemcsak engedélyezem, hanem ajánlom is. A szerző az I. év anyagába a horgolást (1—3. mintalep), a szálánvortolást, a keresztöltést (4—20. lep), esetleg a még felhasználható, könnyűbb szar- és láncöltést osztotta be. A II. osztály hímezésanyagát a lánc-, a szar-, a számlált és írástudán való laposöltést, a könnyűebb kitrásozás és a buzásdi hímezést megtaláljuk a 21—40. lapokon. A III. osztály célját szolgálják a fehérvarró gyakorlatokhoz kapcsolódó fehérhímzések (41—48) és a fehérhímzéshez hasonló titeli laposhímzések lapjai (49—54). Ide társul még a halotaszegi „stnyorvarrás” (55—60).

A IV. osztály fejletlenebb ügyessége lehetővé teszi már a gazdagabb rajzu gyapru- és szelvényhímzések, mint amilyenek: a szár-, és szűcs-hímzések, a lapos-, a nyolcasöltésű, sarkított szűs hímzések varrását. Vegül mindezekhez csatlakoznak még a 81—100. lapok hímezésintái, amelyek a tananyag kibővítésére, szorgalmi munkálkú és szemléltetésre használhatóak fel. E munka tulajdonképpen gyűjtemény, nem pedig a női kézmunkatanítás módszereinek ismertetésére szolgáló mű, amelynek nemcsak a tanítónőképző-intézetek és polgári leányiskolák, hanem az elemi leányiskolák is nagy hasznát vehetik. A mű ára 12 P 90 fillér. Megrendelhető szerzőnél: Sztroukay Mária, áll. gyakorló polgári iskolát tanár, Szeged.

1970/1936. **Rendelet**: alantli három tárgyban a hiányzósság pótlásérésére a következő főtanfelügyelői rendeletet adtam ki, amit általános mihezfartás végett közlök:

1. Az elemi népiskolát tanulók hittan-jegyeiről;

2. A tanítók 3 napnál tovább nem terjedő szabadságáról;

3. Az elemi népiskolákban az órákötést szünetek nagyságáról:

1. A püsköri rendszabályok III. rész, II. fejezet 2—12 §-ai értelmében mindazok a tanuló, akik vallási köteleimnek nem tesznek eleget, hittanórákra nem járnak, hittanból nem osztályozhatók s így felsőbb osztályba sem léphetnek.

2. A püsköri rendszabályok II. rész, VIII. fejezet 40. §-a (78. lap) szerint az igazgató-tanító a tanítóknak 3 napig terjedhető szabadságot adhat. E rendelkezésből nem következik az, hogy az igazgatótanító a plébános, egyház-községi elnök, isk. igazgató tudta és hozzájárulása nélkül adhat szabadságot a tanítóknak, mert a rendszabályok II. rész, VII. fejezet, 37. §-a szerint a plébános községében a kath. népiszkola vallásérkölsős nevelésű tanulóknak legfőbb őre s irányítója, aki az iskolát gyakorlatban megőrzögtatja, ellenőrzi és felügyeletet gyakorol, stb. Ily rendelkezések mellett magától értőrdő, hogy a ta-

nitók részére az igazgatótanító által engedélyezhető 3 napi szünet a plébános előzetes tudatával és hozzájárulásával történhet csak s a gyakorlatban az a helyes eljárás, ha ily szabadság megadásokat a plébános az igazgatótanítóval együttesen bírál el s engedélyez.

3. Az elemi iskolákban az órákötést szünet nagyságára nézve általában érvényű rendelet nincs. A püsköri rendszabályok II. rész, VI. fejezet, 34—36. §-aiban a tanítótestület hatáskörébe utalja a plébános irányítása és ellenőrzése mellett az iskola nevelési, oktatási, rendtartási és felgyelmi ügyeit, szóval az iskola egész beletét. Általános gyakorlat az, hogy a tanuló egészségére szempontjából minden óra közt 5 percnyi szünet engedélyezendő, kivéve 10 órák, amikor 10 perces szünet adható. Ez vonatkozik úgy az egyházban tanításra, mint pedig a délieltől és délutáni tanítás esetére is.

1979/1936. sz. **Céllövő-sport támogatása**. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi június 7-én 98.400/1936. VII. 2. ü. o. sz. alatt kelt rendeletét céllövő-sport támogatása tárgyában alább egész terjedelmében oly felhívással közlöm, hogy a felügyelemet alá tartozó összes fűt intézetek és iskolák megfelelő módon intézkedjenek:

„A céllövő-sport népszerűsítése és fejlesztése végett országsszerte polgári lövészegetületek alakultak, melyek az Országos Magyar Lövész Szövetség keretébe tartoznak.

Kivánatos, hogy a tanügyi hatóságok részéről úgy az egyesületek, mint az Országos Lövész Szövetség megfelelő támogatásban részesüljenek.

Szükséges ezért, hogy a lövészníntzmények elé kitűzött célok elérésének biztosítása érdekében a tanügyi hatóságok a közép- és középfokú iskolák tanári kara, valamint az elemi iskolák tanítói eleget tegyenek az Országos Magyar Lövész Szövetség törvényhatósági intéző bizottságainak elnöki tanácsai részéről hozzájuk intézett ama meghívásnak, hogy az elnöki tanácsba képviselőjüket kiküldjék és ott a honvédelmi Miniszter úr által megállapított munkaprogram végrehajtásában részt vegyenek. Felkértem ezért Cím et, hogy hatáskörébe tartozó tanintézetek ily irányban utasítani sziveskedjék.”

2005/1936. sz. **Menhelyi tanfőtelesek elhelyezése, iskolabájarása, és tanszerekkel való ellátása**. Felhívom a felügyelemet alá tartozó összes egyházközségi elnökségeket és iskolagazdagságokat, hogy a menhelyi tanfőtelesek elhelyezése, iskolabájarása és tanszerekkel való ellátása ügyében a 60. 457/1936. DL. sz. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendeletének (megjelölés a Hivatalos Közlöny f. évi június 15. számában) megfelelő módon a lehetőségek szerint járjanak el.

2. 46/1936. szám. **Tíz pécesegyházmegei tanító ellen végelbanási eljárás tudat meg**. A m. kir. vallás- és közokta-

lásügyi Miniszter úr egyházmegyénk tíz tanítóját és tanítónőjét végelbanás alá vonta. A végelbanást elrendelő végzés tárgyi bu natkozás részét az alábbiakban közlöm, hogy komoly figyelemmel és elrettentő példul szolgáljon mindazok részére, akik ellen akár az évt jelentések kapcsán, akár az egyházmegyei iskolatőrgatók, akár a köznevelőtanító jelentéseivel és jegyzőkönyveivel kapcsán komoly kifogások merültek föl. A hivatozott miniszteri végzés szövege a következő:

„Az 1934. l. t. c. 2. §-a (2) bekezdésének b) pontján alapuló szabályszerű elbanás alá vonást megelőző eljárás megindítását a fentebb hivatkozott törvényesszabvány foglaltatnak a hifelekezeti főkiskolák és tanintézetek tanórára, tanítóra és egyéb alkalmazottaira, valamint a hifelekezeti kisdéudóudák övönőre és alkalmazottaira vonatkozó szabályozása tárgyában kildött 1160/1934. éln. sz. rendeletem 2. §-ának (1) bekezdése értelmében rendelkezésemre álló adatok alapján elrendelem. A miniszter út megnevezelt a végelbanás alá vont tanítókat és tanítónőket és a követhzőképen idokolja eljárását:

1. r. kat. elemi iskolát tanító ellen tanítási eredményének gyengesége, honyságja miatt és mert a tanítót pályára szellemleg nem alkalmas.

2. r. kat. elemi iskolát tanító ellen, tanítói kötelességének elhanyagolása és tanítási eredményének elégtelen volta miatt.

3. r. kat. uradalmi elemi iskolát tanító ellen hifogósolható erkölcsi magatartása, tanítási eredményének gyengesége miatt és mivel a régi tanítási módszert követl s önműelésére semmi gondot nem fordít.

4. r. kat. elemi iskolát tanító ellen, tanítót és nevelői munkájának eredménytelensége, elavult módszere és hifogósolható társadalmi helyzete miatt.

5. r. kat. elemi iskolát tanító ellen tanítási eredményének elégtelensége és régi elavult módszere miatt.

6. r. kat. elemi iskolát tanító ellen, mivel egészségű állapota miatt eredményes tanításra képtelen.

7. r. kat. elemi iskolát tanító ellen, mivel elavult módszere miatt eredményes tanításra képtelen, továbbképzését teljesen elhanyagolja.

8. r. kat. elemi iskolát tanító ellen, mivel hibás tanítási módszere miatt eredményes tanításra képtelen és mivel önműelésre nem fordít gondot.

9. r. kat. tanító ellen, mert a lefolytatott fegyelmi eljárás után, tovább tanítói működése kívánatosnak nem látszik.

10. r. kat. tanító ellen botrá-

nyos családi körülmény- és felettelvel szemben tanúisított tiszteletlen magatartása miatt.

2156/1936. sz. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 94000/1936. VII. 2. számú rendelete alapján a közép- és középfokú leányiskolákban a törvényszerű szabályozás tárgyában elrendelem:

1. §. A közép- és középfokú leányiskolákban a törvényszerű csak olyan tesztnevelő tanárnő (övömesternő) taníthatja, akinek törvényszerű oklevele, vagy „leányiskolai törvényszerű oktatásra jogosító bizonyítványa” van.

Szegedövömesternő szempontjából a „leányiskolai törvényszerű oktatásra jogosító bizonyítvány”-nyal egyenértékű.

2. §. A leányiskolai törvényszerű oktatásra jogosító bizonyítvány”-t a m. kir. Toldi Miklós Honvéd Sporttársar és Vívómestereköz Intézete állítja ki mindazoknak a tesztnevelő tanárnőknak, akik a nyári nagy szünetőben erre a célra tartandó tanfolyamot eredményesen elvégzik.

3. §. A tanfolyam megtartásának időpontját, valamint látogatásának feltételeit a m. kir. Toldi Miklós Honvéd Sporttársar és Vívómesterei Intézet állapítja meg.

4. §. Jelen rendeletem a kihirdetés napján lép életbe.

HIREK.

Homócsy István c. prépost örökönök a fegyelmi tanács elnöke, Dr. Piltán Mihály p. Káplán pedig ügyész lett. Hoch Béla c. apátkanonok, aki rövid ideig volt a Pécesegyházmegegy R. Kat. Tanítóh Fegyelmi Tanácsának elnökségét, ezen megbízását lemondott. Meggyéspüspök Úr lemondását elfogadta és a Fegyelmi Tanács elnökévé Homócsy István c. prépost, örökönököt, a volt egyházmegyei főtanfelügyelő Dr. Jobab Béla főtanfelügyelővé történt kinevezésével a Pécesegyházmegegy Rom. kat. Tanítóh fegyelmi Tanácsának ügyész tisztségét fölvette, Meggyés Püspök Úr ugyanarra Dr. Piltán Mihály p. t. káplán szemináriumi alhornányozót nevezte ki.

Főpásztori elismerés. Hartweg János kisködműrti rk. igazgatótanító, ker. iskolatőrgatóknak nyugdíjba vonulása alkalmával Meggyés Püspök Úr Ö Nagyműltőssága kildő működéséért elismerésézt nyilatkoztatott.

Tanítóh kinevezése a VII. fizetési osztályba. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Úr. Meggyéspüspök Úr Ö Nagyműltőssága hozzájárulásával, *Albauer József* nagygyárdi, öv. Haudné Butschky Mária, szajki, Herold Béla vendélt, Kerekes Károly ma. gyarsorsólt, Hiller Gizella szentlászlói, Pinter János dunaföldvrti, Spamenberger József hantli, utöz Simon Simon, szekszárdi, Németh Gyula nagyhőnyti, Eicher János nagy-

mányokt, Szaffárdi László szakcsi, Horváth Erzsébet székszárdi, özv. Iuliané Mutschbacher Mária tanásli, r. kat. igazgatótanítókat, illetve tanítókat és tanítónőket 1936. július hó 1-iki hatályaj a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatáá kinevezte.

A pécsi női lelkigyakorlatos off-honban a zárt lelkigyakorlatok sorrendje: 3 naposak aug. 16. szept. 5. szept. 14. (fiatal leányoknak) szept. 21. Hat napos: aug. 24. A lelkigyakorlatok mindenkor a felelős nap délutánján kezdődnek. Résztvevői díj 3 napra 8 P, hat napra 16 P, 8 személyre 20 % utazási kedvezmény. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Mátyás Flórián u. 46.

Egyesületünk által rendezett tanítói lelkigyakorlaton résztvevők névsora. Barth István igazgató-tanító Szentkatalin, Bodó László ig.-tanító Hőnyök, Dékány Ferenc ig.-kántortanító Versend, Faller Rezső tanító Bészedei, Gerlyk Károly tanító Boda, Hegyer József ig.-tanító Paks, Győrffy János tanító Rácseregny, Halmann Márton ig.-tanító Pécsvárad, János Jakab tanító Véd, Heresztes Pál tanító Kóltán, Koltai Ádám ig.-tanító Szentlinden, Kovács János tanító Magyareggy, Lassányi József tanító Versend, Maróti Imre tanító Magyararóás, Nemes József ig.-tanító Magyareggy, Patáki Károly tanító Pécsvárad, Pintér Károly tanító Magyarkezsi, Rostás Pál kántortanító Magyarorszék, Ruszcsa László tanító Németváros, Szegő Antal tanító Magyarbóly, Szigethy Árpád tanító Értény, Szommer Gusztáv tanító Felcsöegerszeg, Takács Ferenc ig.-tanító Simontornya, Tircsi Polikárp ig.-tanító Kovácseszenája. A lelkigyakorlatok 1936 június hó 30-ikától a Pécsi Plus Kollégiumban folytak és július 3-ig tartottak.

Lourdes képes folyóirat XXI-ik évfolyama — 25 év gazdag tapasztalatai alapján elő kitállásban, és oly hatásos tartalommal jelenik meg, új munkáirak jeles szerkesztésében, 32 oldalon, hogy a legmelegebben ajánlhatjuk mindenkinek.

Az értényi esp. ker. róm. kath. tanítói köre június 2-án tartotta meg évi rendes közgyűlést Tengődön. A gyűlést szentmise előzte meg, mely után Marosi Ferenc fengődi tanító mutatott be jól sikerült gyakorlati tanítást. Tanítási egysége: „A magyar állam emere, eszere és lobogója” volt. Schiffer József esperes, egyh. előnk megnyitóbeszédében az egyház, iskola és a szülői ház együttműködésének fontosságáról, a jó példaadás nevelői értékéről beszélt. Kérte a tanítókat, hogy működjenek közre a Szügdárod megszervezésében és vezetésében. Kozári György értényi tanító „A lelkigyakorlati nemzetnevelői és nemzetvédelmi szempontból” címmel tartott tanulságos és értekes előadást. A testnevelésért is jó célja az legyen, hogy a testet a lélek készsége,

egészsége, edzett, eszközevé alakítsa. Hazánknek ma különösen nagy szükségé van a testben, lélekbén erők, kitengsúlyozott polgárokra, ezt pedig csak teruzserű munkával érteheti el. Barabás András a pécsi únnepi jatekokra, a kóta-héna hujjára a figyelmet szorgalmazza a Kath. Tanfegyvesítési Orsz. Szövetségébe való belépést. Ajánlja a Szent egy Urak, Musica Sacra, Magyar Cantate beszerzését, használatát, Aggútiás a Himnusz elenekjésével ért véget.

IRODALOM,

A Táltos szive. Ifjúsági regény. Az előnyöves ismert Tóth Nándor bátaszéki községi tanító tollából új ifjusági kötet jelent meg a „Magyar Únnep Tanügyi Folyóirat” kiadásában (Szeged) megjelenő Ifjúsági levente regények között. *Táltos Szíve Tombar János megterése* címen ifjúsági regény jelent meg. Az író gyakorlott tollá és a kiadó tanügyi folyóirat iránya biztosíték arra, hogy ifjúságunkat érdeklő, nemzeti és keresztény érzésűket pedig nem veszélyeztető. A mű megrendelhető a szerkesztőháznál.

Szerkesztői üzenet.

Igazgatótanító. A Pécsi Püspöki Tanítóképző Intézet felsőbb hatósági irányítása émenetleg kikörszólással az ezületesmezejt főtanfelügyelő úrköréből. Megéés Püspök úr Öccellenája vagy maga, vagy püspöki helynöke által végzi a képző hatósági irányítását.

Pályázati hirdetések.

A megyefői róm. kath. iskolai gondnoksága megürült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. A pályázók kellőeg felszerelt kérvényeket j. év augusztus 9-ig bezárólag, visszahüldetésé szükségécs postabélyeg csatolásá mellett a bükkösdi plébánia hivatalhoz küldjék. Tannyelv magyar. Helyi járandóság 10 egység.

Fehér Ferenc
plébános, gondnoksági elnök.

A helesfai egyházközség tanfolyam, mint iskolaszék, a nyugdíjazás feltétele megürült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Tannyelv magyar. Helyi járandóság 33 egység. Kellőeg felszerelt és visszahüldetésé szükségécs postabélyegrel ellátott kérvények 1936. augusztus 15-ig bezárólag a bükkösdi plébánia hivatalhoz küldendők.

Fehér Ferenc
plébános.

Szerkesztésért és kiadásért felel: MRGÁR SÁNDOR.
Hírdő a Pécséggyházmegyét Róm. Kath. Tanfegyvesítést.

Haldás Nándorfehérváreggy Pécs, Hírdő u. u. 21. szám
(Hírdő- és Szent Mór-utca sarok) — Igazgató: Douraszg Lőrinc

KATOLIKUS ISKOLA

A pécséggyházmegyei tanítószág hivatalos közlönye
Népköztatásági havi közlöny. Szerkeszti: Megjelenik minden hónap elsőjén.

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő. **Magyar Sándor, tanfelügyelő.** Tágdíj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐ: B. Pécs, Incadý Dónes-utca 9/1. (Pápi Utlaton), hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, hirdetés és reklámüldöz is küldendő. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.612. sz. postatakarépenzárti befizető-lapon küldendők be.

Pécs, 1936. szeptember 1.

XXV. évfolyam, 9. szám.

Deni Sancte...

A szeptemberi napfény kitarja, ontja életadó sugarait. Még erősen melegit. Értel. Am a természet készüldök a nagy pihenőre. Itt ott már hullanak a sárguló falevelek. Fecske-, gólya már füzözöben vannak. Szállnak a melegebb vidékre. Ezek a tények gondolataimat az iskola felé irányították.

Látom a tisztára meszelt iskolát. A friss falakhoz szaga üt meg orromat. Ragyog minden. A falak főfehérek. Nyugásé mozgás az iskola felé köztök. Itt új élet indul meg. Minden gyermek arcán az öröm, az újabb sereg arcán pedig a bizonytalanság feszlel. Vajjon milyen az iskola? Eddig munkusémet emelegeték előtte. A nagyobbak bialtalják, bátorítják őket.

Kedves Tanítótestvérem! Te is ott állsz az iskolában. Gygyeled a magyar jövendő vtrágot. Lelkebben is ünneplés hangulat ver tangát. Igen! Az új tanév! Lelkek nevelése! A sok bibeldőlés, a gyermek lélek formálása, alakítása, helyes irányban való nevelése. Istenfelelem, szülő, házasszeret... Hángyszer is hallottam már ezeket a fenséges és örökéreményű szavakat? Nagy a feletős ség! Mert egykor az Örökbielő előtt kell számon adnod a földi munkádról. Milyen számon adnod a Te lelket? Előhészájtéted-e már önmagadat? A szüindő a lélek és a test piltenője volt. Nem jó! mondom. A léleknemésítés, az önképés nagy ideje. A léleknemésítés beálltával a Te lelkebben is szeptemberre beálltával a Te elhatározások gyümbölésére erelődött meg. A katolikus, magyar lelkek megtalója módját a nagy munka elrendezésére. Imádságos lélekek indulnak az új tanéremek. Legyen ardonon Krisztus nyújtsággal. „Lássad a pirosló, gyermekel ardon bókás szépségét, ahiket a szüilők kezek biztak Rád. Gondolj szegény hazánk csanakaságára is. Nagyszerű gondolatok! Főlséges munkóik!”

Megkondult a harang. A kis gyermek-sereg templomba indult. Esdeklő ének száll

a pingy lelkekből... Boldogasszony Angánk... Imádkozol Te is, Ók is. Jöjj el Szentlélek Uristen!...

Székszárd. Malik József.

A szüilői értekezletéről.

Az Actio Catholica pécsi Kulturális Szakosztályának névülés szerepelt a szüilői értekezletek nagy fontosságú kérdése is. A Szakosztály megállapította, hogy a szüilői értekezletek eddig is kedveltek voltak a szüilők előtt, mert hathatósan segítettek elő az iskola és a szüilői ház közötti kapcsolat kiépítését. Szüilői értekezletek tartása több szempontból fontos. Nemcsak a középiskolákban, hanem az elemiben is csak úgy lehet a nevelés eredményes, ha a gyermek szüiliet időnként tanácskoznak nevelési kérdésekről. Ezek az értekezletek kölesönös felvilágosítást és segítséget biztosítanak. Tehát nem ama szolgálnak, hogy egyes gyermekekről bizalmas megbeszéléseket folytassanak, hanem, hogy közösen, általános problémákat tárgyaljanak meg. Ezek az értekezletek szüilőintézetek sok szüilőnek ok nélkül ellenszenvét a tanítókkal, tanárokkal szemben. Ez az ellenszene pedig minden fáradságos munka eredményét lerombolja, ha a gyermek otthon tanítót csak lebecsüli, vagy éppen szidni hallja. Meg kell értetni a szüilőkkel, hogy gyermekeik jóbjózt veszélyeztetik, ha a tanítóiul szemben állandóan a gyerekeknek adnak igazat. Ha egy helyen kitengsúlyozták, ha a tanítóiul szemben állandóan a gyerekek a gyermek tekintélygyűlöletét, úgy az ik más irányban sem lesz többé teljes.

Éppen ilyen fontos a meglek fontosságát az aktív vallásosság is, melynek fontosságát szintén a szüilői értekezlet domboríthatja ki. Hogy biáhtunk a vallásoskészt nevelés eredményében, ha a gyermek az iskolában tanulták ellenkezőjéit tapasztalja a családban? Ha kétféle mentéket lát mérni, megváródnik a fellödő lélek és leperenek róla a nevelő főrekeések.

hatásukat az ifjú lelkek fejlődésére. (A „His Pejzrás” előfizetési ára évi 3.20 P., a „Nagy-asszonynéh”-é 4 P., a „Zászlóneh”-é 5 P. Tömeges rendelésnél havi részletekben is fizethető. Kiadóhivatal: Budapest, XI. ker. Horváth Miklós-út 15.)

HIREK.

A pécsi női lelkigyakorlatos oktatásban a háromnapos zárt lelkigyakorlatos sorrendje: szeptember 5., 14. (fiatal leányok részére), 21. A lelkigyakorlatok a jelzett nap délutánig kezdődnek. Részvételi díj 3 napra 8 pengő, 6 napra 16 pengő. Nyolc személynél 20 százalékos vasúti kedvezmény. Érdeklődni, jelentkezni lehet: Pécs, Mátyas Flórián-utca 46. szám.

Magasabb lakbérösszletlyba sorozták Mohácsot. Nagy az öröm a mohácsi közhatalmások körében. Schmidt Lajos, a kerület népszerű képviselőjének közbenjárására ugyanis az illetékes kormánykörök elhatározták, hogy Mohács városát magasabb, és pedig a IV. lakbérösszletlyba sorozzák, ami a tisztviselői eddigi lakbéréhez képest lényegesen emelkedést jelent.

A Katolikus N. pászóvetség Temelkezési Penzár Egyesületeinek hatalmas előtörése. A Katolikus Népszóvetség nagy győzelmet aratott a Temelkezési Penzár Egyesület legutóbbi kimutatása szerint a jelen nehéz idők válságában is eredményes munkát végzett. Az Egyesület a budapesti központi és 10 egyházmegyei iródjában száznál több tisztviselőt, 1330-nál több munkatársat foglalkoztat. Ezeröttszáz személynél 100 ezer forint tagállományával Magyarország 1 e g y o b b és egyetlen katolikus jellegű temelkezési egyesülete. Az egyesület augusztus havi értesítője szerint június és július hónapokban 148 tagja halt meg, akik tagsági díjikkal 6218.50 P.-t fizettek be, családjuk pedig 33.771.50 P.-t kapott házához. Mindez a mai nehéz időkben, amikor a hátrahagyott özvegyek és árvaik helyzete legnehezebb, a fájdalom és a gond pedig a legnagyobb, nagy és gyors segítséget jelentett. A Penzár Egyesület Magyarországon összes egyházmegyében, így a pécsi egyházmegyében is iródtat tart fenn, amely Pécsért Király-u. 7. sz. alatt az emeleten van. Főfelügyelőstall bérmlírok szívesen szolgálnak képviselőket (katolikus vallás) szívesen alkalmaz.

Feljagadná-e? Ha Önnek 24 éves fivőterére van, akit közösségválasztás után felkérésére Önt és azt mondána, hogy ma én én ében és ha én, 20 éven keresztül átad 12 pengőt, de ha ő időskorban meghalna, vagy a 20 év után bármikor bekövetkező halála esetén, felesége és születendő gyermekei számára Ön 460 P.-t kö-

teles kifizetné. Vállalná-e ezt? Ön a legjobb esetben a 20 év alatt összesen 240 P.-t kaphatja össze. Tehát, hogy talán sokáig nem kellene fizetni a 460 P.-t, de esetleg már egy év után, amikor még csak 12 P.-t fizetett az öccse Önnek. Ugye nem vállalná? Egyikünk sem vállalná ezt! Ilyesmít csak nagy intézetek, egyesületek tehetnek meg, akik a személykifizetéses közhatalmú csak ember közölt ösziák szét. Ilyen egyesület: a **Katolikus Népszóvetség Országos Temelkezési Pénzár-egyesülete** is.

A „Nemzeti Újság” írja az alábbiakat: *Hutor Ferenc orgonapreludiumát.* Erőteljes és hangsúlyos munkával gazdagította Hutor Ferenc pécsi püspöki tanítóképzőintézet tanár, a jeles orgonaművész és zeneköltő az egyházzenei szahirodalmat, aki most rendezte sajtó alá orgonára, vagy harmóniumra írt 75 elő, köz és utójátékot összefoglalt értekezés gyűjteményét. Hutor Ferenc gazdag rezneszerű inuenciával megírt orgonaközjátékait úgyszólván pótolatlanul segítségével lehet jelenteni az orgonisták számára. A dallemoson szép és költően áhítatos preludiumok előadását pontos újrakész és regisztrációs utasítások könnyítik meg. Hutor Ferenc különösen az egyszerű hangnemeket kedveli C, G, D és F-dúrban írt közjátékait megannyi kis remekművet az egyházzenei modulátó művészetének. Egyes alkotásait, mint például a 57. és 58. sz. D-moll közzenék és a nagyszabású 62. sz. G-moll, úgyzintén a 64. és 65. sz. C-moll szerzemények dallamvezetése olyan nemes és méltóságtelek, hogy nagy egyházi ünnepségekhez előadásra kiválóan alkalmasak. Bizonyos, hogy a Hutor-féle 75 orgonapreludium rövidesen a magyar zenei élet közkinccsá lesz.

Baranyamegye 1500 pengővel jutalmazott meg 15 kiáló tanítót. Fischer Béla alispán indítványára Baranya törvényhatósági bizottsága 1933 óta minden évben 100–100 pengővel jutalmazza meg a megye taítói korának azt a 15 tagját, akik a tanítás és nevelés terén a legkitűnőbb eredményt érték el. Az elmúlt tanév eredménye alapján az idén az alábbiak kapták meg a megye száz pengős jutalmát: Mesterházy János Csahósiótiós, Tibor Béla dr. Dunaszekcső, Kerekes Ferencné Nagyházán, Kiemle Dezső Márkaférend, Radnóti Mária Pécsudvar, Hess János Szent, Kulker Tibor Szekszárd, Hiss Lajos Bácsja, Hátó József Sellye, Heinrich Béla Orozsló, Nágel Jánosné Lánycsót, Bodó László Hőrnagy, Bartók Margit Lánycsót, Varrájt Károly Szabolcsbányatelep és Kerényi János Mecsekfalja.

Szerkesztőjét és kiadóját lelet: **MAGYAR SÁNDOR.**
Hírdő a Pécesegyházmegyei Nérm. Híath. Tanítóegyesület.

Hatalmas Nyomdászati-üzeménység Pécs, Király-utca 21. szám.
(Király- és Szent Mária-utca sarkán) — Iggasgató: Dörögny Lőrinc

KATOLIKUS ISKOLA

A pécesegyházmegyei tanítószög hivatalos közlönye
Népohtatásügyi havi közlöny. Szerkeszti: **Negjelenik minden hónap elsőjén.**

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő.

Magyar Sándor, tanfelügyelő.

Tagdíj 1936. évre 3 pengő.

SZERKESZTŐ: Pécs, Inesdy Dénes-utca 9/1. (Pápi Utca), hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, hírdetés és reklámkiáltás is küldendő. Az előfizetési és tagsági díjak a 45.012. sz. postatakarékpénztári bejuttató-lapon küldendőek be.

Pécs, 1936. október 1.

XXV. évfolyam, 10. szám.

Komócsy István.

Homócsy István, prépshikanosok, életének és működésének fontos átomására ért: ismételtén előterjesztett hírelmére a Megyés Püspök Úr felmentette az egyházmegyei főtanfelügyelői tisztségétől, melyet tizenhét éven át viselt. Letette tehát nagy munkahőberék egy terhét. Mi, akik együtt dolgoztunk vele — s úgy hisszük ismerjük Öt — úgy gondoljuk, hogy csak a főtanfelügyelőségétől búcsúozott, de nem a tanítószögétől és főleg nem a munkától. Aki egész életében szakadatlanul, rendezesen dolgozott, az csak az anyaföldben pihen meg.

Homócsy István roppant széles munkakörben dolgozott. Könyveket írt, folyóiratokba dolgozott, újságokba, tanügyi lapokba igen-igen sok cikket írt. Rendes tagja az Áquini Szent Tamás Filozofiai Társaságban, Igazgatószögét tagja a Szent István Társaságban. Részt vett a „Dunántúli” megalkotásában. A „Pécsi Est”, később a „Pécsi Hírek” az ő lapja volt. Pécs városadalmi főleg kereszténységmozgalma és politikai életének fontos tényezője volt évtizedeken át. Szervezett, agitált, írt, iródtat vezetett, szónokolt hivatalos leendőnk kiül. Azt szokta volt mondani: Nyitva van az ajtó, mert nyitva van a szívem is.

Amikor most visszavonul Pécesegyházmegye oktatásügyének vezetésétől, hasznunkra válik markáns személyiségének néhány jellemvonását magunk elé állítani, és tudatást meríteni lelkes és lendületes életstílusából, példát venni fáradságtalan és odaadó munkásságából. Nem akarunk azonban közelet és jellemrajzot adni elő és működő életről ferjírni. Csak, mint főtanfelügyelőtől búcsúozunk s csak e minőségében elért néhány munkatéliestményére óhajunk rámutatni, melyek az egyházmegyei tanügyi és

ennek munkására, a tanítóra, bűzdítőlóg hatnak, néhány alkotását méltatni, melyek anyagi, szellemi, erkölcsi munkát szolgálnak s így hálnak érdemelték ki.

Nem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy Komócsy István az emberi életnek abban a korában vállalta a főtanfelügyelői tisztséget sokoldalú, felelősségteljes, nagy láttóhórt kiáló munkahőberét, amikor a hivatalnokember már nyugdíjba készül. Ez a körülmény azt mutatja, hogy nem beamerzéslemmel állt munkába, hanem hivatás-érzéssel, mégpedig az elhivatás olyan intenzív érzésével, mely képes volt tizenhét éven át mentális áram gyantán lelkesíteni, bűzdíteni, erőt önteni a tanítószögbe. Szellemmel föltehettünk, mely gyűlelésen szónokolt és mi lapostunkunkat. Hivatás-szeretettel szívtunk magunkba, mikor írásán éledeztünk, tudatunkunk növekedett, amikor mindenre kiterjedő rendelkezést olvastuk.

Abban az életkorban, amikor a család-apa már ellátta gyermekét, sőt már-már azokra kezd támaszkodni, Homócsy István egy házasságtalú családot adott, az egyházmegyei tanítószög egy családját. Állandó és súlyos gondjaiba vette ezt a családot, feltéhenen örökdött föltte, megvédtelemeztte jogait, de nevelte és fegyelmezte is. Kemény és idegőli munka ez, de ő győzte testi-lelki erővel, türelemmel, őszuralommal, szeretettel.

A tanító-család érdekében gyors intézkedéseket tett a Katolikus Tanítói Internátus-Alap felhasználása körül. Hogy az osztóigasság a segélyezésben szociális gondolkodásának és lelkiismeretességének megfelelő érvényesüljön, külön egyéni lapokat fektetett föl a tanítókra, az adatok sokaságából állapította meg az egyéni segélyezés mérvét. Tiszán a tanítószög érdekében szorgalmazta a beiratási díjak beszédését és rendes kezelését. A miniszteri eljárási folyóirat nem is lehetett panasz hallani e tekintetben.

* „Járt utakon 1 és 10.” — „A tőmegben végrehajtott cselekedetek erkölcsi értéke.” — „A gyermekek nem feljagadása.”

telben. Pécssegyházmegye az ország más, nagyobb, egyházmegyéit megelőzve, évenként tizenkét-tizennyolcezer pengőt utalványozott ki a tanítói gyermekeknek nevelésére.

Párátlanul álló intézménye egyházmegyéinknek a „Komócsy István Segélyalap”. Ez teljesen az ő elgondolásán alapszik. Gondolkozott, tervezett, tárgyalt, súlyos anyagi kockázatokkal vállalt állandóan, hogy az arra szorult, betegségekkel sújtott tanítós-családoknak szociális olajcseppeket nyújthasson. Eddig több mint 10 000 pengőt utalt ki a segélyező-bizottság gyorssegélyre. Hány család súlyos gondjait, sokszor anyagi összeomlásait akadályozták meg az irkaiakto közjellei! A bizottság tagjai tudják csak, mennyi nyugalom, baj, nyomor kíméltséget ért meg 700 családból álló közösségben. És jutni minden igazán rászorultnak Komócsy István a kérvényeket oly gondosan tanulmányozta, a rendelkezésre álló összegeket oly körültekintéssel járultala elosztani a bizottságnak, hogy csak itt ott eszközölt a bizottság változtatásokat a javaslatokban. Igazán a gyermekeiket aggató, azokat egyformán szerető apa szeretetével és gondosságával jár el itt mindenkor. A szociális elméleteket senki sem ültette át jobban a gyakorlatba, mint Komócsy István, a főtanfelügyelő és a segélyalap gondozója.

A „Komócsy István Segélyalap”-ból biztosított 10 000 pengő felül jelenleg csaknem 10 000 pengő áll rendelkezésre alapítói és felhasználható összeg gyűjtésén. Ezért a szép anyagi eredményt, melynek révén az irgalmasság cselekedetét gyakorolhatta a Segélyalap nem vált mértékben, érdemes volt a tanítóságnak az irka-aktó körül fáradoznia. A tanítóság körében nem, de kívülülö a hadak, akik önköz egyéni érdekek szolgálataival gyűnosítotték és rágalmozták Komócsy István az irka-aktókból kifolyólag. Csak olyan emberek lehetnek ezek, akik nem ismerték Komócsy Istvánt, nem ismerték szociális elvét és gyakorlatát, akik nem képesek megérteni az önzetlen, a tanítói közhözséget való hitartó fáradozást. Komócsy István bíróság elé állította rágalmozóit, kik őt és felváltó bírónőre ítélték; őt azonban nem térítették el utjáról.

Hogy a tanítóságot mennyire becsüli, szak-szerű munkáját mennyire értékeli, bizonyítja az, hogy az új Rendszabályokban statutuálta igazgatótanítói és iskolafelügyelői intézmény legelőször a ml egyházmegyéinkben, még pedig Komócsy István intézkedései és büz-goldoklásai folytán lépett életbe és épült ki legteljesebben. Nem féltette az iskolákat at-tól, hogy igazgatófűsűkben és felügyelőikben az egyházi személyek munkájára meg-csúszolják a tanítósággal. Tudta, hogy ezzel szak-szerűséget visz bele az igazgatásba és felügyeletbe, s így a haladást szolgálja. A

közveti iskolafelügyelői intézményével maga az állam is tíz évvel későbbben tette azt, amire Pécssegyházmegye területén Komócsy István kiteszközölte a Főpásztor intézkedését.

A helyi tanmenetek szak-szerű felbűrlű-lására, a Rendszabályok intézkedéseitől el-terőleg tanmenet bírábűzottságot szervez-tett, melyet most kezdenek utánozni más egy-ház-megyek, amikor az állami iskolafelügye-lő felépítése folytán rájönnek ennek szüksé-gességére. A tanmenetek elkészítéséhez olyan praktikus és pedagógiai szempontok-ból hitűnő úrlapokat készített fel és adottat ki, melyek nemcsak egyenlőre teszik a tan-me-netek készítését és felbűrlűlését, hanem a tanmenetek didaktikai értékét is biztosít-ják. Ugy ezen mint más, Komócsy István által nem-szand-szerűsített iskolai és igazgatási nyom-talványoknál más egyház-megyek is használ-ják vagy utánozzák, mert egyszerűsített, egy-szerűsített az iskolai rendtartást és igazgatást.

Komócsy István ezen intézkedését mutat-ják, mennyire a gyakorlat embere. Ő maga sok eszmét termelt, de mindenki más egész-séges eszméjét mindenkor felkarolta, meg-bíráta, kimunkálta, vagy másokkal megtár-gyalta, megvizsgálta és életbe lépette. „Gyakorlati esetek-gyakorlati megoldások” címen lapunkban itt közlemények sok olyan kérdés gyakorlati megoldására világítottak rá, melyet nem látszott célszerűnek hivatal-osan, rendelkezéssel eldönteni, mert vagy nem általános kérdéstről volt szó, vagy pe-dig a papírosformulával ellentétben, de a gy-akorlati élet által megkövetelt egyedül helyes megoldásra adott így felbűrlűmozást. Gy-akorlati érzékére vall az az eljárás is, hogy sok elv, igazgatást és más kérdést az egy-ház-megyei tanítóegyesület választásnyára elé-terjesztett megvitatásra; így mintegy meg-osszította főtanfelügyelői hatáskörét — dem-okratikus gondolkodása folytán — egyesületi szervezettel.

Az egyházmegyei tanítóegyesület életében intenzív módon vett részt. Hogy minél töké-letebb kapcsolat létesítsen a tanítókkal, nemcsak a közgyűléseken vett részt nagy aktívítással és lelkesedéssel, hanem kiszállt a kört ülésükre is. Itt szerzett benyomásait mindig hangoztatta a tanítóság javára. Minden kérdés iránt érdeklődött, teljessen tisztában volt mindig anyagi szerelmeikkel is, azok megszüntetésén illetékes helyeken állt. Épígy szellemi és lelki ügyekben. A tanítói lelkiigazgatókhoz ügyet is felkarolta és a mai lehetőségekhez képest intézményesen rendezte.

Felkarolta mindazon gondolatokat, eszméket, melyekben a tanügy javát vagy a nép-haladását szolgálhatta; szellemi elő-haladásának eszébe juttatta. Ezeket meg-beszélte, megtárgyalta; meghallgatta mások véleményét, megbíráta az ellenvetéseket és

nagy körültekintéssel, lelkiismeretesség-gel alkotta meg véleményét. És a körülmény biztos utabűza tette. Igen széles alapon ki-dolgozott véleményét mellett aztán féljásban kitartott, azokat gyakorlatban szóban és a saj-tóban megfogott harcokban is megvédelmézte. Így szállt sírta a tanítók kinevezés ér-dekéiben, mert attól a tanügy előrehaladását, főleg pedig a tanítói állás tekintelményét öreg-bítést várta.

Mindenkinek meglette kívánóságát, ha az nem űtközött más jogos egyéni vagy kö-zérdekek. Amiről kevesen tudhatnak, a fu-gyalmi tanácsban is — ha csak lehetett — vedelmézte a tanítót és ha menthető emberi gyarlóságok állttak szemben, a megbecsű-tés felé hajlott, de a súlyosabb esetekben sem a megforlás, hanem a javítás céljának

megfelelőbb büntetést pártolta. Mint a fe-jelmű tanács most kinevezett elnöke, még bizonyára sokan fogják érezni megtrő le-külett, élvezni igazságosságát, meghözsónni ügyük komoly megfontolását.

Tizenkét évi kemény munka után hagyja ott a főtanfelügyelői hivatalát Komócsy István. A katolikus nevelés- és oktatásügytrő dolgo-zott és annak munkáiról, értelméről, tanító-keről. Élelének ezen állomásán is megál-tunk egy percére az élet rohanásában és ki-jelzését adtuk neki halálának. A nagy fa-tisítós-család gyermekeit szeretettel és ragas-gattal búcsúzták főtanfelügyelőjéül, a tet-tre-kedés személyiségtrő tovább élésére és mű-ködésére pedig Isten bőséges áldását kért.

Barabás András,
az egghm. tanítóegyesület elnöke.

A közlekedés rendje, különös tekintettel a gyermekevelésre.

Írték Dóai István, szak-szerű ml, kir. renbűrlűügyelő előadása,
a f. évi április 16 án, Szekszárdon tartott megbeszélés azeiműrtéséről.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai rohanó élet, — mely különösen a közlekedési forgalomban megtrővedésén és a közlekedési forgalomban fejlődésén tapasztalható — a közlekedési problémák elé állítja a hatóságokat a forgalom szabályozásának biztosítása és a mind-mind-untalan megisméltető balesetek elhárítása terén. — Nagy örömmre szolgál, hogy a mélyen tisztelt megjelentek előtt a közle-közlekedési rendezést egységes szabályza-tárnak rövid kibonátást ismertethetem, különös tekintettel a gyermekevedelmére s ezáltal er-keiösi felelősségvételnek eleget tehetek.

Magyarországon évente átlag 500 ember veszti el életét és kb. 5500 feljött és gyer-meke sebesül meg közlekedési balesetek kö-vetkeztében, ezért, mert a közlekedési sza-bályokat a feljöttnek nagy része nem is ismeri és nem tartja szűrésűesnek, hogy gyermekeket megtanítsa az utcán és kö-zutakon való helyes járásra. — Ugy-e, mily boldogság az a szűrlőknek, mikor az apró kis gyermek kicsi lábait egymás elé rakva elkezdi az ő típegő járást. Milyen féltő gonddal vesz körül apa, anya a csöpp-éget, hogyha egyszűnyágot veszti, a baba, puhára essen és éles tárgyban meg ne űsse magát. Mennyi aggodalommal nevelt fel a szűrlő gyermekeket, ugyan minden külső behatá-sítól, mert hisz ráér megismerni az élet röögő útjait. A szűrlő onodába is küldi gyer-mekeket, hogy kis agya fejlődjön, de bi-zony a legtöbb szűrlő nem tud kísérletet adni a gyermeke mellé és a jora ítés mellett elefejtett megmagarázni az utcán való helyes járást s így a csöppés meg kényserűül eligazodni a város zajgó forgalmában. Mivel a kicsi nem tudja feljogni, hogy milyen ve-

szűrlő jár, ha körül nem nézve, áthalad az útlejtelen, útján hancurozik, lebűzlik, fogcsú-káztik az utcán és gondtalanul szalad az út-estre a kigurult labda, vagy karika után. A szűrlő pedig, ki gyermekeket reggel nyugod-talan elengedte, délelben talán súlyosan sebes-űlve, vagy halva látja viszont gyermekeit és azon siránkozik, hogy miért is engedte el és szűria a rendtrő, a gépjárművezetrő, pe-dig nagyon sok esetben behozható nyert az, hogy a vezetők szabályos és minden előírásnak megfelelő hajtsa mellett trőrtént meg a baleset a gyűgolos gyermek hibájából. — Már most tudni kell elsősorban a gyűgolosan járó szűrlőknek a helyes járás szabályait, hogy gyermekeiket már 3-4-ik éu-ben lassanként vezesse rá a helyes járás szabályaira. Olthón, a négy jai között, hába magyarozzák a gyermekek, hogy milyen veszűrlő jár a hejtelenen gyűgolos közle-ke-dés, hanem fogjuk kézen a gyermekeit és vezessük az utcán s őrva ítsűk, hogy a gyűgójárdáról le ne lépjen, ha nem szűrésűes. Feljűnk át a gyermekeket több helyen az útlejtelen, de mindig derűszűsűgben halá-dunk át nagy körültekintéssel, ami abból áll, hogy először jobbra, aztán balra tekintünk. Mielőtt lelépünk a járdáról, hiújuk fel a gyer-mekeket, hogy a gyűgolosra, ő is tekintésűn jobbra és balra, varassuk meg trőrellemmel a gyermekekegy messzebb jűűt autót, hogy kerékpart és magyarozzák meg, milyen veszűrlő érthete volna, ha az autó vagy kerék-párt gyorsabban jön és ő elébe szalad. Hiújuk fel a gyermekeket figyelmét a poszton álló rendtrőre, ne tjesztgessűk gyermekei-keket a rendtrőrel, hanem szeretessűk meg vele, hogy tekintésű barátjának, mert talá a

tartó tartozik visszafizetni, akinek jogában áll esetleg kifizetés esetén visszerkeszti jogát a tanítóval szemben érvényesíteni.

Hivja fel a kir. Tanfelügyelő úr nyomtatékon az érdekeltséglennartottakat, hogy az esetleges téves könyvelésből következő fölösleges iratvitások elkerülése céljából, *bianco* bevezetési lap háttérjára az alábbi szöveget feltétlenül vezessék rá:

„A fentmelyeztet hátraleköt helyi készpénz-felvételre és az iskolák egyéb dologi szükségleteire engedélyezett előleg visszafizetésére.”
A visszafizetendő összegnek a „VKM. nem állami iskolák támogatása bevételei számla Budapest címűn vezetett 107.682. sz. bevételi csekszámla javára fizetendő”

Felhívom a felügyeletem alá tartozó rk. iskolák érdekelteit egyházközségi képviselőtestületek, hogy jent rendelben előírtakhoz szigorúan alkalmazkodjanak s akként intézkedjenek, hogy a bevezetéseik elmulasztása, a határidők meg nem tartása miatt a pláti hatóságok részéről észrevétel ne merüljön fel.

2398/1936. sz. **Pedagógiai szemé-
riumi előadások.** Baranya vármegyében, az 1936/37. tanévben, a pedagógiai szemé-
riumi előadások a következő helyeken és időben tartanak meg:

1. a pécsvidéki körzetben 1936. október 14-én a pécsi belvárosi állami elemi fiúiskolában,
2. a villányi körzetben 1936. október 15-én a villányi róm. kat. iskolában,
3. a sádsi körzetben 1936. október 17-én a sádsi róm. kat. iskolában,
4. a pécsvárad körzetben 1936. október 16-án a pécsvárad róm. kat. iskolában,
5. a mohácsi körzetben 1936. október 19-én a mohácsi külvárosi róm. kat. iskolában,
6. a siklósi körzetben 1936. október 21-én a siklósi róm. kat. iskolában,

7. a szentlőrinci körzetben 1936. október 20-án a szentlőrinci róm. kat. iskolában.
Az előadások tárgyai:

1. Osztaltn elemi iskola III. osztályában a beszéd- és értelemgyakorlat anyagából: „Sik, halom, hegy, völgy” tanítási egységről elméleti és gyakorlati előadás.
2. Osztaltn elemi iskola V—VI. osztályában a történelemből: „Az ország felszabadulása a török uralom alól” c. tanítási egységről elméleti és gyakorlati előadás.

3. „A Magyarorszájra” c. mű I., illetve II. kötetének ismertetése.

Felhívom a felügyeletem alá tartozó, érdekelteit tanítókat, hogy a pedagógiai szemé-
riumi előadásokon pontosan és lelkiismeretesen vegyenek részt.
2000/1936. sz. „**Intenzívusi Áhelo-**
ctmú. Gertig Károly, budai tanító által aláírt közlemény (megjelent a Katolikus Iskola 1936. aug. 1. számában) tárgyában felhívom a felügyeletem alá tartozó összes tanítókat, hogy e közleményben foglaltakat egyelőre tekintsek

tárgyatlanoknak, mert a felhívásban foglaltakhoz sem a Pécsegyházmegyet Róm. Kat. Tanítóegyesület, sem pedig az Egyházmegyei Főtanfelügyelőség nem járult hozzá. Így körülmenők mellett a felhívásban jelzett célra felajánlott összegek beküldése egyelőre mellőzendő. Annagyal közbem, mert a szóban forgó és kifogásolt közlemény alapján bevezetett pénzek miatt, hatóságig engedély nélkül gyűjtes, címén eljárás lenne indítható a Pécsegyházmegyei Rk. Tanító egyesület ellen is. Az e fajta gyűjtések ugyanis csak előzetes hatósági engedély alapján eszközözhetőek.

2549/1936. sz. **A helyettes (kisegítő) és segédantói szolgálat ideje közölt feljlesztési katonai szolgálat beosztása.** Szóban forgó tárgyban a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1936. szeptember 7-én 72.416/1936. sz. alá írt rendelkezését, a felügyeletem alá tartozó iskolák egyházközségi elnökeivel és iskolaigazgatóival tudomásúvétel és mihezartás végett alább közlöm:

„Konkrét esetekből kifolyóan, összhangban az 1920. évi XLVII. tc. 2. és 5. §-ai alapján kiadott 863—1—70/1931. számú körrendeletem 9. pontjában, — nemkülönben a 73.81. sz. körrendeletben foglaltakkal, továbbá a tanítók érdekeit eddig is érvényesített méltányossági szempontok figyelembevételével — tudomásúvétel és mihezartás végett értesítem a kir. Tanfelügyelő urat, hogy a katonai szolgálat nemcsak az esetben számítandó be a segédantói szolgálat idejébe, ha a tanító rendes vagy segédantói minőségben vonult be katonai szolgálatra, hanem akkor is, ha a katonai szolgálat a helyettes (kisegítő) és a segédantói szolgálat közé esik, feltéve, hogy a kétéle szolgálat között nincs 30 napot meghaladó megszakítás. Ez a segédantói szolgálat rendszeresítése tárgyában alkotott, törvényes felhatalmazással kiadott vonatkozó rendelkezésemel szemben a katonai szolgálatok és a jelen körrendeletben elején hivatkozott 7381/1934. számú körrendeletben foglaltakból is következik; de méltánytalan is volna, ha az egyiként egyfolytában teljesített tanítói szolgálat (helyettes [kisegítő] és segédantói szolgálat) azért tekintetnek megszakítottknak, mert a tanító a két szolgálat közötti időben katonai szolgálatának tett eleget.”

2576/1936. sz. **Magán nevelőiskolában fizetendő hitoktatói díjak.** Tudomásúvétel és mihezartás végett értesítem a felügyeletem alá tartozó s érdekeltséglennartottakat és hitoktatókat, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 63.728/1936. VI. sz. rendelete (megjelent a Hivatalos Közlöny 1936. szept. 1. számában) szerint az 1936/37. iskolautóli kezdődően a magán nevelőiskolák fenntartói ugyanolyan alapelvek mellett, ugyanolyan összegű hitoktatói óradíjat kötelesek fizetni, mint az állami nevelőiskolák.

2605/1936. sz. **Benépesítő kimentatósok behűdése.** Baranya vm. kir. tanfelügyelője f. évi szeptember 4-én 3283/1936. sz. alatt kelt s valamennyi rk. iskolaigazgató-ságához, tanítójához és iskolaszékéhez intézett iratára hivatkozással felhívom a felügyeletem alá tartozó és érdekelteit iskolaigazgatókat és tanítókat, hogy a benépesítő kimentatósokat, az előírt módon, pontosan hitölve, f. évi október 20-ig, a kir. tanfelügyelői hivatalhoz, sürgentes beavásra nélkül, küldjék be.

Amennyiben a tanítói állás esetleg előzőszerint bárhol betöltetlen volna, felkérem a plébános, egyházközségi elnök, isk. igazgatókat, hogy tárgybeli kimentatósokat, kivételesen kiállítan, s jelzett határidőig a kir. tanfelügyelőséghez bevezetést szándékoznak.

2606/1936. sz. **Osztálybeosztás az elemi nevelőiskolákban.** Baranya vm. kir. tanfelügyelője f. évi szeptember 4-iki kelt 3283/1936. tanj. sz. alatt, az elemi iskolák osztálybeosztásokról, s tárgyban, közöntenül kiadott az iskolákhoz a vonatkozó iratlapnyomatványokat 3 példányban azszal, hogy a nyomatványokat f. évi október 1-i állapotnak megfelelően hitölve, október 5-ig terjesszék be a kir. tanfelügyelői hivatalhoz.

Utasítom érdekelteit iskolaigazgatókat, illetve tanítókat, hogy fentebb közölt rendelkezésnek pontosan és lelkiismeretesen tegyék eleget.

2627/1936. sz. **Tanmenetek és óra-rendek ügye.** Több helyről beérkezett jelentés alapján tudomásúvétel és mihezartás végett értesítem a kir. Tanfelügyelő urat, hogy a r. kat. iskolák óra-rendjeit, tanmeneteit, a körzeti iskolaigazgatók bírálat alapján, a kir. tanfelügyelői hivatalok kifogásolták azért, mert azok nem az állami, hanem a nm. Püspöki Kar által kiadott hivatalos óraterv alapján készültek. Így legutóbb a követező jelentés érkezett hivatalomhoz:

„Úgy vélem, hogy a kat. elemi iskolák részére csak a nmélt. Püspöki Kar által kiadott óraterv lehet követező és irányadó. Ép ezért fizeszteltem kérem a Főisztelettel Egyházmegyei Főtanfelügyelőség utasítását arra nézve, vajjon az egyháztartásilag jóváhagyott és teljesen helyesnek talált óra-rendet és óratervet tartozunk-e a kir. tanfelügyelői felhívására kiigazítani és felülvizsgálatra hozzá újul beküldeni!”

Tekintettel a fentiek szerint az óra-rendek és tananyag beosztások körül fölmerült zavarrokra és érthető nyugtalanságokra, megnyugtatósl közlöm, hogy a tárgyban a nagy-mélt. Püspöki Karhoz feljertesztés tételét a kérdés végleges megoldása érdekében.

HIREK.

Dápai hitintetés. Megyés Püspök Ó Nagymelteségának előterjesztése alapján, Altbauer József, nagypapár rk. igazgató-kántortanító, az egyház és a r. kat. népelelésség oadaó szolgálatában szerzett érdemei elismeréséül, XI. Pius pápa Ó Szent-isére, a „Pro Ecclesia et Pontifice” arany érdemkereszttel tüntette ki, az érdemkereszttel, ünnepléses keretek közt, szeptember 27-én, a nagypapári búcsúnapján, adták át a hitintézet tanítóinak.

Püspöki tanácsosi kinevezések. Megyés Püspök Ó Nagymeltesége dr. Gábr. Pál, pécsi püspöki titkárképző-intézet h. igazgató, Horváth Lajos dr., pelléri, Németh Pál, garéti és Bráutigam Ferenc högyesszi plébánosokat, buzgó működésük elismeréséül, püspöki tanácsosokká kinevezte.

Kerületi tanfelügyelői kinevezések. Megyés Püspök Úr Ó Nagymeltesége Reinhard György, pécsvárad plébános a pécsvárad-i és Majhofer Péter, szajki plébános, a németbolyti eszper-kerület kerületi tanfelügyelőjébe kinevezte.

Főpásztori elismerés. Cser János nakt., Németh Gyula, nagykönyvit és Altbauer József, nagypapár rk. igazgató-kántortanítóknak, nyugdíjba vonulásuk alkalmával, hosszú és kitáló működésükért Megyés Püspök Úr főpásztori elismeréséül nyújtotta.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Barabás István dr.-i, a pécsi tanterületi főigazgató-sághoz beosztott tanügyi tanácsost, Budapest helyre át- és Pestvármegye kir. tanfelügyelő-ségének vezetéséül bizta meg.

Hitevezés. Solymár György, pécsi hitoktató, a pécsi kat. legényegylet alelnöké, Püspök Úr Ó Nagymeltesége a pécsegyházmegyei főtanfelügyelő segédtitkárára nevezte ki.

Egyházmegyei papi személyi változások. Virág Ferenc Megyés Püspök Úr Ó Nagymeltesége legújabb rendelkezésével a követező személyi változásokat eszközölte a pécsi egyházmegyében: káplán minőségben Szeghy László Bakhonyáról Faddra, Beldy Ernő Faddról Értényre, Heinrich Ferenc Mozságoról Olaszra, Benkő Pál Bogdásáról Mozságoról, Palotai János Dióshégyről Dióspószentkeresztre, Nádasdi Sándor Osztoról Tamásiba, Marteg Elemér újtés Osztonra, Curliovics Oltó Mágoceáról Mohács-belvárosra, Waszner Ferenc Regölyből Mágoceára, Hozlatányi Pál Zombórról Regölybe, Juhász Pál Berkesdől Zombára, Békési János újtés Berkesdre, Horényi Kálmán Püspökszentkeresztbe, Bogdásra, Barcza Tivadár Kocsalára, Scheink János Márta-hérendre, Subsidiárius lelt: Reisz Lajos Szécsényben, Feuerbach Peter Kővágyban

ges és leverszerű, melegszerű munkával szolgálhatja csak faluját, hogy szegyelelünk kell őt, az egészen fiatal, ezért a nagy igazságért megpótolni.

Nem is „a falu” problémáit fejtegette Nyilasnyánszky, hanem igen helyesen mutatott rá, hogy minden falu különleges problémáit kell a vezetőnek kitutatóniok és együttes munkával megoldatni.

A Nemzetnevelés bizottsága közölt feljoga a beszédét, ajánljuk mindenkinek elolvasni, aki nem hallotta a sok szépet ígérő fiatal kartárs fejtegetését.

*

Két hosszabb lélekzetű előadást is hallottunk a hitoktatásról. Az egyiket a Szövetség ülésén Becker Vendel dr., tanítóképzőintézet c. főigazgató tartotta, a másik Sebész Gyula, gimnázium igazgatóé volt és a Kat. Tanügyi Tanács ülésén hangzott el. Érdeklődésünket különösen az keltette föl, hogy mindkét előadó az *élményt* hangsúlyozta a hitoktatásban.

Az *élmény* ma már a módszeres eljárás dominánsa az egész vonalon. A hitoktatásban különösen fontos a szerepe. Ma már egyetlen tárgykörben sem elégszünk meg az értelemi neveléssel, hanem — amennyire csak lehetséges — mindig az érkelet nevelést is szolgáljuk. Annál kevésbé elégedhetünk meg a hitoktatás azzal, hogy a hitigazságokat átadja a gyermeki elmének. Döntőbb fontosságu az érkeletnek elplántá-

lása, az érkeletet cselekedetekre inspiráló lelkületnek a kialakítása. Az érkeletet cselekedetnek pedig nem a logika, nem is az akarat a megindítója legfőbb ször, hanem a sok érzelemalakította érület, a szoktatásból eredő hajlam, a sok cselekedetéből kialakuló életforma. Nem elégedhetik meg azért a hitoktató ismeretközléssel, sem a meggözéssel, hanem eleven érzelmet átéléseket kell állandóan nyújtania, az ésszel és akarral állandóan a szívet is kell táplálnia. Ez az első fok. A második a jónak gyakorlata, az érkeletet cselekedet. Erre való a Szövégárda is a népskolákban. Az érkelet belátásra nem szabad építeni, az nem alap, hanem betetőzés.

Nem ezeket mondták el az előadók, nem fejtegették az érkeletet nevelés struktúráját, de ha erről gondolkozunk, ebben az irányban eredményeket akarunk elérni, állandóan szem előtt kell tartanunk az alapelvet.

Az érkeletet érzelmek fejlesztésére, úgyszintén az érkeletet cselekedetekre való szoktatásra fontos módszeres eszköz az *élmény*. Ez tulajdonképpen nem más, mint tökéletesebb, eleven szemléltetés, belső szemlelet, a gyermeki léleknek olyan állapotban való helyezése, hogy a megfelelő igazságot, érelyt, érzelmet önmagában szemléli, annak hatása alá jusson. Az nem fontos, hogy mindennek tudatára is jusson, hogy erről beszéljen; fontosabb, hogy érezzen. Az *élmény* tehát nem feltétlenül cselekvés, nem

vagy egy fényes temetést, ha batosítva van, az „Alldéutsch” kifizet Önek öt pengő után ezret. Nagyszerű. És mit kell fizetnem, ha valamely baleset után 20 ezret akarok kapni. Akkor Öt fizet 100 pengőt. Annarra elragadtó a vágy a nyeresésre, hogy mindjárt fizetsem 100 pengőt. És ezennél a legnagyobb önelégültséggel olvastam a villamosok elhelyezeti felirásokat: „Balesetellenvédekezz!” „Mindenkint érhet baleset!”

De bárosok ért volna! Eleinte bízam a véletlenben. Télen vakmerően jártam a síkos járdán, mikor mások a legnagyobb óvatossággal, ügyázva lépkédtek. Szándékosan nékint mentem mindenkinek, hogy földöntse nek, azon voltam mindenkinek, hogy baleset érjen. Nem tudok korcsolyázni és kerépróározni, de azt is elkezdtem; helyettem mások estek el és törték el a karjukat, a lábukat. É legvakmerőbb korcsolyázó és kerépróározóvá nőtem ki magamtól. Egy-párszor igaz, hogy fölbuktam és betörött a kalapom, de a kezem, lábam ép maradt.

De végre sikerült megsebesülnöm. Egy épülő ház előtt mentem el, melyen elgördültek. Egyszerre recsegés, ropogás hallatszód és nem tudom, hogyan hogy sem, mi-

feltétlenül aktivítás. Egy bibliai történettel vagy más valaminek az elbeszélésével ép úgy nyujthatunk a gyermeknek élményt, mint egy vallási gyakorlatnak. Utóbbi is lehet kénszeredett s-ig értéketlen, mint a legszebb történet hideg-rideg elmondása. A mesét, a történetet, a példázatot, a képszemléltetést mind élménnyé lehet fokozni. Az átél érzelmet feltétlenül nyomot hagy a lélekben, azt formálja, alakítja. Minél több ször hatol bele az érzelme a lélek mélyébe, annál mélyebb barázdat szánt ott.

Élmények és gyakorlatok által alakul ki az elbeszélés ember.

Születésének látszik, hogy a teológusok minél többet kapjanak a szemléntumban az elméleti pedagógiából és minél többet hospitáljanak a gyakorlati iskolában; ésorsóban hittanórának, de más tárgyak órán is. A felémet szemléntarum képzési idő bizonyára lehetővé teszi mindkettőt.

Barabás András,
egyesületi utági elnök.

EGYESÜLETI ÉLET.

A gödrei esp-kerület tanító-sága május 13-án tartotta Sásdon tavasszal közgyűlést. Szentmise után Bodó László ut. előző köszöntötte a megjelent tagokat. Utóadó az esp-kerület új elpreszt: Szabó Dezso, magyarterületi espesnébánt.

Megnyitó beszédét Liszt Ferenc emlékezetének szentlete, születésének 125. évfordulója alkalmából.

Mohay Rudolf, szágyi tanító a IV. oszt. beszéd- és erd-tyak anyagából „Az állatok munkája. Gondoskodás tudékeliről. Az emberre káros állatok” címmel élvezetése mintatantást tartott.

Az elnöki előterjesztések után Gász József baranyajenői kitanító tartotta előadását „Anagyi és érkeletet sérelmeink” címmel. Melyreható szavakkal ismertette a tanítószag közeli 14 esztendőn sorozatos jogserelmét. Közölte mindazokat a javaslatokat, amelyek sorozatosan nyerték bejegyzést a U. H. M. hez. kidomborította a kulhárd-ut, mint olyant, amelyek bevezetése esetén 100 % ban orvosolható összes sérelmeink.

Bodó László, elnök az Orsz. Kat. Tanítószövetségnek memorandumát, valamint a többi körlevelet olvasta fel, amelyekre a kör elküldi a határozati javaslatokat. A gyűlés után közös ebéd volt.

Kiállhatatlanság.

A szentlőrinci esp. ker. tanítógyűlésen felolvasta: G e d e n - Sándor, sumonyi plébános.

Hora ifjúságomban nagybátám egyszer megkérdte tőlem, hogy mi akarok lenni. A legnagyobb határozottsággal azt feleltem: milliomos. E kellemes pálya iránt való hajlamomat megtartottam a mai napig.

Plébánám trószobájában ülök. Hórogás az ajtón. „Szabad” kiállhatatlan úri ember. Hajlott korú és orrü hálszemre ült ember. Bemutatkozott, Welsz Ignác vagyok az „Alldéutsch” német balesetek elleni biztosító társaság vezérképserelője. Megkérdextem, mivel lehetek szolgálóatona. Ö kérem, felelt ő, ellenkezőleg én szeretnék uraságotnak szolgálóatona lenni. És szónoki hűvel elkezdte magyarázani, hogy micsoda jó dolog, ha az ember balesetek ellen biztosítva van.

Tegyük fel szól, hogy uraságod végig megy az utcán és közben uraságodon végig megy egy kocsi, vagy a háztetőről egy cserep esik le és beázik a becses fejéd. Ha utncs biztosítva, nem kap más, mint seblá-

kor a nagy por eloszlató és látni kezdtem, csak arra a igazszóló hangra ébredtem fel: „Szegény ember eltrótt a harja”. Hej baleset! megdobbant a szívem. Eltrótt a lebuló gerenda által a karom. Másnap bejelentem a balesetemet. Dárok... Pár nap múlva kapok egy táviratot. Az „Alldéutsch” baleset biztosítói írték megbukott. A kifizetésnek beszüntette. Kiállhatatlan lotogó ügy-nyókékkel azóta nem álok szőba.

Ez baj, hogy én is az „Alldéutsch” egyszerre buktam, a küllőmség csak az, hogy amikor én elbuktam és magamhoz tértem, hat héttig napjában tízszer kaptam jebes borogatást, ellenben mikor az „Alldéutsch” bukkott, kint volt a vizból.

De mit beszéllek, az „Alldéutsch” bukkott! Dehogy bukkott, itt él közöttünk bős magyarok között, de nemcsak ő, a német, hanem a francia, a szerb, a latin és pedig a nyelvonkón él, mint azt a nagy Széchenyi oly szépen megmondta:

A német, a francia, a szerb, a latin kiállhatatlan nyelvről, valóssággal ellepi a nyelvinkeit. Ez a kiállhatatlan nyelvről, ha nem utogázunk, a bölcsőtől a sirig elkísér bennünket.

A szegény kts *pubi* vagy *méi*, a legrosszabb esetben *bébi*, alt dugja ki a kts *noszját* a világba, már késsen várja a *Madame* és egészen elborítja az idegen szőáradat. Jón a sok *Tanti* és *Onkai*, akik eltrótt kedue dicsérik a *hercig kts médi vagy sörser Frac* selyem szőke lohnyát, *zerlők kts olajját*. A *baba papik* kap, vagy *duilit*, esetleg *cuclit*, de nehogy *smucig* legyen a kts *surc*, felkötik nek a *párdelit*, amelyre a *mama* vagy a *papa* keduevne van *rásitkélve*. Ö egy darabig a ház, a család *liebhangja*. Naggyob lesz már, rácsicsült a *sámlika* és most már maga *papiz grisz papil*, mert ez a kitesikének a *leibspetza*.

Amint nő, egy szőporodik idegen szőismerete. Megtudja a *dadótól* vagy a *mamáától*, hogy a *havisnyát sörifflit* nek vagy *szőlnit* nek, a gallékkáját *krészit* nek nevezik. Csakhamar kap selyem *babil*, *hozentrágil* és *piros manlit*.

A *mama* mindig agódkó a kts *hercipiniflitéjének* az egészségre miatt és elárulja, hogy egy *patent gradhalter* van *s pendioris*, hogy *hapisont* is vessz a kitesikének *kriszthindibe* és ott fog lenni a *kriszthabon* alatt.

De ne agódjunk, amit a szőlől ház el-

A szentlőrinci róm. kat. esp. kerület tanítói köre 1936. évi október hó 15-én Szentlőrincen tartotta öszi rendes közgyűlését. A gyűlés szentmisével kezdődött, melyben a kör testületleg vett részt. Dr. Benca László, esperes, her. tanfelügyelőszeretetteljes szavakkal köszöntötte Patacsi Dénes országgyűlési képviselőt, a megjelent pápától és a tanítótestület tagjait. Megemlítette a kerületben történt változásokat, majd arra kérte a tanítótestület valamennyi tagját, hogy megfeszített erővel dolgozzon valamennyien azon a polcon, amelyre az Isten Gondviselése odaállított, mert munkánkat minden oldalról a legebetterben szemmel tartják. A tanítószög szeretőjébe ajánlotta az eddig mostoha gyermek módjára kezelt ismételt iskolát, majd arra kérte a megjelenteket, hogy egész katolikus lelkiüket vigyék bele iskolái és iskolánküüli működéskébe, nehogy a bolsevik eszmék tanfolyá tihessenek azok szenvedett népiük lelkében. Itt, ezen a téren legyüünk valamennyien elharcosok. Kiss Lajos, bánfai igazgatótanító gyakorlati előadást tartott az első osztályban számtanból. Tanításában azt mondta be, hogy az új tanterv szellemében miként kell a számsort kibővíteni. Gedon Sándor, sumonyi plébános „Kiálthatatlanság” cím alatt felolvasást tartott, melyben a mai kornak azt a csúnya, rossz szokását ostromolta, hogy a magyar beszédbe a német, latin és francia szavaknak valóságos

áradatot heverjük bele, pedig az idegen szavak helyett rendelkezünk jó magyar szavakkal is. Gertig Károly, bodai tanító „A mi ügyünk” cím alatt legetőbb serelemről szedett össze egy csokorra való, megállapítva azt, hogy e sok sérelemnek legnagyobbra azt, mi vgyünk az ohat, mert nincs bennünk összetartás, nem támogatjuk szívet-lelkeket az Országos Szövetséget és így annak nincs olyan súlya, mintha valamennyiünket a taboranón látna. A kör tisztújítást is tartott, miután a tisztikar mandátuma lejárt. Előnké Kollat Ádám szentdienei ig.-tanítót, alelnöké Hargitai Gáspár bükföldi ig.-tanítót, jegyzővé Kiss Lajos bánfai ig.-tanítót, penztörővé Horváth József nagybecserdi ig.-tanítót választottak meg. A választmány tagjai lettek: Máthé György szentlőrinci tanító, Zsánok Ernő szentlőrinci ig.-tanító és Gertig Károly bodai tanító. A bíráló bizottság tagjaiú Dunay Ilonka bükföldi tanító, Fodor Ferenc vásároszentgáli tanító és Gertig Károly bodai tanító, míg számtansegítőkké Harkányi Kletla Maria szabadszentkirályi tanító, Sebestényi Franciska randjépuszta tanító és Harka Sándor szabadszentkirályi tanító választották meg. A jó sikerült gyűlés Hargitai Gáspár alelnök záró szavatait ért véget, melyekkel arra hívta fel a hallgatóság figyelmét, hogy a fali vetetést ne adjuk ki a kezünkből, örködjünk ébren, nehogy a pörös zsarnokok népműtő küldötteinek kerüljön falunk népe

hibázott, majd helyrehozza az iskola. Hisz utóvégre arra való, hogy a gyermekek megtanítsa helyesen beszélni. Azért jár oda. Tanítója le is szoktatta a seipítésről, a kényghedésről és elszánt lelekkel jog hozzá a nemzeli neveléshez. Megis felelne neki lelkiismeretesen, dehat a tanító és tanítónő maga sem tehet róla, ha öndatlanul is rabla lesz az idegenzsérűségnek, annyira közhazsádalat. A his iskolás megismeri a griffit, a ceruzát, a dítálást, a lust, a kotfát, a lakust, a noleszt.

A his iskolás lányok meg kötőtűt hagnak a kezübe és megtanulnak glatt és nádlis szemeket kötni. Majd merkelésre, stíkelésre és neccolásra kerül sor. Megtanulnak cakon cipőket készíteni. Majd kreates öltés és strófákat és neccol einaccokat.

Mikor ezután a ruhaarrásra kerül a sor, akkor is ugyan a nóta járja. Szabnak csinon zsüpponohát és fess gürtniket. A szohnyára pár sádmiedit, a derekra hólfaltit tessznek. Aztán varrás közben ilyen formán beszélnek: De hó slusza van ennek a dereknak. Varrjunk a slicre még egy gombot. Ide tartozik a surook, a pertlik, a szesslik, a reszlik, a falsaljak egész légiója, mi kons-

tatalják, hogy a ruha fertig, fessen áll, knapp pásszal a derekára, nem igen puccos, de nem is slamos, hanem zart és nett.

A papa pedig fixet, ha tud, ha nem, ad egy vezit, amelytől puff lesz. Hat bizony ide visz a sok ruha száma, la meg a forpász, a cupass, a bessere, a blind, a hófals, a reszta, a sámpányer, a spassz, a krigli, a zóna, nem említve a sok spricerret, mert így növekszik a cech is.

A tanítói meg a szolnya varrától is a szabástól van elragadtata. Nyomban le is szolja a szomszédék Juliskáját. Láttad a ruháját? Mánlich, amit nem régen csináltott. Milyen snassz az egész, milyen steif a tartása benne.

Mikor még hosszú volt a haj, sokszor felőrákba teltett, mi a soyf és a copf elkészült és feltornyoztatott, a férfinak türelmesen várakoznia kellett, mi a lohni kisütéte. Ma rövid a haj duajta és most azon bántuk és fordultak fel rendre és állnak tőtagat a türelmesnek gondolt család béké, hogy az asszony vagy leány levágassa-e a haját, vagy ne. Az opa sajnálta az aranyszínű hajszort, a nó meg állt várta, hogy a duat szerint megmutassa tarkóját és jncs

a hatalmába. A gyűlést közös előző követte, melyen Dr. Pushtas Elemér jorási főszolgabíró is megjelent, kit a kör tanítószög lelkes örömmel fogadott és melegen ünnepelt.

Határidő-emiékezteió.

Tajgdíjeket, pályaművek kidíására szolgáló tagonkénti 12 fillereket és a tanítói lelkigyakorlalk költségere megállapított összegeket az esperesi tanítótestület pénztörőse az 45.912. sz. csekkhappal további határidő és személyi s újragész benedása nélkül, kimutatás kiadásában költék be. **A Katolikus iskola** még hátralékos előfeszítési díjat, az iskolai pénztár terhére személyi sürgütes bevarása nélkül haladéktalanul beküldendő. **Ngugdíjintézet bejelentés** (telapnyomtatvány beszerzéséhez) Haladás Nyomda Rt.-nél Pécs-Hídny. és Szent Mór-ú. sorok) november 15-ig a kir. tanfelügyelőséghez beterjesztendő. — **Gazd. lováhhözv. im. iskl. államségély** iránti kérvény és költségvetés november 15-ig a 23.234/1937. VII. sz. utm. rendelet (megjelent a Hivatalos Közlöny 1937. évi 9. számban) a kir. tanfelügyelőséghez benyújtandó. — **A hóhözvétel költségvetése** az egyházközségi költségvetési szabályzat 21. §-a alapján az egyházközségi képviselőtestület által megállapítandó. **Az egyházközségi választási névjegyzéke** az egyházközségi költségvetési szabályzat 7. §-a alapján november hóban a következő évre szóló ér-

vényelg kiküldendő. **Katolikus tanítói internetsi** célokat szolgáló beiratsai díjak és kimutatások (lásd Katolikus Iskola 1933. aug. 1. sz.) személyi sürgütes bevarása nélkül a hátralékosok által most már postafordulattal beküldendő.

Egyházmegyei tanfelügyelői rendelkezések.

2409/1936. sz. **Tanítói, tanítónői és övönői állások beföltése gondnokszög fenntartása esetén.** A püspöki Rendszabályok, 113. §-a (47. lap) a tanítói állások beföltésére vonatkozólag következőképp rendelkez az egyházközségi gondnokszög esetében:

„Ha az iskolázék helyett valamely okból (53. §7. §) gondnokszögöt kellene felállítani, a pályázók közül, az összes pályázók iratainak csatolása mellett, hármas kijelölést terjeszt az egyházi főhatóság elé, mely a jelöltek közül egyet szabadon kinevez.”

Tudomásvetel és mihezattárs végett közlöm a felügyeletem által tartozó rk. iskolák helyi hatóság-nal, hogy a püspöki Rendszabályok jent idézett szakasza hatálytalantaltott a sz 1912/1935. Isk. sz. püspöki rendelet olt egyházközségékre is kiterjesztetett, ahol az egyházközségi képviselőtestületek helyett gondnokszög működik. Tehát az egyházközségi gondnokszög is kötelez

lett a boldog család békének. Pedig igazán annyira mindegy, hogy hosszú vagy rövid-e a női haj, mikor a mai zord világban annyira elmerülünk a gondok tengereiben, hogy alig látszik ki belőle a — hajunk.

No de menjünk tovább, ezt is ilyen formán mondják ne passzoljunk el az időt. Most más aktualis tére csapok át.

Kerületi kedves Tanfelügyelőnk így biztatott egy fiatal tanítót a pályázatra. Pályázék az állásra. Igaz, tekintettel a mai circumsztanciákra, nem vagy ott a jízetés, de vannak ponderálások: *lukma, depulatum*, egy his graciális is akad a kegyúrtól, majd csak szégyenesen elbándlítani illetve *elavirvo*, *Lavirvo*, mondja a jelölt, de attól félek, hogy totaj elmerülök.

Ujmisés pap kerül a feluba, most tartotta a primiciáját, már is disponálták. A nép szereti, mert szépen predikál, szívesen vezetett Turbekba a proscioliát, sokat adóról és máris kilátása van egy szép kompakt beneficiumra.

Dr. Gere és Nyári kollégáink a napokban investálták illetve installálják, azután jönnek a deputációk (a deferaciók) és a vezetö enunciacija, hogy az legjöbök óhajuk,

hogy 50 éves jubileumukat is ott tartassák.

De itt a képviselő urunk is, ót fedi a képviselőt immunitás, de azért akárja a progressív adózást, az adó morált, kardoskodik a léminiumumért, vigyáz, hogy ex-lex-be ne kerüljünk, megszavazza az appropriációs törvényt, az idemintált, óhajja a költségvetés rationalizálását, a moxidarabok sztrikciálását, tudja mi az a perszonál unio, az imparlamentaris konferencia, fel az orosz dömpinglöt, óhajja az idei búza ár limitálását, a saasz kontingens megállapítását, a magyar termékek márkázását, a hormány restaurálását, fel a pártok fuzionálásától, nem szinceriall, de nem is polemiall, mondanótt konkrétaija és nem exponálja magát és beszédeiben nagyon sokat hangtatja, hogy viribus unius hardjuk a tegját édes hozánk fundamentumhoz.

A jó magyar ember is apporiorozni tanítja a hutegját, zurihokollatja a lovát, aurfjal veszt jól a ló labát. Pantallónban jár, jó csizma helyett télen kamassit hordoz, budapesti parilásban adja el a búzáját, hó maximalis, hó minimális éron, censzurokhal operál a vásáron, vigecekkel tárgyal gépyűkekr-

lessz a szabályszerű pályázathirdetés alapján beérkezett összes folyamódványokat, 2 példányban kiállított minősítési táblázat kíséretében feltüntetett hivatalom útján az Egyházmegyei Hatóságához, a hármás jelölés eszakiölthetése végett, s a hármás jelölés alapján a gondnokság lesz jogosult a választás megjelölésére épp úgy, miként azt az egyházközségi képviselőtestületek is eszakiölthetik.

2716/1936. sz. Egyhuzamos tanítás engedélyezése körüli eljárás. Ismételten merültek fel észrevételek aziránt, hogy az egyhuzamos tanítás bevezetése körül az egyházközségi képviselőtestületek, tanácsok nem járnak el az előírt módon. Ezokból felhivom a felügyeletem alá tartozó elemi népiskolák helgi hatóságát, hogy jóvóiban az 577/1929. sz. fótanfelügyelői rendelkezésben (Katolikus iskola 1929. április 1. sz.) s a 67.432.1935. VI. sz. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletben (Hivatalos Közlöny 1936. január 15. sz.) foglalt előírásoknak szem előtt tartásával járjanak el. Tehát az egyhuzamos tanítás bevezetését a fenthivatkozott miniszteri rendelkezésnek megfelelőleg, kellőképpen okolják meg, s a tárgyban, a kir. tanfelügyelőséghez intézett előterjesztésekre vonatkozó iratokat mindenkor az eszenykerülettel tanfelügyelői hivatalok útján küldjék be hivatalomhoz, további intézkedés végett.

ben, néha *valutás* is, felesége pedig vászonból készített ing helyett *kombinét* hord.

De mi valamennyien az *Ahéio Katolikaét* *javorok*áljuk és épitgetjük, még a szegény ügyünket sem tudjuk a latin nélkül megoldani, mer a *Kath. Harilásza* gyűjtünk és az *épit normát* tartjuk a legjobbnak, miolalt az *szegény hataszer* illetve a *harolok*ol összeállítjuk.

Hát Hölgyeim és Uram! ez az igaz kiálhatatlan német-, francia- és latin bilincs rajtuk, de nem országos észre mi szegény magyarok, hanem országos észre mi szegény magyarok. Valamikor a körömszakadásig házdőlünk a magyar vezénylőt nyelvi mellett, és mennyi német szóval *kommandirozunk*, illetve kiálhatatlanokunk ma. Hölgyeim és Uram! ne legyünk kiálhatatlanok, beszéljünk mindig és mindenütt magyar szóval. Azon kedv reményben végzem felajánlásomat, hogy míg a kiálhatatlanságot ostromozom, én magam nem lettem kiálhatatlan.

Karadás nyugodtat., Pécs
Király és Szt. Mór-u. sorok
Egyházmegyei hivatala-
nyok nagy raklára

2747/1936. sz. Bizonyítvány kiállításá népiszkola rendtartási naplók, engedélynyek elbeszítése esetén. Hivatalom elődom é tárgyban már rendelkezett a Katolikus Iskola 1935. évi augusztus 1. számában. Felmerült esetek kapcsán s azért, mert a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr is szükségesnek találta azt, hogy a bizonyítvány-kiállítás körül eljárást ismételten szabályozza, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1936. szeptember 17-én 67.488/1936. VI. ú. o. sz. alatt kelt rendeletét tudomásvetelt és mihezjárás végett előbb közlöm:

„Népiszkola előmeneteli napló vagy anyakönyv hiánya esetén szabályszerű népiszkola értesítő nem állítható ki. Ilyen esetekben a következő eljárás követendő: Az az egyén, akinek népiszkola bizonyítványra szüksége van, a kérelem osztály elvégzéséről semmiféle írásbeli bizonyítékkal nem rendelkezik, miután hivatalos értesítést nyert arról, hogy a vonatkozó előmeneteli napló nincs meg vagy a bizonyítvány (értesítő) kiállításához szükséges adatok nem tartalmazza, az iskola igazgatójánál vagy vezető tanfőjénél két volt osztályra kíséretében köteles megjelölni, akik igazolják, hogy azt az osztályt, amelyről az illető bizonyítványt kér, egyet elvégezték és folyamodó annak idején a szabályszerű érvégy vizsgálatot letette. Az igazoló tanúk jelenlétét a bizonyítvány kiállítására illetékes tanító jegyzőkönyvbe foglalja, s a jegyzőkönyvet a gondnoksági illetőleg iskolaszéki elnök útján a kir. tanfelügyelőhöz, vagy ha hifelekezett iskoláról van szó, az egyházi főhatósághoz terjeszti fel azal, a kérelemmel, hogy a jegyzőkönyv alapján folyamodó részére olyan általános bizonyítványt adhasson ki, amely igazolja, hogy a beszerzett bizonyítékok szerint az illető a kérdéses évben a szóban levő osztályt elvégezte, minthogy azonban az előmeneteli napló (isk. anyakönyv) amelyből a kért bizonyítványt ki kellene állítani, föl nem található, illetőleg megfelelő adatokat nem tartalmaz, szabályszerű bizonyítvány helyett csupán ez az általános bizonyítvány volt kiadható. Az így kiállított általános bizonyítványban a kir. tanfelügyelő, illetőleg az egyházi főhatóság engedélyének száma mindenkor feltüntetendő. Amennyiben az így kiállított általános bizonyítvány az érdekeltek céljainak nem felel meg és nevezett szabályszerű bizonyítványt vagy értesítőt igényelnek, részére ilyen csak szabályszerű népiszkola magánvizsgálat letételének eredményéhez képest volna kiállítható.”

2838/1936. sz. „Méz” R.-T. (Nagylád, Somogy vm.) által gyártott kezimunka-fonalak. A „Méz” R.-T. azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy az általa gyártott kezimunka-fonalakat a felügyeletem alá tartozó iskoláknál beszerzésre és használatra előnlátom a külföldi, hasonló gyártmányokkal szemben. A kérelmet megokoltnak láttam.

Donathozó, ajánló köriratokat nevezett R. T. az érdekeltek ísk. igazgatóságokhoz közvetlenül meg ísk. hűdítte 2600/1936 T. szám alatt, f. évi szeptember 22-iki lelettel. Ennek kapcsán közlöm a felügyeletem alatt álló iskolák és intézetek igazgatóságával, hogy a köriratnak ezen része: „... a kezimunka oktatásánál kidarólag e cég magyar gyártmányt használja” előzetes tudom és hozzájárulásom nélkül kerül a köriratba. A magyar gyártmányok ajánlása volt a céloom a külföldi gyártmányokkal szemben, de a R. T. gyártmányainak kötelező használatát e nem rendellem, ily értelmű felhívásnak nevében való kiadásához hozzá nem járultam. A nevében sajtólódott s fentebb érintett köriratnak idézett részét tehát, mint amely nem tőlem származik, hatálytalanítom s ahékként helyesbítem, hogy szóban forgó kezimunkafonalaknak, mint magyar gyártmányoknak a felügyeletem alatt álló iskolákban való használatát ajánlom.

2846/1936. sz. Tanítói állások betöltése körüli eljárás. Ismételten előfordult, hogy a tanítványválasztásoknál a plébános, egy-

házközségi elnökök a „Nemzetnevelés” 1935. december 1. számában. Az újtárszerző tanítványválasztások” cím alatt közölt előírásokra hivatkozással jártak el, avagy felülallosítást kértek e közleményre való hivatkozással, hogy az e tárgyban 1912/1935. sz. alatt kiadott püspöki rendelet (Katolikus Iskola 1935. szeptember 1. szám) érvényben van-e?

A félreértések elkerülése céljából, mihezjárás végett közlöm a felügyeletem alá tartozó elemi iskolák helgi hatóságával, hogy egyházmegyeink területén a fentebb hivatkozott 1912/1935. isk. sz. püspöki rendelet, valamint a minősítési táblázatok kiállításra tárgyában 2494/1935. sz. alatt kiadott fótanfelügyelői rendelkezés (Katolikus Iskola 1935. dec. 1. sz.) teljes egészében érvényben vannak s mindenkor ezek figyelembevételével kell eljárni. A Nemzetnevelés-ben közölt s fentebb érintett közlemény nem a nm. magyar Püspöki Kar rendelkezése, nem országos érvényű, hanem csupán az egyik egyházmegye hatóságának intézkedése a vonatkozó püspöki kar határozatának az illető egyházmegyében miként való végrehajtását illetőleg.

HIREK.

Szent Mór ima- és éneklizet. A Szent Mór ünnepegekre való tekintettel mindenki szerezzék meg Szent Mór életrajzát! A 68. oldalas kis mű röviden megismerlet a szent püspök életével, hét gyönyörű reprodukciót hoz Székely Bertalan festményeiből és körülbelül 100 éneket a legismertebbek közül. Közülük természetesen Szent Mór énekeit is. Ára darabonként csak 10 fillér. Kapható Pécsset, a Szent István Társulatnál, a Szent Antal Bazárban és a belvárosi plébánia hivatalban. Száz példány rendelkezésénél 10 százaléki engedmény.

Tanítói kinevezések. Prenek József a magyarbóli, Hauch László az erdősécséket, Főris József a kisasszonyfal, Horváth Gyula a gerdei, Márjai István a döbrökiót kántortanító, Nagy György László a döbrönte-szőlőhegyi, Schleichner Károly az iszabellaföldi, Salamon Vilma a sátorhegyi, Frey

Anna a széksárdi XIII. sorsz., Bálványi Lajos a bölcséti II. és Virág János a csibréki II. sorsz. tanítói állásra egyházhatalossággal kinevezettek.

Megjelent a pécsi Egyházmegye kiadásában a kisebb alakú Szent Mór könyv, 368 oldal, képekkel díszítve. Ára 250 pengő. Ugyancsak elhaltja a sajtó a Szent Mór jubileumi Emlékkönyv, 60 é alkalomra készült képpel, 560 oldalas szövegrészben. Lehet kapni Szent Mór képeket is; áruk darabonként 15 fillér; és készülnek Szent Mór szobrok is. A könyvek és a képek Pécsset, a Maurinumban kaphatók.

A Horunk Szava október 15-1 számú *Széchényi* György gróf és *Katona* Jenő szerkesztésében gazdag tartalommal megjelent. *Séchényi* György gróf *Gömbös* Gyuláról írt nekrológot. *Katona* Jenő pedig *Lepele* a *Villa Timberli*-ből egy „*Reformhorrak* alkonyán” címmel Magyar hiltérlistát emű

A tanítási vázlatok készítésénél jó hasznát veheti Fekete János: Készülés a tanításra című könynek. Ismeretes lapunk más helyén. — 1.60 P. beküldése ellenében postafordultalv megküldi a szerző. (Pécs, Tanítóképző.)

könyvének záró fejezetét közli a diktatúrák melükkönyv voltáról. **Pacelli bíboros kardinalisról Liebscher** Béla római cikke rajzol eleven archepét. **Keresztury** Dezso a legnagyobb magyar festők egyikét **Egry József** mellé. **Papp Zoltán** *Új Trianon* festő című cikkével **Cselényi József** könyvét veszi vizsgálat alá. **Ferdinándy Mihály** *Praqui leveleiben* a mai magyar fiatalság cseh-slovákiai szemelét adja. Külön nagy cikk számol be **Gurán Waldemar** könyve alapján az **Egyház életről** a **hilleri Németországban** és **Delattre Pierre** francia jezsuita Magyarországról írt könyve nyomán a francia katolikusok rólmán való följogásáról. **Surbán Frank** Zoltán *Igy élnek a summások* címmel a magyar mezőgazdasági munkások életről számol be. Az *Idő sodrában* című rovatban „a mindenkor hatalmas lőmjenező katolikus típus”-ról, a *Turul Szövetség* jelenlétéről, a hercegprímásnak a tilkos társadalmak ellen mondott beszédéről, a frank és lira sorsáról, a spanyol polgárháborúról, Róma bérgondolatáról stb. találunk érdekes cikkeket. A számot gazdag könyvpróba és szerkesztői územeltetés egészíti ki. A Korunk Szava előfizetési ára egy évre 8 P, félévre 4 pengő, egyes szám ára 40 fillér. Ingyen mutatványsszámot küld a kiadóhivatal. A Korunk Szava szerkesztője és kiadóhivatala Budapest, II., Fő-utca 7/a. fsz. 3. Telefon: 1-556-23.

Preliudium orgonára v. harmoniumra, I. könyv 4 350 P. preliudium, á 650 P. II. könyv 75 darab, á 120 P. Rövid Requiem, á 1 P. Megrendelhető: **Hutor Ferenc** nál Pécs, Buzássy Á.-u. 8.

A Magyar Kórus legújabb száma **Bárdos Lejos** és **Herlitz** Gyula szerkesztésében gazdag tartalommal megjelent. Szövegrészben **D. Johner** nagyszámú, részben gregorián tanulmányát hozza **Hozsáky István** dr. fordításában, **Kerényi György** mindig szelimes rovatában (**Músorok szélére**) egy nevedűv hangversenyének mérleget adja, **Deák-Bárdos György** és **Hajnal István** a folyton mélyülő mozgalom egy-egy állomásáról írnak jelentést. A változatos hírvovatban örömlátni: amiként, hódít mindig újabb és újabb területeket a homoly egyházi zene a magyar parlagnból (most **Sárospatak** környékéről hallunk), hogy válik **külföldön** egyre keresettebb és elismertebb a modern magyar egyházi zene (bécsi rádió hangversenye) által magyar szerzők művelet, az európai felütéssel keltő frankfurti egyházzenei olimpiás szikere) s hogyan épülnek ki a kapcsolatok az elszakított magyarság felé, meg a legközvetlenebb Dél-Bácskában is. A lap minden sorából egy **mozgalom** hatal-

mas méreteit érzni az olvasó, amely a máris megindult nemzedék cserével ma még nem is sejtethető szellemi erőkoncentrációt bontakoztat ki a magyarságból. A 25 oldali költőmelléklet most is a szerkesztők közhelyes kultúrpolitikai dicsérei. Az egyházművelődés **gregorián** képviselet (Christus vincit!), a polifonit most **Lassus** és **Rollenbacher** egy-egy műve, a magyar zenei példát **Bárdos Lejos** (hét egzemű kétszólamra írt mű és a máris híres **Harcsonyi bölcsőde**) **Kerényi György** (3 kétszólamú kar), **Liszt Ferenc** monumentális **Contantibus** organics c. műve és **Kodály Zoltán** a **Karacsonyi** pásztoréncce). A Magyar Kórus évi előf. tése 9 P, egyes szám ára 2.40 P. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bp. I., Fery Oszkár-u. 55.

Könyvismergetés.

Fehete János: Készsűk a tanításra. 112 oldal. Bólti ára 2 P. Tartalmas, négy részre tagozódik:

A bevezető rész: A tanítási vázlat fajla. Milyen vázlatokat készítsünk? Milyen vázlatokat kíván az utasítás? Mely egységekről kell vázlatokat készíteni? Minek az alapján készűl a tanítási vázlat? A vázlatok összeállítására.

Példa vázlatok. A bevezető részben elmondott gondolatok gyakorlati kiütélet mutatja be 70 tanítási vázlatban. (Szemlények a népiskola minden tárgyból és osztályából.)

Olvasgassunk. E cím alatt tárgyak szerint csoportosítva felsorolja a tanítói képzés céljaira leginkább ajánlható tudomány műveket. (Nem vezérkönyvek.)

Mintatanítások. E rész a Néptanítók Lapjában és a különböző mintatanítási gyűjteményekben megtalálható mintatanításokat sorolja fel tárgy- és osztály szerinti csoportosítással.

A gondosan összeállított, világosan megírt, gyakorlati értékű könyv beszerzését minden tanítónak és iskolai könyvtárnak hangsúlyozottan ajánljuk. Megrendelhető a szerzőnél (Pécs, Tanítóképző.)

Szerkesztésért és kiadóért jeltel: **MAGYAR SÁNDOR.**
Kiadó a Pécs egyházmegyei Róm. Hrh. Tanítóegyesület.

Haladás Nyomdászati és Kiadóvállalat Pécs, Király-utca 21. sz. (Király- és Szent Mór-utca sarkán) - Igazgató: Douraszy László

A Haladás Nyomda Rt. a legszebb
fadóbozoz név jegye ajándék!

KATOLIKUS ISKOLA

A Pécs egyházmegyei tanhatóság hivatalos közlönye
Népoktatásügyi havi közlöny. Feltétlenül szerkesztő: **Megjelenik minden hónap elején.**

Előfizetési díj 1936. évre 3 pengő. **Tagdíj 1936. évre 3 pengő.**
SZERKESZTŐK: Pécs, Inczédy Dénes-utca 9/., (Papi Otthon), hová a lap szemléi részét illető minden közlemény, hirdetés és reklamáció is küldendő. Az előfizetési és tagsági díjak a 46.012. sz. postafelraképkénti befizető-lapon küldendő be.

Pécs, 1936. december 1. XXV. évfolyam, 12. szám.

Jakab Béla dr. egyh. főtanfelügyelőt kanonikká nevezte ki a megyés Főpásztor

Csodálatosak a Gondviselés újfaj! Mihor olyan idők következnek, melyekben mintha minden eddigi alkotás ereztékében bontana, mikor mintha megállana a fejlődés útja, mikor úgy látszik, hogy megtörni a lelkekben a hit, elernyű az aharat, mikor kapcsolatok, nem hagyományok szalai szabodznak, akkor Gondviselés adta hűdtelessel megjelentik Valóhí a gáton s hűtével, aharafálva, példájával új hitet önt a lelkekbe, új erőfeszítésekre serkenti az aharafót és új, a régiénél erősebb kötelekkelletl jonja össze az erkölet. Így van ez a nevezeték s így a hibéből hőkösség életében is.

A pécsi egyházmegye kat. tanügyének is van ilyen munkása: dr. **Jakab Béla**, aki az utolsó évtizedekben valóban Gondviselés adta hűdtelessel irányította az egyházmegye kat. tanítóságának életét.

Munkáját a pécsi püsp. tanítóképző-intézetben, mint tanár kezdte. Fiatál, ambíciózus tanár volt, ahinek szeméi elől a kiadólan képzelt, ósintélen vallások lelkiélet, puritán jellemű, szerény, de jómódorú kat. tanító állott. Sokan járultak az ő iskoláját s a diákoknak nem előadásai, tudományos fejtegetései, hanem egész életeknek maradványok példája vezetelt. Ha fiatalos lelkián sokszor lázadószóval is, mégis hőnifelték s ma szeretettel, megértéssel, hálával és elismeréssel gondolkodunk rá.

A tanítóképzőből — a férfinuevelés iskolájából — a nőnevelés prondjárta szolgáltala a Gondviselés. Egyszerre két terhet: a tanítóképző és a felső leányiskola vezetése nék sulyát rakta a vállára. Rögös, majdnem förelen utakon jár, de szeretettel, szívóssal energiával, lépésről lépésre vitte előre a két intézet ügyét. Csodálatos munkabírással adotta meg az Úr. Két intézet vezetése nék gondja mellett tanári működése, orszámban is az általánosban felűlt volt. És emellett — a háború okozta nehézségek ellenére is, —

alkotni is tudott. A felső leányiskolát leány-gimnáziummá szervezte, a tanítónő-képző magas nőura emelte. Száz és száz család-anya — volt leánynevelődei — követi ma az utódo nevelésében az ő útjait.

Miután a leánynevelés terén talán befejezte hűdtelessét, ismét a tanítóképző elére állította püspöke bizalma. Itt is nehéz idők jártak. Az Erzsébet egyetemnek Bécsre helyezéseével honatallanná vált tanítóképző elhelyezése, a tanítóképző internatusának szervezése gondjai, a népiskolák és a tanítóképző új Tantervével kapcsolatos belső átalakítások kibántár erejét és munkabírássát. Islenében bízza, megoldotta ezeket a feladatok is és jöréssét neki, az ő céltudatos munkájának hőkösségét. Hogy a pécsi tanítóképző-intézet munkáját az arra illetékes mindenkor elismerték és magasra értékelték.

Legutóbb az egész egyházmegye tanügyének irányítását bízta rá a Megyeispüspök, amikor ehm főtanfelügyelővé nevezte ki. Itt is az új tanügyi közigazgatással járó új feladatok megoldása várt reá s tudjuk, hogy ezeket is meg fogja oldani.

Dr. **Jakab Béla** a kat. tanügynek Gondviselés-hűlde harcosa. És mindig jó harcolt harcolt. Mindig elől járt s hittel, tudással, meggyőződéssel, aharással, egy élet példájával szolgáltala maga mögé hatónál.

A vesér dicsősége a hatónálé is. Dr. **Jakab Béla** kinevezése a mi kinevezésünk is, mert a kat. tanügynek mindenkor szerény munkássát érte; az ő öröme a mi örömünk is, mert kinevezése a munka megbecsülését jelent. Amikor tehát szeretettel, tiszteltel, ósintélen örömmel köszönjük a pécsi székes-káptalan új tagját, csak egy a mi héréstünk: hádjalon isten erőt, egészségét, kitartást, szikereket és két hézeken bősséges áldását tovább munkájához.

A szent jászol-kultusz története és a „Magyar Bellehemes“ mozgalom.

A karácsony az összes keresztény ünnepek közül a legmélyebben gyökerezik a nép lelkében. A karácsony-est csillogó karácsonyfája, alatta a betlehemi jászol, az első ajándékokkal, minden ember legszebb emlékei közé tartozik. — Kezdetben a karácsony nem volt egyházi ünnep, mert Jézus születésére kevesebb sülyt fektettek, mint halálára. Filocalusról elnevezett gyűjtemény szerint 354 óta december 25-én ünneplik Jézus születésének napját. A karácsony ünneplése Rómából terjedt el. Jézus születésének gondolata már korán foglalkoztatta a keresztény művészetet. Jézus születésének legrégebbi ábrázolását a III. századbeli katedrálisok találjuk meg.

A karácsonyi ünnepek alatt a templomokban a betlehemi jászol felállítására ösrégi szokás. A szent jászol-kultusz az első szentföldi zarándokok hozták nyugatra. Betlehem városában hagyományosan kegyelettel gondolták azt a sziklabarlangot, melyben Jézus bölcsőfűjül szolgáló jászol maradványait megvolták. A IV. században már a római templomokban is építettek Betlehemet. Rómában Liberius pápa vezette be a karácsonyi ünnepeket 360-ban. Az Esquiline a karácsonyi játékok szempontjából sajátosság jelentőségű templomot építtetett. Neve: „ad praesepe“ (a szent jászolhoz). — III. Sixtus pápa (432–39) Liberius bazilikáját újjáépítteti és Szűz Máriának szentelt. Itt őrzik az eredeti jászol deszkamaradványait. Később a templomot Sta Maria major, illetve Sta Maria maggiore-nak nevezik. IV. Gergely pápa értékes drágakövekkel rakatta ki a szent jászlat, de sokan a régi egyszerűséget kívánják vissza, mert az arany és ezüst a pogányság kincse.

A bellehemes gondolatot és a szent jászol felállítását Assisi Szt. Ferenc népszerűsítette Crecco erdejében a szent estén teljes bellehemet állít fel, szamarat és ökröt vezet oda az Ur imádsására. A „bellehemi gyermekről“ mondott beszédét a nép ezrei hallgatták áhitattal. Felcsendül a „Stabat mater piectosa“, kezdetül dal s a jelenlevők azt állítják, hogy mikor az ének elhangzott, egy csodálatos szépségű gyermek állt láthatóan a jászolban és Szt. Ferencet átváltoztatta.

A bellehemes gondolat és a Szt. jászol kultusz terjesztésében a ferencrendiek igen nagy érdemeket szereztek.

A középhortól kezdve egészen a felül-

godosás koráig erősen terjed a szent jászol-kultusz és elfoglalja helyét nemcsak a templomokban, hanem a családokban is. A felülgodosás kora azonban megakadályozza a szent jászol-kultusz terjedését. Németországban Montgelas kitiltja a templomokból. A családban is elvész jelentőségét és helyét a karácsonyfája foglalja el. Így volt ez a többi országotban is. Miután a felülgodosás hullám elsimultak, újból előkerültek a régi jászolok, de a karácsonyfát kizsírították már nem tudták, mert ajándékaikat és csillogó fényével belepotta magát a család szeretetébe. A karácsonyjának azonban kevés köze van a kereszténységhez, mert a nem keresztény családoknak is általában szokásuk volt. — A karácsonyi igaz keresztény jellegét Jézus születése, vagyis a betlehemi gondolat adja meg.

Hazánkban Jézus születésének ábrázolásáról az első emlékek a XV. századból valók. Azonban a nálunk található bellehemes legragyobb része olasz és német eredetű, tehát a magyar nép lelkétől tanuló. Ennek, hogy a magyar nép szélesebb rétegében a szent jászol kultusz meg eddig nem honosodott meg, oka egyszerű a magyaros bellehemes, másrészt a megfelelő propaganda hiányában keresendő.

Szükség van tehát olyan bellehemekre, melyeket magyar művész alkotott és amelyek a magyar nép gondolatát és Jézus születését felelti örömet tükrözni vissza. E szükségletet hivatott leteleitani a „Magyar Bellehemes“ mozgalom, melynek lelkes megindítója Dr. Schwartz Elemér egyetem tanár, aki P. Majsai Mór szentföldi biztos személyében buzgó segítőtársra és mecénásra talált. Dr. Schwartz Elemér megalkotta az Americana Művész céhet, mely Gerevich Tibor egyetem tanár és Megyer-Meyer Antal képzőművészeti főiskolai tanár vezetése alatt a gondolat megvalósításán munkálkodik.

Pályázatot írt ki és a díjnyertes munkák már sokszorosítás alatt vannak. Most már a magyar társadalom kötelessége, hogy a szép mozgalmat felkarolja és a karácsonyra megfelelő magyaros bellehemeket szeretettel fogadja. Egyen ott minden keresztény magyar karácsonyfája alatt a betlehemi jászol és a bellehemi kisdéd szeretete tegye boldogabbá a magyar karácsonyt.

Bátory Dagmár.

A földrajz tanítása a IV. osztályban.

— Drodzy Gyula új vezérkönyve. —

(Kiadja a Kir. Magy. Egyetemi Nyomda, 503 lap. Ára 8.— P.

Írta: Barabás András.

Drodzy Gyulától eddig csak a magyar nyelvű körből kaptunk vezérkönyveket. A fenti címen most megjelent vezérkönyve az első, mely reálintárgyat dolgoz föl. A földrajz ugyan nem tisztán reálintárgy, mivel a nemzeti élet ideális céljaihoz is jókora köze van. Épp ezért a földrajz igen hálás tárgykor a népisokolában, különösen ma, amikor a nemzetnevelés lépett a népisokola munkája homloktérébe és legelső sorban a vezérkönyv névelést célozik. Földrajzi vezérkönyv írása is épp e kettős okból ma igen aktuális és hálás feladat. De egyuttal szükséglet is oly mértékben volt az. Minden okunk megvolt azért, hogy Drodzy Gyulának e vezérkönyve elé a legnagyobb értékkel tekintsünk.

A könyv az Egységes Vezérkönyvek sorozatában is a legelső kötet. Ha azonban azt gondolja valaki, hogy most már igen aszkos kötetre való földrajzi ismeret kell a IV. osztály gyermek fejébe átlíteni — különösen az osztály iskolá hely egy órájában, — akkor az illető a választ már a könyv előszavában kapja meg, amikor a szerző kijelenti, hogy azért tett fel többet az egyes tanítási ázatoknál, hogy a tanítóknak legyen miből válogatniok.

A könyv mind-nekelőtt alaposan, igen érdekesen és mindenoldaluan foglalkozik mindazon gondolatokkal, amelyek a földrajz népisokola tanításához kapcsolatba hozhatók, főleg amelyek a módszeres eljárásra vonatkoznak és a gyakorlati eljárás tudatosíthatják. Már az előszóban vázol néhány szempontot, mely a tanítási tervezetnek megválaszolóban vezette, s ezek közül is a legelső, az nem győzőnk eléggé hangsúlyozni, hogy térkép nélkül egy lépést se tegyünk a földrajz oktatásban.

„A földrajz tanításának módja“ című fejezetben vázolja a tárgy tanításának ideális és gyakorlati céljait és nagyjában a módszeres eljárást. „A tantervi anyag elrendezése a IV. osztályban“ cím alatt kiemeli a kapcsolatot az I—III. osztály beszéd- és értelemgyakorlat földrajzi anyagával és vázolja az osztály tanítási anyagának célszerű beosztását.

Rövid, de mondhatatlan nagyrészt fejezte a könyvnek az a tiz pont, melyben a tanításra való előkészülés szempontjait szabatosan megállapítja. Az előkészülésnek, a tanításnak is oly döntő fontosságú alapelveit adja itt Drodzy, amelyek nélkül munkánk tökéletes sohasem lehetne.

Hosszabbban fejtegeti ezután a szerző az

érdekeség, a hasznosság és az „eszméletés elveit, melynek a módszeres feldolgozás előterében kell állniot minden egyes tanítási egység folyamán.

A nemzetnevelés, keresztény és nemzeti irányszemlének megfelelően két, a vezérkönyvben újszerűen ható fejezetet ad Drodzy, a nemzeti érzés és a hazaszeretet érzelmek felkeltésének és mélyítésének, valamint a vallási érzelem fejlesztésének tárgyalásával. E szempontok a mai népisokola célkitűzésnek megfelelően, a nevelői elvnek a tanítással való egyenrangúsításából folynak és épp ezért egyetlen vezérkönyvben sem hiányozhatnak ezentúl. A vezérkönyvek első sorban módszert adnak, de a módszeres eljárásban bent kell hogy foglaltassék a népisokola célkitűzés minden részleteinek szolgálatá. Drodzy-nak, a módszer felülmutatatlanságán, figyelmét nem kerülik el a nemzetnevelés célkitűzését sem. Ezzel a vezérkönyvről csak ismét jobb és tökéletesebb irányszemléket íszi ki.

Itt csak általánosan ad a hazaszeretet és a vallási érzelm fejlesztése tekintetében, de aztán az egyes tanítási tervezetekben kiemelve a hivatkozott alkalmakat. A vallási érzelm fejlesztése szempontjából rámutat a szerző, hogy amikor a földrajzi tárgyszűben igen litokizatos jelenségekre bukkanunk, amikor a teremtenyek egymásra való hatásának csodás voltát éreztetjük, el kell jutnunk mindenkor mindennek Alkotójához. Okékerés, eszméletés is mindig a Teremtőhöz vezet bennünket.

(Folyt. köv. a jövő számban.)

Az „Énekszó“ zenei és zenepedagógiai folyóirat az új tanév megvalósításával kezdti meg negyedik évfolyamát. Egyedülálló munkát végez az „Énekszó“ a népzene felkutatása és terjesztése érdekében. Minden számhoz bőséges hangjegymellékleteket ad, melyek a karének és a hangszeres zene háza és népi vonatkozású legjobb kiadványait tartalmazza. Az új szám zenei része Kodály-nak egy gyermekkórusát, Veress Sándor 15 kis zongoradarabját és Greguss-Szögör népies kórusát hozza. Sztankó Béla, Szász Alajos és Faragó Mária az iskolai énektanítás különböző kérdéseiről értekeznek, Popper Irma a korszerű zenepedagógiáról beszél, Selber Mátyás pedig „Új zenei gondolatban“ címmel angliai zenei eseményekről számol be.

Preludiumok

orgonára vagy harmoniumra I. könyv. — 132 preludium — Ára 6 pengő 50 fill. II. könyv — 75 preludium — Ára 4 pengő 50 fill. — Kapható a szerzőnél: Kutor Ferenc Pécs, Buzássy A. utca 8.

„Komócsy István Segélyalap”-ból kiutalások.

A Pécsegyházmegyei Róm. Kat. Tanítóegyesület 1936. évi június 15-ikén Pécsett megtartott közgyűlése a választmány határozati javaslat alapján a „Komócsy István Segélyalap”-ból az 1936. évben kiosztandó

segélyezések céljaira 1200 P kiosztását határozta el. A beérkezett segély iránti folyamodványok alapján a segélyalap hentesbizottsága a következő kiutalásokat eszközölte:

1. Tanító özvegy részére kórházi, gyógyszer és temetési költségekre	60	—	P-t
2. Tanító részére gyermekeknek születésével felmerült orvosi költségeire	80	—	—
3. Tanító részére orvosi műtét költségeire	40	—	—
4. Nyugalmozott íg. tanító részére, orvosi költségekre	40	—	—
5. Tanító részére kórházi és orvosi költségeire	40	—	—
6. Okl. tanítónő gyermekeinek klinikai költségeire	80	—	—
7. Tanító feleségének kórházi és gyógyszer költségeire	50	—	—
8. Tanító családjában előfordult betegségek költségeire	40	—	—
9. Tanítónő szülési klinikai költségeire	50	—	—
10. Tanító részére gyermekeknek születésével felmerült orvosi költségeire	80	—	—
11. Igazgatótanító részére családjában fellépett betegségek költségeire	40	—	—
12. Tanító részére gyermeke születése alkalmával felmerült költségeire	50	—	—
13. Kántortanító betegségeinek költségeire	50	—	—
14. Tanító családjában fellépett betegségek költségeire	50	—	—
15. Igazgatótanító özvegy részére betegség címén felmerült költségeire	50	—	—
16. Tanító részére gyermeke elhalálása alkalmából felmerült költségeire	50	—	—
	830	—	P-t

A segélyalap hentesbizottsága egy folyamodó kérelmét nem teljesíthette azért, mert folyamodó iskolájában a Pécsegyházmegyei Rk. Tanítóegyesület által kiadott irkákat, fizeteket nem használták, amelyek jóvedelme

szolgáltatta a segélyezés anyagi fedezetét. Az 1200 P-ből még fennmaradó 370 P-t az időközben netán még beérkező segélyfolyamodványok céljaira fogja a segélyalap hentesbizottsága felhasználni.

Gyakorlati esetek -- gyakorlati megoldások.

Illetékegyenérték viselése.

Az 1659/1925. isk. sz. püspöki rendelet akként rendelkezik, hogy az illethekegyenértéket az iskolafenntartó egyházközség viseli.

Felmerül azon eset, hogy az iskola összes fenntartási költségeit a politikai község viseli. Így kérdés tárgyat képezte az, vajjon az illethekegyenértéket nem kell-e a politikai községnek viselnie.

Az 1920. évi XXXIV. tc. 125. §-a akként rendelkezik, hogy:

„Az illethekegyenértéket rendszerint az illethekegyenérték alá eső vagyon élvezetére jogosított személy a saját haszonélvezetének tartamához képest fizeti. Ha azonban az illethekegyenérték fizetését a tulajdonos magára vállalta, vagy azt illetheke felsőbb hatóságoknak nézvére kötelező erővel bíró intézkedés folytán viselni tartozik, akkor a fizetési kötelezettség elsősorban a tulajdonost terheli.”

A fentebb hivatkozott 1659/1925. isk. sz. egyházközségi rendelet a politikai községre nem vonatkoztatható. Tehát az esetben, amikor a r. kat. iskola összes fenntartási költségét a politikai község viseli, az illethe-

kegyenértéket a javadalmis tanító maga tartozik viselni. Nincs ugyanis törvényes szabály annak kikényszerítésére, hogy a politikai község r. kat. kántortanítói, vagy tanítói javadalmat képező ingatlanok után az illethekegyenértéket viselje.

Határidő-emelekedtető.

Hívatás hírelhős iskolai adórol és szolgáltatásokról bejárás utáni a főszojalgábiró hivatalnak megküldendő. **Tanító j. rendősz. k**szolgálatáról legyek a kir. tanfelügyelő hivatalokhoz biterjesztendő. **Zárszámadások** az 1935. évről és költségvetésének az 1936. évre december 31-ig sürgetés bevárása nélkül ehm. főtanfolygóló hivatalhoz biterjesztendő.

Bücz Ödön

püspöklaki igazgatótanító nov. 26. án, délután 52 éves korában, rövid szenvedés után meghalt. Halála mindenütt a legészintébb részvételt kellette. Temetése november 28. án, szombat délelőtt 10 órakor volt Püspöklakon. Az elhunyt felesége és két fia, köztük Bucz Emil, az Americanum prefektusa gyászolja a széleskörű rokonsággal együtt.

Püspöki rendelet.

2861/1936. isk. sz. **Tornaterem levetése részére átengedése.** A m. kir. vallas-és köznevelésiügyi miniszter úr f. évi október 7-én 95900/1936. VII/2. tt. o. sz. alatt kelt megkeresése alapján utasítom a főhatóságom alá tartozó, tornateremmel rendelkező, fiútanintézetek igazgatóit, hogy a leventintézmény vezetőinek megokolt kérelmére a tornatermek, az oktatás érdekében megóvása mellett, tehát oly időben, mikor az intézet ifjúsága, vagy az esetleg abban már előzőleg hajlékolt kapott társadalmi sportegyesület nem használja, a leventintézménybe beszervezett ifjúság részére az intézet igazgatója által megállapított feltételek mellett, díjazatlanul átengedessenek. A díjazatlan átengedést úgy kell értelmezni, hogy a leventintézmény vezetője csak a tornaterem használatával előálló **tényleges** kiadásokat tartozik megteríteni. A tornaterem világitásának, fűtésének és tisztántartásának költségeiből a leventékre eső rész való nagyobb, mint, ami a leventék részéről való használati folyamintévesek felmerül.

2862/1936. isk. sz. **Tanintézetek részére hazai árú beszerzése.** A m. kir. v. k. m. niszter úr f. évi okt. 17-én, 4635/1936. eln. sz. a. kelt megkeresése alapján elrendelem, hogy a főhatóságom alá tartozó összes tanintézetek szükségleteiket hazai árú beszerzése után jásák el. A hazai árú fejlesztése oly általános és elsőrendű közérdek, hogy annak előmozdítása elől elzárkózni nem lehet.

3082/1936. isk. sz. **Báthory István, volt erdélyi fejedelem, később Lengyelország kiralya emlékeinek iskolai megújítása.** A m. kir. vallas-és köznevelésiügyi miniszterium 4341/1936. eln. sz. megkeresése (Hivatalos Közlöny f. évi november 15.) alapján elrendelem, hogy a főhatóságom

alá tartozó összes iskolákban Báthory István, Erdélyi fejedelem, Lengyelország egykori legnagyob kiralya érdemeinek gazdag életéről, halálának 350-ik évfordulója napján, f. évi december 12-én, a tanítás eszéjében, hazafias ünnepély keretében méltóan emlékezzenek meg, hogy hazánk e kiválóan értékes és nagy fiának emlékét ifjúságunk is mindenkor megőrizhesse. 3094/1936. isk. sz. **Gazdasági irányú tanbábokzó népiskolák iskolatöltéséről.** A m. kir. vallas-és köznevelésiügyi miniszter úr f. évi október 22-én 6900/1936. eln. sz. alatt kelt megkeresése alapján közlöm a főhatóságom alá tartozó összes gazdasági irányú továbbképző népiskolák plébános-iskolaigazgatóival, hogy a gazdasági irányú továbbképző népiskolák meglátogatására a következők nyertek felhatalmazást:

1. Baranyavármegye területén: Dr. Fodor Dénes, okl. mezőgazda, tanügyi titkár. 2. Tolnavármegye területén: a központ, völgyéségi és bombázóir járásk területére Pigniczky Ferenc, szeszáró gazdasági képviselő iskolai igazgató; a Dunaföldvár, tamási és simonfortvári járásk területére Kápolnay József, Dunaföldvár gazdasági népskolai igazgató.

3. Somogyvármegye területén: Mezei Imre, nagybajomi gazdasági népskolai igazgató. 4. V. m. v. k. miniszter úr megkeresésére a magam részéről is hozzájárulok ahhoz, hogy nevezett iskolatöltőgatók a főhatóságom alá tartozó gazdasági irányú továbbképző népskolák meglátogathassák a gazdasági tárgyak tanításának és a gazdasági gyakorlati területek kezelésének előmozdítása végett, és felhívom az illetékes plébános, iskolaigazgatókat, hogy az iskolatöltőgatókat működésükben támogassák.

Nyaralás vitéz Székly tanár táborában.

Igaz-e, hogy amikor a földgolyó még pusztaság kietlen volt és a Teremtő széküldie anyagiait, hogy itt-ott ajándékokkal ékesítsék a természetet, az anyagiak vándorlása közben, a mai Fonyódtánj kiadódott egy ajándékokkal töltöt zsák? Aztán ott egy helyre, egy halomba ömlött a sok természeti szépség?

Igy lehetett, mert magam is láttam: ott terül el egy óriási víztörők, a csupa ragyogásból össze rakott Balaton; mellette egy csomó tőkletes kup-begyecske, csaknem játékok: a füstölő Vezuv fia; köztük emlékeik egy hatalmas bazaltkupola; a Badacsony, mintha csak feltornyosuló templom lenne az égre mosolygó tő mellett. Az egész csodásan szép kék, olyan, mint egy romantikus szim-padi háttér. Kéklo, fénylő vizcsillogás, körül lombos koszorúkeret, mely mögött a tavát észinté fátylaiba öltözve sorakoznak az álombilló hegység.

Hullámsobogásával mesét mond a tő. Muzsikál, simogát és ringat. És az egészen elphen,

tiszta tükrében a nap és a felhők egymást nézegetik.

A Balaton vidéke tájszépességével nekem mindig élményt jelent, tiszta gyönyört, felmelekedést és feldűlést. Ezért divaton és szokásokon, vikend-lázon és orvosi tanácsokon túl, újra és újra visszavágyom oda.

Es azonban csak költészet és elmélet. Mert az embert tulajdonképpen nem a vágy viszi a Balatonhoz. hanem a vonag. Még pedig pénzért. Es ezzel már el is érkeztünk a kiábrándító prózához: pénz!

Amikor a nyár elején hármasban beszélgettünk a szabadságú helyes felhasználásáról, az egyik barátom így szólott: — Minek is van a pénz a világon! Vagy ha már van, miért nincs! Itt a vakáció és ha csak kicsit változtassák akarnám tenni, mondjuk kéltelt kútszáz pengő kellene... Balaton mellett, akkor addig kell a pénz!

— Meg lehet ezt olesóbban is csinálni — folytatta a másik.

Egyházmegyei főtanfolygylelői rendelkezések.

2928/1936. A „**Katolikus Iskola**” megrendelése a plébánia-fivatalok részére. Az 1936. évi pécsegyházmegyei zsinati határozatok 130. §-a előírja azt, hogy a „Katolikus Iskola” a hitközségi iskolai pénztár terhére a plébániahivatalnak külön is megrendelendő, hogy az abban megjelenő egyházhatalosi és tanügyi rendeletek mind a plébánosnak, mind a tanítóknak állandóan rendelkezésre álljanak.

Idézett zsinati határozat végrehajtása érdekében közlöm a plébános, egyházközségi elnök, iskolai igazgatókkal, hogy a Katolikus Iskola c. lapot 1937. január 1-től kezdő hatálytalos az egyes plébánia-hivatalok címére is külön megküldtem. Így a külön megrendeléssel járó munka és költség elkerülhető lesz. Ennek megfelelőleg 1937. január 1-ől kezdődőleg az egyházközségi iskolai pénztárak évi előfizetési díj címén 3 P helyett 6 P-t lesznék kötelesek a laphoz mellékelni postai befizelőlap felhasználásával megküldeni. Természetesen oly helyekre, ahová már eddig is megrendelték a plébánia-hivatal részére a lap, újabb tápellátványok nem küldtek.

Felkértem a plébános, egyházközségi elnököket, hogy az évi 6 pengő előfizetési díjnak fenntartott módon leenőli beküldése iránt intézkedjenek.

2949/1936. sz. Nyugdíjintézet bejelentések. „A Nem Állami Tanszemélyi Országos Nyugdíjintézet” kitételeibe tartozó tanintézetekre nézve előírt nyugdíjintézeti bejelentést minden elemi iskolai igazgatóságnak, minden év november 15-ig be kell terjesztenie a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz. Ezen közzétételzés teljesítésére a „Katolikus Iskola”-ban évről-évre megjelenik a „Határidő megkezelési”-c. rovatban a megfelelő figyelmeztetés. Ennek elie-

nére minden évben igen sok iskola részéről nem küldik be a szóban forgó bejelentést a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalnak. E pontatlan eljárásnak következménye az, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 14.300/1936. eln. sz. alatt megjelent a Hivatalos Közlöny f. évi november 1. számában) kénytelen volt újabb rendelkezést kiadni annak érdekében, hogy szóban forgó nyugdíjintézeti bejelentéseket minden év november 15-ig a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz beküldessenek.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium újabb rendelkezése alapján a magam részéről is felhívom a felügyeletnek alá tartozó összes elemi iskolai igazgatókat, hogy a nyugdíjintézeti bejelentéseket pontosan kiállítva, sürgétes bevárása nélkül, minden év november 15-ig a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz küldjék be.

2960/1936. Cseréprágók a tanteremben. Hatalommal érkezett jelentésből arról értesítsem, hogy „sok helyen az a szokás, hogy a téli hónapokra a tanítók összes cseréprágóikat — 30–40 darabot is — a utragalban együtt tanteremükben helyezik el valamelyik ablakmegfedésben; néha a nagyobb viraqokot, sőt díszfalakat (oleander, datúra) is odaszűk a téli hónapokra”. Az idézett telerjesztés azon kérdésre, hogy ez a gyakorlat fenntartható-e, megengedhető-e — tekintettel a dolog közérdekű volta, általános tájékoztatásul és szigorú meghibáztatás végett, hivatalos lapunk nyilvánosságra előt adom meg a választ: A j. évi pécsegyházmegyei zsinati határozata-

— Úgy van — mondtam rá én is. — Ismerjük a Katolikus Iskola-ból v Székly tanár nyaraló-tábor-tervét. Problámuk meg egyszer ott a nyaralást! — Jelenünknek, — volt az egyhangú határozat. Aztán öt napot töltöttünk a Balatonnál, és ez a külön szórakozások leszámítva, utazással együtt fejenként tizenkét pengőbe került.

Mint afféle állandó közh-lakók, előre feltűnt a sátorlói. Idegenkedésünk ugyan megcsappant kissé, mikor hallottuk, hogy vitéz Székly évek óta családjával az egész nyarat sátorban tölti. De amikor a szanatórium levegőben, nyitott sátor mellett eltöltött első éjszaka után felirissült felebredtünk, már nem is csereült volna el a sátrat semmiféle meleg falú, fülledt levegőjű szobával. A sátorban alvás olyan nagyszerű orvosság az egész szervezet, de különösen az idegek felüdítésére, amelyet patkában aranyért sem tudnának adni.

Némi tapasztalataink voltak már a Balaton környékéről. Tudtuk, hogy vasút, posta, pék, piac, fűszerez, trafik, ivóvíz 3–4 kilométerre szokott

lenni a táborhelyektől. Nagyon kellemesen csaldtunk azonban Bélatelepen. A vonatról leszállva, vitéz Székly tanár úr iránt érdeklődtünk. — Kérem, ez az állomás melletti telken tessék keresni, — mondták. Nehány lépés után már ott voltunk a virágos cserkészkapunál, amelyen belül néhány nagy sátor volt látható. A táborban igazi cserkészbárátság, magyaros szívségesség fogad bennünket vitéz Székly, bemutat családjának és az ott tartózkodó kártársának. Az első impresszióink nagyon kellemesek és ott-tartózkodásunk állandó öröme maradt az általános családias közvetlenség, szívség és kedvesség. A tanár úr, a fiatalok Pali bácsija, a többiek igaz, jóakaró barátja elhelyezkedés, ellát, útbaigazít, segít, gondoskodik mindenről.

Hamarosan megismerkedtünk a helyzettel. A szép topolyfákkal benőtt „saját” telek a Balaton partjához egész közel fekszik. A négyezer öméteres, tágas cserkészsátrak szalmazsákokkal vannak ellátva, kényelmes elhelyezkedést biztosítanak és pompásan berendezhetők. A telken betonozott két van jó ivóvízzel. Naponta odaján a tejes, a pék, a cukrász, a fagyaltos, a Hangya kifutója, hoznak

talnak 117. §-a d) pontjában ott mondja: „a tanteremben csak tanfelszerelési anyag és eszközök tarthatók. Diracsereprének, palántaladának, stb. ott helye nem lehet”. Ennek a rendelkezésnek mindenütt érvényt kell szerezni. A tanterem nem szolgálhat üvegház célokra; ott mindenek a nevelés-oktatás céllal kell szolgálnia. Cseréprágók tömeges elrakározása a tanteremben, ezzel az elvvel össze nem egyeztethető.

Azokban sem az idézett zsinati határozat, sem az előző hangsúlyozott elő állásfoglalás nem jelenti azt, hogy a tanteremben virágot, akár cseréprágót is, egyáltalán nem lenne szabad tartani. Nehány, a tanterem mérsékelt, teléssé díszítéssel szolgáló virág, cseréprágó is, ápolással, gondozással a tanítók közreműködésével, a nevelésnek igen értékes eszközök lehetnek (születés-, érkező-, elköltözési hatások); éppen azért a tanteremben nemcsak nem tilosak, hanem mint a tanterem célját hasznosan szolgáló nevelési eszközök, kiindotások.

Felhívom a felügyeletnek alá tartozó iskolák helyi hatóságait, hogy a fentiek értelemben esetleg szükséges intézkedéseket tegyék meg; az iskolai munka felülvizsgálatának külső szervezt pedig, hogy a hivatalos iskolafelügyelősek alkalmából a fentiekre is mindenkor figyelemmel legyenek.

3037/1936. sz. A Kat. Tanítói Internátus Mafot illető beiratási díjak felvételének beküldése s erről szóló kimutatások hivatalomhoz a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez bejelentése. Az elemi iskolai beiratási díjaknak elszámolása, illetve a tárgyban a kir. tanfelügyelői hivatalhoz küldendő kimutatások tárgyában 2243/1936. sz. alatt kiadott főtanfolygylelői rendelkezés (Katolikus Iskola 1936. szeptember 1. szám)

oda zöldséget, gyümölcsöt, vaját, húst, halat, — mindent. A szomszédban van borbély, fodrász, kifiző, csónakház.

Azonfelül egy tucatnyi vonatpár ad alkalmat a legváltozatosabb kirándulásokra. Mindent egybevetve megállapíthatjuk, hogy a páralan tetedző és idegrisztító természeti tényezők: a nyári napfény, a pompás víz, a báronys homok, a nagyzerű levegő, valamint a szép vidék, a bőséges pinhés, meg a kedves társaság üdítő hatásával össze van itt kapcsolva a teljes és tökéletes ellátás kényelme.

Vitéz Székly megírte, hogy 1937-ben is megrendezi a pécsegyházmegyei tanítók üdültáborát. Ez most már nem lesz meglepetés és szokatlan újság. Beszerzhetik a szükségeseket, felrakhatják néhány pengőre, megtervezhetjük, megbeszélhetjük a dolgait és idején jelentkeztethetünk is. Mi hármán az elbucoszásnál már jelentkeztünk is. És abban a reményben, hogy jövőre époly jól fogjuk magunkat érezni, mint ezidén, mindazoknak a kártársaknak, akik a Balont és a nyaralást értékelni tudják, ezt üzenjük: a viszontlátásra jövőre Bélatelepen!

Gasz József.

feléértésekre szolgáltatott alkalmat. Ez oh-ból a felügyeletnek alá tartozó összes plébános, isk. igazgatókhoz, igazgatótanítókhoz és tanítókhöz szoros meghibáztatás végett közlöm a következőket:

1. Az 580/1933. isk. sz. püspöki rendelet (Katolikus Iskola 1933. augusztus 1. sz.) a beiratási díjaknak a kat. tanítói internátus alap céljaira való beküldése és kimutatásos bejelentése tárgyában teljes egészében érvényben van. Tehát a beiratási díjak felet a kat. tanítói internátus alap céljaira a Pécsegyházmegyei Alapítvány Hivatal 36.509. sz. csekkszámajára minden iskola részéről, minden évben szeptember 10-ig kell beküldeni. E rendelkezés előírt kimutatást pedig ugyancsak minden évben szeptember 10-ig hivatalomhoz kell bejelenteni.

2. A 2243/1936. sz. főtanfolygylelői rendelkezést (Katolikus Iskola 1936. szeptember 1. sz.), amely a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 58.674/1936. IV. sz. rendelkezés végrehajtását célozza, kiegészítem ezzel, hogy a rendelkezésben előírt kimutatást minden évben október 15-ig, sürgétes bevárása nélkül, közvetlenül be kell küldeni a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz.

3. Tolnavármegye kir. tanfelügyelőjének átiratából arról értesítsem, hogy a tolnavármegyei kir. iskolák részéről eddig csak a csehpusztai, murgali, paksi és egolyi kir. iskolák küldték meg a kir. tanfelügyelői hivatalnak a fenti 2. pontban előírt kimutatást. Ez alapon felhívom a felügyeletnek alá tartozó összes kir. iskolafelügyelőket, hogy amennyiben a 2243/1936. sz. főtanfolygylelői rendelkezés (Katolikus Iskola 1936. szept. 1. sz.) alapján az előírt kimutatást még nem küldték volna be a kir. tanfelügyelői hivatalhoz, ezt jelen lapszám késhébevétele után oda haladéktalanul küldjék meg.

3081/1936. sz. Cseresznyé-Hántor: Az elemi népiskolai testnevelés gyakorlati kézikönyve. E mű az elemi iskolák —II. osztályának testnevelést anyagát ismertető óratervnek alapja. A tanító által feldolgozandó évi gyakorlatanyagot nem csak jelzi, hanem könnyen érthető, szabatos formában le is írja.

A modern testnevelés követelményeinek mindenben megfelelő, alapos útmutatóval és a testnevelésnek szabadban, tornateremben és a tanteremben való tanításához.

Külön figyelmet érdemel szerzője azon törekvése, melyel a tornateremben nem rendelkezés, hogy saját lelkületére stílusnak, hanem szellem és eredményes hatású, tanteremt tanításra alkalmas gyakorlatokat és játékokat is közölnek a téli hónapok oratorében.

Mindent összefoglaló és mű köntösű segéd-könyv minden tanító számára s beszerzése éppen most vált aktuálissá, amikor a téli hónapokban, nagybörzést megünnöli a szabad-

ban végezhető testnevelés és tornatermelnek nem lenén, a tanteremben kell dolgozunk.

Fentiek alapján szóban forgó művet a felügyeletem alá tartozó iskolák tanítót könyvtáráról részére beszerzésre ajánlom és engedélyezem. A könyv ára 2 pengő. Megrendelhető: Csernyayk Ignác, áll. tan., okl. testnevelési tanárnő, Magyaróvár.

31.40.1936. sz. **Örändek mikénti kiállítása.** A Katolikus Iskola f. évi október 1. számában 2627.1936. sz. alatt közöltem a felügyeletem alá tartozó iskolaigazgatóságokkal és tanítókkal, hogy az örändeknek a körzeti iskolafelügyelők által történt felbírálása folytán keletkezett zavarok eloszlatása iránt a nagyméltóságú Püspöki Karhoz feltérjesztés intézettel.

Ezen eljárás eredményeként tudomásvétele és mihez tartás végett közlöm, hogy a r. kat. iskolák örändjeinek megszerkesztésénél továbbra is a nagymélt. Püspöki Kar által kiadott hivatalos óraterv (közöve a Katolikus Iskola 1935. december 1. számában) az irányadó; tehát a r. kat. iskoláknál működő tanítók ezen általános óratervben az egyes tantárgyra elírt óraszámok pontos betartásával kötelesek órändjeiket elkészíteni. Ezen intézkedésről a vármegyei kir. tanfelügyelő-hivatalok és körzeti iskolafelügyelők is tudással bírnak.

HIREK.

Áprili és prépositi kinevezés. A Mecses Püspök Gaál János, paksi plébánosnak a Szentegyes Üdvözítőit nevezeti szekszárdi címlevelé apátságot, vítež Makray Lajos, lónai plébánosnak a kiréhi címzetes prépostságot adományozta. A illetékes általános örändmel találkozik a pécsi egyházmegyében, mert a kintfentiek elképáztói, iskolai és közéleti munkásságukkal kiváló érdemeket szereztek.

Plébánosi kinevezés. A mecses főpásztor Fehérváry Ferenc tengődi adminisztrátor koppanyásztói plébánossá nevezte ki, míg Tengődre Báta István koppanyásztói adminisztrátor külöibbe hasonló minőségben.

Főpásztori elismerés. Tiresi Poliháry, hódcsenzénai rk. igazgató-kántorintó, került iskolafelügyeletnek 25 évi hiváló tanítói működéséért Mecses Püspök úr Ok Nagyméltósága főpásztori elismeréséit nyilbántotta.

Igazgatótanítói kinevezések. Szántó Mihály faddi, Herkes Géza göröcsönyi és Csiki Székely Gyula dunaföldvári rk. tanítók igazgatótanítókká kinevezettek.

Schmeller József tb. szentszéki tanácsos köblény plébános, j. é. november 3-án, életének 75-ik évében az Urban elhunyt. Temetésé november 5-én, Köblényben volt általános nagy részvét mellett.

Tanítói kinevezések. Szigvárt József a dunakömlödi III. szorsz., Czuhor Antal, a szentköteli kántortanító, Bechnann Mihály, a dunakömlödi V. szorsz., Dányi Gábor, a

dunaföldvári XI. szorsz., Kálmán Miklós a dunaföldvári III. szorsz. és Klár Márton, a meggyefal kántortanító állásra egyházható-ságilag kinevezettek.

A kepző cserhészek megöröbítik az egyházmegyei tanító-hősöknek emléket. A pécsi püsp. tanítóképzőintézet cserhészcsapata az ében föllépte be működésének 10-ik esztendőjét. Ez alkalomból zsejös külső ünneppis helyett, egy kis füzet hagyta el a sajtót, melyben vítež Székely Pál, parancsnok, a körjeje sorozottat cserhész-tanító munkatársakkal: "Tíz év a cserhész-líliom szolgálatában" címmel beszámoló arról a munkásságról, melyet az elmúlt 10 év alatt a cserhészcszma megvalósítása, a tanítói lélek kiművelése és értékeinek elismertetése érdekében végeztek derék cserhészek. Közdelmek, nekirugozkodások, vállalkozások, vándorlások, síterek és elismerések sorozata a kepző-cserhészek eddigi élete. A 10 éves jubileumot nagyserző gondolattal, hegyetelen alkotással ünneplik, amikor a utlagáborúban hősi halált halt pécegyházmegyei tanítók emlékének köbevezés akarájk az utódok s a világ elé állítani. Olgon gondolat es, mely megérdemil mindnyajunk szeretetteljes támogatását. A beszámoló füzetet elküldték minden tanító-testvérinknek. A magunk részéről is kérjük, fogadják szeretettel, óvassák el s legyenne segítségükre derék cserhészelnékek tanító-hősöknek emlékének megöröbítésében.

A Katolikus Népszövetség 1937. évi nap-tára gazdaság és vonzó tartalommal jelent meg. Vezető elnökei G. A. H. E. E. Gyula dr. esznádi püspök és Ervay Sándor dr. úrnak. A nap-tár, mely a legnagyobb katolikus szervezetek, a Katolikus Népszövetségnek, egyik tagjától járulcha, eligazított művt a mai idők eszmái, szociális gazdasági és közéleti kürdelmében megrendelhető 50 fillér-ért megkapható a körpontnál (Budapest, IV. Veres Pálné-u.). Ugyanezek it lehet jelentkezni a Katolikus Népszövetség tartalmas havi, vagy kéthavi fülcsojlatára is, melyek a 18 oldal helyett 33 oldalra jelennek meg. E fülcsojletek tagsági díja évi 1 pengő, a kéthetalos 50 fillér.

A Horvák Szava legújabb, november hó 15-i száma Széchenyi György és Katona Jenő szerkesztésében gazdag tartalommal megjelent. Előfőzítését arra egy ébre 8 pengő, felcve 4 pengő, egyes száma ára 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. Fő-utca 37/a. földszint 3. Inygen mutatványsszámok küld a kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenet.

Elapunk 1936. évolygatójának tárgymutatója az 1937. január 1. számmal együtt jelenik meg.

Szerkesztőjét és kiadójét felül: MAGYAR SANDOR.
Kiadó a Pécegyházmegyei Róm. Kéh. Tanfelügyelet.

Helyezés Ngondarészségesség Pécs, Hirdély-utca 21. szám
(Hirdély- és Szent Mór-utca sarok) - igazgató: Döröcsy Lóriné

A Katolikus Iskola 1937. évi TÁRGYMUTATÓJA.

I. PÜSPÖKI RENDELETEK:		Oldal.
Beiratasi díjak 60. §-ának beküldése a Kat. Tanítói Internátusi alap címére (1864/1937. isk. sz.)	63	— — — — — 29
Egészségvédelmi vizsgálatok engedélyezése. (695/1937. isk. sz.)	29	— — — — — 13
Egyházközségi zárszámadás készítésének módja (2095/1937. sz.)	77	— — — — — 55
Falusi leányfűjság vezetői részére rendezendő tanfolyam részvevő Baranya-vármegyei rk. tanítókör részére szabadság engedélyezése. (514/1937. isk. sz.)	22	— — — — — 45
Hittanbéli tanítási vázlatok készítése. (3341/1936. isk. sz.)	6	— — — — — 39
Iskolai év megnyitása és befejezése (1102/1937. isk. sz.)	39	— — — — — 55
Katolikus Tanügyi Közlöny és az abban közölt rendeletek. (2549/1937. isk. sz.)	77	— — — — — 92
Közúti közlekedés zavartalanóságának iskolai részéről előmozdítása. (726/1937. isk. sz.)	29	— — — — — 86
Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ kötelekében tanároknak, tanítóknak közreműködése. (478/1937. isk. sz.)	22	— — — — — 29
Papnevelő-intézetbe felvétel. (1361/1937. sz.)	44	— — — — — 29
Politikai község megbízottjának az egyházközségi képviselőtestületbe kinevezése. (390/1937. isk. sz.)	21	— — — — — 44
Székesfővárosi gyermeküldöltési akció. (1370/1937. sz.)	44	— — — — — 78
Tankönyvváltóztatási filalom meghosszabbítása. (3375/1936. isk. sz.)	6	— — — — — 13
Zárszámadás készítésének módja. (2095/1937. sz.)	77	— — — — — 45
Beiratasi díjak beszedése és felhasználása. (911/1937. sz.)	29	— — — — — 45
Dalossünnepély elemi iskolában, az 1936/37. tanévben (218/1937. sz.)	13	— — — — — 55
Építkezéseknél és fejlesztéseknél követendő elvek. (1634/1937. sz.)	55	— — — — — 45
Férfialkalmazottak személyi adatai. (1646/1937. sz.)	45	— — — — — 63
Finn, ézt és magyar rokoni kötelekek kiműlyítése. (1849/1937. sz.)	63	— — — — — 39
Helyettesítanítók díjazása. (1906/1937. sz.)	39	— — — — — 55
Iskolai fejlesztéseknél és építéseknel követendő elvek. (1634/1937. sz.)	55	— — — — — 79
Katolikus Népiszkolák számára kiadott Tanterv és Utatás. (2858/1937. sz. és 3554/1937. sz.)	79	— — — — — 92
Katonai személyek rk. iskolai adózása. (3102/1937. sz.)	92	— — — — — 86
Kecskeméti Tibor büssüi tanító tanítási vázlat-füzete. (779/1937. sz.)	86	— — — — — 29
Közszolgálati alkalmazottak gyermekei részére vasúti arcképek igazolványok kiállítása. (1749/1937. sz.)	29	— — — — — 56
Magyar Ünnepp c. tanügyi folyóirat ajánlása. (1449/1937. sz.)	56	— — — — — 44
Minősítési lapok beszerzése. (1347/1937. sz.) és (2388/1937. sz.)	44	— — — — — 78
Népiszkolai rendeletek gyűjteménye. (Dezse Lipót könyve.) (257/1937. sz.)	78	— — — — — 13
Nyári gyermekmenedék helyek. (1574/1937. sz.)	13	— — — — — 45
Osztárk-magyar diákcsere akció. (1736/1937. sz.)	45	— — — — — 55
Pályázati hirdmények beterjesztése. (2236/1937. sz.)	55	— — — — — 64
Sapkajelvények védelme a közép-, közép-fokú- és szakiskolákban. (939/1937. sz.)	64	— — — — — 30

* Ajándékoknak a tanerők részéről való elfogadásának megtiltása. (221/1937. sz.) 22